

ΕΤΗΣΙΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ ΕΤΟΥΣ

2014-15

European Union
European Social Fund

OPERATIONAL PROGRAMME
EDUCATION AND LIFELONG LEARNING
investing in knowledge society

MINISTRY OF EDUCATION & RELIGIOUS AFFAIRS, CULTURE & SPORTS
MANAGING AUTHORITY

NSRF
2007-2013
Programme for development
EUROPEAN SOCIAL FUND

Co-financed by Greece and the European Union

Η παρούσα **Ετήσια Εσωτερική Έκθεση** του ακαδημαϊκού έτους 2014-2015 του Τμήματος **Αρχιτεκτόνων Μηχανικών** συντάχθηκε από την ΟΜΕΑ του Τμήματος που αποτελείται από τα παρακάτω μέλη ΔΕΠ :

1. Βασιλική Πετρίδου, Καθηγήτρια **Συντονίστρια της ΟΜΕΑ**
2. Βασίλη Παππά, Καθηγητή
3. Κωνσταντίνο Γρίβα, Επίκουρο Καθηγητή
4. Ηλία Κωνσταντόπουλο, Καθηγητή

και συνεπικουρήθηκε από την Υποστηρικτική Ομάδα της ΟΜΕΑ η οποία απαρτίζεται από τους:

Όλγα Κουνιάκη, Ειδικό Τεχνικό Εργαστηριακό Προσωπικό (Ε.Τ.Ε.Π.)

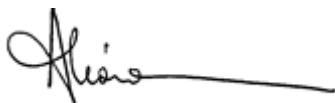
Γιώργο Τσοπάνογλου, Ειδικό Τεχνικό Εργαστηριακό Προσωπικό (Ε.Τ.Ε.Π.)

Καθ' όλη τη διάρκεια σύνταξης της έκθεσης, τα μέλη της Ομάδας Δράσης είχαν εκτεταμένη, γόνιμη και αποδοτική συνεργασία με όλους τους συντελεστές του Τμήματος.

Η έκθεση συντάχθηκε στο πλαίσιο του έργου «**Οργάνωση και λειτουργία ΜΟΔΙΠ στο Πανεπιστήμιο Πατρών**» με κωδικό MIS 299841.

Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους

Η Πρόεδρος

Αικατερίνη Λιάπη
Αναπληρώτρια Καθηγήτρια

Π ε ρ ι ε χ ό μ ε ν α

Περιεχόμενα	3
1. Η διαδικασία της εσωτερικής αξιολόγησης	4
1.1. Περιγραφή και ανάλυση της διαδικασίας εσωτερικής αξιολόγησης στο Τμήμα	5
1.1.1. Πηγές, διαδικασίες και εργαλεία που χρησιμοποιήθηκαν για την άντληση πληροφοριών	6
1.1.2. Τρόπος και έκταση της συζήτησης για την έκθεση στο εσωτερικό του Τμήματος	7
1.2. Ανάλυση των θετικών στοιχείων και των δυσκολιών που παρουσιάσθηκαν κατά τη διαδικασία της εσωτερικής αξιολόγησης	7
1.2.1. Θετικά στοιχεία της διαδικασίας αξιολόγησης	8
1.2.2. Δυσκολίες που επισημάνθηκαν κατά τη διάρκεια της αξιολόγησης	8
1.2.3. Προτάσεις για τη βελτίωση της διαδικασίας	9
2. Παρουσίαση του Τμήματος	11
2.1. Γεωγραφική θέση του Τμήματος	11
2.2. Ιστορικό εξέλιξης του Τμήματος	15
2.3. Οι στόχοι και οι σκοποί του Τμήματος	15
2.4. Διοίκηση του Τμήματος	16
2.4.1. Επιτροπές θεσμοθετημένες που λειτουργούν στο Τμήμα	19
2.4.2. Εσωτερικοί κανονισμοί του Τμήματος	20
2.4.3. Διάρθρωση σε Τομείς	20
3. Προγράμματα Σπουδών	21
3.1. Ανταπόκριση στους στόχους του Τμήματος και της κοινωνίας	21
3.2. Δομή, συνεκτικότητα και λειτουργικότητα του ΠΠΣ	22
3.2.1. Εξεταστικό σύστημα	31
3.2.2. Διεθνής Διάσταση του ΠΠΣ	31
3.3. Πρακτική άσκηση των φοιτητών	31
3.4. Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών	32
3.4.1. Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ) Τμήματος με τίτλο: «Αρχιτεκτονική και Αστικός Σχεδιασμός»	32
3.4.2. Διαπανεπιστημιακό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΔΠΜΣ) με τίτλο: «Διαχείριση Μνημείων: Αρχαιολογία, Πόλη, Αρχιτεκτονική»	32
3.5. Πρόγραμμα Διδακτορικών Σπουδών	36
4. Διδακτικό έργο	37
4.1. Ποιότητα της διδακτικής διαδικασίας	37
4.2. Αποτελεσματικότητα του διδακτικού προσωπικού και συνεργασία διδασκόντων - διδασκομένων	37
4.3. Διάρθρωση και φυσιογνωμία της εκπαιδευτικής διαδικασίας	38
4.4. Διαθέσιμα μέσα και υποδομές	42
4.5. Αξιοποίηση τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνιών	42
4.6. Βαθμός σύνδεσης της διδασκαλίας με την έρευνα	43
4.7. Συνεργασία με εκπαιδευτικά κέντρα, κινητικότητα του διδακτικού προσωπικού και των φοιτητών	44
5. Ερευνητικό έργο	49
5.1. Προαγωγή της έρευνας	49
5.2. Ερευνητικά προγράμματα και έργα	50

5.3.	Επιστημονικές δημοσιεύσεις των μελών του διδακτικού προσωπικού του Τμήματος κατά το ακαδημαϊκό έτος 2013-2014	51
5.4.	Άλλο επιστημονικό και ερευνητικό έργο	56
5.5.	Αναγνώριση της έρευνας του Τμήματος και διάχυση των αποτελεσμάτων της έρευνας	57
5.6.	Ερευνητικές συνεργασίες του Τμήματος, Διακρίσεις-Βραβεία*	61
5.7.	Συμμετοχή των φοιτητών του Τμήματος	61
6.	Σχέσεις με Κοινωνικούς/Πολιτιστικούς/ Παραγωγικούς (ΚΠΠ) φορείς	63
6.1.	Συνεργασίες του Τμήματος με ΚΠΠ φορείς	63
6.2.	Δυναμική του Τμήματος για ανάπτυξη συνεργασιών με ΚΠΠ	64
6.3.	Δραστηριότητες του Τμήματος προς την κατεύθυνση της ανάπτυξης και ενίσχυσης συνεργασιών με ΚΠΠ φορείς	64
6.4.	Βαθμός σύνδεσης της συνεργασίας με ΚΠΠ φορείς με την εκπαιδευτική διαδικασία	64
6.5.	Συμβολή του Τμήματος στην τοπική, περιφερειακή και εθνική ανάπτυξη	65
7.	Διοικητικές υπηρεσίες και υποδομές	66
7.1.	Αποτελεσματικότητα των διοικητικών και τεχνικών υπηρεσιών	66
7.1.1.	Στελέχωση και οργάνωση των Εργαστηρίων του Τμήματος – αποτελεσματικότητα της λειτουργίας τους	66
7.1.2.	Υποστήριξη του Τμήματος από προσωπικό ΕΤΕΠ	70
7.2.	Υπηρεσίες φοιτητικής μέριμνας	71
7.3.	Υποδομές πάσης φύσεως που χρησιμοποιεί το Τμήμα	72
7.3.1.	Βιβλιοθήκη του Τμήματος Αρχιτεκτόνων	72
7.3.2.	Υπολογιστικό Κέντρο	75
7.3.3.	Επάρκεια και Ποιότητα Χώρων	78
7.4.	Βαθμός αξιοποίησης νέων τεχνολογιών από τις διάφορες υπηρεσίες του Τμήματος (πλην εκπαιδευτικού και ερευνητικού έργου)	86
7.5.	Βαθμός διαφάνειας και αποτελεσματικότητας στη χρήση υποδομών και εξοπλισμού	86
7.6.	Βαθμός διαφάνειας και αποτελεσματικότητας στη διαχείριση οικονομικών πόρων	86
8.	Στρατηγική ακαδημαϊκής ανάπτυξης του Τμήματος	88
8.1.	Ανάπτυξη του Τμήματος	88
8.2.	Διαδικασία διαμόρφωσης στρατηγικής ακαδημαϊκής ανάπτυξης του Τμήματος	89
9.	Συμπεράσματα	91
9.1.	Θετικά στοιχεία του Τμήματος και ευκαιρίες αξιοποίησής τους	91
9.2.	Αρνητικά σημεία του Τμήματος και ενδεχόμενοι κίνδυνοι	92
10.	Σχέδια βελτίωσης	93
10.1.	Βραχυπρόθεσμο σχέδιο δράσης	93
10.2.	Μεσοπρόθεσμο σχέδιο δράσης	93
11.	Πίνακες Εσωτερικής Αξιολόγησης	96
Π Α Ρ Α Ρ Τ Η Μ Α Ι		130
1.	Ερωτηματολόγιο Φοιτητών (ΜΟ.ΔΙ.Π)	130
2.	Ατομικό Απογραφικό Δελτίο Μελών ΔΕΠ	130
2	Ατομικό Απογραφικό Δελτίο Μελών ΔΕΠ	132
Π Α Ρ Α Ρ Τ Η Μ Α Ι Ι Σ τ ο ι χ ε ί α Α π ο τ ί μ ι σ η ς Δ ι δ α κ τ ι κ ο ύ κ α ι Ε ρ ε υ ν η τ ι κ ο ύ Έ ρ γ ο υ		135
1.	Η διαδικασία της εσωτερικής αξιολόγησης	

1.1. Περιγραφή και ανάλυση της διαδικασίας εσωτερικής αξιολόγησης στο Τμήμα

Η Εσωτερική Αξιολόγηση_καλύπτει όλες τις πλευρές της λειτουργίας του Τμήματος Αρχιτεκτόνων Μηχανικών και έχει ως σκοπό: α) να αποτυπώσει και να αναδείξει τα θετικά και προβληματικά στοιχεία που αφορούν στη λειτουργία του Τμήματος, και β) να καταγράψει τις προοπτικές ανάπτυξής του στους τομείς εκείνους όπου μπορεί να επιτευχθεί η βέλτιστη απόδοση στους αξιολογούμενους δείκτες. Η αυτοαξιολόγηση αφορά συνολικά το ακαδημαϊκό έργο που παράγεται στο Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών, διδακτικό και ερευνητικό, καθώς και τις συνθήκες υλοποίησης του παραγόμενου έργου, όπως και τα θεσμικά ή άλλα όρια εντός των οποίων αυτό υλοποιείται, θέτοντας νέες βάσεις για περαιτέρω βελτίωση τους.

Κοινή διαπίστωση όλων των συντελεστών είναι ότι η λειτουργία του Τμήματος Αρχιτεκτόνων Μηχανικών διέπεται από διαφανείς και δημοκρατικές διαδικασίες, οι οποίες χαρακτηρίζονται από πνεύμα συλλογικότητας και συναδελφικότητας.

Το Τμήμα επιδεικνύει συνεχές και σταθερό ενδιαφέρον για τη βελτίωση των σπουδών και την ανάπτυξη του ερευνητικού έργου των μελών ΔΕΠ, σύμφωνα πάντοτε με τις ακαδημαϊκές αρχές και το νομικό πλαίσιο που διέπει την λειτουργία του σαν ακαδημαϊκή μονάδα.

Στη διαδικασία Εσωτερικής Αξιολόγησης κλήθηκαν και συνεισέφεραν όλα τα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας του Τμήματος (μέλη ΔΕΠ, συμβασιούχοι διδάσκοντες, μέλος ΕΕΔΙΠ, διοικητικοί υπάλληλοι, προπτυχιακοί φοιτητές κ.λπ.), αποτυπώνοντας τα στοιχεία εκείνα που αφορούν ή σχετίζονται με τη δική τους συμμετοχή στη λειτουργία του Τμήματος. Κατ' αυτόν τον τρόπο, η παρούσα Έκθεση προσφέρει μία αρκετά ολοκληρωμένη εικόνα της λειτουργίας του Τμήματος Αρχιτεκτόνων Μηχανικών και αποτυπώνει όλες τις πλευρές αυτής της λειτουργίας, ούτως ώστε να διευκολύνει σημαντικά την συνολική αποτίμηση του έργου, τον περαιτέρω σχεδιασμό και τη δυναμική ανάπτυξης του Τμήματος.

Το γεγονός αυτό, και παρά τις ελλείψεις σε ορισμένα πεδία ή τις παραλείψεις δεικτών και κριτηρίων που θα μπορούσαν ενδεχομένως να έχουν ενσωματωθεί, και οι οποίες θα επισημανθούν στη συνέχεια, καθιστά την Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης ένα σημαντικό εργαλείο για την χάραξη στρατηγικής του Τμήματος Αρχιτεκτόνων Μηχανικών συνολικά, αλλά και πηγή δημόσιας ενημέρωσης και πληροφόρησης.

Η διαδικασία Εσωτερικής Αξιολόγησης ολοκληρώνεται με την σύνταξη της παρούσας Έκθεσης Εσωτερικής Αξιολόγησης (ΕΕΑ) η οποία εγκρίθηκε από την Ομάδα Εσωτερικής Αξιολόγησης (ΟΜΕΑ) του Τμήματος Αρχιτεκτόνων Μηχανικών και ακολούθως διαβιβάζεται από το Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών στην ΜΟΔΙΠ του Πανεπιστημίου Πατρών.

Σύσταση της ΟΜΕΑ

Τον Μάρτιο του 2014 στην υπ' αριθμ. 7/ 12-3-2014 Συνέλευση του Τμήματος Αρχιτεκτόνων-Μηχανικών αποφασίστηκε νέα σύνθεση της ΟΜΕΑ, η οποία απαρτίζεται από τούς: "

Βασιλική Πετρίδου, Καθηγήτρια
Βασίλη Παππά, Καθηγητή
Ηλία Κωνσταντόπουλο, Καθηγητή
Γρίβας Κωνσταντίνος, Επίκουρο Καθηγητή

Υποστηρικτικοί συνεργάτες της ΟΜΕΑ ορίστηκαν οι:

Όλγα Κουνιάκη, Ε.Τ.Ε.Π.
Γιώργος Τσοπάνογλου, Ε.Τ.Ε.Π.

Η ΟΜΕΑ διενέργησε την αξιολόγηση των προπτυχιακών μαθημάτων για το ακαδημαϊκό έτος 2014-15 με τα ερωτηματολόγια που συνέταξε η ΜΟΔΙΠ και επεξεργάστηκαν στο Ειδικό Πληροφορικό Σύστημα της Διεύθυνσης Εκπαίδευσης και Έρευνας του Πανεπιστημίου Πατρών, το οποίο και υποστήριξε τεχνικά την διαδικασία και την έκδοση των αποτελεσμάτων κατά το προαναφερθέν ακαδημαϊκό έτος.

Ακόμα η ΟΜΕΑ συγκέντρωσε ποσοτικά στοιχεία σε σχέση με τις υποδομές και λειτουργία του Τμήματος από τα αρχεία της γραμματείας και τις επιτροπές του τμήματος, κατέγραψε όλες τις υποδομές και δραστηριότητες του Τμήματος.

Τη ευθύνη της σύνταξης και διεκπεραίωσης της Ετήσιας Έκθεσης 2014-15 είχε η κ. Βασιλική Πετρίδου, συντονίστρια της ΟΜΕΑ. Ως προς την μορφή της, η έκθεση του 2014-15 ακολουθεί τα από την ΜΟΔΙΠ του Πανεπιστημίου Πατρών υποδειχθέντα πρότυπα. Η έκθεση αποτυπώνει τις υποδομές του Τμήματος, καταγράφει τη λειτουργία του, τις δραστηριότητες του, διδακτικές και ερευνητικές, όπως και σχετικά στατιστικά στοιχεία. Ως προς το περιεχόμενο περιλαμβάνει καταγραφή και αποτίμηση των υλικοτεχνικών υποδομών, του εκπαιδευτικού και διδακτικού έργου του Τμήματος σε επίπεδο Προπτυχιακού (ΠΠΣ) και Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών (ΜΠΣ), της επιστημονικής στελέχωσης του Τμήματος και του ερευνητικού έργου των μελών ΔΕΠ, της διοικητικής στελέχωσης και των υπηρεσιών διοίκησης καθώς και της οργάνωσης των υπηρεσιών βιβλιοθήκης και Πληροφοριακής υποδομής του Τμήματος.

Για τη σύνταξη της έκθεσης ζητήθηκαν και συγκεντρώθηκαν στοιχεία από όλα τα μέλη ΔΕΠ και τα μέλη ΕΕΔΙΠ. Επίσης ζητήθηκαν και χρησιμοποιήθηκαν στοιχεία από την γραμματεία του Τμήματος, τη Βιβλιοθήκη και το Υπολογιστικό Κέντρο. Επίσης ζητήθηκαν στοιχεία και υπήρξε συνεργασία και με όλες τις αρμόδιες Επιτροπές του Τμήματος, ιδίως με τις Επιτροπές Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών, Χώρων και Βιβλιοθήκης και του Υπολογιστικού Κέντρου καθώς και με τις αρμόδιες Διευθύνσεις του Πανεπιστημίου Πατρών.

Η έκθεση αποτυπώνει την προσπάθεια του Τμήματος να αυτοπροσδιορισθεί στο πλαίσιο της ελληνικής και της διεθνούς ακαδημαϊκής πραγματικότητας και να δημιουργήσει τη δική του ξεχωριστή ταυτότητα.

Θεωρούμε ότι η Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης του Τμήματος Αρχιτεκτόνων για το ακαδ. έτος 2014 – 2015 είναι δείγμα ακαδημαϊκής ακεραιότητας και αποτυπώνει τη δυναμική του Τμήματος η οποία αποτελεί εχέγγυο για την περαιτέρω πορεία και ανάπτυξή του.

1.1.1. Πηγές, διαδικασίες και εργαλεία που χρησιμοποιήθηκαν για την άντληση πληροφοριών

Στο πλαίσιο του συνολικού έργου της Εσωτερικής Αξιολόγησης του Τμήματος Αρχιτεκτόνων Μηχανικών ακολουθήθηκαν διαφορετικές και συμπληρωματικές μέθοδοι προσέγγισης τόσο για την συλλογή όσο και για την ανάλυση των εμπειρικών δεδομένων, και χρησιμοποιήθηκε πληθώρα πηγών οι οποίες περιγράφονται στη συνέχεια. Ειδικότερα:

- Αξιοποιήθηκαν :

α) οι Οδηγοί σπουδών του Τμήματος.

β) το Αρχείο της Γραμματείας του Τμήματος.

γ) το υλικό από την Εσωτερική Αξιολόγηση του Τμήματος για το 1999-2000.

δ) το υλικό από την Εσωτερική Αξιολόγηση του Τμήματος για το 2009-2012.

ε) αρχεία των μελών ΔΕΠ.

- Συμπληρώθηκε από τους φοιτητές το ειδικό ερωτηματολόγιο που συντάχθηκε από τη διοίκηση του Πανεπιστημίου για την Αξιολόγηση των Μαθημάτων.
- Τα έντυπα της ΑΔΙΠ: 1. Ανάλυση Κριτηρίων Διασφάλισης Ποιότητας Ακαδημαϊκών Μονάδων - Έκδοση 3η. 2. Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης (Πρότυπο Σχήμα) - Έκδοση 2η.
- Πρακτικά Συνεδριάσεων των Γενικών Συνελεύσεων (ΓΣ και ΓΣΕΣ) του Τμήματος Αρχιτεκτόνων Μηχανικών.

Εκτός από τα προαναφερθέντα ντοκουμέντα, πρέπει να γίνει αναφορά και στα κάτωθι:

- Ανακοινώσεις και εκδηλώσεις του Τμήματος όπως αποτυπώθηκαν από τους πίνακες ανακοινώσεων και τις ηλεκτρονικές σελίδες του διαδικτυακού τόπου του Τμήματος.
- Κανονισμοί λειτουργίας της Βιβλιοθήκης και του Υπολογιστικού Κέντρου.
- Οι ιστοσελίδες των μαθημάτων και η εκπαιδευτική πλατφόρμα (e-Class) του Τμήματος και του Ιδρύματος.
- Συζητήσεις των μελών της ΟΜΕΑ καθώς και της ομάδας υποστήριξης έργου της ΟΜΕΑ.
- Προφορικά στοιχεία από συζητήσεις με μέλη ΔΕΠ του Τμήματος, προσωπικό της Γραμματείας και μέλη της Διεύθυνσης Εκπαίδευσης και Έρευνας καθώς και της Διεύθυνσης Μηχανοργάνωσης και Δικτύων του Πανεπιστημίου Πατρών.

1.1.2. Τρόπος και έκταση της συζήτησης για την έκθεση στο εσωτερικό του Τμήματος

Η ενημέρωση των συναδέλφων για την αναγκαιότητα συλλογής των σχετικών στοιχείων έγινε κατά την διάρκεια των Γενικών Συνελεύσεων, και σε συζητήσεις κατά τη διάρκεια των συναντήσεων της ΟΜΕΑ, και της υποστηρικτικής ομάδας της ΟΜΕΑ με την ΟΜΕΑ. Το σύνολο των συναδέλφων, πλην ελαχίστων εξαιρέσεων, ανταποκρίθηκε στην συλλογή των ερωτηματολογίων. Στην πορεία των συζητήσεων με τα μέλη ΔΕΠ και την ΟΜΕΑ συζητήθηκε η προσαρμογή των ερωτηματολογίων στις ανάγκες και τις ιδιαιτερότητες του Τμήματος και του κλάδου των Αρχιτεκτόνων Μηχανικών και επισημάνθηκαν τα θετικά και αρνητικά στοιχεία της διαδικασίας.

Τα κύρια σημεία που αναδείχθηκαν σε αυτές τις συζητήσεις συμπεριλαμβάνονται στην παρακάτω καταγραφή των θετικών στοιχείων αλλά και των δυσκολιών που παρουσιάστηκαν κατά τη διαδικασία της εσωτερικής αξιολόγησης και, κατά περίπτωση, αναλύονται στα αντίστοιχα κεφάλαια της παρούσας Έκθεσης Εσωτερικής Αξιολόγησης.

1.2. Ανάλυση των θετικών στοιχείων και των δυσκολιών που παρουσιάστηκαν κατά τη διαδικασία της εσωτερικής αξιολόγησης

Γενικά η διεξαγωγή της εσωτερικής αξιολόγησης του 2014-15, όπως και η αξιολόγηση των προηγούμενων ετών, υπήρξε χρήσιμη και η πορεία της περισσότερο ομαλή και ώριμη από τις προηγούμενες φορές. Σημαντικό ποσοστό των μελών του Τμήματος συμμετείχε ενεργά στη διαδικασία αξιολόγησης.

Ενισχύθηκε η εκτίμηση που είχε προκύψει από την έκθεση των προηγούμενων ετών ότι η αξιολόγηση μπορεί να είναι αρωγός στην αποτύπωση του παραγόμενου έργου και της λειτουργίας του Τμήματος και χρήσιμο εργαλείο για τη διαμόρφωση της στρατηγικής ανάπτυξης του Τμήματος. Η διαδικασία αξιολόγησης των μαθημάτων διεξήχθη σχετικά ομαλά

και με σημαντική συμμετοχή από τους φοιτητές. Τηρήθηκαν αυστηρά όλοι οι όροι, οι προθεσμίες και οι οδηγίες ώστε να διασφαλισθεί η ακεραιότητα των αποτελεσμάτων.

1.2.1. Θετικά στοιχεία της διαδικασίας αξιολόγησης

Στα θετικά στοιχεία της διαδικασίας αξιολόγησης, περισσότερα από τα οποία είχαν ήδη επισημανθεί στις εκθέσεις των προηγούμενων ετών, καταγράφονται τα εξής:

- Η διαδικασία αξιολόγησης μπορεί να αποτελέσει έναυσμα έγκυρης και πλήρους καταγραφής του παραγόμενου διδακτικού και ερευνητικού έργου και να δώσει μία τεκμηριωμένη εικόνα για τις πολλές όψεις της λειτουργίας του Τμήματος.
- Η διαδικασία αξιολόγησης μπορεί να αποτελέσει αφετηρία για τη βελτίωση και αναθεώρηση στο έργο και τη λειτουργία του Τμήματος. Με βάση τις συζητήσεις κατά τη διάρκεια της αξιολόγησης και τα ευρήματα της όλης διαδικασίας είναι δυνατόν να δομηθεί μία δημόσια συζήτηση για τα θετικά και τα αρνητικά του Τμήματος και τους τρόπους με τους οποίους μπορεί να βελτιωθεί η συνολική παρουσία και λειτουργία του.
- Η διενέργεια της αξιολόγησης σε τακτά χρονικά διαστήματα μπορεί να βοηθήσει στην περαιτέρω αποσαφήνιση και οργανωτική τυποποίηση όλων εκείνων των περιοδικών διαδικασιών (διοικητικών, διδακτικών κ.ά.) λειτουργίας του Τμήματος. Ταυτόχρονα, μπορεί επίσης να βοηθήσει στην καλύτερη εξειδίκευση της ίδιας της μεθόδου αξιολόγησης, της διεύρυνσης και διαμόρφωσης κατάλληλων κριτηρίων με βάση τις ιδιαιτερότητες της διδασκαλίας και έρευνας στο Τμήμα Αρχιτεκτόνων, ώστε μελλοντικά να υπάρξει μία ακόμα περισσότερο πιστή αποτίμηση και κατά το δυνατόν ολοκληρωμένη και ακριβής καταγραφή της λειτουργίας του Τμήματος.
- Τα αποτελέσματα και τα ευρήματα της αξιολόγησης μπορούν με τη δημοσιοποίηση και διάχυσή τους να ενισχύσουν την εικόνα και την απήχηση του Τμήματος, του παραγόμενου διδακτικού και ερευνητικού έργου, και να πληροφωρήσουν με ευσύνοπτο και έγκυρο τρόπο για τη φυσιογνωμία, την κατεύθυνση, την δυναμική και τις προοπτικές ανάπτυξης του Τμήματος Αρχιτεκτόνων Μηχανικών.

1.2.2. Δυσκολίες που επισημάνθηκαν κατά τη διάρκεια της αξιολόγησης

Οι δυσκολίες που επισημάνθηκαν κατά τη διάρκεια της αξιολόγησης μπορούν να συνοψιστούν ως εξής:

- Θεωρούμε σημαντικό το γεγονός ότι, όπως επισημάνθηκε από τα μέλη της OMEA και πολλούς συναδέλφους, αλλά και αποτυπώθηκε και στις προηγούμενες εκθέσεις, η παρούσα μεθοδολογία αξιολόγησης δεν είναι επαρκής για την αποτύπωση σημαντικών ποιοτικών στοιχείων που αφορούν στη λειτουργία του Τμήματος Αρχιτεκτόνων. Γενικά η διαδικασία δίνει έμφαση κυρίως στην αποτύπωση των ποσοτικών δεικτών που αφορούν στο έργο του Τμήματος, χωρίς να αποτυπώνει τα ποιοτικά χαρακτηριστικά και τις ιδιαιτερότητες της διδακτικής, ερευνητικής και εν γένει ακαδημαϊκής δραστηριότητας των μελών της αξιολογούμενης μονάδας. Αναφέρουμε, επί παραδείγματι, την αποτύπωση των δημοσιεύσεων των μελών ΔΕΠ του Τμήματος η οποία γίνεται με αποκλειστικά ποσοτικό τρόπο, χωρίς να λαμβάνει υπόψη την ποιότητα του περιεχομένου των αντίστοιχων δημοσιεύσεων. Επίσης δεν καταγράφεται η ιδιαίτερη ερευνητική δραστηριότητα που χαρακτηρίζει την αρχιτεκτονική δραστηριότητα (π.χ. διακεκριμένο αρχιτεκτονικό έργο με συμμετοχή σε διαγωνισμούς, εκθέσεις και βραβεύσεις) που επιδεικνύουν τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος. Αυτός ο τρόπος αποτίμησης του ερευνητικού έργου όπως και οι κατηγορίες οι οποίες καταμετρούν την

ερευνητική δραστηριότητα των μελών ΔΕΠ του Τμήματος θεωρήθηκε ελλιπής κατά το ότι δεν καταγράφει με πλήρη και επαρκή τρόπο την πρακτική και τις διαδικασίες που διέπουν τη δημοσιοποίηση της δραστηριότητας στον τομέα της Αρχιτεκτονικής. Ιδιαίτερα περιοριστική είναι η έλλειψη ενός ευρύτερου πλαισίου αναφορών το οποίο να επιτρέπει την καταγραφή των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών στοιχείων της αρχιτεκτονικής πρακτικής και διδασκαλίας που αφορούν στις πολλαπλές, μη συμβατικές ερευνητικές κατευθύνσεις που λαμβάνει, προς ποικίλες επιστημονικές και καλλιτεχνικές κατευθύνσεις. Από την πλειοψηφία των μελών ΔΕΠ επισημάνθηκε το γεγονός ότι η χρήση ενιαίων κριτήριων για όλα τα ακαδημαϊκά Τμήματα δεν επιτρέπει να διαφανούν οι ιδιαιτερότητες του επιστημονικού κλάδου και κατ' επέκταση του επιστημονικού πεδίου που θεραπεύουν τα μέλη ΔΕΠ κάθε ακαδημαϊκής μονάδας. Συνεπώς θα ήταν χρήσιμο να υπάρξει κάποια διαφοροποίηση των κριτηρίων.

- Η διαδικασία αξιολόγησης απετέλεσε μία χρονοβόρα διαδικασία που σε κάποιο βαθμό οφειλόταν στον περιορισμένο αριθμό μελών ΔΕΠ ο οποίος υπηρετεί στο Τμήμα, και με δεδομένη την συνεχή μείωση κονδυλίων για συμβασιούχους διδάσκοντες, έχει σαν συνέπεια τα μέλη ΔΕΠ που ανέλαβαν τη διοικητική υποστήριξη (ΟΜΕΑ) να έχουν παράλληλα την ευθύνη μεγάλου αριθμού μαθημάτων και να διεξάγουν το έργο αυτό σε βάρος και του χρόνου που μένει διαθέσιμος για έρευνα και διδασκαλία.
- Δεδομένου του κατ' εξοχήν εργαστηριακού χαρακτήρα της αρχιτεκτονικής διδασκαλίας, τον κορμό της οποίας αποτελούν ο αρχιτεκτονικός σχεδιασμός και η αρχιτεκτονική σύνθεση, η κατάλληλη ποσοτική αντιστοιχία φοιτητών / διδασκόντων έχει άμεση συνέπεια στην ποιοτική στάθμη της παρεχόμενης εκπαίδευσης. Εξ αιτίας του περιορισμένου αριθμού των μελών ΔΕΠ του Τμήματος και των πρόσφατων δραστηριών περικοπών σε συμβασιούχους διδάσκοντες, προκύπτει μια αυξανόμενη δυσανάλογη αριθμητική σχέση φοιτητών / διδασκόντων, η οποία κάνει πλέον εξαιρετικά δυσχερή την διδασκαλία της Αρχιτεκτονικής. Σύμφωνα με τις επισημάνσεις του συνόλου των διδασκόντων του Τμήματος αυτή η παρατήρηση πρέπει να ληφθεί πολύ σοβαρά υπ' όψιν, ως ένας από τους κυριότερους δείκτες ποιοτικής διδασκαλίας στη αρχιτεκτονική για την κατά το δυνατόν άμεση βελτίωση στο εγγύς μέλλον, σύμφωνα και με τις διεθνείς εκπαιδευτικές πρακτικές.
- Στην ίδια κατεύθυνση, μία επί πλέον αδυναμία της διαδικασίας οφείλεται στην ελλιπεια καταγραφή και αποτίμηση του διοικητικού έργου των μελών ΔΕΠ. Δεδομένου ότι το διοικητικό έργο των μελών ΔΕΠ εντός του Ιδρύματος όσο και το έργο τους εκτός του Ιδρύματος (π.χ. η συμμετοχή των μελών ΔΕΠ σε εκλεκτορικά σώματα άλλων ιδρυμάτων, τριμελείς επιτροπές, διοικητικά συμβούλια Ιδρυμάτων, αξιολόγηση προγραμμάτων, εξέταση διδακτορικών διατριβών κτλ., και την συνεπακόλουθη ανάγκη συχνής απομάκρυνσης από τον τόπο εργασίας τους) αποτελεί ένα ποιοτικά και ποσοτικά σημαντικό κομμάτι της δραστηριότητάς τους. Η ελλιπεια αυτή καταγραφή συνιστά ένα από τα τρωτά σημεία της διαδικασίας αξιολόγησης και της πληρότητάς της.

1.2.3. Προτάσεις για τη βελτίωση της διαδικασίας

Με βάση την επισήμανση των παραπάνω δυσχερειών αλλά και με την επίγνωση των θετικών στοιχείων της αξιολόγησης και σε συνάρτηση με τις προτάσεις που έχουμε διατυπώσει στη έκθεση τετραετίας, προτείνουμε τα εξής για τη βελτίωση της διαδικασίας εσωτερικής αξιολόγησης:

- Η διαδικασία της αξιολόγησης πρέπει να διευρυνθεί προς την κατεύθυνση της ποιοτικής ανάλυσης του παραγόμενου έργου σύμφωνα με τις μεθόδους που χρησιμοποιούνται σε αντίστοιχες επιστήμες και προγράμματα, ώστε να καλυφθούν πλευρές του παραγόμενου έργου οι οποίες παραμένουν στη σκιά όσο η διαδικασία εδράζεται μόνο σε ποσοτικούς δείκτες και κριτήρια.
- Η βελτίωση, αναθεώρηση και εμπλουτισμός των ερωτηματολογίων που συντάξε η ΜΟΔΙΠ είναι αναγκαία προς τις κατευθύνσεις που έχουν ήδη επισημανθεί προηγουμένως, με διαφοροποίηση σύμφωνα με τις ιδιαιτερότητες του επιστημονικού πεδίου της αξιολογούμενης εκπαιδευτικής μονάδας. Η δυνατότητα προσθήκης περιορισμένου αριθμού ερωτήσεων στο ερωτηματολόγιο της ΜΟΔΙΠ, θα ήταν πολύ σημαντική αφού το Τμήμα δεν διαθέτει μόνιμο διοικητικό υπάλληλο που να έχει το χρόνο να ασχοληθεί με την επεξεργασία των ερωτηματολογίων που συντάξε η ΟΜΕΑ του Τμήματος και τα πορίσματα που προκύπτουν.
- Θα ήταν, επίσης, πολύ σημαντικό, με ευθύνη του Τμήματος και της Γραμματείας, να υπάρξει τυποποίηση όλων εκείνων των διαδικασιών στις οποίες συνίσταται η λειτουργία του Τμήματος, γεγονός που θα διευκολύνει την καταγραφή και συλλογή των στοιχείων που είναι απαραίτητα για την εσωτερική αξιολόγηση.

Σε αυτήν την κατεύθυνση θα ήταν χρήσιμο να υπάρξει ένα πρωτόκολλο διοικητικών εργασιών, με αντίστοιχη διάρθρωση στις ψηφιακές λειτουργίες γραμματείας, το οποίο θα διευκόλυνε ιδιαίτερα και το διοικητικό αλλά και το διδακτικό προσωπικό του Τμήματος, και να λάβει υπόψη ιδιαιτερότητες όπως αυτές που αφορούν στη διδασκαλία μαθημάτων με περισσότερους από έναν διδάσκοντα και διαφορετικά σχήματα συμμετοχής των διδασκόντων στο μάθημα.

2. Παρουσίαση του Τμήματος

2.1. Γεωγραφική θέση του Τμήματος

Το Πανεπιστήμιο Πατρών εδράζεται σε ιδιόκτητο χώρο 2600 στρεμμάτων περίπου στο Τοπικό Διαμέρισμα του Ρίου Πατρών στο βόρειο τμήμα του Πολεοδομικού Συγκροτήματος. Η θέση της Πανεπιστημιούπολης παρουσιάζει εξαιρετική οδική προσπελασιμότητα η οποία ενισχύεται ακόμα περισσότερο με την λειτουργία της γέφυρας Ρίου – Αντιρρίου «Χαρίλαος Τρικούπης» σε συνδυασμό με την περιμετρική οδό της Πάτρας. Η αστική ανάπτυξη του Πολεοδομικού Συγκροτήματος Πατρών συστηματικά πλησιάζει και εναγκαλίζεται την Πανεπιστημιούπολη αλλά με μη σχεδιασμένο – εν πολλοίς - τρόπο.

Παράλληλα το Πανεπιστήμιο διαθέτει δύο κτήρια φοιτητικών εσίων εντός του αστικού πυρήνα της πόλης καθώς και μία αναξιοποίητη (προς το παρόν) έκταση στα ανατολικά στις υπώρειες του Παναχαϊκού όρους [βλέπε χάρτη 1].

Χάρτης 1: Οι εκτάσεις του Πανεπιστημίου Πατρών

Το Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών του Πανεπιστημίου Πατρών βρίσκεται στον πανεπιστημιακό χώρο στο Ρίο της Πάτρας. Οι υπηρεσίες και οι αίθουσες διδασκαλίας στεγάζονται σε πολλά διάσπαρτα κτίρια, τα οποία δυσχεραίνουν την επικοινωνία και την συγκρότηση της κοινότητας του Τμήματος Αρχιτεκτόνων Μηχανικών, και συγκεκριμένα στα εξής [βλέπε και χάρτη 3]:

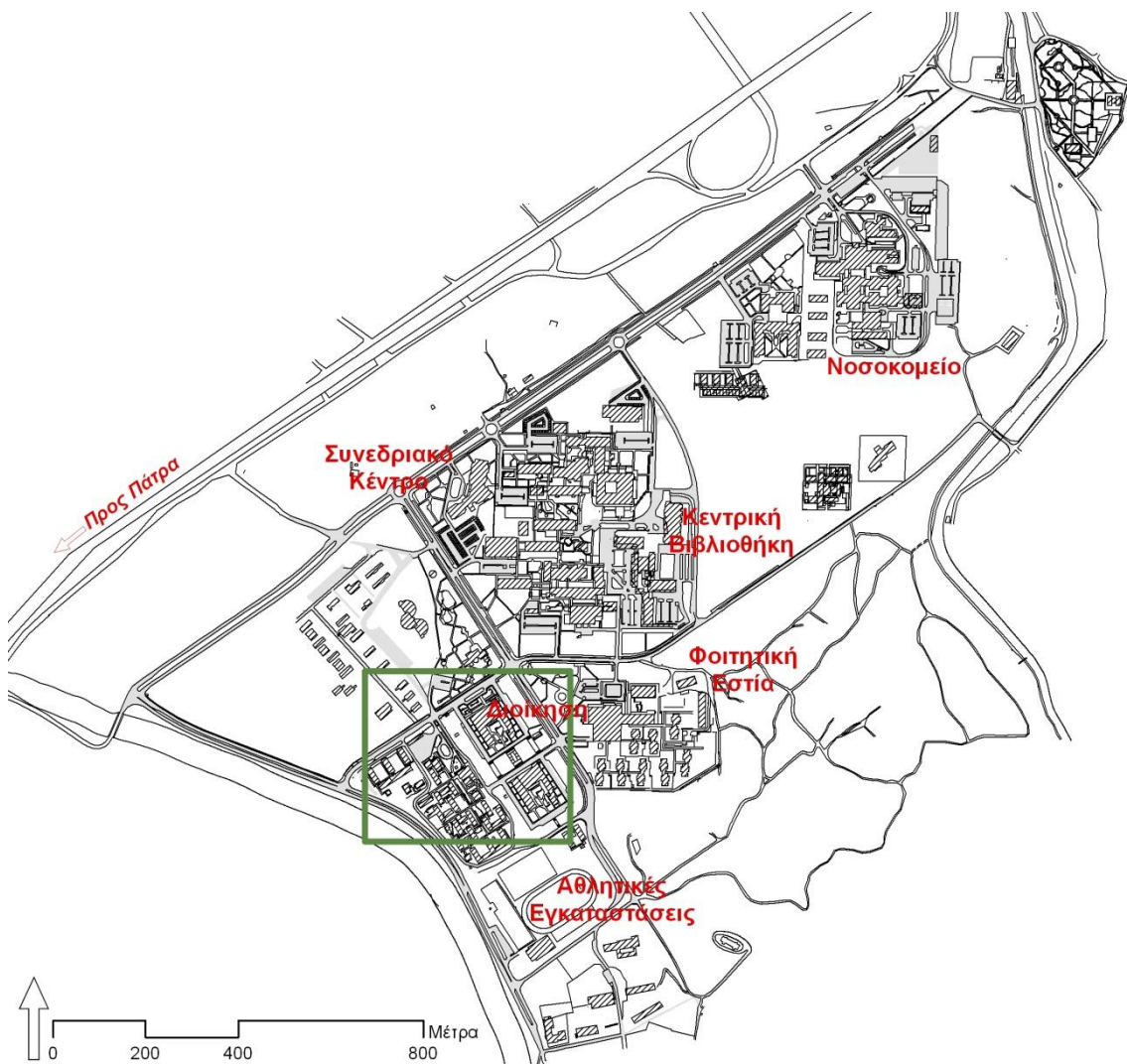
Στο ισόγειο κτήριο το οποίο του έχει παραχωρηθεί από το Πανεπιστήμιο και βρίσκεται στο παλιό συγκρότημα προκατασκευασμένων κοντά στο κτήριο Α΄ της Πρυτανείας, όπου στεγάζονται η Γραμματεία και γραφεία μελών ΔΕΠ.

Στο ισόγειο και τον πρώτο όροφο της νοτιοδυτικής πτέρυγας του κτηρίου Α΄ της Πρυτανείας, τα οποία του έχουν παραχωρηθεί από το Πανεπιστήμιο, όπου στεγάζονται πρόσθετες διοικητικές υπηρεσίες, γραφεία μελών ΔΕΠ, το Εργαστήριο Πολεοδομικού και Χωροταξικού Σχεδιασμού, η αίθουσα Συνεδριάσεων του Τμήματος, αίθουσα διδασκαλίας και παρουσιάσεων με αμφιθέατρο, το Υπολογιστικό Κέντρο και το Εργαστήριο Ψηφιακής Κατασκευής μακέτας (digital fabrication) και δύο χώροι για την εκπόνηση των διπλωματικών εργασιών.

Στον πρώτο όροφο της νοτιοδυτικής πτέρυγας του κτηρίου Β΄, ο οποίος έχει παραχωρηθεί από το Πανεπιστήμιο, όπου στεγάζεται το Εργαστήριο Εικαστικών καθώς και μια ακόμη αίθουσα διδασκαλίας / εργαστήριο στον ίδιο όροφο.

Τα προκατασκευασμένα Σχεδιαστήρια Σ1, Σ2 και Σ3, δυτικά του Πάρκου της Ειρήνης.

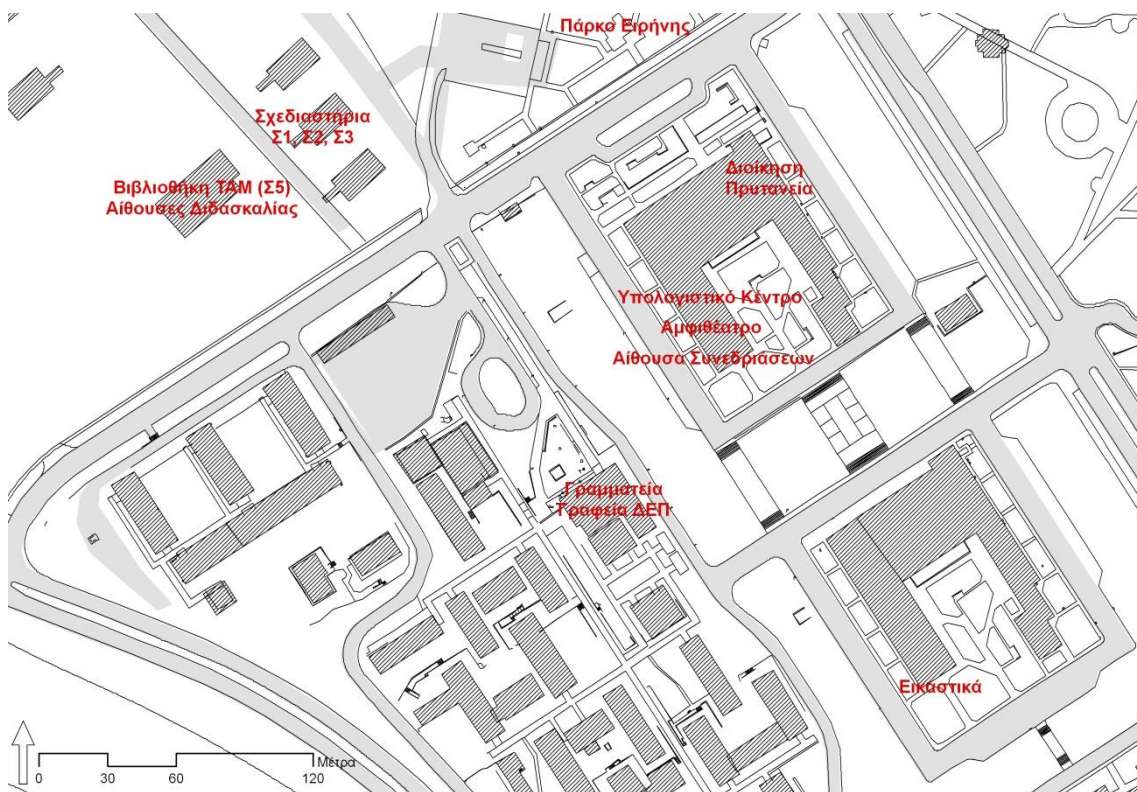
Το Κτήριο Σ5, με την Βιβλιοθήκη και Χώρους Διαλέξεων δυτικά του Πάρκου της Ειρήνης.

Χάρτης 2: Η Πανεπιστημιούπολη Πατρών

Παρά την πρόσφατη αναβάθμιση των υποδομών με τη δημιουργία της νέας βιβλιοθήκης και την αξιοποίηση των χώρων της παλαιάς βιβλιοθήκης στο κτήριο της Πρυτανείας, η κατανομή των κτηρίων και των αιθουσών διδασκαλίας σε τόσα σημεία του πανεπιστημιακού χώρου δεν διευκολύνει ούτε τη λειτουργικότητα ούτε τον έλεγχο της ασφάλειάς τους, ιδιαίτερα καθώς οι φοιτητές παραμένουν εργαζόμενοι μέχρι αργά το βράδυ στα σχεδιαστήρια.

Το Τμήμα προσδοκά το συντομότερο δυνατόν στην μελέτη και κατασκευή ενός ενιαίου κτηριακού συγκροτήματος του Τμήματος Αρχιτεκτόνων Μηχανικών που θα επιτρέψει την εύρυθμη και αποδοτικότερη λειτουργία του και θα συνιστά μία ενιαία ακαδημαϊκή κοινότητα, όπως συμβαίνει και με τις άλλες μονάδες της Πολυτεχνικής Σχολής. Το Τμήμα, ήδη από το 2001, είχε συμπεριλάβει στο προγραμματισμό του, κτηριολογικό πρόγραμμα Αρχιτεκτόνων ενώ το 2011 συνέταξε νέο κτηριολογικό πρόγραμμα με σκοπό το σχεδιασμό νέου κτηριακού συγκροτήματος για το τμήμα Αρχιτεκτόνων (Χάρτης 1).

Χάρτης 3: Οι χώροι του Τμήματος Αρχιτεκτόνων Μηχανικών

ΠΡΟΣΧΕΔΙΟ ΚΤΗΡΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΛΕΤΗ ΝΕΟΥ ΚΤΗΡΙΟΥ					
			αριθμός τριώντων	επιφάνεια (τ.μ.)	επιφάνεια (τ.μ.)
1	Χώροι διδασκαλίας				2.795
1.1	5 Εργαστήρια σχεδιασμού		500	4,3	2.125
1.2	Εργαστήριο εικαστικών				250
1.3	Εργαστήριο τεχνολογίας				250
1.4	Εργαστήριο σχεδιασμού μεταπτυχιακών		40	4,3	170
2	Αίθουσες διαλέξεων - σεμιναρίων				760
2.1	6 αίθουσες 30 απόμων		180	1	180
2.2	32 αίθουσες 80 απόμων		180	1	180
2.3	1 αίθουσα 300 απόμων		300	1	300
2.4	Προθάλαμος				100
3	Χώροι υποστήριξης διδασκαλίας				700
3.1	Υπολογιστικό κέντρο				300
3.2	Εργαστήριο μακέτας				150
3.3	Εργαστήριο φωτογραφίας				50
3.4	Εργαστήριο οπτικοακουστικών μέσων				50
3.5	Άλλα εργαστήρια				150
4	Χώροι γραφείων και ακαδημαϊκής έρευνας				1.834
4.1	Πρόεδρος				
4.1.1	Γραφείο Προέδρου		1	24	24
4.1.2	Γραμματέας Προέδρου		1	12	12
4.1.3	Βοηθητικοί χώροι				12
					48
4.2	Γραμματεία				
4.2.1	Γραφείο Γραμματέως Τμήματος		1	18	18
4.2.2	2 Γραφεία Διοικ. Υπαλλήλων		4	8	32
4.2.3	4 Γραφεία ΕΤΕΠ		4	8	32
4.2.4	Βοηθητικοί χώροι				12
4.2.5	Προθάλαμος εξυπηρέτησης				40
					230
4.3	Γραφεία Καθηγητών				
4.3.1	50 γραφεία καθηγητών		50	18	900
4.3.2	Γραμματεία καθηγητών / τομέων		4	18	72
4.3.3	Αίθουσα συσκέψεων				40
4.3.4	Βοηθητικοί χώροι				24
					1.036
4.4	Χώροι έρευνας				
4.4.1	6 Ερευνητικά Εργαστήρια				360
4.4.2	4 Σπουδαστήρια				160
					520
5	Βιβλιοθήκη				300

Πίνακας 1. Κτηριολογικό πρόγραμμα 2011

2.2. Ιστορικό εξέλιξης του Τμήματος

Το Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών υπάγεται στην Πολυτεχνική Σχολή, η οποία ιδρύθηκε στις αρχές του 1970 και υπήρξε μια από τις πρώτες μονάδες του Πανεπιστημίου Πατρών. Η Πολυτεχνική Σχολή στο σύνολο της απαρτίζεται από έξι Τμήματα: Αρχιτεκτόνων Μηχανικών, Χημικών Μηχανικών, Πολιτικών Μηχανικών, Μηχανικών Η/Υ και Πληροφορικής, Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και Τεχνολογίας Υπολογιστών, και Μηχανολόγων και Αεροναυπηγών Μηχανικών. Πρόσφατα καταργήθηκε το Γενικό Τμήμα και τα μέλη του απορροφήθηκαν στα υπόλοιπα Τμήματα.

Η ίδρυση του Τμήματος Αρχιτεκτόνων Μηχανικών στην Πολυτεχνική Σχολή του Πανεπιστημίου Πατρών έγινε βάσει Προεδρικού Διατάγματος (αρ. 206, δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης αρ. 179 στις 6-9-1999) έναν χρόνο περίπου αφ' ότου είχε υποβληθεί εκτενής τεκμηριωμένη πρόταση με απόφαση της Συγκλήτου για την ίδρυσή του. Η έναρξη της εκπαιδευτικής λειτουργίας του Τμήματος και η εισαγωγή των πρώτων φοιτητών χρονολογούνται από το ακαδημαϊκό έτος 1999-2000.

Μέχρι και το 2004, η λειτουργία και ο εξοπλισμός του Τμήματος χρηματοδοτήθηκε κυρίως από την Ευρωπαϊκή Ένωση με το πρόγραμμα ΕΠΕΑΕΚ - Διεύρυνση Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης.

2.3. Οι στόχοι και οι σκοποί του Τμήματος

Οι στόχοι και οι σκοποί του Τμήματος σύμφωνα με το ΦΕΚ ίδρυσής του (ΦΕΚ 179 τ. Α/6-9-1999) προβλέπει ότι «Τα Τμήματα έχουν ως αποστολή να καλλιεργούν και να προάγουν την οικεία αντιστοίχως επιστήμη με την ακαδημαϊκή και εφαρμοσμένη έρευνα και αναζήτηση, και να παρέχουν στους φοιτητές τα απαραίτητα εφόδια που εξασφαλίζουν την άρτια κατάρτισή τους για την επιστημονική και επαγγελματική τους σταδιοδρομία και εξέλιξη». Το ίδιο εδάφιο προβλέπει ειδικότερα ότι «Το τμήμα Αρχιτεκτόνων έχει ως αποστολή την καλλιέργεια και προαγωγή της επιστήμης του Αρχιτέκτονα Μηχανικού ιδίως στους τομείς της αρχιτεκτονικής σύνθεσης, της οικοδομικής τεχνολογίας, του πολεοδομικού και χωροταξικού σχεδιασμού και της λειτουργικής και αισθητικής διαμόρφωσης εσωτερικών χώρων και κτιρίων και την κατάρτιση επιστημόνων μηχανικών ικανών να μελετούν και να ερευνούν τα θέματα που αφορούν στους παραπάνω τομείς».

Κατά την αντίληψη της ακαδημαϊκής κοινότητας του Τμήματος, τα ως άνω οριζόμενα, από το Ιδρυτικό ΠΔ, για τους στόχους και τους σκοπούς εξακολουθούν να ισχύουν, και τηρούνται με την αποτελεσματική κατάρτιση των φοιτητών σε επίπεδο διδασκαλίας, αλλά και με τη στοχευμένη διάρθρωση των σπουδών μέχρι σήμερα. Στο πλαίσιο αυτό στα πρώτα έτη λειτουργίας του το Τμήμα έρριξε το κύριο βάρος των προσπαθειών του στην υλοποίηση ενός ποιοτικού και απαιτητικού πενταετούς προγράμματος προπτυχιακών σπουδών και την παραγωγή υψηλού επιπέδου αποφοίτων αρχιτεκτόνων μηχανικών, με αποτέλεσμα την εδραίωση της φήμης του τμήματος ως του δυναμικότερου «νέου» τμήματος αρχιτεκτονικής στη χώρα. Η προσέλκυση πολύ αξιόλογων νέων και έμπειρων συναδέλφων, οι οποίοι συνέβαλαν αποφασιστικά στην εδραίωση του τμήματος αποτέλεσε μαζί στόχο και αποτέλεσμα των συντονισμένων ενεργειών του τμήματος στη κατεύθυνση αυτή.

Ο προβληματισμός που αναπτύχθηκε σχετικά με την επίτευξη στόχων και σκοπών συμπεριέλαβε σταδιακά τρόπους σύνδεσης του Τμήματος με το επάγγελμα και την κοινωνία - καθώς και συνεργασίες με άλλους κοινωνικούς φορείς: το θέμα αυτό εξετάζεται σε ειδική ενότητα στη συνέχεια του παρόντος.

Όλα τα μέλη ΔΕΠ συμφωνούν ότι το Τμήμα πρέπει να έχει δυναμικό και πρωταγωνιστικό ρόλο στην ανάπτυξη της Αρχιτεκτονικής θεωρίας και πρακτικής στην Ελλάδα. Για το λόγο αυτό, το Τμήμα πρέπει να συνεχίσει να επιδιώκει συνεργασίες με την διεθνή κοινότητα ώστε να αποτελέσει ένα πόλο σύνδεσης της αρχιτεκτονικής ακαδημαϊκής δραστηριότητας στην Ελλάδα με διεθνή, Ευρωπαϊκά ή άλλα, ακαδημαϊκά ιδρύματα. Προς την κατεύθυνση αυτή τα τελευταία χρόνια έχει ενταθεί η αναζήτηση συνεργασιών, η διοργάνωση συνεδρίων και προσκλήσεων ομιλητών, ερευνητών ή διεθνούς κύρους επαγγελματιών, από διεθνή Πανεπιστήμια, καθώς και η οργάνωση workshops, η αναζήτηση πόρων και χρηματοδοτήσεων από διεθνή και ελληνικά ανταγωνιστικά προγράμματα, ώστε να δοθεί ώθηση προς αυτήν την κατεύθυνση.

Το Τμήμα θεωρεί ότι οι στόχοι του επιτυγχάνονται σε μεγάλο βαθμό παρότι, οι οικονομικές και άλλες δυσκολίες φαίνεται να αποτελούν έναν σοβαρό ανασταλτικό παράγοντα. Ο κύριος παράγοντας που λειτουργεί ανασταλτικά στη συνεχή προσπάθεια επίτευξης των στόχων του Τμήματος με πληρέστερο και ουσιαστικότερο τρόπο είναι ανεπαρκής αριθμός διδασκόντων ως αποτέλεσμα της ολικής περικοπής πιστώσεων για συμβάσεις διδασκαλίας βάσει του ΠΔ 407/1980 και σε μικρότερο βαθμό η μερική ανεπάρκεια των κτηριακών υποδομών. Σημαντικό πρόβλημα πλέον αποτελεί ο υπερβολικός σε σχέση με τον αριθμό διδασκόντων αριθμός εισακτέων κατά έτος φοιτητών που έχει ως αποτέλεσμα η αναλογία φοιτητών ανά διδάσκοντα να είναι (28 φοιτητές ανά διδάσκοντα) πολύ μεγαλύτερη από τα πλαίσια που θα ήταν ανεκτά για σχολή που έχει κατά βάση εργαστηριακά μαθήματα.

Το Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών στελεχώνεται από 20 μέλη ΔΕΠ συνολικά, 2 μέλη ΕΤΕΠ, και επτά (7) διοικητικούς υπαλλήλους (κατανεμημένους στη γραμματεία, βιβλιοθήκη και υπολογιστικό κέντρο).

Για τις διδακτικές του ανάγκες, λόγω των δραστικών περικοπών των πιστώσεων για επί συμβάσει διδασκόντων, βάσει του ΠΔ 407/1980, το Τμήμα έκανε χρήση του θεσμού των πανεπιστημιακών υποτρόφων. Κατά το έτος 2014-2015 απασχολήθηκαν δώδεκα (12) συνολικά πανεπιστημιακοί υπότροφοι.

Η διοικητική υποστήριξη, από το προσωπικό των διοικητικών υπαλλήλων στη Γραμματεία και στη Βιβλιοθήκη, είναι ανεπαρκής για την εύρυθμη λειτουργία του Τμήματος. Αντίστοιχα το τεχνικό προσωπικό του Υπολογιστικού Κέντρου και του Εργαστηρίου μακέτας επίσης είναι οριακά επαρκές.

Στην περισσότερο από 14 έτη λειτουργία του Τμήματος υπήρξε μεγάλη αύξηση των εγγεγραμμένων κατ' έτος προπτυχιακών φοιτητών. Από την έναρξη λειτουργίας του Τμήματος και μέχρι το ακαδημαϊκό έτος 2005-06 ο αριθμός των εγγεγραμμένων φοιτητών, ανά έτος, ήταν 57. Κατά την τελευταία πενταετία όμως, ο αριθμός των προπτυχιακών φοιτητών σχεδόν τριπλασιάστηκε (120 φοιτητές το 2013-2014, και 150 φοιτητές το 2014-2015). Παράλληλα, στο Τμήμα είναι εγγεγραμμένος και ένας σχετικά μικρός αριθμός διδακτορικών φοιτητών.

Λαμβάνοντας υπόψη ότι ένας ικανός αριθμός μαθημάτων διδάσκεται απαραίτητως εργαστηριακά, κατά μικρότερες ομάδες φοιτητών, ούτως ώστε να επιτυγχάνεται ο στόχος της απόκτησης σχεδιαστικών δεξιοτήτων, αποδεικνύεται αναγκαία η αύξηση του αριθμού των μελών ΔΕΠ αλλά και η τοποθέτηση πρόσθετων συμβασιούχων διδασκόντων, μελών ΕΔΤΠ καθώς και μελών ΕΕΔΙΠ στο Τμήμα.

2.4. Διοίκηση του Τμήματος

Το Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών διοικείται, σύμφωνα με το νόμο, από τη Γενική Συνέλευση, η οποία αποτελείται από όλα τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος Αρχιτεκτόνων Μηχανικών, το μέλος ΕΤΕΠ και σύμφωνα με τον νέο νόμο (Ν4009/2011) ένα εκπρόσωπο των φοιτητών που ορίζεται στην αρχή κάθε ακαδημαϊκού έτους από το Διοικητικό Συμβούλιο του

Συλλόγου Φοιτητών του Τμήματος. Η Γενική Συνέλευση του Τμήματος κατά το έτος αναφοράς της παρούσας έκθεσης απαρτίζεται από τους:

Πρόεδρο,

Αναπληρωτή Πρόεδρο,

18 Μέλη Δ.Ε.Π. (πλην Προέδρου και Αναπληρωτή Προέδρου),

1 Μέλος ΕΤΕΠ.,

1 Εκπρόσωπο φοιτητών.

1 ΕΙΔΙΠ

Η κατανομή του προσωπικού που στελεχώνει το Τμήμα, για το ακαδημαϊκό έτος ενσωμάτωσής τους στο Τμήμα, ο αριθμός των μελών ΔΕΠ και των συμβασιούχων διδασκόντων, καθώς και ο αριθμός των, κατ' έτος, φοιτητών και για το χρονικό διάστημα ακαδ. έτος 2009-10 έως το ακαδ. έτος 2014-15 αποτυπώνεται στον επόμενο πίνακα και διάγραμμα [πίνακας 2].

Πίνακας 2. Εξέλιξη Προσωπικού, ΔΕΠ και λοιπών διδασκόντων

		2014-2015		2013-2014		2012-2013		2011-2012		2010-2011		2009-2010	
		A	Θ	A	Θ	A	Θ	A	Θ	A	Θ	A	Θ
Καθηγητές	Σύνολο	7	2	6	1	3	1	3		3		3	
	Από Εξέλιξη	1	1	2		1	1			1		2	
	Νέες Προσλήψεις												
	Συνταξιοδοτήσεις			1		1				1			
	Παραιτήσεις												
Αναπληρωτές Καθηγητές	Σύνολο	2	1	3	1	6	1	6	2	7	2	8	2
	Από Εξέλιξη		1	0								2	1
	Νέες Προσλήψεις												
	Συνταξιοδοτήσεις									1			
	Παραιτήσεις												
Επικουροι Καθηγητές	Σύνολο	5	1	4	2	4	1	4	1	4	1	4	1
	Από Εξέλιξη	1											
	Νέες Προσλήψεις				1								
	Συνταξιοδοτήσεις												
	Παραιτήσεις												
Λέκτορες	Σύνολο	1	1	3	1	1		1		1		1	

	Νέες Προσλήψεις			1	1	1							
	Συνταξιοδοτήσεις												
	Παραιτήσεις												
Μέλη ΕΕΔΙΠ	Σύνολο		1	1									
Διδάσκοντες επί συμβάσει*	Σύνολο	8	4	8	4	2	1	2	1	3	1	7	4
Τεχνικό Προσωπικό Εργαστηρίων	Σύνολο	1	1	1	1	1		1		1		1	
Διοικητικό Προσωπικό	Σύνολο	4	3	4	4	3	6	3	7	3	7	3	7

* (Διδάσκοντες επί συμβάσει): Αναφέρεται σε αριθμό συμβάσεων – όχι διδασκόντων (π.χ. αν ένας διδάσκων έχει δύο συμβάσεις, χειμερινή και εαρινή, τότε μετρώνται δύο συμβάσεις).

Το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος Αρχιτεκτόνων Μηχανικών, το οποίο λειτούργησε από το 2003 έως 2006, αυτή τη στιγμή βρίσκεται σε αναστολή λόγω του ότι ο μεγάλος διδακτικός και διοικητικός φόρτος των μελών ΔΕΠ καθιστά σχεδόν αδύνατη τη συμμετοχή τους στη διδασκαλία του ΠΜΣ και άρα είναι αναγκαία η συμβολή περισσότερων εξωτερικών διδασκόντων, γεγονός που δεν είναι εφικτό με τη συρρίκνωση της χρηματοδότησης.

Η επαναλειτουργία του ΠΜΣ έχει εγκριθεί για το έτος 2015-16. Αναγκαία, βέβαια, προϋπόθεση για την επαναλειτουργία του ΠΜΣ είναι η αύξηση των μελών ΔΕΠ ή η δυνατότητα ανάθεσης αμειβόμενου έργου σε διδάσκοντες δίδακτρα. Η Σύγκλητος και το Υπουργείο έχουν εγκρίνει την καταβολή διδάκτρων από τους φοιτητές ΠΜΣ. Το Τμήμα έχει ξεκινήσει να προγραμματίζει την άμεση επαναλειτουργία του Μεταπτυχιακού αυτού προγράμματος.

Παράλληλα, το Τμήμα συμμετέχει σε ένα διατμηματικό μεταπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών (ΔΠΜΣ) στο οποίο συμμετέχουν και Τμήματα από το Εθνικό Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών και το Πανεπιστήμιο Αιγαίου [βλέπε ενότητα 3]. Επίσης, μέλη του Τμήματος παρακολουθούν ως κύριοι επιβλέποντες ή μέλη τριμελών επιτροπών την εκπόνηση διδακτορικών διατριβών.

Οι στοχευμένες και επίμονες προσπάθειες να προχωρήσει με ικανοποιητικό ρυθμό η λειτουργία του Τμήματος από το εναρκτήριο έτος ίδρυσης του το 1999 και εξής, διασφάλισαν την προσέλκυση, κατά το παρελθόν, μεγάλου αριθμού διδασκόντων με αξιόλογα προσόντα και προπάντων την εύρυθμη στελέχωση με ικανοποιητικό αριθμό μελών ΔΕΠ, που προωθούν τη διδασκαλία και την έρευνα. Η συμβολή των συμβασιούχων διδασκόντων (κατά το ΠΔ 407/80), και των πανεπιστημιακών υποτρόφων μετέπειτα, εκτός από απαραίτητη για έναν ολιγοετούς λειτουργίας πανεπιστημιακό θεσμό, υπήρξε ιδιαίτερα αποτελεσματική και ικανοποιητική.

Ο αριθμός των μελών ΔΕΠ αυτή τη στιγμή ανέρχεται στους 20. Δεν έγιναν διορισμοί νέων μελών ΔΕΠ κατά τη διάρκεια του ακαδημαϊκού έτους 2014-2015. Δεν καλύπτονται οι 21 θέσεις ΔΕΠ που προβλέπονται από το άρθρο 3 στο προαναφερόμενο Ιδρυτικό ΠΔ.

Ως έχουν τα πράγματα σήμερα (αρχές Οκτωβρίου 2015) η διοικητική υποστήριξη από το προσωπικό των διοικητικών υπαλλήλων στη Γραμματεία και στη Βιβλιοθήκη είναι οριακά επαρκής για την αποδοτική λειτουργία του Τμήματος γεγονός που ισχύει επίσης και για την

τεχνική υποστήριξη του Τμήματος (Υ/Κ, κλπ). Δεδομένου ότι δεν υπήρξε καμία δυνατότητα μόνιμης πρόσληψης άλλης εργαστηριακής ειδικότητας κρίνεται πράγματι απαραίτητο και εδώ να διατεθούν θέσεις, ώστε να πληρωθεί έστω μία από τις θέσεις ΕΔΤΠ που προβλέπονται από το άρθρο 3 στο Ιδρυτικό ΠΔ.

Η αύξηση του αριθμού των φοιτητών οφείλεται κατά κύριο λόγο στην αύξηση του αριθμού των προσφερόμενων θέσεων στις πανελλαδικές εξετάσεις, αριθμός που ορίζεται με ευθύνη του Υπουργείου αγνοώντας – εν πολλοίς – τις ομόφωνες εισηγήσεις του Τμήματος. Η διαφορά αυτή οφείλεται στο γεγονός ότι το Τμήμα προτιμάται από περισσότερους νέους που είτε εγγράφονται έπειτα από την επιτυχία τους στις πανελλαδικές εξετάσεις, είτε μετεγγράφονται από κάποια άλλα Τμήματα, είτε επιτυγχάνουν σε κατατακτήριες εξετάσεις.

Πίνακας 3. Εξέλιξη των αριθμών των νεοεισερχόμενων προπτυχιακών φοιτητών

	2014-2015	2013-2014	2012-2013	2011-2012	2010-2011	2009-2010
Εισαγωγικές Εξετάσεις	147	132	90	94	84	89
Μετεγγραφές (εισροές προς το Τμήμα)	14	8	3		14	1
Μετεγγραφές (εκροές προς άλλα Τμήματα)	36	32	9	8	18	22
Κατατακτήριες εξετάσεις (πτυχιούχοι ΑΕΙ/ΤΕΙ)	9	13	6	9	4	4
Άλλες Κατηγορίες	16	21	16	4	12	8
Σύνολο	150	142	106	99	96	80
Αλλοδαποί φοιτητές (εκτός προγραμμάτων ανταλλαγών)	0	0	2	2	1	2

Ο μεγάλος αριθμός νεοεισερχόμενων φοιτητών και η επιδείνωση της αναλογίας διδασκόντων-διδασκομένων συνιστούν έναν ιδιαίτερα κρίσιμο περιοριστικό παράγοντα στη προσπάθεια βελτίωσης των σχετικών δεικτών και της βελτίωσης της παρεχόμενης ποιότητας εκπαίδευσης. Η Αρχιτεκτονική είναι ένα γνωστικό αντικείμενο με ιδιαίτερες απαιτήσεις που απαιτεί την εκπαιδευτική διαδικασία να γίνεται σε μικρά τμήματα διδασκομένων. Το γεγονός ότι τα μαθήματα διδάσκονται σε πολύ μεγαλύτερες ομάδες, ιδιαίτερα με την σημερινό μειωμένο αριθμό συμβασιούχων διδασκόντων ΠΔ 407, δυσχεραίνει την πρακτική αρχιτεκτονική εξάσκηση των φοιτητών και ακυρώνει οποιοσδήποτε προσπάθειες εφαρμογής συμμετοχικών μεθόδων διδασκαλίας που θα προσελκύσουν και θα ενθαρρύνουν τους φοιτητές αλλά και θα βοηθήσουν τη μαθησιακή διαδικασία σημαντικά.

2.4.1. Επιτροπές θεσμοθετημένες που λειτουργούν στο Τμήμα

Για τη διοικητική αντιμετώπιση επί μέρους λειτουργιών και δραστηριοτήτων στο Τμήμα λειτουργούν κατά τον νόμο οι παρακάτω επιτροπές:

- Α) Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών,
- Β) Διδακτορικών Σπουδών
- Γ) Βιβλιοθήκης, Υγιεινής & Ασφάλειας, Χώρων (Κτηρίων & Δικτύων),
- Δ) Υποτροφιών,

Ε) Υπολογιστικού Κέντρου, και

ΣΤ) Διαλέξεων,

Επίσης η ΓΣΕΣ του Τμήματος έχει ορίσει κατά τον νόμο Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών, και Επιτροπή Εκπόνησης Διδακτορικών Διατριβών.

2.4.2. Εσωτερικοί κανονισμοί του Τμήματος

Μέχρι να αντικατασταθεί κατά την εφαρμογή των οριζόμενων από τον παρόντα Νόμο (4009/ΦΕΚ 195 τ. Α/6-9-2011), ισχύουν, αφ' ενός, ο Εσωτερικός Κανονισμός του Πανεπιστημίου Πατρών (ΥΑ αρ. 63557/Β1/ΦΕΚ 1062 τ. Β/14-7-2004), αφ' ετέρου, ο Κανονισμός Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών, ο Κανονισμός Λειτουργίας της Βιβλιοθήκης του Τμήματος, ο Κανονισμός Λειτουργίας του Υπολογιστικού Κέντρου του Τμήματος, καθώς και ο κανονισμός εκπόνησης Διδακτορικής Διατριβής, βάσει αποφάσεων της ΓΣ.

2.4.3. Διάρθρωση σε Τομείς

Δεν προέκυψαν επαρκείς λόγοι ώστε το Τμήμα να διαρθρωθεί σε Τομείς. Κάτι τέτοιο θα βρισκόταν σε αναντιστοιχία με τον αριθμό των μελών ΔΕΠ. Έτσι, στη συγκεκριμένη πρώτη φάση λειτουργίας του Τμήματος και λόγω του μικρού αριθμού μελών ΔΕΠ, ήταν συνειδητό ότι τα μέλη του είχαν εξίσου συμμετοχή και συν-ευθύνη σε όλες τις επιλογές.

3. Προγράμματα Σπουδών

3.1. Ανταπόκριση στους στόχους του Τμήματος και της κοινωνίας

Η οργάνωση της δομής και του περιεχομένου του Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών (ΠΠΣ) ανταποκρίνεται στις βασικές αρχές και τους στόχους της ίδρυσης του Τμήματος Αρχιτεκτόνων Μηχανικών του Πανεπιστημίου Πατρών. Οι εν λόγω στόχοι αφορούν στην καλλιέργεια και προαγωγή της επιστήμης του Αρχιτέκτονα Μηχανικού με βάση τα διεθνή πρότυπα και με την παράλληλη επαγγελματική κατοχύρωση των πτυχιούχων με βάση τα ελληνικά δεδομένα.

Οι πτυχιούχοι του Τμήματος έχουν την επιστημονική κατάρτιση επιστημόνων μηχανικών ικανών να μελετούν και να ερευνούν τα θέματα που αφορούν στους παρακάτω τομείς: της αρχιτεκτονικής σύνθεσης και τεχνολογίας, και του πολεοδομικού, χωροταξικού και περιβαλλοντικού σχεδιασμού.

Η συνολική οργάνωση και το περιεχόμενο του ΠΠΣ αποβλέπει και επιτυγχάνει σε ικανοποιητικό βαθμό την εξασφάλιση τόσο της εξειδικευμένης επιστημονικής επάρκειας όσο και της συνολικής μόρφωσης ώστε οι πτυχιούχοι να ανταποκρίνονται στους ανωτέρω στόχους. Τούτο εξασφαλίζεται με τον συνδυασμό μαθημάτων και μορφών διδασκαλίας που συμπληρωματικά και συνδυαστικά επιτρέπουν την ανάπτυξη κριτικής σκέψης, εποπτικής γνώσης, καθώς και στην ανάπτυξη εξειδικευμένων κατά αντικείμενο σχεδιαστικών/συνθετικών και κριτικών δεξιοτήτων, στην απόκτηση επαρκούς γνωστικού και θεωρητικού υποβάθρου και αφετέρου στην ανάπτυξη σχεδιαστικών/συνθετικών και κριτικών δεξιοτήτων.

Να σημειωθεί ότι το Τμήμα αποδίδει μεγάλη σημασία στη συνεχή αποτίμηση του ΠΠΣ, γεγονός που διαφαίνεται και από το ότι προβαίνει τακτικά σε αναθεωρήσεις του προγράμματος σπουδών. Αν λάβει κανείς υπόψη την προετοιμασία που επιβάλλουν τέτοιους είδους αλλαγές και τον κόπο που συνεπάγεται η εφαρμογή τους αποδεικνύει αν μη τι άλλο, την αποφασιστικότητα του Τμήματος στο συγκεκριμένο ζήτημα.

Στο τέλος του ακαδημαϊκού έτους 2012-2013 αποφασίστηκε για δεύτερη συνεχή χρονιά η αναδιάρθρωση του ΠΠΣ. Η διαμόρφωση του νέου ΠΠΣ έχει θέσει δύο κύριες προτεραιότητες: (α) Την καλύτερη δυνατή προσαρμογή στις νέες, δυσμενείς, οικονομικές συνθήκες οι οποίες έχουν περιορίσει κατά πολύ το διδακτικό δυναμικό του Τμήματος. (β) Τον περιορισμό των φαινομένων επέκτασης της συνολικής διάρκειας σπουδών πέρα από τα πέντε έτη που προβλέπει το Πρόγραμμα.

Στην κατεύθυνση αυτή έχει το Τμήμα έχει αποφασίσει:

(α) Τη μείωση του συνολικού αριθμού μαθημάτων ανά έτος καθώς επίσης και του συνολικού αριθμού μαθημάτων Επιλογής. Οι αλλαγές αυτές υλοποιούνται δίχως να επηρεαστεί η υψηλή ποιότητά των σπουδών και ιδιαίτερα ο ρόλος και η δομή των Εργαστηρίων Σχεδιασμού που καθορίζουν τη φυσιογνωμία του Τμήματος από την ίδρυση του.

(β) Την αλλαγή της διαδικασίας εκπόνησης της Ερευνητικής και Διπλωματικής εργασίας. Κατά τη διάρκεια των τελευταίων ετών διαπιστώθηκε ότι ο αριθμός των σπουδαστών που ολοκλήρωναν τη Διπλωματική εργασία τους σε ένα εξάμηνο ήταν εξαιρετικά περιορισμένος. Για τον λόγο αυτό ο χρόνος εκπόνησης της Διπλωματικής εργασίας επεκτάθηκε σε όλη τη διάρκεια του πέμπτου έτους και ως χρόνος έναρξης της Ερευνητικής εργασίας ορίστηκε το όγδοο εξάμηνο.

(γ) Το Τμήμα ανοίχθηκε σε συνεργασίες με άλλα Τμήματα του Πανεπιστημίου Πατρών προσφέροντας στους φοιτητές τη δυνατότητα παρακολούθησης μαθημάτων από άλλα

Τμήματα, κεφαλαιοποιώντας με τον τρόπο αυτό την συμμετοχή του στον ευρύτερο πανεπιστημιακό χώρο.

Βρισκόμαστε και πάλι σήμερα, για μια ακόμη φορά, στην διαδικασία επανακαθορισμού του ΠΠΣ. Το Τμήμα επικεντρώνεται στην υλοποίηση των τελευταίων αποφάσεων του επιδιώκοντας την καλύτερη δυνατή διαχείριση των περιορισμένων πόρων του. Ταυτόχρονα συνεχίζει τη διαδικασία αξιολόγησης του και θέτει νέους στόχους, όπως η καθιέρωση βραβείων ακαδημαϊκής αριστείας και η ανεύρεση χορηγιών για υποτροφίες για μεταπτυχιακές σπουδές.

3.2. Δομή, συνεκτικότητα και λειτουργικότητα του ΠΠΣ

Το ΠΠΣ είναι καταγεγραμμένο στον Οδηγό Σπουδών του Τμήματος, όπου αναγράφονται αναλυτικά οι τίτλοι των μαθημάτων, οι μονάδες ECTS, τα επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα, οι δεξιότητες που αποκτώνται με την ολοκλήρωση του μαθήματος, τα προαπαιτούμενα μαθήματα ανά μάθημα, το συγκεκριμένο περιεχόμενο, η συνιστώμενη βιβλιογραφία για μελέτη, οι διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι και οι μέθοδοι αξιολόγησης. Η ανωτέρω καταγραφή των μαθημάτων αντανακλά την αντίστοιχη προετοιμασία και οργάνωση από πλευράς των διδασκόντων στην κατεύθυνση της συστηματικής και εστιασμένης δόμησης της διδασκαλίας ανά εβδομάδα.

Τελευταία αναθεώρηση του ΠΠΣ έγινε τον Ιούνιο 2013. Όπως αναφέρθηκε και προηγουμένως κατά τη τελευταία αναθεώρηση του προγράμματος άλλαξε η διαδικασία εκπόνησης της ερευνητικής και διπλωματικής εργασίας, έγινε μείωση του αριθμού των μαθημάτων ανά έτος και του συνολικού αριθμού των μαθημάτων Επιλογής, ενώ διατηρήθηκε η δομή και η ποιότητα των Εργαστηρίων Σχεδιασμού.

Παράλληλα δίνεται στους φοιτητές η δυνατότητα παρακολούθησης μαθημάτων σε άλλα Τμήματα του Πανεπιστημίου Πατρών.

Δομή του ΠΠΣ

Το Πρόγραμμα Σπουδών καλύπτει, κατ' ελάχιστον, δέκα εξάμηνα (πέντε έτη) σπουδών. Κάθε εξάμηνο έχει 30 πιστωτικές μονάδες (π.μ.) ενώ συνολικά απαιτούνται 300 πιστωτικές μονάδες (π.μ.) για να καταστεί ο/η φοιτητής/τρια Διπλωματούχος Αρχιτέκτων Μηχανικός. Οι πιστωτικές μονάδες ταυτίζονται με τις μονάδες ECTS.

Η αλληλουχία μαθημάτων στο εγκεκριμένο ΠΠΣ είναι ενδεικτική, θεωρείται όμως επιθυμητό να την ακολουθούν κατά το δυνατόν όλοι οι φοιτητές/τριες που είναι εγγεγραμμένοι/νες στο αντίστοιχο εξάμηνο.

Μαθήματα

Οι αρχιτεκτονικές σπουδές περιλαμβάνουν σειρά μαθημάτων, των οποίων το περιεχόμενο, η μέθοδος διδασκαλίας, και οι ακαδημαϊκές απαιτήσεις, ανταποκρίνονται αφενός στην απόκτηση επαρκούς γνωστικού και θεωρητικού υποβάθρου και αφετέρου στην ανάπτυξη σχεδιαστικών/συνθετικών και κριτικών δεξιοτήτων. Το περιεχόμενο των μαθημάτων καθορίζεται στο Πρόγραμμα Σπουδών. Οι ακαδημαϊκές απαιτήσεις κάθε μαθήματος καθορίζονται από τον διδάσκοντα ή την διδακτική ομάδα του μαθήματος, και ανακοινώνονται στους φοιτητές στην αρχή του εξαμήνου. Όσον αφορά στον Κανονισμό Σπουδών, εξειδικεύονται κατηγορίες μαθημάτων ως εξής:

Εργαστηριακά Μαθήματα

Μεγάλος αριθμός μαθημάτων προϋποθέτουν τη στενή συνεργασία των φοιτητών με τον διδάσκοντα και απαιτούν την, κατά το δυνατόν, αδιάλειπτη παρουσία τους. Τα μαθήματα αυτά χαρακτηρίζονται στο ΠΠΣ ως «εργαστηριακά». Αυτό σημαίνει ότι, κατά τη διάρκεια του

εξαμήνου, είναι υποχρεωτική η παρουσία του/της φοιτητή/τριας σε ένα ελάχιστο αριθμό εβδομαδιαίων μαθημάτων-ασκήσεων, από το συνολικό αριθμό των δεκατριών (13) εβδομαδιαίων μαθημάτων-ασκήσεων που συγκροτούν το εξάμηνο. Ο ελάχιστος αριθμός παρουσιών στα μαθήματα-ασκήσεις καθορίζεται ως ακολούθως:

(α) Για εργαστηριακά μαθήματα Πρώτου έτους, εννέα (9) στις 13

Στο τρέχον ακαδημαϊκό έτος τα μαθήματα αυτά είναι:

- Αρχιτεκτονικός Σχεδιασμός 1 και 2
- Αρχιτεκτονική και Οπτική Επικοινωνία 1 και 2

(β) Για εργαστηριακά μαθήματα Δεύτερου έτους, οκτώ (8) στις 13

Στο τρέχον ακαδημαϊκό έτος τα μαθήματα αυτά είναι:

- Αρχιτεκτονικός Σχεδιασμός 3 και 4
- Οικοδομική Τεχνολογία 1 και 2
- Τέχνη και Οπτική Επικοινωνία 1 και 2

(γ) Για εργαστηριακά μαθήματα Τρίτου και Τέταρτου έτους, επτά (7) στις 13

Στο τρέχον ακαδημαϊκό έτος τα μαθήματα αυτά είναι:

- Αρχιτεκτονικός Σχεδιασμός 5, 6, 7 και 8
- Αστικός και Πολεοδομικός Σχεδιασμός 1 και 2
- Οικοδομική Τεχνολογία 3 και 4
- Αειφορικός Σχεδιασμός

Φοιτητής/τρια που δεν έχει συμπληρώσει τον πιο πάνω ελάχιστο αριθμό παρουσιών στα εβδομαδιαία μαθήματα-ασκήσεις αποτυγχάνει στο μάθημα χωρίς να μπορεί να παρακαθήσει στις εξετάσεις ή τις τελικές παρουσιάσεις.

Μαθήματα Επιλογής

Τα Μαθήματα Επιλογής προσφέρουν μια πρώτη εξατομίκευση του ΠΠΣ, ανάλογα με τα ενδιαφέροντα κάθε φοιτητή/τριας. Ο κατάλογος μαθημάτων επιλογής είναι «ενδεικτικός» καθώς περιλαμβάνει όλα τα μαθήματα που έχουν καταγραφεί σε προηγούμενα ακαδημαϊκά έτη και είναι πιθανόν να διδαχθούν. Ο ενδεικτικός πίνακας μαθημάτων επιλογής, διαμορφώνεται και ανακοινώνεται κάθε ακαδημαϊκό έτος, ανάλογα με τις δυνατότητες του Τμήματος και τις προτάσεις των μελών ΔΕΠ και των εντεταλμένων διδασκόντων. Υπάρχει πιθανότητα κάποιο από τα μαθήματα του καταλόγου να μην καταστεί εφικτό να διδαχθεί, για αντικειμενικούς λόγους. Στην περίπτωση αυτή, στον Οδηγό Σπουδών σημειώνεται πως το συγκεκριμένο μάθημα «δεν θα διδαχθεί κατά το τρέχον ακαδημαϊκό έτος». Τα Μαθήματα Επιλογής χειμερινού εξαμήνου είναι ανεξάρτητα από τα Μαθήματα Επιλογής εαρινού εξαμήνου, ακόμη και εάν ο τίτλος τους υπονοεί συνέχεια (π.χ. Ιστορία Αρχιτεκτονικής 5 και Ιστορία Αρχιτεκτονικής 6). Ο/Η φοιτητής/τρια μπορεί να επιλέξει είτε το πρώτο, είτε το δεύτερο μάθημα ανεξάρτητα, είτε και τα δύο.

Μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής

Στο έβδομο, όγδοο, ένατο και δέκατο εξάμηνο σπουδών, το Πρόγραμμα Σπουδών περιλαμβάνει Μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής. Τα Μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής έχουν στόχο την παροχή στους φοιτητές γνώσεων που δεν μπορούν άμεσα να ενταχθούν σε ένα πρόγραμμα Τμήματος Αρχιτεκτόνων. Δίνουν την ευκαιρία σε αυτόν που τα επιλέγει να

διευρύνει τους ορίζοντες της γενικής του παιδείας και καλλιέργειας, παρέχοντας τα θεωρητικά εφόδια πρωτότυπων τρόπων θεώρησης των πραγμάτων. Τα Μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής προσδιορίζονται από τους ίδιους τους φοιτητές και μπορεί να είναι μαθήματα σε οποιοδήποτε Τμήμα του Πανεπιστημίου Πατρών.

Στον Οδηγό Σπουδών κάθε ακαδημαϊκού έτους περιλαμβάνεται ενδεικτικός ενημερωτικός κατάλογος, με τα μαθήματα που έχουν επιλεγεί από φοιτητές του Τμήματος σε προηγούμενα ακαδημαϊκά έτη, καθώς και άλλα μαθήματα από διάφορα Τμήματα του Πανεπιστημίου, που είναι πιθανόν να ενδιαφέρουν τους φοιτητές του Τμήματος. Όλα τα Μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής, αναγνωρίζονται στο Πρόγραμμα Σπουδών του Τμήματος και πιστώνονται στο ακαδημαϊκό πρόγραμμα του φοιτητή με βαρύτητα 2 π.μ., ανεξαρτήτως της βαρύτητας που έχουν στο Τμήμα στο οποίο διδάσκονται. Οι φοιτητές μπορούν να πάρουν έως 2 Μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής. Εάν ο/η φοιτητής/τρια επιθυμεί, μπορεί να αντικαταστήσει στο πρόγραμμά του/της ένα ή περισσότερα Μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής με αντίστοιχα Μαθήματα Επιλογής στο Πρόγραμμα Σπουδών του πέμπτου ή του έκτου εξαμήνου. Αντίστοιχα, είναι δυνατή η αντικατάσταση δύο Μαθημάτων Ελεύθερης Επιλογής με ένα Μάθημα Κατεύθυνσης.

Μαθήματα «Σειρές»

Ορισμένα μαθήματα του ΠΠΣ συνιστούν «σειρές» με την έννοια ότι θα πρέπει ο/η φοιτητής/τρια να παρακολουθήσει πρώτα το μάθημα α', μετά το μάθημα β', μετά το γ', κ.ο.κ.

Τα μαθήματα αυτά είναι:

(α) Ο Αρχιτεκτονικός Σχεδιασμός 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8

(β) Τα Μαθηματικά 1,2

(γ) Τέχνη και Οπτική Επικοινωνία 1, 2

(δ) Η Οικοδομική Τεχνολογία 1, 2, 3, 4

(ε) Ο Αστικός και Πολεοδομικός Σχεδιασμός 1, 2

Η Γενική Συνέλευση του Τμήματος στην ετήσια διαμόρφωση του ΠΠΣ μπορεί να προσθέσει ή να αφαιρέσει μαθήματα στον πιο πάνω κατάλογο. Ο φοιτητής/τρια δεν επιτρέπεται να εγγραφεί ούτε να παρακολουθηθεί ταυτόχρονα δύο μαθήματα της σειράς που έχουν διαφορά δυο μονάδες ή περισσότερες στην αρίθμηση τους (π.χ. τον Αρχιτεκτονικό Σχεδιασμό 1 με τον Αρχιτεκτονικό Σχεδιασμό 3 ή τον Αρχιτεκτονικό Σχεδιασμό 3 με τον Αρχιτεκτονικό Σχεδιασμό 5). Ο φοιτητής/τρια δεν μπορεί να εγγραφεί ή να παρακολουθήσει μάθημα της σειράς όταν δεν έχει επιτυχώς συμπληρώσει όλα τα μαθήματα της σειράς με μικρότερη αρίθμηση, μονή και ζυγή για αυτά του χειμερινού και του εαρινού εξαμήνου αντίστοιχα.

Πίνακας 4. Προπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών 2014-2015

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ 2014-15		Πιστωτικές μονάδες/ ECTS	Εργαστηριακό μάθημα
1ο Εξάμηνο		30	
Arc_010	Αρχιτεκτονικός Σχεδιασμός 1	12	E
Arc_210	Μαθηματικά 1	4	
Arc_230	Δομική Μηχανική 1	4	
Arc_311	Ιστορία της Αρχιτεκτονικής & Ιστορία της Τέχνης 1	6	

Arc_550	Αρχιτεκτονική & Οπτική Επικοινωνία 1	4	E
2ο Εξάμηνο		30	
Arc_020	Αρχιτεκτονικός Σχεδιασμός 2	12	E
Arc_220	Μαθηματικά 2	4	
Arc_240	Δομική Μηχανική 2	4	
Arc_312	Ιστορία της Αρχιτεκτονικής & Ιστορία της Τέχνης 2	6	
Arc_560	Αρχιτεκτονική & Οπτική Επικοινωνία 2	4	E
3ο Εξάμηνο		30	
Arc_030	Αρχιτεκτονικός Σχεδιασμός 3	12	E
Arc_171	Τέχνη & Οπτική Επικοινωνία 1	4	E
Arc_330	Ιστορία της Αρχιτεκτονικής 3	4	
Arc_610	Οικοδομική Τεχνολογία 1	6	E
Arc_881	Τοπίο & Πόλη 1	4	
4ο Εξάμηνο		30	
Arc_040	Αρχιτεκτονικός Σχεδιασμός 4	12	E
Arc_172	Τέχνη & Οπτική Επικοινωνία 2	4	E
Arc_340	Ιστορία της Αρχιτεκτονικής 4	4	
Arc_620	Οικοδομική Τεχνολογία 2	6	E
Arc_882	Τοπίο & Πόλη 2	4	
5ο Εξάμηνο		30	
Arc_050	Αρχιτεκτονικός Σχεδιασμός 5	12	E
Arc_410	Θεωρία της Αρχιτεκτονικής 1	4	
Arc_630	Οικοδομική Τεχνολογία 3	6	E
Arc_750A	Αστικός & Πολεοδομικός Σχεδιασμός 1	4	E
Ένα μάθημα επιλογής του 5ου, 7ου και 9ου εξαμήνου		4	
6ο Εξάμηνο		30	
Arc_060	Αρχιτεκτονικός Σχεδιασμός 6	12	E
Arc_420	Θεωρία της Αρχιτεκτονικής 2	4	
Arc_640	Οικοδομική Τεχνολογία 4	6	E
Arc_760	Αστικός & Πολεοδομικός Σχεδιασμός 2	8	E
Ένα μάθημα επιλογής του 6ου, 8ου και 10ου εξαμήνου		4	
7ο Εξάμηνο		30	
Arc_070	Αρχιτεκτονικός Σχεδιασμός 7	12	E

Arc_301	Αειφορικός Σχεδιασμός	6	E
Ένα από τα Ειδικά Εργαστήρια Σχεδιασμού του 7ου εξαμήνου		8	E
Ένα από τα Μαθήματα Επιλογής του 7ου-9ου εξαμήνου ή δύο Μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής		4 ή 2X2	
8ο Εξάμηνο		30	
Arc_080	Αρχιτεκτονικός Σχεδιασμός 8	12	E
Arc_970	Ερευνητική Εργασία	14	
Ένα από τα Μαθήματα Επιλογής του 8ου-10ου Εξαμήνου ή δύο Μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής		4 ή 2X2	
9ο Εξάμηνο		30	
Arc_990Δ1	Διπλωματική Εργασία 1	22	E
Arc_990Δ3	Διπλωματική Εργασία (30 δ.μ.)	44	E
Δύο από τα Μαθήματα Επιλογής του 7ου-9ου εξαμήνου ή ένα από τα Μαθήματα Επιλογής του 7ου-9ου εξαμήνου και δύο Μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής		2X4 ή 4+(2X2)	
10ο Εξάμηνο		30	
Arc_990Δ2	Διπλωματική Εργασία 2	22	E
Arc_990Δ3	Διπλωματική Εργασία (30 δ.μ.)	44	E
Δύο από τα Μαθήματα Επιλογής του 7ου-9ου εξαμήνου ή ένα από τα Μαθήματα Επιλογής του 7ου-9ου εξαμήνου και δύο Μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής		2X4 ή 4+(2X2)	
Σύνολο Μονάδων		300	

Ειδικά Εργαστήρια Σχεδιασμού του 7ου εξαμήνου:		8	E
Arc_ΕΣ105	Ειδικό Εργαστήριο Σχεδιασμού		
Arc_ΕΣ107	Εργαστήριο Αστικού Σχεδιασμού		
Arc_ΕΣ201	Εργαστήριο Σχεδιασμού Εσωτ. Χώρων 1		
Arc_ΕΣ401	Εργαστήριο Αποκατάστασης Συνόλων		
Arc_ΕΣ701	Εργαστήριο Χωροταξίας		
Arc_ΕΣVL	Εργαστήριο VILLARD		
Μαθήματα Επιλογής του 5ου, 7ου και 9ου εξαμήνου:		4	
Arc_E103	Ειδικά Κεφάλαια Αρχιτεκτονικών Αναπαραστάσεων 1		E
Arc_E111	Ειδικά Κεφάλαια Αποκαταστάσεων 1		E
Arc_E201	Χαρτογραφία και Ψηφιακά Αρχεία		E
Arc_E203	Ειδικά Κεφάλαια Αρχιτεκτονικής Τεχνολογίας 3		E

Arc_E211	Ειδικά Κεφάλαια Σχεδιασμού 1		E
Arc_E301	Ειδικά Κεφάλαια Θεωρίας της Αρχιτεκτονικής 1		
Arc_E303	Ειδικά Κεφάλαια Θεωρίας της Αρχιτεκτονικής 3		
Arc_E401	Αρχιτεκτονική Εσωτερικών Χώρων 1α		E
Arc_E403	Αρχιτεκτονική Εσωτερικών Χώρων 1β		E
Arc_E611	Αρχιτεκτονική και Κριτική Σκέψη		
ARC_E711	Εικαστικές /Αρχιτεκτονικές στη Πόλη 1		
Arc_E801	Χαρτογραφία 1		
Arc_E901	ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΣΠΟΥΔΗ 1		E
Μαθήματα Επιλογής του 6ου, 8ου και 10ου εξαμήνου:		4	
Arc_EVL02	VILLARD		E
Arc_E204	Ειδικά Κεφαλαία Αποκαταστάσεων 2		E
Arc_E212	Ειδικά Κεφάλαια Αστικού Σχεδιασμού 2		
Arc_E224	Ειδικά Κεφάλαια Αρχιτεκτονικής Τεχνολογίας 4		E
Arc_E304	Ειδικά Κεφάλαια Θεωρίας Αρχιτεκτονικής 4		
Arc_E306	Ειδικά Κεφάλαια Θεωρίας Αρχιτεκτονικής 6		
Arc_E402	Αρχιτεκτονική Εσωτερικών Χώρων 2α		E
Arc_E404	Αρχιτεκτονική Εσωτερικών Χώρων 2β		E
Arc_E504	Ειδικά Κεφάλαια Γεωμετρίας & Ψηφιακής Αρχιτεκτονικής		
Arc_E604	Ειδικά Κεφάλαια Ιστορίας της Αρχιτεκτονικής 4		
Arc_E712	Εικαστικές-Αρχιτ/κές Παρεμβάσεις στη πόλη 2		E
Arc_E802	Χαρτογραφία 2		
Arc_E804	Ειδικά Κεφάλαια Χωροταξίας		
Μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής του 5ου, 7ου και 9ου εξαμήνου:		2	
Arc_EE01	Ανεξαρτητη σπουδη 1 ελευθερης επιλογης		
Arc_EEΘΣ01	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟ ΑΡΧΑΙΟ ΘΕΑΤΡΟ		
Arc_EEΘΣ03	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΘΕΩΡΙΑ & ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΧΟΡΟΥ		

Arc_ΕΕΘΣ09	ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΘΕΑΤΡΟ ΤΟΥ 20ου ΑΙΩΝΑ (1900-1960)		
Arc_ΕΕΘΣ11	ΤΟ ΜΕΤΑΠΟΛΕΜΙΚΟ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ		
Arc_ΕΕΘΣ13	Εισαγωγή στις Εικαστικές Τέχνες		
Arc_ΕΕΦΛ01	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΚΛΑΣΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ		
Arc_ΕΕΦΛ07	ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ 1669 - 1839		
Arc_ΕΕΦΛ09	ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ ΠΛΑΤΩΝ		
Arc_ΕΕΦΣ01	ΝΕΟΤΕΡΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ		
Arc_ΕΕΦΣ05	ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΑΝΑΓΝΩΣΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ		
Arc_ΕΕΦΣ07	ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΕΣ ΣΧΟΛΕΣ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑΣ		
Arc_ΕΕΦΣ09	Βυζαντινή Γραμματεία		
Arc_ΕΕΦΣ11	ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ		
Arc_ΕΕΦΣ13	ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ		
Μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής του 6ου, 8ου και 10ου εξαμήνου:		2	
Arc_E902	Ανεξάρτητη Σπουδή 2		
Arc_ΕΕ02	ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΣΠΟΥΔΗ 2 ΕΛΕΥΘΕΡΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ		
Arc_ΕΕΘΣ04	Είδη και Μορφές του Μουσικού Θεάτρου απο το 1600 έως τον 20 αιώνα		
Arc_ΕΕΘΣ08	Εισαγωγή στην Ιστορία & Θεωρία του Κινηματογράφου		
Arc_ΕΕΘΣ10	Αρχαία Ελληνική Τραγωδία III: Ευριπίδης		
Arc_ΕΕΘΣ12	Το Κρητικό Θέατρο		
Arc_ΕΕΘΣ14	Αρχιτεκτονική των Αρχαίων Θεάτρων		

Ερευνητική και Διπλωματική Εργασία

Οι φοιτητές πέμπτου έτους εκπονούν Διπλωματική Εργασία η οποία είναι το επιστέγασμα των σπουδών τους και η ευκαιρία ολοκληρωμένης παρουσίασης εκ μέρους τους των γνώσεων που απέκτησαν και των δεξιοτήτων τους στην επίλυση ενός πολύπλοκου συνθετικού ή την επεξεργασία ενός σύνθετου θεωρητικού θέματος.

Η εκπόνηση της Ερευνητικής/Διπλωματικής Εργασίας διαρκεί τρία εξάμηνα και περιλαμβάνει τα ακόλουθα βασικά στοιχεία ή διαδικασίες:

- την εκπόνηση Ερευνητικής Εργασίας στο όγδοο εξάμηνο,
- την παρουσίαση, υπό μορφή Διάλεξης, των βασικών στοιχείων και συμπερασμάτων της Ερευνητικής Εργασίας, στο τέλος του ογδού εξαμήνου,

- την εκπόνηση της καθ' αυτό Διπλωματικής Εργασίας στο ένατο και δέκατο εξαμήνου (Διπλωματική Εργασία 1 και Διπλωματική Εργασία 2),
- τη δημόσια παρουσίαση της Διπλωματικής Εργασίας στο τέλος του δέκατου εξαμήνου.

Για κάθε Εργασία, ορίζεται, στην αρχή του ογδού εξαμήνου Επιβλέπων Καθηγητής, ο οποίος καθοδηγεί, συμβουλεύει και ενισχύει τον/την φοιτητή/τρια. Ο Επιβλέπων Καθηγητής είναι ο ίδιος για όλα τα στοιχεία στη σειρά (Ερευνητική Εργασία και Διάλεξη, Διπλωματική Εργασία). Μετά από αίτηση του/της φοιτητή/τριας ή του Επιβλέποντα Καθηγητή είναι δυνατόν να αλλάξει ο Επιβλέπων Καθηγητής μεταξύ ογδού και ενάτου εξαμήνου.

Όλα τα Μέλη ΔΕΠ του Τμήματος κατ' αρχήν συμμετέχουν ως Επιβλέποντες Καθηγητές στη διαδικασία εκπόνησης Ερευνητικής και Διπλωματικής Εργασίας. Εξαιρούνται όσοι έχουν εκπαιδευτική άδεια και όσοι έχουν ζητήσει, για ειδικούς λόγους, την εξαίρεσή τους και την έχει κάνει αποδεκτή η Γενική Συνέλευση. Ο μέγιστος αριθμός Διπλωματικών Εργασιών που μπορεί να επιβλέπει ένα μέλος ΔΕΠ ταυτόχρονα ορίζεται σε τέσσερις (4). Είναι δυνατόν να επιτραπεί σε μέλος ΔΕΠ να παρακολουθεί επιπλέον δύο (2) διπλωματικές εργασίες μέχρι συνόλου έξι (6). Στον αριθμό αυτό δεν περιλαμβάνονται Διπλωματικές Εργασίες που συνεχίζουν να εκπονούνται πέραν του εξαμήνου.

Εκπόνηση Ερευνητικής Εργασίας

Προϋποθέσεις Έναρξης της Διαδικασίας. Για να μπορεί ο φοιτητής να προτείνει Επιβλέποντα Καθηγητή ούτως ώστε να μπορεί να αρχίσει την εκπόνηση της Ερευνητικής Εργασίας στην αρχή του ογδού εξαμήνου θα πρέπει να έχει συμπληρώσει τουλάχιστον 194 π.μ. μαθημάτων όλων των προηγούμενων εξαμήνων, δηλαδή να οφείλει το πολύ μέχρι 16 π.μ. από προηγούμενα εξάμηνα, επιπλέον των 60 π.μ. του ενάτου και δεκάτου εξαμήνου, στις οποίες και θα εγγραφεί κατά το εξάμηνο αυτό. Δίνεται η δυνατότητα, ειδικά για τους φοιτητές του ενάτου εξαμήνου, να εγγραφούν σε μαθήματα και των δύο εξαμήνων (χειμερινού και εαρινού) κατά το χειμερινό εξάμηνο, ώστε να μην καθυστερήσει η αποφοίτησή τους. Ο/Η φοιτητής/τρια που, για οποιοδήποτε λόγο, δεν εξασφαλίζει τη δυνατότητα έναρξης της διαδικασίας στο ένατο εξάμηνο, μπορεί να ξεκινήσει τη διαδικασία στο δέκατο (εαρινό) εξάμηνο.

Η Ερευνητική Εργασία αναφέρεται στην ανάλυση, θεωρητική και πραγματολογική, του θέματος της διπλωματικής που θα ακολουθήσει. Περιλαμβάνει σαφή διατύπωση του στόχου και της μεθοδολογίας της εργασίας που ακολουθεί, βιβλιογραφική ενημέρωση και τεκμηρίωση του θέματος, καθώς και συλλογή σχετικών με το θέμα στοιχείων (στατιστικών φωτογραφικών, ιστορικών), συνεντεύξεις κλπ.). Ο Επιβλέπων Καθηγητής είναι υπεύθυνος για την εποπτεία και αξιολόγηση της Ερευνητικής Εργασίας, καθώς και της παρουσιάσής της. Όλες οι Ερευνητικές Εργασίες παραδίδονται ακολουθώντας προδιαγραφές που ορίζονται από τη Γενική Συνέλευση (βλ. σχετικό παράρτημα του Κανονισμού Σπουδών) και κατατίθενται σε δύο (2) αντίτυπα στη Βιβλιοθήκη του Τμήματος, μαζί με ψηφιακό αντίγραφο, το αργότερο την τελευταία ημέρα του εξαμήνου.

Τα πορίσματα της ερευνητικής εργασίας παρουσιάζονται υπό μορφή διάλεξης, σε τρεις διαφορετικές περιόδους (α) στην αρχή του ακαδημαϊκού έτους, (β) περί το τέλος του χειμερινού εξαμήνου, και (γ) περί το τέλος του εαρινού εξαμήνου. Η παρουσίαση είναι δυνατόν να μην ακολουθήσει αυστηρά το περιεχόμενο της έρευνας, αλλά να επεκταθεί και σε συγγενή θεματολογία, εφόσον τούτο είναι προς όφελος της διαδικασίας παρουσιάσσης και σε αυτό συμφωνεί ο Επιβλέπων Καθηγητής. Όλα τα θέματα παρουσιάζονται σε ανοικτό ακροατήριο από το σύνολο του Τμήματος. Το πρόγραμμα καθορίζεται με ευθύνη του/της

Πρόεδρου του Τμήματος και προβλέπει συγκεκριμένο και αυστηρά καθορισμένο χρόνο, ίδιο για όλα τα θέματα. Η παρουσίαση δεν βαθμολογείται αυτοτελώς, αλλά λαμβάνεται υπ' όψη στη συνολική αξιολόγηση της ερευνητικής εργασίας. Ο βαθμός της παρουσίας έχει βαρύτητα 20% στον τελικό βαθμό της Ερευνητικής Εργασίας.

Η ερευνητική εργασία και η παρουσίαση αξιολογούνται και βαθμολογούνται από τον Επιβλέποντα Καθηγητή και Επιτροπή Αξιολόγησης η οποία ορίζεται από τον/την Πρόεδρο του Τμήματος. Ο βαθμός της Ερευνητικής Εργασίας κάθε φοιτητή είναι ο μέσος όρος του βαθμού του Επιβλέποντος Καθηγητή και του μέσου όρου των βαθμών των μελών της Επιτροπής Αξιολόγησης.

Εκπόνηση Διπλωματικής Εργασίας

Προϋποθέσεις Έναρξης της Διαδικασίας: Για να μπορεί ο φοιτητής/τρια να ξεκινήσει την εκπόνηση της Διπλωματικής Εργασίας στην αρχή του ενάτου εξαμήνου, πρέπει να έχει συμπληρώσει τουλάχιστον 224 δ.μ. μαθημάτων όλων των προηγούμενων εξαμήνων, επιπλέον των 60 π.μ. του ενάτου και δεκάτου εξαμήνου, στις οποίες και θα εγγραφεί κατά το εξάμηνο αυτό. Δίνεται η δυνατότητα, ειδικά για τους φοιτητές του ενάτου εξαμήνου, να εγγραφούν σε μαθήματα και των δύο εξαμήνων (χειμερινού και εαρινού) κατά το χειμερινό εξάμηνο, ώστε να μην καθυστερήσει η αποφοίτησή τους. Ο/Η φοιτητής/τρια που, για οποιοδήποτε λόγο, δεν εξασφαλίζει τη δυνατότητα έναρξης της διαδικασίας στο ένατο εξάμηνο, μπορεί να ξεκινήσει τη διαδικασία στο δέκατο (εαρινό) εξάμηνο.

Στην αξιολόγηση κάθε Διπλωματικής Εργασίας, συμμετέχουν ο Επιβλέπων Καθηγητής και Επιτροπή Αξιολόγησης η οποία ορίζεται με ευθύνη του/της Προέδρου του Τμήματος. Στη διαδικασία αξιολόγησης της Διπλωματικής Εργασίας, είναι δυνατόν να προσκληθούν και να συμμετέχουν, χωρίς δυνατότητα αξιολόγησης (βαθμού), επιστήμονες σχετικοί με το θέμα της Διπλωματικής Εργασίας, μέλη ΔΕΠ του Τμήματος ή άλλων Τμημάτων, ή και μη μέλη ΔΕΠ. Όλες οι Διπλωματικές Εργασίες παραδίδονται ταυτόχρονα στην αρχή της περιόδου παρουσίας και εκτίθενται σε ειδικό χώρο του Τμήματος, και παρουσιάζονται στις αντίστοιχες Επιτροπές Αξιολόγησης, σε ανοικτή διαδικασία, σε τρεις διαφορετικές περιόδους (α) στην αρχή του ακαδημαϊκού έτους, (β) περί το τέλος του χειμερινού εξαμήνου, και (γ) περί το τέλος του εαρινού.

Ο βαθμός της Διπλωματικής Εργασίας είναι ο μέσος όρος του βαθμού του Επιβλέποντος Καθηγητή και του μέσου όρου των βαθμών της Επιτροπής Αξιολόγησης (εάν ο Επιβλέπων Καθηγητής είναι και μέλος της Επιτροπής, τότε βαθμολογεί μόνον με την ιδιότητα του Επιβλέποντος Καθηγητή).

Συνολική αποτίμηση του προγράμματος σπουδών

Το ΠΠΣ συνολικά παρέχει 34 αυτοδύναμα μαθήματα. Οι φοιτητές διδάσκονται σε όλα τα έτη των σπουδών τους τα υποχρεωτικά μαθήματα τα οποία τους παρέχουν τις αναγκαίες βάσεις και τις πρακτικές δεξιότητες, ενώ από το τρίτο έτος σπουδών επιτρέπεται η εγγραφή σε μαθήματα επιλογής. Η ερευνητική και διπλωματική τους εργασία επικεντρώνεται σε κατευθύνσεις του ιδιαίτερου ενδιαφέροντός τους.

- Η αλληλουχία των μαθημάτων του ΠΠΣ έχει αποτελέσει αντικείμενο πολλών συζητήσεων και πειραματισμών. Η συγχώνευση μαθημάτων που ξεκίνησε το έτος 2010-2011, με συναφές αντικείμενο σε μια από τις πρόσφατες αναθεωρήσεις του ΠΠΣ οδήγησε σε μικρότερο αριθμό μαθημάτων με περισσότερες ώρες και διδακτικές μονάδες.
- Κατά το τρέχον ακαδημαϊκό έτος 2014-2015 εφαρμόζεται το νέο ΠΠΣ το οποίο προβλέπει την αναβάθμιση της Διπλωματικής Εργασίας. Η πλήρης εφαρμογή του νέου

ΠΠΣ θα ολοκληρωθεί κατά το επόμενο ακαδημαϊκό έτος 2014-2015 και αναμένεται να συμβάλει στον περιορισμό της συνολικής διάρκειας σπουδών.

- Ευεργετική έχει επίσης αποδειχθεί η ύπαρξη προ-απαιτούμενων μαθημάτων, γεγονός που αποδεικνύει και στους φοιτητές την ενότητα του προγράμματος σπουδών και την αλληλουχία των γνώσεων που αναμένουμε να αποκτήσουν.
- Εξαιρετικής σημασίας έχει αποδειχθεί η πρόβλεψη ότι η ανάληψη ερευνητικής εργασίας εκ μέρους των φοιτητών υπόκειται σε συγκεκριμένες προϋποθέσεις όπως τη δυνατότητα πρόσβασης στην ξενόγλωσση βιβλιογραφία. Όλο και περισσότερο, οι φοιτητές μας συνειδητοποιούν την αναγκαιότητα ικανότητας χρήσης μιας ξένης γλώσσας και όλο και περισσότερο επεκτείνουμε την χρήση ξενόγλωσσης βιβλιογραφίας σε όλα τα προπτυχιακά μαθήματα.
- Στο πλαίσιο της περαιτέρω βελτίωσης του προγράμματος προπτυχιακών σπουδών, με βάση αναλυτικές εκθέσεις/ερωτηματολόγια από όλους τους διδάσκοντες, η επιτροπή προγράμματος σπουδών επεξεργάζεται αλλαγές που θα συμβάλλουν στη διαμόρφωση ενός ακόμη πιο αποτελεσματικού ΠΠΣ. Η βασική κατεύθυνση των εν λόγω αναδιαρθρώσεων είναι: α) οι αναγκαίες αλλαγές στην κατανομή μαθημάτων στα εξάμηνα με την ακόμη πιο ακριβή συνάφεια της διδασκόμενης ύλης, και β) Η περισσότερο ισορροπημένη κατανομή του όγκου προσωπικής εργασίας των φοιτητών ανά εβδομάδα και ανά έτος.

Η ενέργεια και ο χρόνος που επενδύει το τμήμα στην συνεχή αναθεώρηση του προγράμματος καταδεικνύουν τη μέριμνα του Τμήματος για τη συνεχή αναβάθμιση του.

3.2.1. Εξεταστικό σύστημα

Η αξιολόγηση των φοιτητών γίνεται με γραπτή ή προφορική εξέταση ή παρουσίαση σχεδιαστικού θέματος ή εργασίας ή συνδυασμό, σε όλα τα υποχρεωτικά και κατ' επιλογή μαθήματα.

3.2.2. Διεθνής Διάσταση του ΠΠΣ

Η διεθνής διάσταση των προπτυχιακών σπουδών αποδεικνύεται από τα παρακάτω:

- 1) Η συμμετοχή και επιτυχία στο πρόγραμμα Villard είναι ενδεικτική της προσπάθειας που καταβάλλεται από το Τμήμα στη κατεύθυνση αυτή.
- 2) Ο μεγάλος αριθμός συνεργασιών με σημαντικά Πανεπιστήμια της Ευρώπης στα πλαίσια του προγράμματος Erasmus, όπως φαίνεται και στο κεφάλαιο 4 (4.9,4.10) όπου καταγράφονται όλες οι συνεργασίες, δείχνει επίσης την συμβατότητα του Τμήματος με αντίστοιχα προγράμματα του εξωτερικού.
- 3) Η συμμετοχή φοιτητών του Τμήματος σε μαθήματα που συνδιοργανώνονται με άλλα σημαντικά ακαδημαϊκά προγράμματα, και στα ποία συμμετέχουν φοιτητές και από Τμήματα κορυφαίων σε διεθνείς αξιολογήσεις Πανεπιστημίων όπως Harvard, Princeton κλπ.
- 4) Τέλος το γεγονός ότι οι απόφοιτοι του Τμήματος γίνονται δεκτοί, και σε μεγάλα ποσοστά, σε μεταπτυχιακά προγράμματα διεθνούς κύρους Πανεπιστημίων της Ευρώπης και της Αμερικής.

3.3. Πρακτική άσκηση των φοιτητών

Στο Τμήμα λειτουργεί η «πρακτική άσκηση» με χρηματοδότηση από το ΕΣΠΑ και παρέχει την δυνατότητα στους φοιτητές απόκτησης εμπειρίας πριν την ολοκλήρωση των σπουδών στο προπτυχιακό επίπεδο. Την υποστήριξη των φοιτητών έχουν αναλάβει 3 καθηγητές και μία εξωτερική συνεργάτης.

3.4. Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών

Κατά τα 2013-2014 στο Τμήμα λειτούργησε ένα Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα: το Διεπιστημονικό Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών με τίτλο «*Διαχείριση Μνημείων: Αρχαιολογία, Πόλη, Αρχιτεκτονική*».

Κατά το 2014-2015 έγινε προσαρμογή του ΔΜΠΣ στο ισχύον νομοθετικό πλαίσιο και τον εσωτερικό κανονισμό του καθενός από τα συνεργαζόμενα Πανεπιστήμια. Το νέο Προσχέδιο Υπουργικής Απόφασης, καθώς και το αναμορφωμένο Πρωτόκολλο Συνεργασίας κατετέθησαν στις Συγκλήτους των συνεργαζόμενων Πανεπιστημίων και εγκρίθηκαν εντός του 2014-2015. Το ΔΠΜΣ θα προκηρυχτεί ξανά το Οκτώβριο τα 2015.

Επίσης κατά το 2014-2015 έγινε προσαρμογή του Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος με τίτλο «*Αστικός Σχεδιασμός και μετασχηματισμοί της πόλης*» σύμφωνα με το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο και τον εσωτερικό κανονισμό του Πανεπιστημίου Πατρών. Το αναμορφωμένο πρόγραμμα με τον νέο τίτλο «*Αρχιτεκτονική και Αστικός Σχεδιασμός*» εγκρίθηκε από τη Σύγκλητο του Πανεπιστημίου Πατρών και δημοσιεύτηκε στην εφημερίδα της Κυβερνήσεως τον Μάιο του 2015, με προοπτική να επαναλειτουργήσει το 2015-2016.

3.4.1. Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ) Τμήματος με τίτλο: «Αρχιτεκτονική και Αστικός Σχεδιασμός»

Το πρόγραμμα προτάθηκε προς τη Σύγκλητο και εγκρίθηκε από το Υπουργείο το 2003. Το πρόγραμμα λειτούργησε από το 2003 έως το 2006 δεχόμενο εννέα μεταπτυχιακούς φοιτητές. Το πρόγραμμα αυτό ολοκληρώθηκε επιτυχώς αλλά με πάρα πολλές δυσκολίες. Δυστυχώς, ο μεγάλος διδακτικός και διοικητικός φόρτος των μελών ΔΕΠ ουσιαστικά κατέστησε σχεδόν αδύνατη τη συμμετοχή τους στη διδασκαλία του ΠΜΣ και αφού ολοκληρώθηκε με ιδιαίτερο κόπο αποφασίστηκε η αναστολή λειτουργίας του.

Είναι αναγκαία επομένως η συμβολή περισσότερων εξωτερικών διδασκόντων, πράγμα που δεν είναι εφικτό με τη συρρίκνωση της χρηματοδότησης.

Κύριοι λόγοι της αναστολής του ΜΠΣ ήταν:

- η έλλειψη υποστηρικτικού προσωπικού και συμβασιούχων διδασκόντων.
- ο υπερβολικά μεγάλος διδακτικός φόρτος των μελών ΔΕΠ προκειμένου να ανταπεξέλθουν στις απαιτήσεις του Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών.

Για την επιτυχή επαναλειτουργία του ΜΠΣ είναι αναγκαία η συμβολή περισσότερων εξωτερικών διδασκόντων και διοικητικής υποστήριξης, γεγονός που διαφαίνεται ιδιαίτερα δύσκολο με τη συρρίκνωση της χρηματοδότησης στα Πανεπιστήμια. Στο αναμορφωμένο πρόγραμμα προβλέπεται η καταβολή διδάκτρων. Ο προϋπολογισμός του προγράμματος έχει επίσης εγκριθεί από τη Σύγκλητο Ειδικής Σύνθεσης του Πανεπιστημίου Πατρών και ο εσωτερικός κανονισμός από τη Συνέλευση του Τμήματος. Η προκήρυξη του προγράμματος αναμένεται να γίνει τους προσεχείς μήνες.

3.4.2. Διαπανεπιστημιακό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΔΠΜΣ) με τίτλο: «Διαχείριση Μνημείων: Αρχαιολογία, Πόλη, Αρχιτεκτονική»

<http://www.dpmsdiach.arch.uoa.gr>

Τμήματα και Ιδρύματα που συμμετέχουν στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών:

- * Τμήμα Ιστορίας & Αρχαιολογίας του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών.
- * Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών του Πανεπιστημίου Πατρών.
- * Τμήμα Πολιτισμικής Τεχνολογίας & Επικοινωνίας του Πανεπιστημίου Αιγαίου.

Το Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών, σε συνεργασία με το Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών του Πανεπιστημίου Πατρών και το Τμήμα Πολιτισμικής Τεχνολογίας και Επικοινωνίας του Πανεπιστημίου Αιγαίου, οργανώνουν από το ακαδημαϊκό έτος 2008-2009 διατμηματικό – διαπανεπιστημιακό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΔΠΜΣ) με θέμα «Διαχείριση Μνημείων: Αρχαιολογία, Πόλη και Αρχιτεκτονική».

Σκοπός του ΔΠΜΣ είναι η εξειδίκευση των μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών, προερχομένων από τις επιστημονικές περιοχές της αρχαιολογίας, της αρχιτεκτονικής και της πολιτισμικής τεχνολογίας, στην αντιμετώπιση θεμάτων σχεδιασμού, παρέμβασης και διαχείρισης του αρχαιολογικά και ιστορικά φορτισμένου χώρου σε ιστορικά κέντρα οικισμών και στον περίγυρό τους. Η σπουδή αυτή επιδιώκει παράλληλα την εμβάθυνση στην έρευνα κοινών προβλημάτων αρχαιολογίας και αρχιτεκτονικής. Το Πρόγραμμα είναι διετές πλήρους φοίτησης και περιλαμβάνει τις ακόλουθες τέσσερις βασικές συνιστώσες:

- μεταπτυχιακά μαθήματα
- θέματα σχεδιασμού
- διεπιστημονικό σεμινάριο
- μεταπτυχιακή εργασία

Το συντονισμό και τη διοικητική υποστήριξη του Προγράμματος έχει το Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών. Τα μαθήματα διεξάγονται στην Αθήνα και τα θέματα σχεδιασμού στην Αθήνα, την Πάτρα, τη Μυτιλήνη, τη Νάξο και σε άλλα κέντρα κατά τις ανάγκες του προγράμματος.

Μεταπτυχιακά μαθήματα

Ακολουθεί αναλυτική κατάσταση με όλα τα Μαθήματα του Διατμηματικού Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών οργανωμένα σε ενότητες.

Ενότητα 1: Ιστορία και Θεωρία

- Αρχαιολογία, Αρχιτεκτονική και Πολεοδομία της Αρχαιότητας
- Βυζαντινή, Μεσαιωνική και Μεταβυζαντινή Αρχιτεκτονική και Πολεοδομία
- Πολιτισμική Επικοινωνία
- Ιστορία της νεότερης πόλης και της πολεοδομίας
- Θεωρία της Αρχιτεκτονικής και της Πολεοδομίας
- Θεωρία της Συντήρησης και Αποκατάστασης Μνημείων και Συνόλων
- Ειδικά θέματα Ιστορίας και Θεωρίας

Ενότητα 2: Μεθοδολογία και Τεχνικές

- Μέθοδοι αρχαιολογικής έρευνας σε αστικό και περιαστικό χώρο
- Αρχαιολογική διαχείριση μνημείων ιδιαίτερα σε αστικό και περιαστικό χώρο
- Συντήρηση και αποκατάσταση μνημείων
- Εφαρμογές Πληροφορικής για τη μελέτη και καταγραφή μνημείων
- Νέες Τεχνολογίες για την ερμηνεία και ανάδειξη μνημείων
- Γεωγραφικά συστήματα πληροφοριών (GIS)

- Μέθοδοι των Κοινωνικών Επιστημών

Ενότητα 3: Πρακτική

- Νομικό πλαίσιο προστασίας της Πολιτισμικής Κληρονομιάς και Πολεοδομική νομοθεσία
- Διαχείριση του Αρχαιολογικού Έργου
- Λειτουργία μνημειακών χώρων
- Ειδικά θέματα πολιτισμικής τεχνολογίας
- Κοινωνιολογία του αστικού και περιαστικού χώρου
- Οικονομία του αστικού και περιαστικού χώρου
- Βιώσιμη και Αειφόρος Ανάπτυξη

Ακολουθούν δύο (2) αναλυτικοί Πίνακες με όλα τα Μαθήματα του ΔΠΜΣ ανά έτος.

Όμιλος ΠΜΣ: "ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΜΝΗΜΕΙΩΝ: ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ, ΠΟΛΗ ΚΑΙ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ"										
α.α	Μάθημα[1]	Κωδικός Μαθήματος	Ώρες διδασκαλίας ανά εβδομάδα	Περιλαμβάνονται ώρες εργαστηρίου ή άσκησης[2]	Διδακτ. Μονάδες	Πρόσθετη Βιβλιογραφία[3] (Ναι/Όχι)	Σε ποιο εξάμηνο των σπουδών αντιστοιχεί (1ο, 2ο, 3ο, 4ο)	Τυχόν προαπαιτούμενα μαθήματα[4]	Χρήση εκπαιδ. μέσων (Ναι/Όχι)	Επάρκεια Εκπαιδ. Μέσων (Ναι/Όχι[5])
1	ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ		2		2	Ναι		Όχι	Ναι	Ναι
2	ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ		2		2	Ναι		Όχι	Ναι	Ναι
3	Αρχαιολογία, Αρχιτεκτονική και Πολεοδομία της Αρχαϊότητας		2		6	Ναι		Όχι	Ναι	Ναι
4	Βυζαντινή, Μεσαιωνική και Μεταβυζαντινή Αρχιτεκτονική και Πολεοδομία		2		6	Ναι		Όχι	Ναι	Ναι
5	Πολιτισμική Επικοινωνία		2		6	Ναι		Όχι	Ναι	Ναι
6	Αρχαιολογική διαχείριση μνημείων (ιδιαίτερα σε αστικό και περιαστικό χώρο)		2		6	Ναι		Όχι	Ναι	Ναι
7	Διαχείριση του Αρχαιολογικού Έργου		2		6	Ναι		Όχι	Ναι	Ναι
8	Κοινωνιολογία του αστικού και περιαστικού χώρου		2		6	Ναι		Όχι	Ναι	Ναι
9	Βιώσιμη και Αειφόρος Ανάπτυξη		2		6	Ναι		Όχι	Ναι	Ναι
10	Λειτουργία μνημειακών χώρων (Οικονομικές παράμετροι της διαχείρισης και ανάδειξης μνημείων σε αστικό και περιαστικό χώρο. Διαρκής συντήρηση).		2		6	Ναι		Όχι	Ναι	Ναι
11	Ειδικά θέματα πολιτισμικής τεχνολογίας		2		6	Ναι		Όχι	Ναι	Ναι
12	Μέθοδοι αρχαιολογικής έρευνας σε αστικό και περιαστικό χώρο		2		6	Ναι		Όχι	Ναι	Ναι
13	Συντήρηση και αποκατάσταση μνημείων		2		6	Ναι		Όχι	Ναι	Ναι
14	Ειδικά θέματα Ιστορίας και Θεωρίας		2		6	Ναι		Όχι	Ναι	Ναι
15	Θεωρία της Συντήρησης και Αποκατάστασης Μνημείων και Αρχαιοτήτων		2		6	Ναι		Όχι	Ναι	Ναι
16	Θέμα Σχεδιασμού Ι		2		10	Ναι		Όχι	Ναι	Ναι
17	Θέμα Σχεδιασμού ΙΙ		2		10	Ναι		Όχι	Ναι	Ναι
Σ.Ο.Κ.[6]										

Πίνακας 5. Μαθήματα του ΔΠΜΣ ανά έτος

Όμιλος ΠΜΣ: "ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΜΝΗΜΕΙΩΝ: ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ, ΠΟΛΗ ΚΑΙ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ"												
α.α	Μάθημα[2]	Κωδικός Μαθήματος	Ιστότοπος[3]	Σελίδα Οδηγού	Υπεύθυνος Διδάσκων και Συνεργάτες (ονομαστημένοι & επωνύμια)	Υποχρεωτικό (Υ) Κατ'επιλογήν (Ε)	Διαλέξεις (Δ) Φροντιστήριο (Φ)	Σε ποιο εξάμηνο εγείνεται	Αριθμός φοιτητών που εναρμόφισαν	Αριθμός Φοιτητών που Αποφοίτησαν	Αριθμός Φοιτητών που Πέρασε επιτυχώς	Αξιολογήθηκε από τους
1	ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ		www.dpmssiax.aroh.uoa.gr	6	Υποστηρικτική ομάδα Παναγιώτου-Επικουρη Καθηγήτρια Αλέξανδρα Μπούνα	Υ	Δ	ΧΕΙΜ.	30	30	30	*
2	ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ		www.dpmssiax.aroh.uoa.gr	6	Ομόσημη Καθηγήτρια Μαρία Παναγιώτου-Επικουρη Καθηγήτρια Αλέξανδρα Μπούνα	Υ	Δ	ΕΑΡ.	22	21	21	*
3	Αρχαιολογία, Αρχιτεκτονική και Πολεοδομία της Αρχαϊότητας		www.dpmssiax.aroh.uoa.gr	5-6	Καθηγήτρια Π. Βολαβάνης-Καθηγήτρια Ε. Κοροές	Ε	Δ	ΧΕΙΜ.	10	10	10	*
4	Βυζαντινή, Μεσαιωνική και Μεταβυζαντινή Αρχιτεκτονική και Πολεοδομία		www.dpmssiax.aroh.uoa.gr	5-6	Ομόσημη Καθηγήτρια Μαρία Παναγιώτου-Επικουρη Καθηγήτρια Σ. Μουρατίδης-Δρ. Δ. Μουρατίδης	Ε	Δ	ΧΕΙΜ.	6	6	3	*
5	Πολιτισμική Επικοινωνία		www.dpmssiax.aroh.uoa.gr	5-6	Καθηγήτρια Σοφία Δασκαλοπούλου	Ε	Δ	ΧΕΙΜ.	13	13	13	*
6	Αρχαιολογική διαχείριση μνημείων (ιδιαίτερα σε αστικό και περιαστικό χώρο)		www.dpmssiax.aroh.uoa.gr	5-6	Ομόσημη Καθηγήτρια Β. Λαμπρινουδάκης	Ε	Δ	ΧΕΙΜ.	18	18	18	*
7	Διαχείριση του Αρχαιολογικού Έργου		www.dpmssiax.aroh.uoa.gr	5-6	Δρ. Π. Μαστρογιάννης	Ε	Δ	ΧΕΙΜ.	19	19	19	*
8	Κοινωνιολογία του αστικού και περιαστικού χώρου		www.dpmssiax.aroh.uoa.gr	5-6	Καθηγήτρια Σοφία Δασκαλοπούλου	Ε	Δ	ΕΑΡ.	1	1	1	*
9	Βιώσιμη και Αειφόρος Ανάπτυξη		www.dpmssiax.aroh.uoa.gr	5-6	Ομόσημη Καθηγήτρια Γεωργία Βασιλείου	Ε	Δ	ΧΕΙΜ.	21	19	19	*
10	Λειτουργία μνημειακών χώρων (Οικονομικές παράμετροι της διαχείρισης και ανάδειξης μνημείων σε αστικό και περιαστικό χώρο. Διαρκής συντήρηση).		www.dpmssiax.aroh.uoa.gr	5-6	Δρ. Π. Μαστρογιάννης	Ε	Δ	ΕΑΡ.	10	10	10	*
11	Ειδικά θέματα πολιτισμικής τεχνολογίας		www.dpmssiax.aroh.uoa.gr	5-6	Καθηγήτρια Σοφία Δασκαλοπούλου	Ε	Δ	ΕΑΡ.	7	7	7	*
12	Μέθοδοι αρχαιολογικής έρευνας σε αστικό και περιαστικό χώρο		www.dpmssiax.aroh.uoa.gr	5-6	Ομόσημη Καθηγήτρια Βασιλεία Λαμπρινουδάκης Καθηγήτρια Ευαγγελία Σιμωνιδίου-Μπουρούνη	Ε	Δ	ΕΑΡ.	8	7	5	*
13	Συντήρηση και αποκατάσταση μνημείων		www.dpmssiax.aroh.uoa.gr	5-6	Αναπληρωτική Καθηγήτρια Πέτρος Κουαδρούτσος	Ε	Δ	ΕΑΡ.	13	13	13	*
14	Ειδικά θέματα Ιστορίας και Θεωρίας		www.dpmssiax.aroh.uoa.gr	5-6	Δρ. Διονύσιος Μουρατίδης	Ε	Δ	ΕΑΡ.	8	8	8	*
15	Θεωρία της Συντήρησης και Αποκατάστασης Μνημείων και Αρχαιοτήτων		www.dpmssiax.aroh.uoa.gr	5-6	Καθηγήτρια Γεωργία Βασιλείου	Ε	Δ	ΕΑΡ.				*

Πίνακας 6. Μαθήματα του ΔΠΜΣ ανά έτος

Κάθε εξάμηνο περιλαμβάνει δεκατρείς (13) εβδομάδες για διδασκαλία και δύο (2) εβδομάδες για εξετάσεις. Αν η διδασκαλία κάποιου μαθήματος ή σεμιναρίου διαρκέσει λιγότερο από έντεκα (11) εβδομάδες ή λιγότερο από τριάντα τρεις (33) συνολικά ώρες διδασκαλίας, το μάθημα θεωρείται ότι δεν διδάχθηκε επαρκώς και οι φοιτητές είναι υποχρεωμένοι να το παρακολουθήσουν εκ νέου. Η παρακολούθηση όλων των μαθημάτων του ΔΠΜΣ, η ενεργός συμμετοχή στις ερευνητικές δραστηριότητες του προγράμματος είναι υποχρεωτική για τους φοιτητές.

Κριτική αποτίμηση του ΔΠΜΣ, της σχέσης του με τους στόχους του Τμήματος και τις απαιτήσεις της κοινωνίας

Βασικός στόχος της λειτουργίας του ΔΠΜΣ είναι η ανάπτυξη της έρευνας στους σχετικούς με το αντικείμενο του προγράμματος τομείς έρευνας. Η υπάρχουσα δομή και το περιεχόμενο των μαθημάτων του ΜΠΣ διασφαλίζει τόσο την προσφορά ενός ενιαίου βασικού κορμού επιμόρφωσης σε θεμελιώδη θέματα όσο και την περαιτέρω επιστημονική εξειδίκευση με βάση μαθήματα επιλογής που πραγματεύονται ειδικά θέματα που βρίσκονται στο κέντρο του διεθνούς ακαδημαϊκού διαλόγου. Τα μαθήματα του προγράμματος σπουδών τόσο μέσω της ποικιλίας τους και της διαφορετικότητας της θεωρητικής οπτικής τους, όσο και μέσω της ειδίκευσής τους, συνιστούν εν τω συνόλω ένα συνεκτικό και αλληλοσυμπληρωμένο όλον γενικής και εξειδικευμένης γνώσης που συμβάλλει στην ανάπτυξη του πνεύματος και στην απόκτηση ειδικών δεξιοτήτων των πτυχιούχων.

Το ΔΠΜΣ χει δώσει τη δυνατότητα στους μεταπτυχιακούς φοιτητές να γνωρίσουν και να εξοικειωθούν με το ακαδημαϊκό ύφος και ήθος που αποπνέουν οι επιστημονικές συναντήσεις υψηλού κύρους.

Τέλος, έχει δώσει, μακροπρόθεσμα, τη δυνατότητα στο Τμήμα να παραγάγει νέα στελέχη/ερευνητές που συνδράμουν στην έρευνα των μελών ΔΕΠ.

Τα μέλη ΔΕΠ έχουν πλήρη επίγνωση των παραπάνω ωφελειών και για αυτό το λόγο έχουν δεχθεί η διδασκαλία στο ΜΠΣ να πραγματοποιείται, κατά κανόνα, με υπέρβαση του επιβαλλόμενου από το νόμο αριθμού ωρών.

Εξεταστικό σύστημα

Το εξεταστικό σύστημα αναγράφεται αναλυτικά στο Κανονισμό του ΔΠΜΣ. Η εξέταση των μαθημάτων γίνεται κατά κανόνα με την εκπόνηση γραπτής εργασίας, σχεδιαστικού θέματος ή συνδυασμού των δύο. Η ολοκλήρωση του ΔΠΜΣ γίνεται με την συγγραφή της διπλωματικής εργασίας που κατατίθεται με το πέρας του δεύτερου έτους σπουδών σε τριμελή επιτροπή που ορίζεται με βάση απόφασης της ΓΣΕΣ. Η υποστήριξη της διπλωματικής εργασίας γίνεται δημόσια κατόπιν ανακοίνωσης της ημέρας και τόπου της υποστήριξης. Οι εν λόγω τρόποι εξέτασης θεωρούνται οι πλέον δόκιμες μορφές για την εξέταση της κριτικής αφομοίωσης της διδακτέας ύλης και την καλλιέργεια των ερευνητικών και σχεδιαστικών δεξιοτήτων των φοιτητών, καθώς και για την διαφάνεια της αξιολόγησης.

Χρηματοδότηση

Η χρηματοδότηση του ΔΠΜΣ εξαρτάται απολύτως από τον Κρατικό προϋπολογισμό και ήταν, κατά τα προηγούμενα έτη 12.000 ευρώ ετησίως. Πέρα από ελάχιστα έξοδα λειτουργίας, το υπόλοιπο μέρος του προϋπολογισμού, όπως αυτός εγκρίνεται από τη ΓΣΕΣ, κατανέμεται σχεδόν αποκλειστικά σε κάλυψη εξόδων μετακίνησης των διδασκόντων στο πρόγραμμα (μετακαλούμενων από το εξωτερικό κλπ).

Διαδικασία επιλογής των μεταπτυχιακών φοιτητών

Οι ενδιαφερόμενοι υποβάλουν κάθε Μάιο τα δικαιολογητικά τους για το «Διατμηματικό Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Διαχείρισης Μνημείων: Αρχαιολογία, Πόλη και Αρχιτεκτονική». (Περισσότερες πληροφορίες υπάρχουν στην ιστοσελίδα του ΠΜΣ:

<http://www.dpmsdiarch.uoa.gr>

Για την παρακολούθηση του προγράμματος απαιτείται η καταβολή διδάκτρων, το ύψος των οποίων καθορίζεται κατ' έτος από την Ειδική Διατμηματική Επιτροπή του ΠΜΣ. «Τα δίδακτρα καταβάλλονται σε δύο δόσεις: Η πρώτη με την εγγραφή στο ΠΜΣ και η δεύτερη με την έναρξη του 2ου εξαμήνου του. Η διαδικασία καταβολής των διδάκτρων για το ΠΜΣ διεξάγεται μέσω του Ειδικού Λογαριασμού Έρευνας του Πανεπιστημίου Αθηνών και δεν προβλέπεται η επιστροφή τους. Τα δίδακτρα χρησιμοποιούνται από το ΠΜΣ για τις πάσης φύσεως δαπάνες που απαιτούνται για την εκπαίδευση των μεταπτυχιακών φοιτητών - φοιτητριών και γενικά για τη λειτουργία του προγράμματος. Για τους εισαχθέντες το ακαδημαϊκό έτος 2014-15 ισχύει η προηγούμενη απόφαση σχετικά με τα δίδακτρα.

3.5. Πρόγραμμα Διδακτορικών Σπουδών

Το Τμήμα παρέχει τη δυνατότητα εκπόνησης διδακτορικής διατριβής και την απόκτηση του Διδακτορικού Διπλώματος. Στο τμήμα Αρχιτεκτόνων έχει συγκροτηθεί Επιτροπή διδακτορικού με μέλη την Καθηγήτρια Βασιλική Πετρίδου, τον Καθηγητή Βασίλη Παππά, τον Καθηγητή Πάνο Κούρο, τον Επίκουρο Καθηγητή Σταύρο Μαμαλούκο και την Καθηγήτρια Αικατερίνη Λιάπη και τον καθηγητή Παύλο Λέφα, όλοι κάτοχοι διδακτορικού τίτλου. Προϋπόθεση για την εγγραφή στο διδακτορικό πρόγραμμα είναι η κατοχή μεταπτυχιακού τίτλου, σε σχετική περιοχή.

Η διαδικασία επιλογής των υποψηφίων διδασκόντων, πέραν των τυπικών κριτηρίων, περιλαμβάνει διεξοδική συζήτηση στην ΓΣΕΣ όπου αποτιμάται η ποιότητα, η πρωτοτυπία και ο βαθμός συμβολής του προτεινόμενου ερευνητικού σχεδίου στην επιστημονική έρευνα. Η διαδικασία εκπόνησης της διδακτορικής διατριβής, πέραν της συστηματικής παρακολούθησης της προόδου της από τον επόπτη καθηγητή, ελέγχεται από τις ετήσιες εκθέσεις προόδου που υποβάλλει ο υποψήφιος διδάκτωρ στη τριμελή επιτροπή, η οποία τις αξιολογεί και οφείλει να καταθέσει το σχετικό πόρισμα στην Γραμματεία του Τμήματος, με κοινοποίηση στην ΓΣΕΕ.

Οι προϋποθέσεις για την εγγραφή στο πρόγραμμα διδακτορικού σπουδών και η διαδικασία απόκτησης του ΔΔ αναγράφονται αναλυτικά στον Κανονισμό Λειτουργίας. Η διαδικασία επιλογής, πέραν των τυπικών κριτηρίων, περιλαμβάνει μια διεξοδική συζήτηση στην ΓΣΕΣ όπου αποτιμάται η ποιότητα, η πρωτοτυπία και ο βαθμός συμβολής του προτεινόμενου ερευνητικού σχεδίου στην επιστημονική έρευνα.

Το Τμήμα διατηρεί υψηλά κριτήρια επιλογής υποψηφίων και αποτίμησης του ερευνητικού τους έργου. Μέχρι σήμερα (2015) έχουν ολοκληρώσει την εκπόνηση της διδακτορικής τους διατριβής πέντε (5) υποψήφιοι διδάκτορες, και στους οποίους απενεμήθη και ο τίτλος του διδάκτορος, ενώ σήμερα (Οκτώβριος 2015) είναι εγγεγραμμένοι ως υποψήφιοι διδάκτορες άλλοι εννέα (9). Μία διδακτορική διατριβή τέλειωσε 2014-15.

4. Διδακτικό έργο

4.1. Ποιότητα της διδακτικής διαδικασίας

Το Τμήμα αποδίδει ιδιαίτερη σημασία στο διδακτικό έργο που προσφέρεται και αυτό αποτυπώνεται σε μια σειρά ενεργειών και αποφάσεων:

- Καταβάλλεται η μέγιστη δυνατή προσπάθεια ώστε τα μέλη ΔΕΠ να διδάσκουν μαθήματα που άπτονται του ερευνητικού τους αντικειμένου και των δεξιοτήτων τους.
- Η ανάθεση των διάφορων ειδών μαθημάτων (π.χ., υποχρεωτικά πρώτων ετών, μαθήματα επιλογής, μαθήματα κατεύθυνσης κτλ.) βασίζεται στις δεξιότητες που φαίνεται να διαθέτουν τα μέλη του διδακτικού προσωπικού (ερευνητικό, επαγγελματικό έργο κλπ.).
- Η επιλογή των συμβασιούχων διδασκόντων γίνεται με μεγάλη προσοχή και με αυστηρά κριτήρια διδακτικής και αριστείας.

Την ίδια επιμέλεια έχει επιδείξει το Τμήμα και στις διαδικασίες αξιολόγησης των μαθημάτων, σύμφωνα με το πρότυπο της ΜΟΔΙΠ του Πανεπιστημίου Πατρών. Τα σχετικά ερωτηματολόγια έχουν διανεμηθεί και συμπληρωθεί από τους φοιτητές κατά τα τελευταία οκτώ(8) ακαδημαϊκά εξάμηνα συμπεριλαμβανομένων και των δύο εξαμήνων του 2014-2015.

4.2. Αποτελεσματικότητα του διδακτικού προσωπικού και συνεργασία διδασκόντων - διδασκομένων

Η πολύ μεγάλη αναλογία αριθμού φοιτητών ανά διδάσκοντα δυσχεραίνει σημαντικά την εξασφάλιση ικανοποιητικής ποιότητας στο διδακτικό έργο. Κάθε μέλος ΔΕΠ αναλαμβάνει τουλάχιστον δύο (2) υποχρεωτικά μαθήματα ανά εξάμηνο (όπου οι ομάδες στα εργαστηριακά μαθήματα είναι ιδιαίτερα πολυπληθείς) και ένα (1) Μάθημα Επιλογής, καθώς και την επίβλεψη ερευνητικών και διπλωματικών εργασιών. Ο διδακτικός φόρτος υπερβαίνει κατά πολύ τον προβλεπόμενο.

Η αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας του διδακτικού προσωπικού βασίζεται στα ερωτηματολόγια που έχουν συμπληρώσει οι φοιτητές για όλα τα μαθήματα που διδάσκονται στο Τμήμα. Η διαδικασία έχει ολοκληρωθεί για το εαρινό εξάμηνο του 2014-2015.

Ανάλυση και αποτίμηση των αποτελεσμάτων

Τα στοιχεία που προκύπτουν από τα ερωτηματολόγια της ΜΟΔΙΠ επιτρέπουν τις εξής παρατηρήσεις.

- Όσον αφορά τα ερωτηματολόγια της ΜΟΔΙΠ, η αξιολόγηση βρίσκεται, για όλα σχεδόν τα ερωτήματα, με εξαίρεση την ερώτηση σχετικά με την έγκαιρη διανομή συγγραμμάτων και το θέμα των κτηριακών υποδομών που σχολιάζονται παρακάτω, σε όλα τα μαθήματα πάνω από 3 και σε πολλές περιπτώσεις πάνω από 4. Η σύγκριση των αποτελεσμάτων μεταξύ των εξαμήνων δείχνει πως η απόδοση είναι σταθερή σε όλα τα κριτήρια. Η βαθμολογία 3.5 και άνω στα ερωτήματα 15-26 στο ερωτηματολόγιο της ΜΟΔΙΠ που αφορά τη διδασκαλία, αποδεικνύει το επίπεδο διδακτικής στο Τμήμα (Παράρτημα II)

- Ειδικά για το ζήτημα της συνεργασίας των διδασκόντων με τους διδασκόμενους, οι απαντήσεις των φοιτητών είναι πολύ θετικές και συνήθως στο ανώτατο όριο, δηλαδή 3.8 και άνω.
- Οι απαντήσεις στα ερωτηματολόγια του τμήματος έδειξαν πως οι φοιτητές αντιμετωπίζουν με μεγάλο ενδιαφέρον ιδιαίτερα τα σχεδιαστικά μαθήματα, επενδύουν πολύ χρόνο, και είναι σε θέση να διακρίνουν τη σημασία του κάθε μαθήματος, αλλά και τον τρόπο που οι γνώσεις συνδυάζονται, όπως και ότι αναγνωρίζουν ότι τα περισσότερα μαθήματα έχουν άμεση σχέση με το επάγγελμα.

Αξιοποίηση των αποτελεσμάτων

Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης του 2014-2015 έγιναν γνωστά στους διδάσκοντες, μαζί με τον Μ.Ο. του αντίστοιχου εξαμήνου, ώστε να είναι σε θέση να γνωρίζουν την επίδοση που αφορά κάθε ένα από τα μαθήματα τους για να μπορούν να τα λάβουν υπόψη τους για τη συνέχεια. Ακόμη ενημερώνονται οι διδάσκοντες για το μέσο εβδομαδιαίο φόρτο των μαθημάτων τους ώστε να εκτιμήσουν εάν χρειάζεται να τον αυξήσουν ή να τον ελαττώσουν.

4.3. Διάρθρωση και φυσιογνωμία της εκπαιδευτικής διαδικασίας

Η εκπαιδευτική διαδικασία έχει ως εξής:

- Τα θεωρητικά μαθήματα γίνονται κατά κανόνα σ' ένα συνεχόμενο δίωρο η τετράωρο μία φορά την εβδομάδα, επί δεκατρείς (13) εβδομάδες κατ' ελάχιστο, και στα οποία αντιστοιχούν τέσσερις (4) διδακτικές μονάδες (π.μ.) Τέτοια μαθήματα είναι τα μαθήματα Ιστορίας, Θεωρίας, Αναπαραστάσεων, Δομικής Μηχανικής κ.α.
- Τα εργαστηριακά μαθήματα που βασίζονται ή και συμπληρώνονται από εργαστηριακές ασκήσεις είναι κατά κανόνα εξάωρα (ή και μεγαλύτερης διάρκειας), γίνονται σε ένα συνεχόμενο εξάωρο, μία φορά την εβδομάδα, επί δεκατρείς (13) εβδομάδες κατ' ελάχιστο, και στα οποία αντιστοιχούν σε εξι (6) έως δώδεκα (12) διδακτικές μονάδες. Τέτοια είναι τα μαθήματα Αρχιτεκτονικού Σχεδιασμού, Αστικού Σχεδιασμού, Εικαστικών, Οικοδομικής και Αειφορικού Σχεδιασμού.
- Τα υποχρεωτικά θεωρητικά μαθήματα ολοκληρώνονται, κατά κανόνα, με γραπτές εξετάσεις στο τέλος του εξαμήνου, η με συνδυασμό γραπτών εξετάσεων και εργασίας/εργασιών που εκπονούνται κατά τη διάρκεια του εξαμήνου. Τα μαθήματα Αρχιτεκτονικού Σχεδιασμού ολοκληρώνονται, κατά κανόνα, σε δύο φάσεις (αμφότερες ολοήμερες), μία ενδιάμεση προφορική παρουσίαση στο μέσον του εξαμήνου και μία προφορική παρουσίαση στο τέλος του εξαμήνου. Τα εργαστηριακά μαθήματα εξι (6), η οκτώ (8) διδακτικών μονάδων ολοκληρώνονται με συνδυασμό γραπτών εξετάσεων και σχεδιαστικών και λοιπών εργασιών που εκπονούνται κατά τη διάρκεια του εξαμήνου

Μέρος της διδακτικής διαδικασίας αποτελούν οι «ώρες συνεργασίας» μεταξύ διδασκόντων και διδασκομένων, οι οποίες είναι απαραίτητες τόσο στα εργαστηριακά μαθήματα, όσο και στα μαθήματα κατεύθυνσης του τετάρτου και πέμπτου έτους και στις ερευνητικές και διπλωματικές εργασίες, στις οποίες αποδίδει το τμήμα ιδιαίτερη σημασία. Μεγάλος αριθμός μαθημάτων, και πιο συγκεκριμένα τα μαθήματα επιλογής, εξετάζονται με γραπτές ή σχεδιαστικές εργασίες που εκπονούν οι φοιτητές. Στους στόχους του Τμήματος εμπεριέχεται η επιπλέον ενίσχυση του ρόλου των γραπτών εργασιών στη διδακτική διαδικασία και ιδιαίτερα με την ερευνητική εργασία (και συνοδευτική δημόσια διάλεξη) η οποία αποτελεί ουσιαστική εμβάθυνση στο αντικείμενο των αρχιτεκτονικών σπουδών.

Οργάνωση και εφαρμογή του διδακτικού έργου

Η ύλη των μαθημάτων γνωστοποιείται στους φοιτητές μέσα από τον Οδηγό Σπουδών, ο οποίος τους διανέμεται κατά την εγγραφή τους (έντυπα ή σε ηλεκτρονική μορφή) και αναρτάται στον ιστότοπο του Τμήματος. Άλλη πηγή πληροφόρησης για το περιεχόμενο των μαθημάτων είναι και η ψηφιακή πλατφόρμα E-Class.

Το ωρολόγιο πρόγραμμα γνωστοποιείται με ανάρτηση στον ιστότοπο του Τμήματος, στο χώρο της Γραμματείας και στους χώρους των σχεδιαστηρίων. Λαμβάνεται ιδιαίτερη μέριμνα ώστε το ωρολόγιο πρόγραμμα να μην έχει μεγάλα κενά μεταξύ μαθημάτων. Αντίθετα, εκ των πραγμάτων, λόγω της εργαστηριακής φύσης της πλειοψηφίας των μαθημάτων, συχνά επιβάλλει πολλές συνεχόμενες ώρες διδασκαλίας. Το ωρολόγιο πρόγραμμα των μαθημάτων τηρείται με αυστηρότητα, πλην των περιπτώσεων που χρειάστηκαν αναπληρώσεις, σε περίπτωση απώλειας μαθημάτων.

Όσον αφορά στα μαθήματα επιλογής, δίνεται η δυνατότητα στους φοιτητές να παρακολουθήσουν αρχικά, επί μία εβδομάδα, όσα μαθήματα προσφέρονται, ώστε να επιλέξουν στη συνέχεια εκείνα που επιθυμούν.

Καταβάλλεται προσπάθεια ώστε τα υποχρεωτικά μαθήματα, ακόμα και αυτά διαφορετικών ετών, να μην συμπίπτουν χρονικά, ώστε να μπορούν να τα παρακολουθούν και φοιτητές που τα οφείλουν από προηγούμενο έτος.

Όσα μαθήματα ακυρώνονται λόγω αργιών, ασθένειας κτλ. αναπληρώνονται. Όλες οι ανακοινώσεις για αναπλήρωση μαθημάτων γίνονται μέσω της Γραμματείας με παράλληλη ενημέρωση του/της προέδρου προκειμένου οι αναπληρώσεις να μην δυσχεραίνουν την ομαλή λειτουργία του προγράμματος.

Γενικά ο μέσος όρος παρακολούθησης των μαθημάτων, είναι πολύ υψηλός. Όπως προκύπτει από τις απαντήσεις των φοιτητών του 2014-15 που αξιολόγησαν τα μαθήματα, ο δείκτης παρακολούθησης των μαθημάτων ξεπερνά το 4 (4.31 – 4.37). Ο αριθμός των αποφοίτων του Τμήματος από το ακαδημαϊκό έτος 2005-06 έως και το έτος αναφοράς, καθώς και η κατανομή της βαθμολογίας και ο μέσος βαθμός πτυχίου παρουσιάζονται στους παρακάτω πίνακες (Πίνακας 7).

Πίνακας 7. Εξέλιξη του αριθμού των αποφοίτων του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών και διάρκεια σπουδών

Έτος	Αποφοιτήσαντες / Διάρκεια Σπουδών (σε έτη)									
	K [1]	K+1	K+2	K+3	K+4	K+5	K+6	πλέον K+6	Δεν έχουν αποφοιτήσει [2]	Σύνολο [3]
2009-2010		12	41	22	10	5			284	374
2010-2011	2	2	17	14	22	3			347	407
2011-2012	3	16	26	15	4	1	2	2	359	428
2012-2013	2	8	15	13	15	3	3	2	410	471
2013-2014	22	17	10	3	1	2	5	4		64
2014-2015	3	25	43	8	8	2	1	8	352	450

1. Όπου K = Κανονική διάρκεια σπουδών (σε έτη) στο Τμήμα (π.χ. αν η κανονική διάρκεια σπουδών είναι 4 έτη, τότε K=4 έτη, K+1=5 έτη, K+2=6 έτη,..., K+6=10 έτη) π.χ 60= Αναγράφεται ο αριθμός των εγγεγραμμένων 4ετών φοιτητών του 2011-12, οι οποίοι αποφοίτησαν το ακαδ. έτος 2011-12 (Βάσει των εξεταστικών περιόδων που διενεργήθηκαν εντός του ακαδ. έτους

(1.9.11-31.8.12) 15, 5, 4, κ.ο.κ= Αναγράφονται οι αντίστοιχοι αριθμοί των εγγεγραμμένων επί πτυχίω φοιτητών του 2011-12 (όπου 15=μόνο στο 1ο πτυχίο, 5= μόνο στο 2ο πτυχίο, 4= μόνο στο 3ο πτυχίο κλπ), οι οποίοι αποφοίτησαν το ακαδ. έτος 2011-12 (Βάσει των εξεταστικών περιόδων που διενεργήθηκαν εντός του ακαδ. έτους (1.9.11-31.8.12) συμπεριλαμβανομένης της επαναληπτικής εξεταστικής Σεπτεμβρίου 2011).

2. Αναγράφεται ο συνολικός αριθμός των λοιπών εγγεγραμμένων φοιτητών, οι οποίοι θα μπορούσαν να αποφοιτήσουν (εν δυνάμει πτυχιούχου) το έτος αυτό και δεν αποφοίτησαν (π.χ αν η κανονική διάρκεια σπουδών είναι 4 έτη, τότε αυτοί που κατά το αναφερόμενο ακαδ. έτος είναι εγγεγραμμένοι στο 4ο έτος και πέρα από αυτό). π.χ 190= Αναγράφεται ο συνολικός αριθμός των εγγεγραμμένων 4ετών και επί πτυχίω φοιτητών του ακαδ. έτους 2011-12 που δεν αποφοίτησαν το ακαδ. έτος 2011-12.

3. Σύνολο: Αναγράφεται το άθροισμα όλων των πτυχιούχων και των εν δυνάμει πτυχιούχων του έτους αυτού (δηλαδή, το άθροισμα όλων των στηλών K, K+1, K+2,.....,Δεν έχουν αποφοιτήσει)

Όπως είναι εμφανές από τον Πίνακα 7 υπάρχει απόκλιση μεταξύ του αριθμού νεοεισερχομένων φοιτητών και αποφοίτων, αν και είναι γεγονός ότι ο χρόνος αποφοίτησης είναι γενικά μεγαλύτερος από τα 5 έτη. Τα τελευταία έτη αποφοιτούν λιγότεροι φοιτητές από παλιότερα.

Ο Πίνακας 8 αποτυπώνει την κατανομή βαθμολογίας των αποφοίτων και τα έτη που απαιτούνται για την απόκτηση πτυχίου. Τα παρακάτω στοιχεία δείχνουν ότι μόνο ένα σχετικά μικρό ποσοστό των φοιτητών και των φοιτητριών του Τμήματος, γύρω στο 10%, αποφοιτούν στον ελάχιστο χρόνο φοίτησης, δηλαδή στα πέντε (5) έτη. Το υψηλότερο ποσοστό, 20-40 %, αποφοιτά στα 7 και στα 8 έτη σπουδών, ενώ ένα μικρό ποσοστό, 10% περίπου, αποφοιτά στα 9 έτη. Υφίσταται και ένα πολύ μικρό ποσοστό που αποφοιτά στα δέκα χρόνια.

Το γεγονός ότι η πλειοψηφία των νεοεισερχόμενων φοιτητών είχε αρχικά ως πρώτη επιλογή της το τμήμα εξηγεί τα στοιχεία που αφορούν στο μέσο βαθμό πτυχίου για όλα τα έτη ο οποίος είναι υψηλός, παρότι ο συνολικός χρόνος φοίτησης για την πλειοψηφία των φοιτητών ξεπερνά όπως ήδη ανεφέρθη τα 5 έτη. Όπως φαίνεται από τον Πίνακα 8 το 70-80% των φοιτητών τελειώνουν με βαθμό πτυχίου "λίαν καλώς" ενώ ένα σημαντικό ποσοστό, που κυμαίνεται από 10-20% με άριστα. Συγκεκριμένα το μεγαλύτερο ποσοστό των φοιτητών και φοιτητριών (40%-60 %) αποφοιτά με βαθμό πτυχίου που κυμαίνεται από το 7.67 έως το 7.94 με διασπορά των υπόλοιπων αποφοίτων στο υπόλοιπο της κλίμακας.

Τα παραπάνω στοιχεία θα ήταν σωστό να ερμηνευθούν λαμβάνοντας υπ' όψιν ότι ο μέσος όρος της βαθμολογίας των αποφοίτων είναι σημαντικά υψηλότερος από τον αντίστοιχο μέσο όρο φοιτητών σε άλλα Τμήματα Πολυτεχνικών Σχολών. Αυτό σημαίνει ότι λόγω του ενδιαφέροντος που υπάρχει για το αντικείμενο τους, οι σπουδαστές αποφασίζουν να επενδύσουν σημαντικό χρόνο στην εκπόνηση της ερευνητικής και διπλωματικής τους εργασίας προκειμένου να επιτύχουν καλύτερα, συνήθως άριστα, αποτελέσματα.

Το Τμήμα προσπαθεί να διατηρήσει όσο το δυνατόν πιο υψηλό γίνεται το επίπεδο των σπουδών και, συνεπώς και τις απαιτήσεις, τόσο ως προς την αρχιτεκτονική έρευνα όσο και ως προς την ολοκληρωμένη εκπόνηση μελετών κατά το τελευταίο έτος της φοίτησης τους. Έτσι, δίνεται μεγάλη σημασία στην εκπόνηση της ερευνητικής και διπλωματικής εργασίας των φοιτητών και αυτό εξηγεί εν πολλοίς την υπέρβαση του αριθμού των κανονικών ετών σπουδών - η πλειοψηφία των φοιτητών ολοκληρώνει τις σπουδές στα 6-7 έτη. (Πίνακας και Σχεδιάγραμμα 9).

Παρόλα αυτά, το Τμήμα κατανοεί ότι οι παραπάνω πίνακες είναι ενδεικτικοί μιας πραγματικής κατάστασης, γι' αυτό και βρίσκεται σε μία συνεχή διαδικασία βελτίωσης του Προγράμματος Σπουδών ώστε να επιλύει συνεχώς τα όποια προβλήματα προκύπτουν.

Πίνακας 8. Κατανομή βαθμολογίας και μέσος βαθμός πτυχίου

Έτος	Συνολικός αριθμός αποφοιτησάντων	Κατανομή Βαθμών (αριθμός φοιτητών και % επί του συνόλου των αποφοιτησάντων)								Μέσος όρος Βαθμολογίας (στο σύνολο των αποφοιτησάντων) (πχ. 8.75)
		5.0-5.9		6.0-6.9		7.0-8.4		8.5-10.0		
		Αριθμός	Ποσοστό	Αριθμός	Ποσοστό	Αριθμός	Ποσοστό	Αριθμός	Ποσοστό	
2009-2010	90	0	0%	5	5.56%	67	74.44%	18	20%	7.94
2010-2011	60	0	0%	4	6.67%	50	83.33%	6	10%	7.79
2011-2012	69	0	0%	3	4.35%	46	66.67%	20	28.99%	7.79
2012-2013	61	0	0%	6	9.84%	41	67.21%	14	22.95%	7.87
2013-2014	64	0	0%	1	1.56%	47	73.44%	16	25%	8.05
2014-2015	98	0	0%	8	8,2%	74	75,5%	16	16,3%	7,88
Σύνολο	442	0		27		325		90		

Επεξήγηση: Κάθε στήλη περιέχει τον αριθμό των φοιτητών που έλαβαν την αντίστοιχη βαθμολογία και το ποσοστό που αυτοί εκπροσωπούν επί του συνολικού αριθμού των αποφοιτησάντων το συγκεκριμένο έτος [π.χ. 26 (=15%)].

Ποσοστά συμμετοχής & επιτυχίας στις εξετάσεις και ποσοστά παρακολούθησης

Από τα στοιχεία που προκύπτουν από τις απαντήσεις των φοιτητών στα ερωτηματολόγια της ΜΟΔΙΠ μπορεί να αναφερθεί πως η συμμετοχή στα μαθήματα στο σύνολο τους είναι αρκετά σημαντική για τους φοιτητές.

Με βάση τα μαθήματα τα οποία προσφέρθηκαν από τους διδάσκοντες του τμήματος και για τα οποία υπάρχουν πλήρη στοιχεία (εγγραφών, συμμετοχής στις εξετάσεις, βαθμολογία και αξιολόγηση φοιτητών) προκύπτει ότι το ποσοστό των φοιτητών συμμετείχαν στις εξετάσεις με βάση τους εγγεγραμμένους είναι μεγάλο (άνω του 80%). Υπόψη βέβαια ότι ο αριθμός συμμετεχόντων στις εξετάσεις συμπεριλαμβάνει τους συμμετέχοντες και στις δύο εξεταστικές περιόδους (κανονική και επαναληπτική εξέταση Σεπτεμβρίου). Από όσους και

όσες συμμετείχαν στις εξετάσεις ο αριθμός των επιτυχόντων είναι επίσης υψηλός (άνω του 80%).

Εκπαιδευτικά βοηθήματα και εγχειρίδια

Πέρα από τη προσεγμένη επιλογή των εκπαιδευτικών βοηθημάτων το Τμήμα έχει προβεί και στη σύνταξη εγχειριδίων κατάλληλων για τους φοιτητές σε περιπτώσεις έλλειψης αντίστοιχων βιβλίων στην ελληνική βιβλιογραφία. Προς αυτήν την κατεύθυνση, στα πλαίσια των παραδόσεων των μαθημάτων, τα μέλη ΔΕΠ καθώς και οι συμβασιούχοι 407 έχουν μεταφράσει ολόκληρα βιβλία ή αποσπάσματα ξενόγλωσσων βιβλίων και συγγράψει αναλυτικές και επιστημονικά άρτιες «Πανεπιστημιακές Σημειώσεις».

Για τη βοήθεια των φοιτητών, στη βιβλιοθήκη του τμήματος υπάρχουν πολλαπλά αντίγραφα βοηθημάτων που είναι δύσκολο να διατεθούν συνήθως λόγω κόστους.

4.4. Διαθέσιμα μέσα και υποδομές

Τα διαθέσιμα μέσα και οι υποδομές μπορούν να χωρισθούν σε τρεις ενότητες:

Κτηριακές

Λεπτομερής αναφορά στις κτηριακές υποδομές και στη κατάσταση τους παρέχεται στο Κεφάλαιο 7. Πάντως συνιστά πρόβλημα, όπως έχει ήδη αναφερθεί (§. 2.1), η απόσταση ανάμεσα στα κτήρια/εγκαταστάσεις του Τμήματος (Σχεδιαστήρια, Βιβλιοθήκη, Γραφεία Διδασκόντων και Γραμματείας, κ.α.). Πρόβλημα συνιστά, επίσης, η ελλιπής θέρμανση και συντήρηση των εγκαταστάσεων και χώρων του Τμήματος.

Βιβλιοθήκη

Το Τμήμα επενδύει μεγάλο μέρος του ετήσιου προϋπολογισμού του αλλά και των πιστώσεων του ΤΣΜΕΔΕ στην αγορά βιβλίων. Έχει, λοιπόν, εξασφαλίσει επαρκή αριθμό βιβλίων για τις ανάγκες των φοιτητών ενώ πολλά βιβλία διατίθενται σε πολλά αντίτυπα. Επειδή βέβαια ορισμένες ερευνητικές περιοχές δεν καλύπτονται επαρκώς τα μέλη ΔΕΠ έχουν πάντα τη δυνατότητα να προτείνουν την αγορά εξειδικευμένων βιβλίων. Το Τμήμα δέχθηκε, επίσης, και κατά το 2014-2015, όπως και σε προηγούμενα έτη, σημαντικές δωρεές βιβλίων που εξασφαλίζουν στη βιβλιοθήκη μεγάλο αριθμό παλαιών εκδόσεων και δυσεύρετων βιβλίων.

Ηλεκτρονικές Υποδομές

Το Τμήμα διαθέτει πρόσβαση σε μεγάλο αριθμό βάσεων δεδομένων, ηλεκτρονικών περιοδικών κτλ. μέσω της ΒΥΠ. Προβλήματα δημιουργούνται ωστόσο, όταν το Υπουργείο δεν καλύπτει τις οικονομικές ανάγκες της ΒΥΠ και διακόπτεται ή συρρικνώνεται η πρόσβαση σε ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων. Ο προϋπολογισμός του Τμήματος εκ των πραγμάτων μόνον εν μέρει μπορεί να καλύψει τέτοιες δαπάνες. Άλλες σημαντικές ψηφιακές υποδομές του Τμήματος είναι ο ιστότοπος, και η ψηφιακή πλατφόρμα E-Class στις οποίες γίνεται αναφορά στην επόμενη παράγραφο.

4.5. Αξιοποίηση τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνιών

Το Τμήμα επενδύει στην αξιοποίηση των τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνιών (ΤΠΕ). Εκτός από τις ουσιαστικές και σύγχρονες υποδομές ΤΠΕ που το Τμήμα διαθέτει, έμφαση δίνεται και στην πρόσβαση σε ψηφιακό ερευνητικό και εκπαιδευτικό υλικό.

Όσον αφορά στην επικοινωνία με τους φοιτητές, αυτοί έχουν πρόσβαση μέσω του ιστότου του Τμήματος (<http://www.arch.upatras.gr/>) σε όλες τις ανακοινώσεις, στο πρόγραμμα των εκδηλώσεων του Τμήματος, στο πρόγραμμα σπουδών, και γενικότερα σε κάθε πληροφορία που αφορά τις δραστηριότητες και το έργο που επιτελείται στο τμήμα.

Από εκπαιδευτική άποψη, θεωρούμε σημαντική την ανάπτυξη της υπηρεσίας "ηλεκτρονική τάξη" E-Class (πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης) του Πανεπιστημίου Πατρών, λειτουργία που έχει βρει ιδιαίτερη ανταπόκριση από τους φοιτητές και τους διδάσκοντες. Εδώ αναρτώνται ανακοινώσεις, υλικό προς μελέτη, εργασίες φοιτητών, σημειώσεις των διδασκόντων και των φοιτητών και λοιπό εκπαιδευτικό υλικό. Στην παρούσα στιγμή (Οκτώβριος 2015), βρίσκονται αναρτημένα 118 μαθήματα, και διαθέτουν, στην πλειονότητά τους, πλούσιο υλικό. Ο πλήρης πίνακας αυτών των μαθημάτων βρίσκεται στη διεύθυνση:

<https://eclass.upatras.gr/modules/auth/opencourses.php?fc=41>.

Λόγω της εντατικής χρήσης του E-Class ο προηγούμενος κατάλογος περιλαμβάνει και μαθήματα τα οποία πλέον δεν διδάσκονται. Το Τμήμα αναγνωρίζοντας το ζήτημα αυτό έχει αναθέσει από το 2013-14 σε μέλος ΔΕΠ την επικαιροποίηση και το ξεκαθάρισμα των προσφερόμενων μαθημάτων αλλά η εργασία αυτή ακόμα δεν έχει ολοκληρωθεί.

Σημαντική υποδομή του Τμήματος, που κάνει χρήση των ΤΠΕ, αποτελεί και η Ψηφιακή Γραμματεία (<https://venus.upatras.gr/>). Η ψηφιακή Γραμματεία αποτελεί εφαρμογή διαχείρισης της βαθμολογίας της επίδοσης των φοιτητών και έχει οδηγήσει στην σχεδόν απαρέγκλιτη εφαρμογή του Κανονισμού Σπουδών. Έχει, παράλληλα, βοηθήσει τους φοιτητές να οργανώσουν καλύτερα τις σπουδές τους.

Ακόμη το Τμήμα είναι από τα πρώτα που έχουν ενταχθεί στην εφαρμογή του Ψηφιακού Άλματος που προσφέρει ενιαία ψηφιακή πλατφόρμα για όλο το Πανεπιστήμιο, ενώ ήδη συμμετέχει και στο ιδρυματικό πρόγραμμα «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα» που στοχεύει στην αναβάθμιση της πλατφόρμας E-Class και στον εμπλουτισμό της με επιπλέον εκπαιδευτικό υλικό (ψηφιακό video, ψηφιακά εκπαιδευτικά βοηθήματα, κλπ.)

4.6. Βαθμός σύνδεσης της διδασκαλίας με την έρευνα

Το Τμήμα έχει κάνει την εκτίμηση ότι η διδασκαλία στα πλαίσια του ΠΠΣ δεν θα πρέπει να καθορίζεται από τα τρέχοντα ερευνητικά ενδιαφέροντα των μελών ΔΕΠ στο μέτρο που αυτό θα οδηγούσε σε διδασκαλία πολύ εξειδικευμένων αντικειμένων. Αυτό δεν είναι ασύμβατο με την ιδέα ότι τα μέλη ΔΕΠ θα πρέπει να διδάσκουν θεματικές με τις οποίες είναι ιδιαίτερα εξοικειωμένοι/ες, δηλαδή με τις οποίες έχουν ασχοληθεί ερευνητικά.

Παρόλα αυτά στα μαθήματα επιλογής και κατεύθυνσης η διδασκαλία είναι πολύ πιο στενά συνδεδεμένη με την τρέχουσα ερευνητική δραστηριότητα των μελών ΔΕΠ, γεγονός που δίνει ιδιαίτερη δυναμική και εμβάθυνση στα μαθήματα και τα καθιστά πολύ πιο ενδιαφέροντα τόσο για τους διδάσκοντες όσο και για τους φοιτητές.

Προφανώς, το ίδιο ισχύει και με τη διδασκαλία των μαθημάτων στα πλαίσια του Διατμηματικού προγράμματος.

Διοργάνωση ημερίδων, διαλέξεων/ Εργαστηρίων (Workshops), εκθέσεων.

Επικουρική στο διδακτικό έργο και το ερευνητικό έργο στο τμήμα είναι και η συχνή συμμετοχή διακεκριμένων προσωπικοτήτων της σύγχρονης αρχιτεκτονικής, καλλιτεχνών, ιστορικών, ανθρωπολόγων φιλοσόφων κ.α. στις εκδηλώσεις του Τμήματος, σε επιστημονικές συναντήσεις και ημερίδες .

Στο πλαίσιο αυτό προσκλήθηκαν κατά το 2014-2015 από το Τμήμα μας για να συμμετέχουν στο ΠΠΣ σημαντικοί Έλληνες και ξένοι αρχιτέκτονες/ επιστήμονες / καλλιτέχνες. Συνολικά κατά το 2014-2015 πραγματοποιήθηκαν έντεκα (11) διαλέξεις. Αναλυτικά στοιχεία υπάρχουν στον ιστότοπο του τμήματος <http://www.arch.upatras.gr/#/activities/lectures/>.

Ακόμη στο 2014-2015 διοργανώθηκαν έξι (6) workshops στα οποία συμμετείχαν φοιτητές του τμήματος μας, η έγιναν στο πλαίσιο διεθνών προγραμμάτων η συνεργασιών. Ενδεικτικά αναφέρεται το εργαστήριο Rail & City CODE-ATHENS, και το εργαστήριο στα πλαίσια του Villard 16. κ.α. Αναλυτικά στοιχεία υπάρχουν στον ιστότοπο του τμήματος <http://www.arch.upatras.gr/#/activities/workshops/>.

Επίσης διοργανώθηκε μια Ημερίδα και μια έκθεση πρωτότυπων αρχιτεκτονικών σχεδίων με θέμα: Εκδοχές του Πανόπτικον στη Σύγχρονη Ελληνική Αρχιτεκτονική, το Δεκέμβριο του 2014.

4.7. Συνεργασία με εκπαιδευτικά κέντρα, κινητικότητα του διδακτικού προσωπικού και των φοιτητών

Το Τμήμα θεωρεί ότι έχει επιτύχει ιδιαίτερα σημαντικές επιδόσεις στο ζήτημα της κινητικότητας, τουλάχιστον. Αυτό έχει επιτευχθεί με δύο τρόπους:

A. Ευρωπαϊκό πρόγραμμα Erasmus

Το Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών υπέγραψε και αυτόν τον χρόνο νέες αμοιβαίες συμφωνίες (Bilateral Agreements) με ευρωπαϊκά πανεπιστήμια και έχει ήδη ενεργοποιήσει τις περισσότερες από αυτές. Κατά το 2014-2015 έκλεισαν εννέα (9) νέες συμφωνίες με πανεπιστήμια της Ευρώπης και κατετέθη και εγκρίθηκε πρόταση για συνεργασία με την Κίνα. Πιο συγκεκριμένα, πρόκειται για συμφωνίες, στο σύνολο τους εικοσιπέντε (25), με τα παρακάτω πανεπιστήμια ενώ αναμένεται να υπογραφούν και νέες συμφωνίες με πανεπιστήμια της Ισπανίας, Μεγάλης Βρετανίας και Νορβηγίας :

Institut Supérieur d'Architecture Victor Horta, Βέλγιο

Ecole, Clemont Ferrand, Γαλλία

Bauhaus University, Γερμανία

Technische Universität Berlin, Γερμανία

University of Alfonso X el Sabio, Ισπανία

University of Camerino, Ιταλία

Università degli Studi di Firenze, Ιταλία

Politecnico di Milano, Ιταλία

Università degli Studi "G. d'Annunzio" Chieti – Pescara, Ιταλία

University of Cyprus, Κύπρος

Frederick University, Κύπρος

Bialystok Technical University, Πολωνία

University of Minho in Guimares, Πορτογαλία

Lusofona University, Lisbon, Πορτογαλία

University of Coimbra, Πορτογαλία

Polytecnic School of Napoli, Ιταλία

BIBERACH UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES,

Università Politecnica delle Marche - UNIVPM, Ιταλία

VILNIAUS GEDIMINO TECHNIKOS UNIVERSITETAS, Λιθουανία

Hogeschool Rotterdam/Rotterdam University, Ολλανδία

NISANTASI UNIVERSITESI, Τουρκία

SULEYMAN DEMIREL UNIVERSITY, Τουρκία

TED University, Τουρκία

POLITECHNIKA WROCLAWSKA, Πολωνία

UNIVERSIDAD POLITECNICA DE CARTAGENA, Ισπανία

Η συμμετοχή των φοιτητών είναι πολύ σημαντική σε αριθμό παρά το γεγονός ότι τα περισσότερα από τα παραπάνω πανεπιστήμια δεν έχουν αγγλόφωνα προγράμματα και οι περισσότεροι φοιτητές δεν γνωρίζουν τις αντίστοιχες εθνικές γλώσσες. Κατά το ακαδημαϊκό έτος 2014-2015 χορηγήθηκαν τριάντα-τέσσερις (34) υποτροφίες για φοιτητές Erasmus. Ενδεικτικό της σημασίας που αποδίδει το Τμήμα στο πρόγραμμα Erasmus είναι η διαθεσιμότητα των διδασκόντων να προσφέρουν ατομικά μαθήματα στα αγγλικά (στα γαλλικά και στα γερμανικά) σε όσους ξένους φοιτητές έρχονται στο Τμήμα μας. Είναι σημαντικό να αναφερθεί πως ο μέσος όρος θέσεων που δίνονται στα άλλα τμήματα του Πανεπιστημίου Πατρών με αριθμό φοιτητών πολύ μεγαλύτερο από αυτόν του Πανεπιστημίου Πατρών είναι οκτώ (8).

Ακόμη το Τμήμα μας έχει συνάψει συνεργασίες με Πανεπιστήμια της Νότιας Κορέας και Αργεντινής στα πλαίσια του προγράμματος **Erasmus Mundus**. Επιπλέον το Τμήμα συμμετέχει και στο πρόγραμμα ERASMUS Placement.

Πίνακας 9: Συμμετοχή σε Διαπανεπιστημιακά ή Διατμηματικά Προγράμματα Προπτυχιακών Σπουδών

		2014-2015	2012-2013	2011-2012	2010-2011	2009-2010	2008-2009	Σύνολο	
Φοιτητές του Τμήματος που φοίτησαν σε άλλο ΑΕΙ ή σε άλλο Τμήμα	Εσωτερικού								
	Εξωτερικού	Ευρωπαϊκά προγράμματα ανταλλαγών	26 (20 erasmus 6 villard)	21 (16 erasmus 5 villard)	19	18	8	13	105
	Άλλα								
Επισκέπτες φοιτητές άλλων ΑΕΙ ή Τμημάτων στο Τμήμα	Εσωτερικού								
	Εξωτερικού	Ευρωπαϊκά προγράμματα ανταλλαγών	9	6	3	4	2	2	26
	Άλλα								
Μέλη ακαδημαϊκού προσωπικού του Τμήματος που δίδαξαν σε άλλο ΑΕΙ ή σε άλλο Τμήμα	Εσωτερικού								
	Εξωτερικού	Ευρωπαϊκά προγράμματα ανταλλαγών		2		2	3	3	10
	Άλλα	1	2						3
Μέλη ακαδημαϊκού προσωπικού άλλων ΑΕΙ ή Τμημάτων που δίδαξαν στο Τμήμα	Εσωτερικού								
	Εξωτερικού	Ευρωπαϊκά προγράμματα ανταλλαγών				1	1		2
	Άλλα								
Σύνολο		36	31	22	24	14	19	146	

* Έτος: Πρόκειται για το ακαδημαϊκό έτος (δύο συνεχόμενα ακαδημαϊκά εξάμηνα), στο οποίο αναφέρεται η Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης.

B. Ευρωπαϊκό πρόγραμμα Villard / Διεθνές Περιοδεύον Σεμινάριο Σχεδιασμού

Πολύ σημαντική ήταν και η συμμετοχή του Τμήματος στο Διεθνές Περιοδεύον Σεμινάριο Σχεδιασμού Villard 16, ήδη για ενδέκατη συνεχή χρονιά. Το ομώνυμο εργαστήριο Αστικού και Αρχιτεκτονικού Σχεδιασμού (12 ECTS) έχει ετήσια διάρκεια και συγκεντρώνει κατ' έτος 10-15 σχολές αρχιτεκτονικής από την Ιταλία, την Ελλάδα, τη Γαλλία και άλλες χώρες. Στα πλαίσια του προγράμματος πραγματοποιούνται 4-5 τριήμερες ή τετραήμερες συναντήσεις ανά ακαδημαϊκό έτος σε αντίστοιχες έδρες σχολών, κατά την διάρκεια των οποίων πραγματοποιούνται διαλέξεις, επιτόπιες επισκέψεις και διορθώσεις θεμάτων σχεδιασμού. Στο πρόγραμμα συμμετέχουν άνω των 120 φοιτητών και περί τους 15 διδάσκοντες.

Κατά το ακαδημαϊκό έτος 2014-5 θέμα του σχεδιασμού ήταν η μετανάστευση, ένα κρίσιμο ζήτημα για την Ελλάδα, την Ιταλία και την Ευρώπη. Ως μελέτη περίπτωσης επελέγη η πόλη Pozzallo της Σικελίας, όπου καταλήγουν κύματα μεταναστών που προέρχονται από τη Βόρεια Αφρική. Για το Pozzallo σχεδιάστηκαν στα πλαίσια του σεμιναρίου εγκαταστάσεις υποδοχής και περίθαλψης, προσωρινής και μόνιμης διαμονής για μεμονωμένους άνδρες, οικογένειες και γυναίκες με ή χωρίς παιδιά, και ακόμη εγκαταστάσεις εκπαίδευσης, ώστε να δημιουργηθούν οι προϋποθέσεις ένταξής τους στις κοινωνίες των τόπων προορισμού. Σχεδιάστηκε ακόμη επέκταση του ήδη υπάρχοντος ιστορικού νεκροταφείου με νέο τομέα, για μουσουλμάνους.

Κατά την πρώτη συνάντηση του διεθνούς σεμιναρίου, πραγματοποιήθηκε στον αρχαιολογικό χώρο του Ακράγαντος (Agrigento) η εισαγωγική ομιλία του σεμιναρίου από τον καθηγητή του τμήματος Γ. Πανέτσο με θέμα "Magna Grecia: Greeks in Italy, 20th cent. A.D. - 8th cent. B.C." Μια εκ των συναντήσεων, η τρίτη, πραγματοποιήθηκε στην Πάτρα, τον Μάρτιο 2015, με 100 συμμετέχοντες. Η συνάντηση περιέλαβε δυο εκτενείς διαλέξεις του συμβασιούχου διδάσκοντος του τμήματος κ. Κωνσταντίνου Παπαδημητρακόπουλου, BArch, Syracuse U., MAUD, Harvard U., με θέμα "Spaces of Migration, Rites of Passage". Οι διάλεξεις βασίστηκαν στην επιτόπια έρευνα των θεαματικών χωρικών επιπτώσεων της μετανάστευσης σε πόλεις-σημεία διέλευσης της Βόρειας Αφρικής, όπως η Zuwara στη μεθόριο Λιβύης και Τυνησίας, και η Nador, στο μαροκινό έδαφος, δίπλα στην ισπανική Melilla. Περιέλαβε επίσης επισκέψεις σε χώρους διαμονής μεταναστών και εκπαιδευτική περιήγηση στο υπό ανέγερση Κέντρο Πολιτισμού του Ιδρύματος Σταύρος Νιάρχος, την οικία Λαναρά στην Ανάβυσσο (1961-3), τον ναό του Ποσειδώνος στο Σούνιο, την υπό αναστήλωση Μονή Δαφνίου, όπου πραγματοποιήθηκε διάλεξη από τον διευθυντή των έργων αναστήλωσης και συμβασιούχο διδάσκοντα του τμήματος κ. Ιωάννη Ντουρακόπουλο, δρα πολιτικό μηχανικό ΕΜΠ, την Επίδαυρο και το Ναύπλιο.

Μεταξύ των εργασιών που εκπονήθηκαν, διακρίθηκε με ένα από τα πέντε βραβεία που απένειμε ανεξάρτητη κριτική επιτροπή, πρόταση φοιτητών του Πανεπιστημίου Πατρών. Η διάκριση αυτή έρχεται σε συνέχεια της πολυετούς πλέον παράδοσης διακρίσεων του Τμήματος στα πλαίσια του προγράμματος Villard. Οι μελέτες εκτέθηκαν στον Πύργο Cabrera του Pozzallo τον Ιούλιο 2015.

Γ. Λοιπά Προγράμματα και Συνεργασίες Εξωτερικού

Φοιτητές και καθηγητές του Τμήματος συμμετείχαν σε workshops στα πλαίσια ευρωπαϊκών διεθνών συνεργασιών που διοργανώνουν ιδρύματα του εξωτερικού με τη βοήθεια και επίβλεψη μελών ΔΕΠ εντός Ελλάδος ή στο εξωτερικό. Ενδεικτικά αναφέρονται:

Διεθνές Πρόγραμμα Συνεργασίας "Patras Test Planning", Φεβ.- Ιουν. 2015. Code Athens" (Διερεύνηση της σχέσης του τραίνου και της πόλης της Αθήνας). Οργάνωση: ETH ZURICH, Institute for Spatial and Landscape Development (Prof. B. Scholl), ΕΜΠ. Τμήμα Αρχιτεκτόνων (καθ. Κ. Μωραΐτης), Παν/μιο Πατρών, Τμήμα Αρχιτεκτόνων (Β. Παππάς, Αθ. Σπανομαρίδης), Ιούλιος 2015

Διεθνές Ερευνητικό Εργαστήριο "Code Athens" (Διερεύνηση της σχέσης του τραίνου και της πόλης της Αθήνας). Οργάνωση: ETH ZURICH, Institute for Spatial and Landscape Development (Prof. B. Scholl), ΕΜΠ. Τμήμα Αρχιτεκτόνων (καθ. Κ. Μωραΐτης), Παν/μιο Πατρών, Τμήμα Αρχιτεκτόνων (Β. Παππάς, Αθ. Σπανομαρίδης), Ιούλιος 2015

Εργαστήριο AA Greece Visiting School 2014 Patras: Folded Force. Σε συνεργασία με την Architectural Association, London, 22 Sept – 01 Οκτ. 2014. Διευθυντής Προγράμματος: Αλ.

Καλλέγιας, Συντονιστής Ελλάδα: Αικ. Λιάπη, Διευθυντής Visiting School: Christophe Pierce, Visiting School Coordinator: Priji Balakrishnan

Ομάδα τριτοετών φοιτητών, στα πλαίσια του Αρχιτεκτονικού Σχεδιασμού 6, υπό την αναπλ. καθηγήτρια Δ. Κατσώτα, συνεργάστηκε με αντίστοιχη ομάδα φοιτητών από το Rhode Island School of Design, υπό τη διδάσκουσα Hansy Better Barraza.

Ομάδα προπτυχιακών φοιτητών και αποφοίτων του τμήματος συμμετείχε σε workshop που οργανώθηκε από την καθηγήτρια του τμήματος Κ. Αικ. Λιάπη με αντικείμενο τον σχεδιασμό καινοτόμων καλωδιωτών χωροκατασκευών. Η κατασκευή που μελετήθηκε επελέγη για συμμετοχή στη διεθνή έκθεση FUTURE VISIONS που έλαβε χώρα στο Musikgebäude στο Άμστερνταμ της Ολλανδίας, όπου και εκτέθηκε από τον Μάιο έως τον Αύγουστο του 2015, μαζί με τις κατασκευές από κορυφαία Πανεπιστήμια και Ερευνητικά Κέντρα Ευρώπης και Αμερικής (MIT, ETH, Louven, UCL, Stuttgart University, ARUP, Grohman ETC)

Ομάδες φοιτητών από πανεπιστήμια της Γερμανίας και της Κίνας επισκέφτηκαν το Τμήμα.

Δ. Διδασκαλία σε Πανεπιστήμια του Εξωτερικού ως Επισκέπτες Καθηγητές

Ο Γιάννης Αίσωπος ήταν το 2014 Επισκέπτης Καθηγητής Αρχιτεκτονικής (Visiting Professor of Architecture) στο μεταπτυχιακό πρόγραμμα Master in Advanced Architectural Design του Graduate School of Architecture, Planning & Preservation του Πανεπιστημίου Columbia της Νέας Υόρκης των ΗΠΑ.

Ο Γιάννης Αίσωπος ήταν το 2015 Επισκέπτης Καθηγητής Αρχιτεκτονικής (Visiting Professor of Architecture) στο μεταπτυχιακό πρόγραμμα Master in Advanced Architectural Design του Graduate School of Architecture, Planning & Preservation του Πανεπιστημίου Columbia της Νέας Υόρκης των ΗΠΑ.

Πάυλος Λέφας, Επισκέπτης ερευνητής στο πανεπιστήμιο της Παβίας, Ινστιτούτο Κλασικών Σπουδών. Αντικείμενο της έρευνας ήταν οι όροι που χρησιμοποιεί ο Βιτρούβιος στο "Περί Αρχιτεκτονικής" και το νόημά τους στην συνηθισμένη γλώσσα της εποχής του. Σκοπός ήταν η αποσαφήνιση σκοτεινών εννοιών στο σύγγραμμα αυτό.

Ε. Εκπαιδευτικές Εκδρομές και Επισκέψεις σε Ιδρύματα του Εξωτερικού

Τέλος, στα πλαίσια θεσμοποιημένων εκπαιδευτικών εκδρομών σε χώρες του εξωτερικού συνήθως επιδιώκεται η επαφή και γνωριμία των φοιτητών του Τμήματος μας με το πρόγραμμα σπουδών στα ιδρύματα αυτά. Το 2014-15 στα πλαίσια της εκπαιδευτικής εκδρομής σε Ν. Υόρκη και Βοστώνη πραγματοποιήθηκαν επισκέψεις και συναντήσεις στα Πανεπιστήμια Columbia και Harvard.

5. Ερευνητικό έργο

5.1. Προαγωγή της έρευνας

Βασική προτεραιότητα του Τμήματος σε σχέση με την προαγωγή της έρευνας είναι η ανάδειξή του σε μοχλό για την ανάπτυξη και ενδυνάμωση της αρχιτεκτονικής έρευνας στην Ελλάδα παράλληλα με την συμμετοχή του στη διεθνή κοινότητα ώστε να αποτελέσει ένα πόλο σύνδεσης της αρχιτεκτονικής ακαδημαϊκής δραστηριότητας στην Ελλάδα με διεθνή, Ευρωπαϊκά ή άλλα, ακαδημαϊκά ιδρύματα. Αυτό γίνεται με:

- τη συμμετοχή σε επιδοτούμενα ερευνητικά προγράμματα (ανταγωνιστικά ή μη) μελών ΔΕΠ του Τμήματος, όπως Καραθοδωρής, ΗΡΑΚΛΕΙΤΟΣ, ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ, κα.
- την ανάδειξη του Τμήματος σε φορέα διοργάνωσης διεθνών συνεδρίων και επιστημονικών συναντήσεων.
- την ανάδειξη του έργου των μελών ΔΕΠ σε δημοσιεύσεις στον έγκυρο αρχιτεκτονικό και επιστημονικό τύπο, σε αρχιτεκτονικούς διαγωνισμούς και σε εκθέσεις.
- τη διεθνή παρουσία των μελών ΔΕΠ, μέσω της συμμετοχής τους σε διεθνείς επιτροπές, συνέδρια καθώς και με τη δημοσίευση βιβλίων και άρθρων σε επιστημονικά περιοδικά υψηλού κύρους.

Η συμμετοχή των μελών ΔΕΠ σε διεθνείς συλλογικούς τόμους, σε τόμους/αφιέρωματα διεθνών περιοδικών και σε σχετικές αρχιτεκτονικές εκθέσεις είναι ενδεικτική των παραπάνω.

Παρά τις δυσκολίες λόγω του μικρού αριθμού μελών ΔΕΠ, οι οποίοι είναι επιφορτισμένοι με δυσανάλογα αυξημένα διδακτικά και διοικητικά καθήκοντα, πολύ περισσότερων από αυτά που ορίζει ο Νόμος, το Τμήμα και τα μέλη του έχουν να επιδείξουν σημαντική παρουσία στην έρευνα και τα αρχιτεκτονικά δρώμενα της χώρας αλλά και διεθνώς. Η παρουσία αυτή είναι πολυσχιδής και αφορά πολύπλευρες κατευθύνσεις της αρχιτεκτονικής θεωρίας και πράξης, που περιλαμβάνουν:

- ολόκληρο το φάσμα της αρχιτεκτονικής σύνθεσης από την αστική και την κτηριακή κλίμακα μέχρι την αρχιτεκτονική τοπίου, τους εσωτερικούς χώρους και τον βιομηχανικό σχεδιασμό, την ιστορία και τη θεωρία της αρχιτεκτονικής, πολεοδομίας, χωροταξίας,
- την θεωρία και τεχνολογία αποκατάστασης κτηρίων και μνημειακών συνόλων,
- την ανάπτυξη δομικών συστημάτων και αρχιτεκτονικής τεχνολογίας γενικότερα,
- την ανάπτυξη και εφαρμογή των σύγχρονων ψηφιακών τεχνολογιών στον σχεδιασμό και την κατασκευή,
- τον βιοκλιματικό και αειφορικό σχεδιασμό,
- την εικαστική προσέγγιση σε σχέση με την αρχιτεκτονική και την πόλη.

Συνολικά θα λέγαμε ότι βασική κατεύθυνση παραγωγής ερευνητικού έργου είναι η έρευνα μέσω του σχεδιασμού (“research through design”), διαδικασία που χαρακτηρίζει την πλειοψηφία των μελών ΔΕΠ του Τμήματος.

Πρωτοτυπία της έρευνας

Όσον αφορά στη συμβολή του Τμήματος στα Ελληνικά δρώμενα, τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος έχουν αναλάβει σημαντικές πρωτοβουλίες εντός της Ελληνικής αλλά και της διεθνούς αρχιτεκτονικής κοινότητας και την έχουν εμπλουτίσει με πολλούς και ποικίλους τρόπους.

Ιδιαίτερα τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος διετέλεσαν ως μέλη των συντακτικών ομάδων των πλέον έγκριτων εντύπων αρχιτεκτονικής στην Ελλάδα (Αρχιτεκτονικά Θέματα, Θέματα Χώρου + Τεχνών, Δομές, κ.ά.) και είχαν σημαντική συνεισφορά στην Ελληνική Αρχιτεκτονική βιβλιογραφία.

Τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος, το 2014-15, εστίασαν την έρευνά τους στις εξής περιοχές:

- Σύγχρονη Ελληνική Αρχιτεκτονική και η θέση της στην Διεθνή Σκηνή,
- Αστικές παρεμβάσεις στα Ελληνικά Μητροπολιτικά Κέντρα,
- Ιστορία και Κριτική της αρχιτεκτονικής θεωρίας και πράξης,
- Αποκαταστάσεις Κλασικών Αρχαιοτήτων, Βυζαντινών Ναών και παραδοσιακών οικισμών,
- Καινοτόμα συστήματα αρχιτεκτονικής Τεχνολογίας (ελαφρές κατασκευές, συστήματα οικολογικής δόμησης, καινοτόμες Ψηφιακές εφαρμογές στον σχεδιασμό),
- Σχεδιασμός επίπλων και εσωτερικών χώρων με σύγχρονες βιομηχανικές και παραδοσιακές τεχνικές.

5.2. Ερευνητικά προγράμματα και έργα

Η συμμετοχή του Τμήματος σε ερευνητικά προγράμματα, αν και σχετικά περιορισμένη, είναι αξιόλογη. Στο μεγαλύτερο μέρος της αφορά μεμονωμένες συνεργασίες των μελών ΔΕΠ με ξένα πανεπιστήμια και την ανάληψη έργων στο πλαίσιο του Ερευνητικού προγράμματος Καραθεοδωρή που χρηματοδοτείται από το Πανεπιστήμιο Πατρών, συνεργασίες με την Περιφέρεια Δ.Ε., τους Δήμους κλπ., αλλά και τη συμμετοχή τους σε ανταγωνιστικά ερευνητικά προγράμματα. Ενδεικτικά:

- Β. Παππάς, Αθ. Σπανομαρίδης, Συμμετοχή, Σχεδιασμός Πρότασης, Σεμινάρια, Παρουσίαση, στο Διεθνές Πρόγραμμα Συνεργασίας Patras Test Planning, που οργάνωσαν τα: ETH ZURICH, Institute for Spatial and Landscape Development, το ΕΜΠ Τμήμα Αρχιτεκτόνων και το Παν/μιο Πατρών, Τμήμα Αρχιτεκτόνων. Φεβρουάριος 2015 – Ιούνιος 2015
- Β. Παππάς, Αθ. Σπανομαρίδης, Διεθνές Ερευνητικό Εργαστήριο code Athens (Διεύρυνση Σχέσης του Τραίνου και της πόλης της Αθήνας). Οργάνωση: ETH ZURICH, Institute for Spatial and Landscape Development, το ΕΜΠ Τμήμα Αρχιτεκτόνων και το Παν/μιο Πατρών, Τμήμα Αρχιτεκτόνων. Συμμετοχή στην εκπαιδευτική ομάδα. Ιούλιος 2015.
- Αθ. Σπανομαρίδης, Διδασκαλία στο (Δ.Μ.Π.Σ) "Διαχείριση Μνημείων: Αρχαιολογία, Πόλη και Αρχιτεκτονική", Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας Πανεπιστημίου Αθηνών. Εργαστήριο Σχεδιασμού : Η ταυτότητα ενός τόπου και η σύγχρονη Πόλη. 2014
- Αικ. Λιάπη, Μελέτη ολοκληρωμένης προσέγγισης για την ανάδειξη και αναδιάρθρωση της Ορεινής Ναυπακτίας-Περιοχή Φράγματος Ευήνου. Συντονισμός. Διάρκεια 2 έτη, 2014-15
- Αικ. Λιάπη, Μελέτη Ειδικών Καλωδιωτών Χωροκατασκευών (Tensegrity)- με έμφαση στην περιβαλλοντική τους συμπεριφορά (Πρόγραμμα Καραθεοδωρή) 3 χρόνια, 2014-
- Αικ. Λιάπη, Μελέτη περιβαλλοντικής συμπεριφοράς των αιθρίων στην παλαιά πόλη της Λευκωσίας στη Κύπρο. 2014
- Ι. Ζαβολέας, Organized research workshop *What if*, Ctrl_Space Lab, Athens. Co-organizer: Patsavos,N. (2014). Συντονισμός.

- Ι. Ζαβολέας, Organized research workshop *Interface*, Ctrl_Space Lab, Athens. Co-organizers: Patsavos,N., Tsesmetzis,V. Lectured via teleconference (2014). Συντονισμός.
- Organized research workshop *Works in Progress*, Ctrl_Space Lab, Athens. Co-organizers: Patsavos,N., Panagi,M. (2014). Συντονισμός

5.3. Επιστημονικές δημοσιεύσεις των μελών του διδακτικού προσωπικού του Τμήματος κατά το ακαδημαϊκό έτος 2013-2014

Η έρευνα που επιτελείται στο τμήμα είναι κριτικής σημασίας για τον ελλαδικό χώρο. Η ειδική φύση του ερευνητικού έργου στο αντικείμενο της Αρχιτεκτονικής, του οποίου η προβολή και διάχυση δεν ακολουθεί τα πρότυπα και την κατηγοριοποίηση που ισχύει για άλλα επιστημονικά αντικείμενα, είναι αδύνατη μια αποτίμηση σε ποσοτική βάση. Ο αριθμός των επιστημονικών δημοσιεύσεων μπορεί να είναι περιορισμένος, αλλά το ερευνητικό έργο των αρχιτεκτόνων προβάλλεται με πολλούς άλλους τρόπους πλην των τυπικών επιστημονικών δημοσιεύσεων (journals, papers, κ.α.). Οι δημοσιεύσεις που αναφέρονται αφορούν έρευνα στην Ιστορία και Θεωρία Αρχιτεκτονικής, Αποκαταστάσεις, Αστικό και Χωροταξικό Σχεδιασμό, Αρχιτεκτονική και Σύγχρονες Τεχνολογίες, έρευνα σε ειδικές εφελκυσόμενες κατασκευές, πτυσσόμενες κατασκευές, παραμετρικό σχεδιασμό κλπ.

Ακολουθεί κατάλογος με παραδείγματα επιστημονικών δημοσιεύσεων των μελών του Τμήματος κατά το 2014-15:

Βιβλία / Μονογραφίες:

- Τα μέλη του Τμήματος Ηλ. Κωνσταντόπουλος και Β.Πετρίδου επιμελήθηκαν 2 βιβλίων/μονογραφιών.

Βιβλιοκρισίες (σύνταξη):

- Β. Πετρίδου, Josep Maria Montaner, «Ιστορία της Σύγχρονης αρχιτεκτονικής. Κινήματα, ιδέες και δημιουργοί στο δεύτερο μισό του 20ου αιώνα», Επιστημονική επιμέλεια και Εισαγωγή: Ανδρέα Γιακουμακάτος, Μετάφραση: Μαρία Παλαιολόγου, Ανδρέας Γιακουμακάτος, εκδόσεις Νεφέλη, 2014 στο *Βήμα*, Βιβλία και Ιδέες, 18/1/2015

Εργασίες σε επιστημονικά περιοδικά με κριτές:

- Κ. Γρίβας, "Issues on visual representation of hybrid home environments: survey of strategies and models", Authors: K. Grivas, S. Zerefos, International Journal of Intelligent Engineering Informatics, Volume 3, Issue 2/3, Geneva: Inderscience Publishers, pp.244-272,doi>10.1504/IJIEI.2015.069891

Εργασίες σε επιστημονικά περιοδικά χωρίς κριτές:

- Π. Δραγώνας, "Design Adventures in Ad-Hoc Urbanism. Mapping the Connections between Construction Industry, Real Estate and Modern Architecture in Greece", *Archithese* 04.2014 (August 2014).
- Π. Δραγώνας, "Μετά την πολυκατοικία", *Δομές* 02/14 (Μάιος 2014).
- Π. Δραγώνας, "An Obituary for the Greek City of Repetition", *MAS Context* 21 (Spring 2014).

•

Εργασίες σε πρακτικά συνεδρίων με κριτές:

- K. Γρίβας, "Re-appropriating Old Furniture via IoT, in an Artistic Context: The Case of "DolceVita""", Authors: K. Grivas, Ir. Mavrommati, in *Distributed, Ambient, and Pervasive Interactions*, (eds. Norbert Streitz, Panos Markopoulos), in Volume 9189 of the series *Lecture Notes in Computer Science*, pp. 429-436, Springer International Publishing. (Proceedings of Third International Conference, DAPI 2015, Held as Part of HCI International 2015, Los Angeles, CA, USA, August 2-7, 2015)
- K. Γρίβας, "The map as a tool for identifying pervasive interactions in today's home", Authors: K. Grivas, S. Zerefos, in *Distributed, Ambient, and Pervasive Interactions*, (eds. Norbert Streitz, Panos Markopoulos), in Volume 9189 of the series *Lecture Notes in Computer Science*, pp. 36-48, Springer International Publishing. (Proceedings of Third International Conference, DAPI 2015, Held as Part of HCI International 2015, Los Angeles, CA, USA, August 2-7, 2015)
- K. Γρίβας, Chapter: "Mapping Interactions in a pervasive home environment", Authors: K. Grivas, S. Zerefos, Ir. Mavrommati, in *Distributed, Ambient, and Pervasive Interactions*, (eds. Norbert Streitz, Panos Markopoulos), in Volume 8530 of the series *Lecture Notes in Computer Science*, pp. 25-36, Springer International Publishing. (Proceedings of Second International Conference, DAPI 2014, held as part of HCI International 2014, Heraklion, Crete, June 22-27)
- I. Ζαβολέας, "The Model and Its Operative Significance in Architecture. Objects Driving Evolution in Design Research" in *Living & Learning: Research for a Better Built Environment: 49th International Conference of the Architectural Science Association 2015*, The University of Melbourne (forthcoming November 2015).
- I. Ζαβολέας, "The Nature of Architecture" in *2nd International Conference of Biodigital Architecture and Genetics*, Estévez, A. (ed.), Barcelona: ESARQ/UIC & Bubok Publishing, pp.119-29 (2014). ISBN: 9788468653068
- I. Ζαβολέας, "Computational Thinking with Analogue and Digital Means," in *Rethinking Comprehensive Design: Speculative Counterculture*, Kyoto: CAADRIA/Kyoto Institute of Technology, pp.843-52 (2014).
- B. Πετρίδου, 2014, «Η αρχιτεκτονική ανάμεσα στην Επιστήμη και στην Τέχνη: κείμενα αρχιτεκτονικής στα Χρονικά Αισθητικής 1962-2010», εισήγηση στο Συνέδριο Ιστορίας της Αρχιτεκτονικής με θέμα «Η ιστοριογραφία της αρχιτεκτονικής στην Ελλάδα στον 20ο και 21ο αιώνα», που διεξήχθη στο Τμήμα Θεωρίας και Ιστορίας της Τέχνης της Ανωτάτης Σχολής Καλών Τεχνών, Αθήνα, 22-24 Μαΐου 2014.
- B. Πετρίδου, 2014, «Η κατοικία στη σύγχρονη ελληνική αρχιτεκτονική», Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών Πανεπιστημίου Πατρών, εισήγηση στην Επιστημονική Ημερίδα με θέμα: «Κατοικίες στη σύγχρονη ελληνική αρχιτεκτονική». Πάτρα, 8 Απριλίου 2014.
- B. Πετρίδου, 2014: « Επιτήρηση, εκπαίδευση, κοινή ωφέλεια και αρχιτεκτονική», Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών Πανεπιστημίου Πατρών, εισήγηση στην Επιστημονική Ημερίδα με θέμα: «Εκδοχές του Πανόπτικου στην σύγχρονη ελληνική αρχιτεκτονική», Πάτρα, 9 Δεκεμβρίου 2014.
- Αικ. Λιάπη, Liapi, K., Ioannidou, A. and Spyridonos, E.: "Octa-Box" Foldable Frame: Geometric Conceptualization and Architectural Applications", Proceedings, IASS Symposium 2014. Brazilia. Sep 16-19, 2014.

- Αικ. Λιάπη, Kondyli, V., Liapi, k., and Petridou, V. : "The design of an urban park in the city of Patras, Greece: Towards the development of an enriched environment", Salk Institute for Biological Studies, La Jolla, CA, Sept.18-20, 2014.
- Αικ. Λιάπη, Antonelli, E. and Liapi, K.: "Water Management Structures in Historical Settlements: Towards a Cross-Geographical, Cross-Cultural Categorization", Proceedings, IWA Regional Symposium on Water, Wastewater and Environment: Traditions and Culture, Patra, Greece, 22-24 March 2014.
- Αικ. Λιάπη, K. Bounia, K. A. Liapi «Transforming inactive infrastructures: The case of Prinos Offshore Platform Complex Re-use, K. Bounia, K. A. Liapi', Changing Cities, Porto Heli, Greece, 22- 26 Ιουνίου 2015.
- Αικ. Λιάπη, A. Ntrenogianni, P. Tzika- Kostopoulou, A. Tzifa, K. Liapi, «Participatory planning and design: proposals for abandoned areas of the urban fabric in Greece», Changing Cities, Porto Heli, Greece, 22- 26 Ιουνίου 2015.
- Β. Πετρίδου, Π. Πάγκαλος, «Πόσο μοντέρνες ήταν οι ελληνικές πόλεις τη δεκαετία του '60; Η περίπτωση της Πάτρας» στο : *Η ελληνική πόλη και η πολεοδομία του Μοντέρνου*, Τετράδια του Μοντέρνου τεύχος 05, εκδ. Futura, Αθήνα, 2015, επιμ. Γερόλυμπου - Καραδήμου Αλέκα, Τουρνικιώτης Παναγιώτης, Βιτοπούλου Αθηνά.
- Β. Πετρίδου, Pangalos P., Petridou V., *Trasformazioni infrastrutturali e viste di Patrasso nella sua storia*. Στο «Visible and invisible: perceiving the city between descriptions and omissions», VI Διεθνές Συνέδριο AISU, επιμέλεια των Adorno S. – Cristina G. – Rotondo A., εκδ. Scrimm Ed., Catania, 2014, σσ. 1693-1703.

Κεφάλαια σε συλλογικούς τόμους:

- Ι. Ζαβολέας: Zavoleas, Y., "Architecture Beyond Materiality; or, A Transcendental Glimpse of Architectural Space," in *Perception in Architecture: Here and Now*, C. Perren & M. Mlecek eds. Cambridge Scholars Publishing, pp.196-206 (2015). ISBN13: 9781443872560.
- Ι. Ζαβολέας: Zavoleas, Y., Tournikiotis, P., "Archetypes in-Formation: Strategies of Transition in Architecture & Urban Design," in *Cities in Transformation. Ideas, Methods, Techniques, Tools, Case Studies*. Bovati et al eds. Brussels & Milan: EAAE-ARCC/Politecnico di Milano/Il Poligrafo, pp.1411-7 (2014). ISBN: 9788871158297.
- Δ. Κατσώτα, 'ως αν' άρθρο και παρουσίαση μελέτης στον κατάλογο Αίσωπος, Γ., (επιμ.), *Τοπία Τουρισμού: Ανακατασκευάζοντας την Ελλάδα*, ΔΟΜΕΣ, Αθήνα 2014, σ. 610-613
- Β. Παππάς, Ι. Ζαβολέας: Ζαβολέας Γ., Ζησιμόπουλος Δ., Παππάς Β., Στρουμπάκος Β., Συμεωνίδου Ι. «Καταχρήσεις του Κώδικα στην Αρχιτεκτονική: Τοπολογικοί Πειραματισμοί μέσω Υπολογιστικών Μεθόδων», Συλλογικός τόμος με επιλεγμένες εργασίες από το συνέδριο «Γεωμετρία. Από την Επιστήμη στην Εφαρμογή», Τμήμα Πολιτικών Δομικών έργων, ΤΕΙ Πειραιά, 2014.
- Β. Πετρίδου: Pangalos P., Petridou V., *INFOCITY: New Cities Reading & Promotion System, Insights into the Cultural Heritage Landscape*. Στο «European Cultural Management Policies and Practices for the Creative Use of Cultural Heritage» (a Reader stemming from an ERASMUS Intensive Programme), εκδ. University of Pécs,

Faculty of Adult Education and Human Resource Development (FEEK) Pécs - Hungary, 2014, σσ. 41-45.

- Β. Πετρίδου: Petridou V., «L' architettura come fatto» στο Aldo Rossi, la storia di un libro, *L' architettura della citta, dal 1966 ad oggi* (a cura di) De Maio F., Ferlenga, A., Montini-Zimolo P., IUAV/ Il Poligrafo, 2014.

Συλλογικοί τόμοι (ως εκδότης):

- Β. Παππάς, Επιστημονική επιμέλεια του Λευκώματος «Χαρτών Μνήμες», έκδοση Δήμου Πατρέων, 2014

Άλλες εργασίες:

- Πάνος Κούρος. *Η αγάπη των ενάρξεων δεν είναι η γοητεία των απαρχών. Approximation exercises. Αρχαιολογικοί διάλογοι.* Μουσείο Ιστορίας Πανεπιστημίου Αθηνών. 9-11.1. Αθήνα.
- Πάνος Κούρος. *Επιτελεστικότητα και αρχείο.* Ασκήσεις Νέο-ποιητικής. Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Εικαστικών Τεχνών, ΑΣΚΤ (24-27 Φεβ.)
- Πάνος Κούρος. *Η αγάπη των ενάρξεων δεν είναι η γοητεία των απαρχών. Επιτελεστικά πρότζεκτ τέχνης στο αρχαιολογικό πεδίο. Διάλογοι Ανθρωπολογίας, Αρχαιολογίας και Σύγχρονης Τέχνης.* Τμήμα Κοινωνικής Ανθρωπολογίας, Πάντειο Πανεπιστήμιο. 11.3
- Πάνος Κούρος. *Αρχειακές συνεκφωνήσεις σε διαδικτυακές/ τοπικές υποστηρίξεις/επιφάνειες. Luminous Flux / Reflected overlays on locative norms.* Camp us Novel - Ινστιτούτο Σύρου, Σύρος 17-24.7.
- Panos Kouros. *Desistence of Living Archives. Key-Note Lecture.* Συμπόσιο Archive Public II, 4^η Μπιενάλε Σύγχρονης Τέχνης Θεσσαλονίκης. 2013-14
- Β. Παππάς. Κοτζαμάνης Β., Παππάς Β., «Τα πληθυσμιακά χωρικά δεδομένα στην Ελλάδα, υπόβαθρο για τον σχεδιασμό», Σειρά Ερευνητικών Εργασιών, (Discussion Paper Series) 11), Εργαστήριο Δημογραφικών και Κοινωνικών Αναλύσεων, Τμήμα Μηχανικών Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης, Πολυτεχνική Σχολή, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Βόλος, 2014.

Ανακοινώσεις σε συνέδρια χωρίς πρακτικά, με κριτές:

- Panos Kouros. *Walking and Archiving: Locus Solus in Elephant and Castle.* Reading Architecture Symposium. History and Theory Program, School of Architecture, McGill University. Μουσείο Μπενάκη, Αθήνα. 16-18.6
- Β. Πετρίδου, «Οι πόλεις χθες και σήμερα », Architectural workshop: PATRAS • CITYLAB 2014. Εισήγηση στο Θεματικό Εργαστήριο στο πλαίσιο υλοποίησης του Διασυνοριακού Ευρωπαϊκού Έργου «JEWEL» (Joint Easily Wafted East Laboratory Model) του Ευρωπαϊκού Προγράμματος «SOUTH EAST EUROPE», που πραγματοποιήθηκε στο Κέντρο Αστικής Ανάπτυξης Πάτρας (Urban Development Center of Patras), Πάτρα, 04 Οκτωβρίου 2014.

- Β. Πετρίδου, «Αρχιτεκτονική και κρίση», εισήγηση στην Επιστημονική Ημερίδα με θέμα «Όψεις της κρίσης στην Τέχνη σήμερα», Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών, Αθήνα 10 Μαΐου 2014.
- Π. Δραγώνας, "Η κατοίκηση των εικόνων", Εισήγηση (ατομικά) στο Συνέδριο ιστορίας της αρχιτεκτονικής "Η ιστοριογραφία της αρχιτεκτονικής στην Ελλάδα στον 20ο και 21ο αιώνα" το οποίο διοργάνωσε το Τμήμα Θεωρίας και Τέχνης της Ανωτάτης Σχολής Καλών Τεχνών, Αθήνα, 22-24 Μαΐου 2014.

Ανακοινώσεις σε συνέδρια χωρίς πρακτικά, χωρίς κριτές:

- Β. Παππάς, «*The train in Greece*», Διεθνές Συμπόσιο με τίτλο «Railway and City Development», Μουσείο Ακρόπολης, 16-17 Απριλίου 2015. Το Διεθνές Συμπόσιο οργανώθηκε στο πλαίσιο πολύχρονης συνεργασίας του Πολυτεχνείου της Ζυρίχης (ETH), του Πανεπιστημίου Πατρών και του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου.
- Β. Παππάς, *Αναγνώσεις Αστικότητας*», Ημερίδα DeMuCiV, Σχεδιάζοντας το Μουσείο της Πόλης του Βόλου: ιστορική έρευνα και ανάπτυξη καινοτόμων διαδραστικών περιβαλλόντων για τη διάχυση της επιστημονικής γνώσης, 4/4/2015, Μακεδονικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης, Θεσσαλονίκη, Δίκτυα μεσογειακών πόλεων: σχέσεις και συγκρίσεις με αφετηρία το μουσείο της πόλης του Βόλου.

Β. Παππάς, Παππάς Β., Αλεβίζος Φ., «*Ανάπτυξη Βάσης δεδομένων για τη μελέτη του φαινομένου του Κοινωνικού Αποκλεισμού*», Συνέδριο με θέμα «Κοινωνικός Αποκλεισμός: Περιφερειακοί δείκτες και χωρική διάσταση», Πάντειο Πανεπιστήμιο, Αθήνα 21/1/2014.

Συμμετοχή σε Επιστημονικές Εκδηλώσεις – Δημόσιες Διαλέξεις:

- Π. Δραγώνας, "Athens: From Adaptive Reuse to Urban Commoning". Εισήγηση (ατομικά) και συμμετοχή σε στρογγυλή τράπεζα στα πλαίσια του συμποσίου "Contemporary Reuse in the Mediterranean Basin" που οργάνωσε η Σχολή Αρχιτεκτόνων του Syracuse University (Julia Czerniak, Panos Dragonas, Elisabetta Terragni, Daniel Andres DeRiva, Alberto Iacovini, Gianandrea Barreca), Φλωρεντία 29 Ιανουαρίου 2015.
- Π. Δραγώνας, "Η γέννηση και ο θάνατος της πολυκατοικίας της αντιπαροχής". Εισήγηση (ατομικά) και συμμετοχή σε στρογγυλή τράπεζα την οποία οργάνωσε η Στέγη Γραμμάτων και Τεχνών (Π. Δραγώνας, Ι. Θεοχαροπούλου, Θ. Μαλούτας, R. Woditsch), Αθήνα 27 Ιανουαρίου 2015.
- Π. Δραγώνας, "Όταν τα ψάρια βγήκαν στη στεριά". Εισήγηση (ατομικά) και συμμετοχή σε στρογγυλή τράπεζα την οποία οργάνωσε το Ίδρυμα Κακογιάννη με αφορμή την έκθεση εικαστικών "12+17+1" (Π. Δραγώνας, Λ. Καζαντζάκη, Γ. Μανιώτης, Σ. Ξενοπούλου, Δ. Σεβαστάκης, Ε. Χατζησάββα), Αθήνα 12 Ιουνίου 2014.
- Π. Δραγώνας, "Για τον Ορέστη Δουμάνη". Εισήγηση (ατομικά) και συμμετοχή σε στρογγυλή τράπεζα στα πλαίσια της "Ημερίδας Ορέστη Δουμάνη. Το παρόν και το μέλλον του γραπτού αρχιτεκτονικού τύπου" την οποία οργάνωσε το Ελληνικό Ινστιτούτο Αρχιτεκτονικής (Α. Γιακουμακάτος, Π. Δραγώνας, Ν. Καλογεράς, Σ.

Κονταράτος, Η. Κωνσταντόπουλος, Α. Κωτσιόπουλος, Π. Τουρνικιώτης, Δ. Φατούρος, Δ. Φιλιππίδης), Αθήνα 14 Φεβρουαρίου 2014.

Δίπλωμα Ευρεσιτεχνίας

Αικ. Λιάπη , Διεθνές δίπλωμα ευρεσιτεχνίας με τίτλο «PRE-ASSEMBLED DISPLAY STRUCTURE»

Άλλα:

- Ι. Ζαβολέας, 6 εργασίες
- Π. Κούρος, Πάνος Κούρος. *Από το Σύννεφο στην Αντίσταση. Η στάση στην είσοδο, όταν, ενώ η ομιλία ανυψώνεται στον αέρα, το έδαφος βουλιάζει όλο και περισσότερο.* Στο Όνομα του Le Corbusier. Σχολή Αρχιτεκτόνων ΕΜΠ, Ίδρυμα Λε Κορμπυζιέ. Οκτ.-Νοε.
- Π. Κούρος, Panos Kouros with Urban Void Collective. *Participatory City: 100 Urban Trends from the BMW Guggenheim Lab*, Solomon R. Guggenheim Museum, New York.
- Πάνος Κούρος. Προς Τήνο. Προς Τήνο. Επιμ. Χριστόφορος Μαρίνος. Ίδρυμα Τηνιακού Πολιτισμού.
- Panos Kouros. Network Poetico, Curator Caterina Davinio in mostra a Palazzo Reale di Napoli, OLE.01 - Festival International de la Littérature Electronique.
- Panos Kouros. *Adopting the Archive of Contemporary Greek Art Institute*. Microgeographies, at Storefront for Art and Architecture, NY, USA (26.9-21.11)

Αναφέρεται, επίσης, ότι τα μέλη ΔΕΠ Συνέβαλαν ως κριτές σε σημαντικές επιστημονικές σειρές και επιστημονικά περιοδικά. Ενδεικτικά:

- Π. Δραγώνας, Σύμβουλος Έκδοσης των ετήσιων επιθεωρήσεων *Αρχιτεκτονικά Θέματα και Θέματα Χώρου + Τεχνών*, Αθήνα (2001-2013).
- Η. Κωνσταντόπουλος, Σύμβουλος Έκδοσης των ετήσιων επιθεωρήσεων *Αρχιτεκτονικά Θέματα και Θέματα Χώρου + Τεχνών*, Αθήνα (1990-2013).
- Η. Κωνσταντόπουλος, Επιμελητής του αφιερώματος «Εκθέσεις», *Αρχιτεκτονικά Θέματα* 47 / 2013.
- Χ. Μπούρας, Σ. Μαμαλούκος (επιμ.), *Εκκλησίες στην Ελλάδα μετά την Άλωση* 7 (υπό έκδοση).
- Β. Παππάς, Μέλος της συντακτικής επιτροπής του διεθνούς επιστημονικού περιοδικού "International Journal of Sustainable Planning and Development", WIT Press, UK, 2004-2013. (<http://journals.witpress.com/jsdp.asp>)

5.4. Άλλο επιστημονικό και ερευνητικό έργο

- Ι. Αίσωπος: Εθνικός Επίτροπος της Ελλάδας και Επιμελητής της επίσημης ελληνικής συμμετοχής στη 14η Διεθνή Έκθεση Αρχιτεκτονικής Biennale της Βενετίας 2014 με τίτλο "Τοπία Τουρισμού: Ανακατασκευάζοντας την Ελλάδα"/"Tourism Landscapes: Remaking Greece". Η έκθεση παρουσιάστηκε από τον Ιούνιο έως τον Νοέμβριο 2014 στο Ελληνικό Περίπτερο στους χώρους της Biennale στη Βενετία και

διαπραγματεύτηκε το ρόλο του τουρισμού ως οχήματος εκμοντερνισμού της χώρας στη διάρκεια των 100 τελευταίων ετών μέσω της παραγωγής κατασκευασμένων τοπίων τουρισμού – αρχαιολογικών χώρων και μουσείων, διαμορφώσεων δημοσίων χώρων, αναπλάσεων παραδοσιακών οικισμών, παραθαλάσσιων εγκαταστάσεων, ξενοδοχείων και θερέτρων, μεγάλης κλίμακας τουριστικών αναπτύξεων και υποδομών.

- Ι. Αίσωπος: επιμελήθηκε την παρουσίαση από τον Μάρτιο έως τον Απρίλιο 2015 στο Μουσείο της Ακρόπολης στην Αθήνα της ελληνικής συμμετοχής στη 14η Διεθνή Έκθεση Αρχιτεκτονικής Biennale της Βενετίας 2014 με τίτλο "Τοπία Τουρισμού: Ανακατασκευάζοντας την Ελλάδα"/"Tourism Landscapes: Remaking Greece".
- Π. Δραγώνας, 2015, "Adhocracy [Athens]", Από την κατασκευή των αντικειμένων στη δημιουργία των κοινών. Συνεπιμέλεια (με τους Ethel Baraona Pohl, César Reyes Nájera, Pelin Tan) και σχεδιασμός έκθεσης. Οργάνωση: Στέγη Γραμμάτων και Τεχνών, Χρήστος Καρράς. Στέγη Γραμμάτων και Τεχνών, Αθήνα, 29 Απριλίου - 5 Ιουλίου 2015.
- Π. Δραγώνας, 2015, "Adhocracy [Athens]: Από την κατασκευή των αντικειμένων στη δημιουργία των κοινών", Επιμέλεια διεθνούς συμποσίου για το σύγχρονο design στα πλαίσια της έκθεσης "Adhocracy [Athens]" (σε συνεργασία με τους Ethel Baraona Pohl, César Reyes Nájera, Pelin Tan). Συντονισμός της πρώτης συνεδρίας. "Κατασκευή αντικειμένων", Αθήνα 18 Ιουνίου 2015. Συμμετέχοντες: Α. Ψαρρά / Μ. Βαρελά, Γ. Τζιρτζιλιάκης, J. Grima, T. Lommée. Συντονισμός: Π. Δραγώνας, E. Baraona Pohl. "Δημιουργία των κοινών", Αθήνα 18 Ιουνίου 2015. Συμμετέχοντες: Β. Κάργα, Δ. Παπαλεξόπουλος, A. Petti, B. Vickers. Συντονισμός: C. Reyes Nájera, P. Tan.
- Π. Δραγώνας, 2014-5: "Re-think Athens: Αστικές προκλήσεις", Επιμέλεια κύκλου τριών συζητήσεων για τη σύγχρονη πόλη και τις κοινωνικές επιπτώσεις των αστικών αναπλάσεων (σε συνεργασία με τον Θ. Μαλούτα). "Πρακτικές αλληλεγγύης στην πόλη", Αθήνα 17 Φεβρουαρίου 2015. Συμμετέχοντες: Β. Αράπογλου, Μ. Καΐκα, Κ. Πούτου, Α. Madanipour, Η. Silver. "Η πολυκατοικία της αντιπαροχής", Αθήνα 27 Ιανουαρίου 2015. Συμμετέχοντες: Π. Δραγώνας, Ι. Θεοχαροπούλου, Θ. Μαλούτας, R. Woditsch. "Κινηματογραφική Αθήνα", Αθήνα 9 Δεκεμβρίου 2014. Συμμετέχοντες: Γ. Τζιρτζιλιάκης, Λ. Παπαδημητρίου, Α. Φραντζής, F. Penz. Οργάνωση: Στέγη Γραμμάτων και Τεχνών.
- Π. Δραγώνας, "Η ελάχιστη δομή". Συμμετοχή με το έργο "Detached - Αστική καλύβα στην Αθήνα". Επιμέλεια: Αποστόλης Αρτινός. Ρομάντσο, Αθήνα, 4-13 Νοεμβρίου 2014.
- Κ. Γρίβας, "Anti-Design 2014: προτάσεις για μια εποχή μηδενικού προϋπολογισμού". Συμμετοχή με διαδραστική εγκατάσταση και αντικείμενα. Ομάδα: Κ. Γρίβας, Ν. Κυριακίδη, Ι. Μαυρομμάτη. Γ. Μπιρμπίλης. 16/01 – 15/02 2014, Τεχνόπολις, Γκάζι, Αθήνα.
- Β. Πετρίδου, διοργάνωση επιστημονικής ημερίδας με θέμα: "Εκδοχές του Πανόπτικου στη Σύγχρονη Ελληνική Αρχιτεκτονική", Τμήμα Αρχιτεκτόνων, Πανεπιστήμιο Πατρών, Πάτρα, 9 Δεκεμβρίου 2014.
- Δίπλωμα Ευρεσιτεχνίας

5.5. Αναγνώριση της έρευνας του Τμήματος και διάχυση των αποτελεσμάτων της έρευνας

Η διάχυση των αποτελεσμάτων της αρχιτεκτονικής έρευνας, πέρα από τις δημοσιεύσεις, τη συμμετοχή και τη διοργάνωση διεθνών συνεδρίων, σεμιναρίων, ημερίδων, workshops κτλ., γίνεται επίσης και μέσω των συμμετοχών σε εκθέσεις, σε διαγωνισμούς και βραβεύσεις, μέσω των δημοσιεύσεων διακεκριμένου έργου, και της διοργάνωσης αρχιτεκτονικών εκθέσεων και διαγωνισμών.

Τα μέλη ΔΕΠ έχουν συμμετάσχει σε Κριτικές Επιτροπές Διεθνών Αρχιτεκτονικών Βραβείων:

Γιάννης Αίσωπος, Independent Expert (Ανεξάρτητος Κριτής), Βραβείο Σύγχρονης Αρχιτεκτονικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης «Mies van der Rohe». Οργάνωση Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Βρυξέλλες και Fundacio Mies van der Rohe, Βαρκελώνη. Βραβεία 2015, 2013, 2011, 2009, 2007, 2005.

Τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος Αρχιτεκτόνων Μηχανικών έχουν συμμετάσχει σε οργανισμούς και ομάδες μελέτης και προβολής της ελληνικής αρχιτεκτονικής στη χώρα μας και διεθνώς, όπως:

- Ελληνικό Ινστιτούτο Αρχιτεκτονικής (Ε.Ι.Α.),
- Ελληνική Εταιρεία Αισθητικής,
- Εθνικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης,
- Σύλλογος Αρχιτεκτόνων (ΣΑΔΑΣ) και τοπικοί Σύλλογοι Αρχιτεκτόνων (ΣΑΝΑ, ΣΑΘ, κλπ.),
- Ελληνική Επιστημονική Εταιρεία Γεωγραφικών Πληροφορικών Συστημάτων Hellas GIS,
- ICOMOS,
- IRCOM,
- Do.Co.Mo.Mo.,
- EAHN,
- AISU.

Τα μέλη ΔΕΠ έχουν συμμετάσχει σε Κριτικές Επιτροπές Αρχιτεκτονικών Διαγωνισμών: όπως για την Εταιρεία Ιστορίας της Πόλης και της Πολεοδομίας, από το 1993, αλλά και σε επιτροπές απονομής υποτροφιών (π.χ. Ιδρύματος Ωνάση).

Τα μέλη ΔΕΠ έχουν συμμετάσχει σε επιτροπές και επιτροπές εργασίας για την αξιολόγηση ερευνητικών προγραμμάτων από σημαντικούς φορείς έρευνας του εξωτερικού, όπως:

- National Science Foundation, USA (Αικ. Λιάπη),
- EU Research Proposal Evaluator (Research projects on the Environment, Research projects for Space Structures κλπ (Αικ. Λιάπη)
- Polish Norwegian Research Programme, (Π. Λέφας), κ.α.

Τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος έχουν λάβει σημαντικές διακρίσεις σε εθνικό και διεθνές επίπεδο μεταξύ των οποίων συμπεριλαμβάνονται:

- Βραβεύσεις σε ελληνικούς και διεθνείς αρχιτεκτονικούς διαγωνισμούς.
- Διακρίσεις του δημοσιευμένου ερευνητικού τους έργου.
- Προσκλήσεις μελών ΔΕΠ για παρουσίαση του ερευνητικού τους έργου στα πλαίσια διεθνών και εθνικών συνεδρίων και συναντήσεων (Αικ. Λιάπη, Keynote Speaker,

“Tectonics and Ethics in Architecture” Conference, SAPIENZA University, Italy, June 2015).

Τα Μέλη ΔΕΠ του τμήματος είναι μέλη του Advisory Board και αξιολογητές σε διεθνείς αρχιτεκτονικές σειρές, και συμμετέχουν στη διοργάνωση διεθνών συνεδρίων. Ενδεικτικά η Καθηγήτρια Αικ. Λιάπη είναι απολογήτρια στα παρακάτω διεθνή επιστημονικά περιοδικά:

- Journal of the International Association of Shell and Spatial Structures (JIASSS.),
- International Journal of Space Structures IJSS
- Journal of Construction Management and
- Journal of Engineering Management by ASCE (American Society of CAEE) Asce
- J. Mgmt. in Engrg
- ACADIA (Association for Computer Aided Design in Architecture
- IJAC International Journal for Architectural
- IEEE Journal of Coordinated & Multiple Views in Exploratory Visualization
- IEEE Journal of Information Visualization

Τα Μέλη ΔΕΠ του τμήματος συμμετέχουν στη διοργάνωση διεθνών συνεδρίων. Ενδεικτικά η Καθηγήτρια Αικ. Λιάπη έχει διατελέσει μέλος της διοργανωτικής επιτροπής των παρακάτω συνεδρίων

- ACADIA (Association for Computer Aided Design in Architecture
- IJAC International Journal for Architectural
- TRB (Transportation Research Board) Conference, USA
- 3rd International Conference on Computer Graphics, Imaging and Visualization –cgiv

Πίνακας 12. 2009-2014: Αριθμός Επιστημονικών δημοσιεύσεων των μελών Δ.Ε.Π. του Τμήματος

	A	B	Γ	Δ	Ε	ΣΤ	Z	Η	Θ	Ι
2009	1	6	5	6	9	5	0	12	5	0
2010	6	2	6	6	3	4	0	22	6	0
2011	6	6	7	5	4	6	0	29	2	0
2012	4	7	0	9	4	4	1	10	2	0
2013	6	6	9	10	6	5	2	15	13	2
2014	0	4	0	1	0	3	0	0	2	1
Σύνολο	23	31	27	37	26	27	3	88	30	3

Επεξηγήσεις:

A = Βιβλία/μονογραφίες

B = Εργασίες σε επιστημονικά περιοδικά με κριτές

Γ = Εργασίες σε επιστημονικά περιοδικά χωρίς κριτές

Δ = Εργασίες σε πρακτικά συνεδρίων με κριτές

Ε = Εργασίες σε πρακτικά συνεδρίων χωρίς κριτές

ΣΤ = Κεφάλαια σε συλλογικούς τόμους

Z = Συλλογικοί τόμοι στους οποίους επιστημονικός εκδότης είναι μέλος Δ.Ε.Π. του Τμήματος

Η = Άλλες εργασίες

Θ = Ανακοινώσεις σε επιστημονικά συνέδρια (με κριτές) που δεν εκδίδουν πρακτικά

Ι = Βιβλιοκρισίες που συντάχθηκαν από μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος

Πίνακας 13. 2009-2014: Αναγνώριση του ερευνητικού έργου του Τμήματος

	A	B	Γ	Δ	E	ΣΤ	Z
2009	60	7	6	10	6	1	0
2010	31	6	1	8	12	6	0
2011	33	8	0	9	7	6	0
2012	51	10	1	4	2	7	1
2013	36	12	6	8	6	15	1
2014	33	0	0	5	0	4	0
Σύνολο	244	43	14	44	33	39	2

Επεξηγήσεις:

A = Ετεροαναφορές

B = Αναφορές του ειδικού/επιστημονικού τύπου

Γ = Βιβλιοκρισίες τρίτων για δημοσιεύσεις μελών Δ.Ε.Π. του Τμήματος

Δ = Συμμετοχές σε επιτροπές επιστημονικών συνεδρίων

E = Συμμετοχές σε συντακτικές επιτροπές επιστημονικών περιοδικών

ΣΤ = Προσκλήσεις για διαλέξεις

Z = Διπλώματα ευρεσιτεχνίας

5.6. Ερευνητικές συνεργασίες του Τμήματος, Διακρίσεις-Βραβεία*

Θεωρούμε ως ένα από τα σημαντικά επιτεύγματα για το μέλλον του Τμήματος συνεργασίες των μελών ΔΕΠ με Πανεπιστήμια και Τμήματα εκτός Ελλάδας. Αυτές αποτυπώνονται τόσο στις διεθνείς προσκλήσεις για συνέδρια και διαλέξεις όσο και στα διεθνή συνέδρια που διοργανώνει, καθώς επίσης και με την πρόσκληση στο Τμήμα διεθνώς αναγνωρισμένων Αρχιτεκτόνων και Καθηγητών, είτε για να παρουσιάσουν το έργο τους, είτε να συμμετάσχουν σε συνέδρια του Τμήματος.

- Οι διαλέξεις προσκεκλημένων στο Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών του Πανεπιστημίου Πατρών είναι τρεις τουλάχιστον ανά εξάμηνο και ξεπερνούν έως τώρα τις 50 ομιλίες διακεκριμένων Ελλήνων και ξένων αρχιτεκτόνων, εικαστικών και άλλων επιστημόνων. Ενδεικτικά αναφέρονται οι: Andreas Theilig, Felix Shürmann, Σόλων Ξενόπουλος, Dr Yanki Lee, Hansy Better Barraza, SO-IL Ηλ. Παπαγεωργίου, Κ. Σταφυλάκης, R. S. Smith, Michael Hansmeyer, κ.α.
- Για το 2014-2015 σημαντικό είναι να αναφερθούν οι συνεργασίες με άλλα πανεπιστήμια για τη συνδιοργάνωση και Υποστήριξη εργαστηρίων τόσο διεθνή όσο και ελληνικά (όπως το εργαστήριο Villard. Ενδεικτικά αναφέρονται ερευνητικά εργαστήρια με τη συμμετοχή διδασκόντων και φοιτητών του Τμήματος.

5.7. Συμμετοχή των φοιτητών του Τμήματος

Λόγω της περιορισμένης απορρόφησης κονδυλίων για μεγάλα Ερευνητικά Προγράμματα, η θεσμοθετημένη συμμετοχή των φοιτητών στην έρευνα του Τμήματος δεν είναι ιδιαίτερα σημαντική.

Αρκετοί προπτυχιακοί φοιτητές είχαν την ευκαιρία να συμμετέχουν σε προγράμματα με χρηματοδότηση από άλλους φορείς (Δήμους, Πανεπιστήμιο κ.λπ.) καθώς και σε μη χρηματοδοτούμενα προγράμματα.

Επιπλέον, στα πλαίσια μαθημάτων κατεύθυνσης, μέλη ΔΕΠ του Τμήματος δίνουν την δυνατότητα σε σπουδαστές που παρακολουθούν τα μαθήματα αυτά, να έρθουν σε επαφή με state-of-the-art έρευνα σε σχετικές περιοχές έρευνας (Λιάπη σε καλωδιωτές και πτυσσόμενες κατασκευές, Λιάπη / Ζαβολέας, εισαγωγή σε παραμετρικό) και σε δημοσιεύσεις.

Το Τμήμα Αρχιτεκτόνων επιδιώκει εκτός των άλλων να καλλιεργήσει την ερευνητική διάθεση των φοιτητών μέσω εκπαιδευτικών εκδρομών, εργαστηρίων, συμμετοχών σε διαγωνισμούς, κ.α. Ενδεικτικά αναφέρουμε ορισμένες από αυτές τις δραστηριότητες:

- Στο πλαίσιο των ερευνητικών και ακαδημαϊκών δραστηριοτήτων οργανώνονται κάθε έτος Εκπαιδευτικές Επισκέψεις.
- Συμμετοχή με ομάδες φοιτητών σε ελληνικούς και διεθνείς αρχιτεκτονικούς διαγωνισμούς, καθώς και βραβεύσεις.

6. Σχέσεις με Κοινωνικούς/Πολιτιστικούς/ Παραγωγικούς (ΚΠΠ) φορείς

6.1. Συνεργασίες του Τμήματος με ΚΠΠ φορείς

Το Τμήμα έχει ακολουθήσει σταθερά, από το έτος της ιδρύσεως του, και παρά τον μεγάλο φόρτο διδακτικού και διοικητικού έργου των μελών ΔΕΠ, την γενικότερη πολιτική της προηγούμενης και τρέχουσας Πρυτανείας, οι οποίες έθεσαν ως στόχο τους την στενή σύνδεση του Πανεπιστημίου με την τοπική κοινωνία. Τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος Αρχιτεκτόνων Μηχανικών έχουν συμμετάσχει με ποικίλους τρόπους, ανάλογους με τις ερευνητικές τους κατευθύνσεις, στα επαγγελματικά και πολιτιστικά δρώμενα της Πάτρας και της ευρύτερης περιοχής.

Το Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών έχει συχνή συνεργασία με τους επαγγελματικούς φορείς της Πάτρας, και συγκεκριμένα:

Με το **Σύλλογο Αρχιτεκτόνων Νομού Αχαΐας (ΣΑΝΑ)**, με τον οποίο τα περισσότερα μέλη ΔΕΠ έχουν συνεργαστεί σε πολλές διαφορετικές εκδηλώσεις:

- Ως μέλη κριτικών και οργανωτικών επιτροπών των Πανελληνίων Αρχιτεκτονικών Εκθέσεων του ΣΑΝΑ
- Στην συνδιοργάνωση εκθέσεων αρχιτεκτονικού έργου
- Με τη συμμετοχή των μελών ΔΕΠ σε ημερίδες και επιστημονικές συναντήσεις:

Με το **Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας / Τμήμα Δυτικής Ελλάδας (ΤΕΕ/ΤΔΕ)** μέλη του Τμήματος συμμετείχαν σε επιτροπές για την αξιολόγηση των υποψηφίων για την έκδοση άδειας εργασίας ή/και σε συνέδρια που διοργάνωσε το ΤΕΕ/ΤΔΕ.

Με τον Δήμο Πατρέων όπως:

- Εκπροσώπηση του Πανεπιστημίου Πατρών, με απόφαση του Πρυτανικού Συμβουλίου, με μέλη ΔΕΠ του Τμήματος σε επιτροπές του Δήμου Πατρέων αλλά και της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος.
- Συμμετοχή Μέλους ΔΕΠ στο Διοικητικό Συμβούλιο της Αναπτυξιακής Δημοτικής Εταιρείας Πατρών (ΑΔΕΠ)
- Συνεργασία στην εκπόνηση προτάσεων χρηματοδότησης προγραμμάτων περιβαλλοντικής αναβάθμισης δημόσιων χώρων

Επίσης μέλη του Τμήματος συνεργάστηκαν /συνεργάζονται και με άλλους φορείς (όπως ο Πανελλήνιος Σύλλογος Αγρονόμων και Τοπογράφων Μηχανικών, η Ελληνική Επιστημονική Εταιρεία Γεωγραφικών Συστημάτων Πληροφοριών HellasGis, η Χαρτογραφική Επιστημονική Εταιρεία Ελλάδος ΧΕΕΕ, κα) στην διοργάνωση και συμμετοχή συνεδρίων και συναφών εκδηλώσεων.

Άλλες δραστηριότητες είναι:

- Παρουσιάσεις και συμμετοχή σε fora (forum ενέργειας, forum ανάπτυξης κλπ)
- Βιβλιοπαρουσιάσεις και Δημόσιες Συζητήσεις στη Διακίδειο Σχολή Λαού, ΠΟΛΥΕΔΡΟ, Πάτρα.
- Εργαστήρια για την πόλη της Πάτρας, στο πλαίσιο μαθημάτων, ή δράσεων του Τμήματος Αρχιτεκτόνων Μηχανικών.

6.2. Δυναμική του Τμήματος για ανάπτυξη συνεργασιών με ΚΠΠ

Το Τμήμα έχει θέσει τις βάσεις για ανάπτυξη συνεργασιών με ΚΠΠ η οποία και τεκμηριώνεται από το γεγονός ότι είναι το μόνο Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών στην ευρύτερη περιοχή, η οποία είναι πλούσια σε πολιτισμό και αρχιτεκτονική παράδοση. Οι δράσεις του Τμήματος γίνονται γνωστές στην τοπική κοινωνία η οποία και ανταποκρίνεται ενεργά. Οι προηγούμενα αναφερόμενες δραστηριότητες του Τμήματος και των μελών του συνηγορούν στην ίδια κατεύθυνση.

Η Γενική Συνέλευση του Τμήματος επεξεργάζεται περαιτέρω προτάσεις ή δυνατότητες σύνδεσης με τη κοινωνία. Τα μέλη ΔΕΠ συμμετέχουν σε προγράμματα αναλόγου περιεχομένου παίρνοντας πρωτοβουλίες ή υλοποιώντας αποφάσεις του Τμήματος. Οι τοπικοί ΚΠΠ φορείς δείχνουν συνεχές και έντονο ενδιαφέρον για περαιτέρω συνεργασία με το Τμήμα.

6.3. Δραστηριότητες του Τμήματος προς την κατεύθυνση της ανάπτυξης και ενίσχυσης συνεργασιών με ΚΠΠ φορείς

Τα αποτελέσματα των έργων συνεργασίας ανακοινώνονται στον τύπο (Σύμβουλος Επιχειρήσεων, Τοπική εφημερίδα Πελοπόννησος, κλπ) και σε ειδικές εκδόσεις όπως το Περιοδικό του Τμήματος Αρχιτεκτόνων Μηχανικών «α2610». Επίσης είναι συχνή και η αρθρογραφία στον τοπικό τύπο για θέματα επικαιρότητας που αφορούν τον χωρικό σχεδιασμό της ευρύτερης περιοχής. Επίσης είναι συχνές οι παρεμβάσεις των μελών ΔΕΠ του Τμήματος σε τοπικές ημερίδες, συνέδρια, συσκέψεις τοπικών Φορέων, κλπ.

Οι συνεργασίες προκύπτουν είτε μέσω γενικότερων αξόνων συνεργασίας που θέτει το Πανεπιστήμιο αλλά και Τοπικοί Φορείς, είτε μέσω προσωπικών επαφών και πρωτοβουλιών των μελών ΔΕΠ που επίσης ανήκουν η συνεργάζονται με σχετικούς φορείς. Ήδη έχουν δημιουργηθεί συνεργασίες σε συμβουλευτικό ή/και άλλο επίπεδο με Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης όπως: Οι Δήμοι Πατρέων, Δυτικής Αχαΐας, Ναυπάκτου, Νισύρου, ή άλλους Φορείς, όπως: οι Φορείς διαχείρισης Κοτυχίου, της Λιμνοθάλασσας Μεσολογγίου, κα.

6.4. Βαθμός σύνδεσης της συνεργασίας με ΚΠΠ φορείς με την εκπαιδευτική διαδικασία

Η Αρχιτεκτονική συνδέεται με μία ολοκληρωμένη αντίληψη κατοίκησης για το δομημένο περιβάλλον συνολικά, από τις αστικές και πολεοδομικές υποδομές, τη σχέση με το φυσικό τοπίο και το περιβάλλον γενικότερα, την υλοποίηση και αποκατάσταση κτηρίων και συγκροτημάτων, την ενσωμάτωση νέων καινοτόμων τεχνολογιών στις κτηριακές υποδομές μέχρι την μεταβολή των χρήσεων και την διαμόρφωση των εσωτερικών χώρων. Αυτός ο τρόπος σκέψης και έκφρασης αποτελεί μία οπτική του κόσμου και των πραγμάτων, που επιτρέπει στον αρχιτέκτονα να συνδεθεί ουσιαστικά με άλλους ανθρώπους και με τις κοινωνικές μορφές οργάνωσης και έκφρασης τους. Συνεπώς, η παρουσία, συμμετοχή και συνεργασία των μελών ΔΕΠ που διδάσκουν στο Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών, αλλά και των φοιτητών, με διάφορους ΚΠΠ φορείς, ενδυναμώνει την σχέση τους με την κοινωνία, και λειτουργεί αμφίδρομα τροφοδοτώντας τους με πραγματικά στοιχεία για την διαμόρφωση του περιβάλλοντος.

Πράγματι πολύ συχνά τα θέματα που δίνονται στους φοιτητές στα πλαίσια του Αρχιτεκτονικού και Αστικού Σχεδιασμού αφορούν συνήθως προβλήματα σε Δήμους, Κοινότητες κλπ. Ο στόχος είναι να προτείνουμε αν είναι δυνατό λύσεις που αφορούν σε σχεδιασμούς δημόσιων χώρων, προτάσεις για την καλύτερη διαχείριση και αξιοποίηση εγκαταλελειμμένων περιοχών, προτάσεις για την περιβαλλοντική αναβάθμιση υφιστάμενων κτηριακών υποδομών και δημόσιων χώρων κ.λπ. Στο πνεύμα αυτό έχουν γίνει σχετικές μελέτες στην Πάτρα, στην ευρύτερη περιοχή της Αχαΐας, και σε λοιπές περιοχές.

6.5. Συμβολή του Τμήματος στην τοπική, περιφερειακή και εθνική ανάπτυξη

Το Τμήμα συμμετέχει σε τεχνικά ή άλλα σχέδια ανάπτυξης με τη συμμετοχή Μελών ΔΕΠ στην Αναπτυξιακή Δημοτική Επιχείρηση του Δήμου Πατρέων και άλλους φορείς ανάπτυξης όπως το Παρατηρητήριο Οδικών Αξόνων Δυτικής Ελλάδος και Πελοποννήσου κ.α. αλλά και μέσω της εκπόνησης ερευνητικών προγραμμάτων και άλλων πρωτοβουλιών.

Οι υπάρχουσες συνεργασίες είναι βιώσιμες, διότι υπάρχει τόσο αίτημα της κοινωνίας για σύνδεση με την παραγόμενη στο Πανεπιστήμιο γνώση, όσο και διάθεση του Πανεπιστημίου να ενωθεί πιο οργανικά με τον κοινωνικό του περίγυρο.

Τα μέλη ΔΕΠ συμμετέχοντας σε διάφορα αναπτυξιακά σχήματα και μελέτες έχουν διακριτή συμβολή στην τοπική και περιφερειακή ανάπτυξη. Ενδεικτικά αναφέρονται: α) συμμετοχή μέλους ΔΕΠ στην επιτροπή Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου του Δήμου Πατρέων, β) στην εκπόνηση ερευνητικού έργου με στόχο τον στρατηγικό σχεδιασμό του θαλασσίου μετώπου της πόλης των Πατρών, γ) την εκπόνηση του Ρυθμιστικού Σχεδίου της Πανεπιστημιούπολης του Πανεπιστημίου Πατρών, δ) την εκπόνηση Ρυθμιστικού Σχεδίου για την ανάπτυξη πάρκου Έρευνας και Καινοτομίας του Πανεπιστημίου Πατρών.

Επίσης σε εθνικό επίπεδο μπορεί να αναφερθεί η συμβολή του Τμήματος μέσω της πρότασης επανένταξης - αξιοποίησης του εργοστασιακού χώρου κατασκευής της Γέφυρας Ρίου – Αντιρρίου που υποβλήθηκε από ερευνητική ομάδα του Τμήματος προς το Υπουργείο Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων (τότε ΥΠΕΧΩΔΕ), το 2002-03.

Τέλος το Τμήμα βρίσκεται σε συνεχή επαφή με τους διευθυντές/ Προέδρους Τμημάτων και Σχολών Αρχιτεκτονικής όλων των άλλων Πανεπιστημίων της χώρας, καθώς και με Πανεπιστήμια του εξωτερικού με στόχο την ενίσχυση των πρωτοβουλιών αυτών.

Παρατηρήσεις

Πρέπει να αναφερθεί ότι παρά την εκπεφρασμένη βούληση του Τμήματος και γνωστοποιημένη πολλές φορές σε όλα τα αρμόδια όργανα για την συνεργασία με το Πανεπιστήμιο συνολικά, σε ότι αφορά αρχιτεκτονικές και πολεοδομικές μελέτες, δεν έχει βρεί μέχρι σήμερα την προσδοκώμενη ανταπόκριση. Στην προσπάθεια αυτή αντιτίθεται και το υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο που δεν επιτρέπει την εκπόνηση εφαρμοσμένων μελετών από Πανεπιστημιακούς / ακαδημαϊκούς Φορείς.

Το Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών, ως το αρμοδιότερο σε ζητήματα αρχιτεκτονικών και πολεοδομικών μελετών, έχει την δυνατότητα να παρέχει τις υπηρεσίες του για την βελτίωση του δομημένου περιβάλλοντος όχι μόνο της Πανεπιστημιούπολης αλλά και του ευρύτερου περιφερειακού χώρου. Με την ευκαιρία της αξιολόγησης θέλουμε για μία ακόμη φορά να υπενθυμίσουμε και να τονίσουμε την σημασία ύπαρξης και τέτοιων ευκαιριών που θα αποβούν προς όφελος του Πανεπιστημιακού και του ευρύτερου χώρου συνολικά.

7. Διοικητικές υπηρεσίες και υποδομές

7.1. Αποτελεσματικότητα των διοικητικών και τεχνικών υπηρεσιών

Κατά την έναρξη του ακαδημαϊκού έτους 2014-2015 στο Τμήμα υπηρετούσαν συνολικά οκτώ (8) διοικητικοί υπάλληλοι. Από αυτούς πέντε (5) στη Γραμματεία του Τμήματος ως υπάλληλοι πλήρους απασχόλησης, ένας (1) ως υπεύθυνος του Υπολογιστικού Κέντρου, μία (1) βιβλιοθηκονόμος, δύο (2) υπάλληλοι ΕΤΕΠ. Η μία (1) εκ των υπάλληλων ΕΤΕΠ είναι επιφορτισμένη με τη διοικητική διεκπεραίωση των οικονομικών του Τμήματος.

Σύμφωνα με τα παραπάνω και με στοιχεία που αναλύονται στη συνέχεια, ισχύουν οι εξής αναλογίες:

Αναλογίες	
Φοιτητές / διοικητικό προσωπικό	55/1
Φοιτητές / ΔΕΠ	30/1
Φοιτητές / m ² χώρων εργαστηριακής άσκησης και διδασκαλίας	1/4 m ²
Φοιτητές / υπολογιστή	9/1

Πίνακας 13. Αναλογίες υπηρεσιών Τμήματος

Από τους προαναφερθέντες υπαλλήλους, οι τέσσερις (4) υπηρετούσαν στη Γραμματεία του Τμήματος ως υπάλληλοι πλήρους απασχόλησης (μόνιμοι και ΙΔΑΧ). Η πρόεδρος, μετά την αποχώρηση/συνταξιοδότηση δύο, από τους πλέον έμπειρους, υπαλλήλων της γραμματείας, προκειμένου να καλυφθούν οι ανάγκες της, μετέφερε τον έναν εκ των δυο υπαλλήλων του υπολογιστικού κέντρου στη γραμματεία.

- Η ανακατανομή των αρμοδιοτήτων, ή η ανάθεση νέων που δεν προβλέπονται από την ανωτέρω κατανομή, πραγματοποιείται από τη Γραμματέα, η οποία έχει και την συνολική ευθύνη οργάνωσης λειτουργίας της Γραμματείας.
- Εκτός του κύριου έργου τους, οι υπάλληλοι της Γραμματείας ανακατανέμονται και βοηθούν, ώστε να περατωθούν αποτελεσματικά εργασίες όπως η εγγραφή των φοιτητών, η διεκπεραίωση του υλικού ορκωμοσίας και οποιαδήποτε άλλη επείγουσα περίπτωση παρουσιασθεί, κατά την κρίση της Γραμματέως.

7.1.1. Στελέχωση και οργάνωση των Εργαστηρίων του Τμήματος – αποτελεσματικότητα της λειτουργίας τους

Στο Τμήμα λειτουργεί μόνο ένα θεσμοθετημένο Εργαστήριο, το Εργαστήριο Πολεοδομικού και Χωροταξικού Σχεδιασμού (ΠΔ 293, ΦΕΚ 236 τ.Α/ 31/10/2000) ενώ λειτουργούν και το Υπολογιστικό Κέντρο του Τμήματος και το Εργαστήριο Κατασκευής Μακέτας (Fabrication Lab)

Εργαστήριο Πολεοδομικού και Χωροταξικού Σχεδιασμού

Η ερευνητική δραστηριότητα του Εργαστηρίου επικεντρώνεται σε θέματα που αφορούν στον Σχεδιασμό του χώρου γενικότερα: Πολεοδομικός και Χωροταξικός Σχεδιασμός και εφαρμογές της Πολεοδομίας, Χωροταξίας, Περιφερειακής Ανάπτυξης, κλπ.) και τις εφαρμογές της

πληροφορικής στο σχεδιασμό του χώρου (Γεωγραφικά Συστήματα Πληροφοριών, Βάσεις Δεδομένων, και άλλα αντίστοιχα θεματικά αντικείμενα).

Διαθέτει σημαντική εμπειρία - εξειδίκευση σε θέματα που αφορούν την Πληροφορική στον Σχεδιασμό του Χώρου αναπτύσσοντας πλήθος εφαρμογών. Την δεκαετία του ογδόντα ήταν από τις πρώτες ερευνητικές ομάδες στην Ελλάδα που πειραματίστηκε στην ανάπτυξη συστημάτων διαχείρισης Γεωγραφικών πληροφοριών με την ανάπτυξη εξειδικευμένων εφαρμογών. Επίσης ήταν από τις πρώτες που χρησιμοποίησαν προγράμματα αυτοματοποιημένης χαρτογραφίας (SYMAP) σε επιστημονικές ερευνητικές εφαρμογές.

Η δράση της ερευνητικής ομάδας του Εργαστηρίου, και η συνεργασία μεταξύ των μελών της, διακρίνεται σε δύο χρονικές περιόδους – φάσεις:

- Η πρώτη φάση αναφέρεται στην περίοδο 1981-1999 και στο ΕΑΤΣΧ (Εργαστήριο Αρχιτεκτονικής Τεχνολογίας και Σχεδιασμού του Χώρου) του Τμήματος Πολιτικών Μηχανικών του Πανεπιστημίου Πατρών.
- Η δεύτερη φάση αναφέρεται στην περίοδο 1999 - σήμερα, και στο Εργαστήριο Πολεοδομικού και Χωροταξικού Σχεδιασμού του Τμήματος Αρχιτεκτόνων Μηχανικών του Πανεπιστημίου Πατρών.

Πρώτη Φάση 1981-1999

Στην πρώτη περίοδο, βασικά μέλη της ερευνητικής ομάδας ήταν οι Ν. Πολυδωρίδης (Διευθυντής), Β. Παππάς, Δ. Σαρδελιάνος, και Ε. Δημοπούλου.

Το Εργαστήριο έδωσε ιδιαίτερη έμφαση στις εφαρμογές της Πληροφορικής στο Σχεδιασμό του Χώρου. Αναπτύσσονται εντατικές συνεργασίες σε ευρωπαϊκό επίπεδο, και εκπονούνται σειρά από ερευνητικά έργα, εθνικής και ευρωπαϊκής διάστασης και χρηματοδότησης.

Τα σημαντικότερα από τα ερευνητικά έργα της ομάδας, στην περίοδο αυτή είναι (αρχίζοντας από τα πλέον πρόσφατα):

1998-1999	<u>Γεωγραφικό Σύστημα Πληροφοριών για την Ανάπτυξη Νομού Κεφαλληνίας, ΓΓΕΤ/ Νομαρχία Κεφαλληνίας</u>
1998-1999	<u>Διερεύνηση των Σχέσεων Χρήσεων Γής και Κυκλοφοριακού Συστήματος στο Πολεοδομικό Συγκρότημα Αθηνών</u> . Οργανισμός Αθήνας
1996-1997	<u>Η Πληροφορική στο Σχεδιασμό του Χώρου</u> , ΓΓΕΤ/ΠΕΝΕΔ
1996-1997	<u>Χωροταξική Κατανομή Τραύματος στη Δυτική Ελλάδα</u> (σε συνεργασία με Α' Χειρουργική Κλινική Παν. Πατρών) ΓΓΕΤ/ΠΕΝΕΔ
1992-1996	<u>Great Cities of Europe - CD-ROM</u> Πληροφοριακό Σύστημα multimedia-GIS σε CD-ROM, για τις σημαντικότερες πόλεις της Ευρώπης. Χρηματοδότηση από COMETT
1994	<u>ΞΕΝΙΟΣ: Αυτόνομος Πληροφοριακός Σταθμός Εξυπηρέτησης επισκεπτών Πάτρας</u> , ΓΓΕΤ/ΠΑΒΕ
1993	<u>Γεωγραφικό Σύστημα Πληροφοριών για το Νομό Ηλείας</u> ΒΙΠΕΤΒΑ
1988-1993	<u>URSA-NET Urban & Regional Spatial Analysis Network for Education & Training</u> . Διεπιστημονικό πρόγραμμα για εισαγωγή της Πληροφορικής στο Σχεδιασμό του Χώρου, στα πλαίσια του Κοινοτικού Προγράμματος COMETT.
1993	<u>Πολεοδομικό Πληροφοριακό Σύστημα για τη Θήβα</u> . Δήμος Θηβαίων

- 1990-1992 Πολοδομικό Πληροφοριακό Σύστημα για την Πόλη της Πάτρας. Συνεργασία με Δήμο Πατρέων, χρηματοδότηση από ΚΠΣ, ΥΠΕΘΟ.
- 1988-1989 Ηλεκτρονικό Αρχείο Ελληνικών Πόλεων Υπουργείο Παιδείας.
- 1988-1990 Δημιουργία Ολοκληρωμένου Συστήματος 'Workstation' για την εφαρμογή της Πληροφορικής στο Σχεδιασμό του Χώρου, ΓΓΕΤ / ΕΕΤΑΑ
- 1987-1988 Πολοδομικές - Περιφερειακές Επιπτώσεις της Ζεύξης Ρίου – Αντιρρίου Υπουργείο ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.
- 1985-1987 Διαδικασία Οικιστικής Ανάπτυξης στο Ελληνικό Αστικό Κέντρο ΓΓΕΤ.
- 1984-1986 Μεθοδολογική Προσέγγιση στην Ανάλυση Προβληματικής, Προοπτικής και Διαδικασίας Σχεδιασμού για το Ελληνικό Αστικό Κέντρο. Εφαρμογή: Πολοδομική Αναβάθμιση Πάτρας, Υπουργείο Χωροταξίας, Οικισμού και Περιβάλλοντος (ΥΧΟΠ).
- 1984-1986 Δημιουργία Τράπεζας Πληροφοριών URSA- dis (Urban and Regional Social Analysis - Development Information System). Έρευνα για την ανάπτυξη πληροφοριακού συστήματος για τον προγραμματισμό και ανάπτυξη του ελληνικού χώρου. Χρηματοδότηση της ΕΟΚ (DG XIII),
- 1982-1983 Ερευνητικά Προγράμματα για το ΚΕΠΕ, στα πλαίσια της εκπόνησης του Πενταετούς Προγράμματος Αναπτύξεως 1983-1987: Η Αξία Γης στον Αστικό Χώρο και Χωροθέτηση-Αποκέντρωση των ΑΕΙ στον Ελληνικό Χώρο

Δεύτερη Φάση 1999-Σήμερα

Η δεύτερη φάση ερευνητικής δραστηριότητας αναφέρεται στην χρονική περίοδο κατά την οποία ιδρύεται το Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών (1999) και το Εργαστήριο εντάσσεται σ' αυτό. Το Εργαστήριο ΑΤΣΧ μεταφέρεται στο Τμήμα Αρχιτεκτόνων, μετονομαζόμενο σε Εργαστήριο Πολοδομικού και Χωροταξικού Σχεδιασμού. Διευθυντής εκλέγεται ο καθηγητής Ν. Πολυδωρίδης, ο οποίος έχει επίσης μετακινηθεί στο Τμήμα Αρχιτεκτόνων. Το καλοκαίρι του 2013 ο διευθυντής του Εργαστηρίου συνταξιοδοτήθηκε και η διαδικασία πλήρωσης της θέσης Διευθυντή εκκρεμεί.

Κατά την περίοδο αυτή, εκτός του ότι το Εργαστήριο έχει το κύριο βάρος δημιουργίας και στήριξης του νεοσύστατου Τμήματος, βρίσκονται σε εξέλιξη τα επόμενα παράλληλα στοιχεία:

(α) Εκλέγονται ως Μέλη ΔΕΠ στο Τμήμα Αρχιτεκτόνων εξειδικευμένοι επιστήμονες στα θέματα Αστικού και Πολοδομικού Σχεδιασμού (Γ. Πατρώνης, Γ. Πανέτσος, Β. Παππάς, Γ. Αίσωπος, Π. Δραγώνας), οι οποίοι στελεχώνουν την Ομάδα Αστικού Σχεδιασμού του Τμήματος (διδασκαλία, έρευνα, γενικότερη επιστημονική δραστηριότητα).

(β) Στο πλαίσιο των ακαδημαϊκών δραστηριοτήτων του Τμήματος, και ειδικά της Ομάδας Αστικού Σχεδιασμού, οργανώνεται στις Σπέτσες, το Σεπτέμβριο 2003, Διεθνές Summer Studio, με θέμα τη δημιουργία Θεματικού Πάρκου στο Ελληνικό, με τη συμμετοχή φοιτητών από τρεις Ευρωπαϊκές Σχολές Αρχιτεκτόνων (Barcelona Ισπανίας, Berlage Ολλανδίας, Lille Γαλλίας), μαζί με το Πανεπιστήμιο Πατρών, με μεγάλη επιτυχία. Το πρόγραμμα συμπληρώνεται με Forum στην Αθήνα, με σειρά από διαλέξεις σημαντικών διεθνών ομιλητών. Στην όλη οργάνωση συμμετέχουν από ελληνικής πλευράς οι καθηγητές Ν. Πολυδωρίδης, Γ. Αίσωπος και Π. Δραγώνας.

(γ) Μέλη της ερευνητικής ομάδας (Ν. Πολυδωρίδης, Γ. Πατρώνης, Γ. Αίσωπος, Β. Παππάς) αναλαμβάνουν, με ανάθεση από το ΥΠΕΧΩΔΕ, ερευνητικό πρόγραμμα με θέμα τις «Χωροταξικές και Πολοδομικές επιπτώσεις από τη Ζεύξη Ρίου-Αντιρρίου, με ιδιαίτερη αναφορά στην ανάδειξη και αξιοποίηση του εργοταξιακού χώρου».

Παράλληλα, άλλη ερευνητική ομάδα (Ν. Πολυδωρίδης, Εφη Δημοπούλου, Δ. Σαρδελιάνος) συνεργάζεται με ομάδα της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Πατρών, σε εφαρμοσμένο ερευνητικό πρόβλημα, βελτιστοποίησης του χρόνου αντιμετώπισης του τραύματος, με εργαλεία ψηφιακής ανάλυσης του χώρου.

(δ) Την τριετία 2003 – 2006 το Εργαστήριο στηρίζει ενεργά τη διεξαγωγή του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών του Τμήματος. Το ΜΠΣ εκπονείται κυρίως στις εγκαταστάσεις του Εργαστηρίου και τα μέλη του συμμετέχουν ως διδάσκοντες.

(ε) Στη συνέχεια το Εργαστήριο συνεχίζει συστηματικά την ερευνητική του δραστηριότητα. Ενδεικτικά αναφέρονται τα επόμενα χρηματοδοτούμενα προγράμματα (επιστημονικός υπεύθυνος Β. Παππάς):

2013 + «Ειδικό Ερευνητικό πρόγραμμα ποσοτικοποίησης της αστικής και περιβαλλοντικής υποβάθμισης του Δήμου Φυλής με παράλληλη εκπόνηση ειδικού αναπτυξιακού σχεδίου». Προγραμματική σύμβαση με τον Δήμο Φυλής.

2012 «Εμπειρογνωμοσύνη για την ανάπτυξη Γεωγραφικού Συστήματος Πληροφοριών ως υποστηρικτική δράση της παρακολούθησης της πορείας εκπόνησης των Μελετών ΓΠΣ - ΣΧΟΟΑΠ στην ΔΙ.ΠΕ.ΧΩ. Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος», Έργο συγχρηματοδοτούμενο από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και από Εθνικούς Πόρους.

2011 + «Η ανάπτυξη περιφερειακών δεικτών κοινωνικού αποκλεισμού και μεθόδων μέτρησης της κοινωνικής ανισότητας για τη Δυτική Ελλάδα, Πελοπόννησο και Ιόνια νησιά». Ε. Π. Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα (ΕΠΑΝ ΙΙ), ΕΣΠΑ 2007-2013 Δράση Εθνικής Εμβέλειας: «Συνεργασία», Πράξη Ι: «Συνεργατικά έργα μικρής και μεσαίας κλίμακας».

2010 + «Εγκληματικότητα και Πολεοδομία». Πρόγραμμα «Ηράκλειτος ΙΙ. Ενίσχυση του ανθρώπινου ερευνητικού δυναμικού μέσω της υλοποίησης διδακτορικής έρευνας». Υπ. Διδάκτωρ: Βαγιώτα Σ.

2010 «Πάτρα: Θαλάσσιο Μέτωπο, Λιμένας, Πόλη» Προγραμματική σύμβαση Πανεπιστημίου Πατρών – Δήμου Πατρέων.

2009 – 2010 «Ρυθμιστικό Σχέδιο Πάρκου Έρευνας και Τεχνολογίας Πανεπιστημίου Πατρών στη θέση Ρηγανόκαμπος». Ανάθεση από το Πρυτανικό Συμβούλιο του Πανεπιστημίου Πατρών στο Εργαστήριο.

2008 – 2010 «Πρόταση Αναθεώρησης Ρυθμιστικού Σχεδίου Πανεπιστημιούπολης Πατρών». Ανάθεση από την Πρυτανεία του Πανεπιστημίου Πατρών.

Εκτός από τις ερευνητικές συνεργασίες που είχε/έχει το Εργαστήριο στα διάφορα ερευνητικά προγράμματα και δράσεις που έχει συμμετάσχει, το Εργαστήριο έχει επίσης:

- Συστηματική συνεργασία με το Εργαστήριο Δημογραφικών και Κοινωνικών Αναλύσεων του Τμήματος Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας (2002+)
- Συνεργασία με το Ινστιτούτο Χωρικής Ανάπτυξης και Τοπίου του Πολυτεχνείου της Ζυρίχης (ETH, Institute of Spatial and Landscape Development, Prof Bernd Scholl) 2012+.

Σήμερα (Οκτ2015) στο Εργαστήριο έχουν ενταχθεί τέσσερα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος, έχουν ολοκληρωθεί 2 διδακτορικές διατριβές εκ των οποίων η μία ήταν επιδοτούμενη από το πρόγραμμα «Ηράκλειτος» ενώ ήδη έχει ξεκινήσει η εκπόνηση άλλης μίας (μη επιδοτούμενης). Το Εργαστήριο πλαισιώνεται επίσης και από σημαντικό αριθμό προπτυχιακών φοιτητών που εκπονούν την διπλωματική ή ερευνητική εργασία τους. Μέχρι το καλοκαίρι του 2013 υπήρχε και γραμματειακή υποστήριξη από ένα άτομο.

Εξοπλισμός του Εργαστηρίου: Υπάρχει όλος ο απαραίτητος εξοπλισμός πληροφορικής (υλικό και λογισμικό) που αφορά την συλλογή, οργάνωση, διαχείριση και επεξεργασία στοιχείων που αφορούν τον Σχεδιασμό και την Ανάλυση του Χώρου. Πλέον συγκεκριμένα όλα τα μέλη του Εργαστηρίου έχουν πλήρεις θέσεις εργασίας δικτυωμένες σε τοπικό δίκτυο, με κεντρικό διαθέτη, ενώ παράλληλα υπάρχουν εξειδικευμένες θέσεις εργασίας όπως: επεξεργασίας εικόνας, βίντεο και ήχου, Γεωγραφικών Συστημάτων Πληροφοριών, Εικονικής Πραγματικότητας, κα. Το όλο δίκτυο πλαισιώνεται και από τα κατάλληλα περιφερειακά όπως: σχεδιογράφους, σαρωτές, εκτυπωτές, κλπ ενώ υπάρχει και επιπλέον εξειδικευμένους εξοπλισμός όπως: ψηφιακές φωτογραφικές μηχανές με εξειδικευμένους φακούς και βιντεοκάμερες, σύστημα εντοπισμού θέσης, ψηφιακά καταγραφικά ήχου, κα.

7.1.2. Υποστήριξη του Τμήματος από προσωπικό ΕΤΕΠ

Το Τμήμα υποστηρίζεται από 2 υπαλλήλους ΕΤΕΠ, οι οποίοι καλύπτουν όλα τα τεχνικά θέματα υποδομής των αιθουσών διδασκαλίας και ότι άλλο προκύπτει προκειμένου να εξασφαλίζεται η εύρυθμη λειτουργία του Τμήματος, καθώς και την οικονομική υποστηρίξη του τμήματος.

Από τα παραπάνω στοιχεία μπορούν να αντληθούν οι εξής επισημάνσεις:

- Ο αριθμός των υπαλλήλων που στελεχώνουν τη Γραμματεία του Τμήματος δεν είναι ικανοποιητικός όσον αφορά στην αναλογία του προς τον αριθμό των μελών ΔΕΠ και γενικότερα του διδακτικού προσωπικού, ενώ σχετικά μόνον ικανοποιητική είναι η αναλογία του προς τον αριθμό των φοιτητών του Τμήματος.
- Η πρόσφατη οργάνωση της Ψηφιακής Γραμματείας έχει επιτρέψει τη βελτίωση του γραμματειακού έργου και φόρτου. Για τις ανάγκες του προγράμματος σπουδών υπάρχει ανάγκη σχεδιασμού εκ νέου της μηχανοργάνωσης του Τμήματος, όπως και των υπόλοιπων τμημάτων, με πόρους της κεντρικής διοίκησης του Πανεπιστημίου, οι οποίες πρόκειται να καλυφθούν στο εγγύς μέλλον από το «ψηφιακό άλμα», όμως το χρονοδιάγραμμα βελτίωσης θα εξαρτηθεί από το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης του «ψηφιακού άλματος».
- Η διεκπεραίωση των αρμοδιοτήτων της Γραμματείας πολλές φορές παρουσιάζουν δυσχέρειες, παρόλα αυτά οι υπάλληλοι επιδεικνύουν διάθεση προσφοράς και καλής συνεργασίας προκειμένου να φέρουν εις πέρας το έργο τους.
- Ως γενική εκτίμηση των τελευταίων χρόνων, η Γραμματεία διευκολύνεται ιδιαίτερα στο έργο της με την αξιοποίηση των εργαλείων των νέων τεχνολογιών και του διαδικτύου για την εξυπηρέτηση των φοιτητών και των διδασκόντων.

Το ωράριο της Γραμματείας του Τμήματος είναι αποτελεσματικό για την εξυπηρέτηση των αναγκών του διδακτικού προσωπικού αλλά και των φοιτητών. Σημειώνεται ότι οι φοιτητές μπορούν να εξυπηρετούνται από τη Γραμματεία όλες τις ημέρες της εβδομάδας, για δύο ώρες κάθε ημέρα. Κατά καιρούς γίνεται διεύρυνση του ωραρίου εξυπηρέτησης των φοιτητών από τη γραμματεία, ειδικά σε περιόδους όπου παρουσιάζονται αυξημένα τρέχοντα ζητήματα (π.χ. εγγραφές)

7.2. Υπηρεσίες φοιτητικής μέριμνας

Συντονιστής Έτους

Ο Συντονιστής Έτους έχει την ευθύνη να παρακολουθεί συνολικά την πορεία του ακαδημαϊκού έργου στο αντίστοιχο έτος σπουδών, και να ενημερώνει τη Γενική Συνέλευση και τον Πρόεδρο του Τμήματος σχετικά με τυχόν προβλήματα και δυσλειτουργίες. Κάθε χρόνο, κατά τη διάρκεια του εαρινού εξαμήνου, η Γενική Συνέλευση του Τμήματος, μαζί με τον καθορισμό του Προγράμματος Σπουδών του επόμενου ακαδημαϊκού έτους, ορίζει ένα Μέλος ΔΕΠ ως Συντονιστή για κάθε ένα από τα πέντε έτη σπουδών του επόμενου ακαδημαϊκού έτους. Αντίστοιχα, οι φοιτητές κάθε έτους, εκλέγουν πενταμελή Επιτροπή Έτους, η οποία συνεργάζεται με το Συντονιστή στη ρύθμιση όλων των ακαδημαϊκών και λειτουργικών θεμάτων του έτους, που προκύπτουν κατά τη διάρκεια της χρονιάς.

Συντονιστής Μαθήματος

Στις περιπτώσεις μαθημάτων τα οποία διαθέτουν περισσότερους από έναν διδάσκοντες, για την καλύτερη δυνατή οργάνωση του μαθήματος ορίζεται ένα από τα Μέλη ΔΕΠ της διδακτικής ομάδας ως Συντονιστής. Ο Συντονιστής φροντίζει για την εν γένει εύρυθμη διεξαγωγή του μαθήματος και το συντονισμό του περιεχόμενου και του προγράμματος διδασκαλίας, ιδιαίτερα σε θέματα χρονικής οργάνωσης των παραδόσεων, παρουσιάσεων, διαλέξεις, κ.ά.

Προγράμματα εργασίας φοιτητών (internship)

Όπως έχει ήδη αναφερθεί παράλληλα με τα προγράμματα πρακτικής άσκησης στα πλαίσια Ευρωπαϊκών και διεθνών προγραμμάτων, όπως το ERASMUS Placement, στο τμήμα λειτουργεί πρόγραμμα πρακτικής εργασίας (internship) όσων φοιτητών το επιθυμούν κατά τους θερινούς μήνες, για εμπειρία σε αρχιτεκτονικά γραφεία και για γραφεία με συναφή δραστηριοποίηση. Τα αποτελέσματα της προσπάθειας αξιολογούνται με την έναρξη της επόμενης ακαδημαϊκής χρονιάς, προκειμένου να συνεχισθεί με επιτυχία το πρόγραμμα. Στα πλαίσια του προγράμματος αυτού το περασμένο έτος εργάστηκαν 33 φοιτητές σε διακεκριμένα αρχιτεκτονικά γραφεία η σχετικές δημόσιες υπηρεσίες.

Υπηρεσία υποστήριξης των περισσότερο αδύναμων φοιτητών και εκείνων που δεν ολοκληρώνουν εμπρόθεσμα τις σπουδές τους (λειτουργία και αποτελεσματικότητα)

Δεν υπάρχει στο Τμήμα υπηρεσία υποστήριξης των αδύναμων φοιτητών με βάση ένα θεσμοθετημένο πλαίσιο. Αυτό αντισταθμίζεται, όμως, σε μεγάλο βαθμό από την ευελιξία και τη διάθεση προσφοράς που επιδεικνύουν τα μέλη ΔΕΠ ως προς το ζήτημα αυτό, διαθέτοντας πολλές ώρες συνεργασίας με φοιτητές σε εβδομαδιαία βάση, πέραν των θεσμικών τους υποχρεώσεων.

Παροχή υποτροφιών στους άριστους φοιτητές ή σε ειδικές κατηγορίες φοιτητών (πέραν των υποτροφιών του ΙΚΥ)

Το Τμήμα παρέχει στους φοιτητές του δύο υποτροφίες του προγράμματος Erasmus, κρατικές υποτροφίες και δάνεια, υποτροφίες ευρωπαϊκής κοινότητας, υποτροφίες κληροδοτημάτων και οργανισμών, υποτροφίες ξένων πολιτιστικών ιδρυμάτων, υποτροφίες ιδιωτών, υποτροφίες διεθνών οργανισμών, υποτροφίες ερευνητικών ινστιτούτων. Η διάχυση της πληροφόρησης σχετικά με τις υποτροφίες είναι άμεση και ιδιαίτερα ικανοποιητική. Για τις υποτροφίες εφαρμόζονται κανόνες πλήρους διαφάνειας με βάση γνωστοποιημένα κριτήρια επιπέδου σπουδών και γλωσσικής επάρκειας.

Επίσης υποτροφίες του προγράμματος Erasmus και διάφορες άλλες κρατικές, ευρωπαϊκές και υποτροφίες κληροδοτημάτων και οργανισμών όπου η διάχυση της πληροφόρησης σχετικά με

τις υποτροφίες είναι άμεση (μέσω ιστοσελίδας του τμήματος, facebook του τμήματος κλπ.) και ιδιαίτερα ικανοποιητική. Γίνεται προσπάθεια να ενισχυθεί η γραμματειακή υποστήριξη του προγράμματος Erasmus, με την ανάθεση της διεκπεραίωσης εγγράφων σε υπάλληλο της γραμματείας τμήματος και στο νέο μέλος ΕΙΔΙΠ, με στόχο τη δημιουργία ενός διοικητικού μηχανισμού σε συνεργασία με τον επιστημονικό υπεύθυνο (μέλος ΔΕΠ), για την καθοδήγηση και εξυπηρέτηση τόσο των εξερχόμενων φοιτητών όσο και των αλλοδαπών φοιτητών που μετακινούνται προς το Τμήμα μέσω του προγράμματος Erasmus.

Συγκεκριμένη πολιτική του Τμήματος για την ομαλή ένταξη των νεοεισερχόμενων στο Τμήμα φοιτητών και εκτίμηση της αποτελεσματικότητάς της

Το Τμήμα διοργανώνει κάθε χρονιά εκδήλωση υποδοχής των πρωτοετών φοιτητών, όπου εξηγείται αναλυτικά η δομή του προγράμματος σπουδών, επιλύονται απορίες και γίνεται προσπάθεια ενημέρωσης των φοιτητών σε διάφορα πρακτικά θέματα της φοιτητικής ζωής.

Συμμετοχή των φοιτητών στη ζωή του Τμήματος και του Ιδρύματος γενικότερα

Στο Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών η συμμετοχή των φοιτητών στη «ζωή» του είναι ιδιαίτερα ικανοποιητική. Η συνεργασία τους με το διδακτικό προσωπικό είναι ουσιώδης και αποτελεσματική σε πολλά επίπεδα, από την συμμετοχή τους στην διοργάνωση συνεδρίων, επιστημονικών ημερίδων και εκπαιδευτικών εκδρομών, μέχρι τον σχεδιασμό εντύπων και του περιοδικού του Τμήματος.

Υποστήριξη των αλλοδαπών φοιτητών που μετακινούνται προς το Τμήμα

Οι αλλοδαποί φοιτητές που προέρχονται μέσω του προγράμματος Erasmus από Ευρωπαϊκές χώρες, υποστηρίζονται αποτελεσματικά από τα μέλη ΔΕΠ, εάν πρόκειται για φοιτητές Erasmus, από τον συντονιστή Erasmus, αλλά και το διοικητικό προσωπικό, παρότι δεν υπάρχει αντίστοιχος επίσημος μηχανισμός στο Τμήμα.

Να σημειωθεί ότι παρόλο που το Τμήμα έχει συνάψει ικανό αριθμό διμερών συμβάσεων με άλλα τμήματα Ευρωπαϊκών Πανεπιστημίων, ο αριθμός των φοιτητών αυτής της κατηγορίας είναι σχετικά μικρός, οπότε ευνοούνται εκ των πραγμάτων ευέλικτοι τρόποι υποστήριξής τους.

Οι επισκέπτες φοιτητές του προγράμματος Erasmus διδάσκονται συνήθως στα αγγλικά (ή στα γαλλικά και ιταλικά, κατά περίπτωση) από τους διδάσκοντες του Τμήματος σε ένας προς έναν ιδιαίτερες συναντήσεις κατά τη διάρκεια του εξαμήνου και εκπονούν γραπτές εργασίες υπό την επίβλεψη των διδασκόντων καθηγητών.

7.3. Υποδομές πάσης φύσεως που χρησιμοποιεί το Τμήμα

7.3.1. Βιβλιοθήκη του Τμήματος Αρχιτεκτόνων

Η Βιβλιοθήκη του Τμήματος Αρχιτεκτόνων Μηχανικών του Πανεπιστημίου Πατρών ιδρύθηκε το 1999 με πυρήνα τη συλλογή του Εργαστηρίου Χωροταξικού και Πολεοδομικού Σχεδιασμού. Δικαίωμα χρήσης της Βιβλιοθήκης έχουν αποκλειστικά οι κάτοχοι της ειδικής “Κάρτας Χρήστη” που εκδίδει η ΒΥΠ του Πανεπιστημίου Πατρών. Με την κάρτα αυτή μπορούν να χρησιμοποιούν την Βιβλιοθήκη του Τμήματος και επιπλέον την Κεντρική Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου, καθώς και οποιαδήποτε άλλη τμηματική βιβλιοθήκη. Στην βιβλιοθήκη του Τμήματος Αρχιτεκτόνων έχουν δικαίωμα να έρχονται και φοιτητές και άλλων Τμημάτων.

Συλλογή

Η Βιβλιοθήκη μέχρι σήμερα διαθέτει πέραν των 10.000 τίτλων βιβλίων και μεγάλο αριθμό άλλων τεκμηρίων, έντυπων και μη που αφορούν την αρχιτεκτονική, τον αστικό, πολεοδομικό και χωροταξικό σχεδιασμό, την ιστορία τέχνης, την αρχαιολογία, την αρχιτεκτονική τεχνολογία, τα γεωγραφικά συστήματα πληροφοριών και άλλους τομείς σχετικούς με τα διδακτικά αντικείμενα και τα ερευνητικά ενδιαφέροντα των μελών του Τμήματος. Έχει πλήρεις σειρές των κυρίων ελληνικών μεταπολεμικών αρχιτεκτονικών περιοδικών και διατηρεί τρέχουσες συνδρομές σε περίπου 77 ελληνικά και διεθνή περιοδικά.

Επιπλέον, η συλλογή της βιβλιοθήκης διαθέτει:

- Εγκυκλοπαίδειες, λεξικά, καταλόγους εκθέσεων.
- Εφήμερα, ένθετα & μεμονωμένα δημοσιεύματα εφημερίδων.
- Αντίγραφα όλων των ερευνητικών και διπλωματικών εργασιών των φοιτητών του Τμήματος.
- Οπτικοακουστικό υλικό (βιντεοκασέτες, CD ROM, διαφάνειες).

Το υλικό αυτό ταξινομείται, καταλογογραφείται και ευρετηριάζεται θεματικά. Όλα τα νέα βιβλία τοποθετούνται για κάποιο διάστημα σε ιδιαίτερη θέση στην είσοδο του χώρου προς ενημέρωση των χρηστών και ακολούθως ταξιθετούνται κατά θέμα στα ράφια. Επίσης εισάγονται στον κύριο κατάλογο του Πανεπιστημίου Πατρών και μπορούν να αναζητηθούν ηλεκτρονικά στον ιστότοπο: www.lis.upatras.gr Παράλληλα, μέσω της Βιβλιοθήκης & Υπηρεσίας Πληροφόρησης του Πανεπιστημίου Πατρών, παρέχεται πρόσβαση σε on-line ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων και πηγές πληροφόρησης καθώς και σε ηλεκτρονικά περιοδικά. Για περαιτέρω βιβλιογραφική έρευνα μπορεί κανείς να χρησιμοποιήσει το διαδίκτυο, καθώς ο χώρος της βιβλιοθήκης, όπως και οι περισσότεροι από τους χώρους διδασκαλίας είναι εφοδιασμένοι με ενσύρματο ή και ασύρματο δίκτυο.

Η Βιβλιοθήκη θεωρείται θεμελιώδης υποδομή του διδακτικού και ερευνητικού έργου που συντελείται στο Τμήμα. Επιπλέον λειτουργεί ως κέντρο τεκμηρίωσης όπου κατατίθενται οι ερευνητικές και διπλωματικές εργασίες των προπτυχιακών και μεταπτυχιακών φοιτητών. Επίσης διαθέτει Τμήμα *σπάνιων βιβλίων* και πλήρεις σειρές ιστορικών περιοδικών. Να επισημανθεί σε αυτό το σημείο ότι θα πρέπει να αυξηθεί ο αριθμός των προσκτήσεων με έμφαση σε παλαιότερες εκδόσεις και επίσης σε πρωτογενή τεκμήρια και ερευνητικό υλικό.

Δωρεές

Στη βιβλιοθήκη του Τμήματος έχουν γίνει σημαντικές δωρεές βιβλίων από επώνυμους και μη αρχιτέκτονες, οι οποίοι πραγματοποίησαν τη δωρεά τους αντιλαμβανόμενοι τη σημασία που δίνει το Τμήμα στη απόκτηση μιας σημαντικής συλλογής βιβλίων. Τη μεγαλύτερη δωρεά έχει κάνει ο πρώην Πρόεδρος και ιδρυτής του Τμήματος καθ. Νίκος Πολυδωρίδης. Δωρεές έχουν ακόμη προσφέρει ιδρύματα όπως το ΠΙΟΠ, καθώς και οι καθηγητές Κωνσταντίνος Δεκαβάλας, Αναστασία Τζάκου, Μάνος Μπίρης, Κωνσταντίνος Ξανθόπουλος, Νίκος Καλογεράς, κά.

Χώρος

Αρχικά η βιβλιοθήκη, μέχρι το 2010, στεγάζονταν στο ισόγειο του κτηρίου Α της Πρυτανείας. Διαπιστώνοντας την ανεπάρκεια του χώρου ανασχεδιάστηκαν οι εσωτερικοί χώροι του μεγάλου σχεδιαστήριου (Κτήριο Σ5) και η βιβλιοθήκη εγκαταστάθηκε στον πρώτο όροφο του Κτηρίου Σ5 διαθέτοντας μεγαλύτερη άνεση χώρων, διπλάσιες θέσεις αναγνωστηρίου και καλύτερη πρόσβαση για τους φοιτητές.

Προσωπικό

Η Αρχιτεκτονική Βιβλιοθήκη είναι στελεχωμένη από 1 Βιβλιοθηκονόμο που υπηρετεί σε συσταθείσα οργανική θέση με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου (ΙΔΑΧ) από το 2002 έως σήμερα. Προκειμένου η Βιβλιοθήκη να ακολουθεί τα διεθνή βιβλιοθηκονομικά πρότυπα που συνεχώς εξελίσσονται στο τομέα των Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών, θα πρέπει να είναι δυνατή η συμμετοχή της υπαλλήλου σε επιμορφωτικά σεμινάρια και επιστημονικά συνέδρια, αλλά λόγω έλλειψης προσωπικού αυτό δεν είναι εφικτό.

Θεσμός βοηθών φοιτητών

Διαπιστώνοντας το Τμήμα την ανάγκη η βιβλιοθήκη να παραμένει όσο το δυνατόν περισσότερο χρόνο ανοικτή, εξ αιτίας της μεγάλης χρήσης της από τους φοιτητές, αναζητήθηκαν τρόποι να επεκταθεί το ωράριο λειτουργίας της πέραν της τακτικής παρουσίας των βιβλιοθηκονόμων. Με τη σύμφωνη γνώμη της πρυτανικής αρχής καθιερώθηκε τελικά να εργάζονται στη βιβλιοθήκη φοιτητές των μεγαλύτερων ετών (4ο και 5ο) σε ημι-εθελοντική βάση λαμβάνοντας για την προσφορά τους αυτή μια συμβολική αποζημίωση. Η αγάπη που δείχνουν για το αντικείμενο αποτυπώνεται στην φροντίδα του χώρου και την γενικά εύρυθμη λειτουργία της βιβλιοθήκης τις απογευματινές και βραδινές ώρες.

Εξοπλισμός βιβλιοθήκης

Η Βιβλιοθήκη διαθέτει τρία σύγχρονα φωτοτυπικά μηχανήματα, με τα οποία οι χρήστες μπορούν να έχουν ασπρόμαυρες και έγχρωμες φωτοτυπίες μεγέθους Α3 και Α4. Τα μηχανήματα λειτουργούν με καρτοδέκτες και δέχονται κάρτες των 100 και 200 μονάδων, που στοιχίζουν 3.5 και 7 € αντίστοιχα.

Οι υπολογιστές που βρίσκονται στη διάθεση των χρηστών για αναζήτηση είναι τέσσερις και αντίστοιχα υπάρχουν τέσσερις ψηφιακοί σαρωτές (scanners), εκ των οποίων οι δύο είναι μεγέθους Α3 και οι άλλοι δύο μεγέθους Α4. Η χρήση των σαρωτών είναι δωρεάν και ενθαρρύνεται για να αποφεύγεται η σπατάλη χαρτιού και για διευκόλυνση των φοιτητών.

Επιπλέον υπάρχουν δύο υπολογιστές στον πάγκο εξυπηρέτησης και άλλοι δύο στο γραφείο βιβλιοθηκονομικής επεξεργασίας. Οι τέσσερις υπολογιστές που χρησιμοποιούνται από το προσωπικό είναι συνδεδεμένοι με τέσσερις αντίστοιχα μικρούς ειδικούς σαρωτές προκειμένου να αποτυπώνεται το barcode κάθε βιβλίου που προορίζεται για δανεισμό.

Τέλος, η προστασία του χώρου της Βιβλιοθήκης διασφαλίζεται με αντικλεπτικό σύστημα της εταιρείας 3M που είναι τοποθετημένο στην πόρτα εισόδου/εξόδου. Λειτουργεί επίσης και εφεδρικό αντικλεπτικό μηχανήμα που είναι τοποθετημένο στην πόρτα εξόδου κινδύνου.

Η βιβλιοθήκη διαθέτει μικρή αποθήκη για την φύλαξη των αναλωσίμων και τα προς καταχώρηση βιβλία, καθώς και μικρό παρασκευαστήριο για την εξυπηρέτηση των υπαλλήλων.

Αναγνωστήριο

Η Βιβλιοθήκη διαθέτει αναγνωστήριο με έξι μεγάλα τραπέζια και 50 θέσεις. Για την εξυπηρέτηση των χρηστών που έχουν φορητούς υπολογιστές παρέχεται ηλεκτρικό ρεύμα μέσω των πριζών που βρίσκονται πάνω στα τραπέζια του αναγνωστηρίου.

Εύρος ζώνης διαδικτυακής σύνδεσης

Η ενσύρματη σύνδεση είναι 1Gbps ανά χρήστη και η ασύρματη (wi-fi) είναι 54 Mbps.

Οικονομικά-Κονδύλια Βιβλιοθήκης

Για τη βιβλιοθήκη διατίθενται ετησίως κονδύλια τακτικού προϋπολογισμού 30.000€ κατά μέσο όρο ανά έτος. Επιπλέον κατά διαστήματα έχουν διατεθεί επιπλέον κονδύλια από το λογαριασμό ΤΣΜΕΔΕ για πρόσθετες παραγγελίες βιβλίων και τον εξοπλισμό της

Χρήστες και Κανονισμός

Ο αναλυτικός κανονισμός λειτουργίας της βιβλιοθήκης είναι αναρτημένος στον ιστότοπο του Τμήματος, δημοσιεύεται στους οδηγούς σπουδών και διατίθεται σε έντυπη μορφή στον χώρο της βιβλιοθήκης, τηρείται δε αυστηρά από όλους.

Το ωράριο λειτουργίας εξυπηρετεί τους χρήστες Δευτέρα ως Παρασκευή 10:00- 17.00.

Όπως αναφέρθηκε τις υπηρεσίες της Βιβλιοθήκης Αρχιτεκτόνων χρησιμοποιούν κατά προτεραιότητα τα Μέλη ΔΕΠ, οι φοιτητές, οι μεταπτυχιακοί φοιτητές, καθώς και οι εργαζόμενοι του Τμήματος. Οι χρήστες έχουν τη δυνατότητα να βγάλουν φωτοαντίγραφα αποκλειστικά του υλικού, στα φωτοτυπικά που λειτουργούν εντός της Βιβλιοθήκης. Για το σκοπό αυτό πωλούνται ειδικές κάρτες στην υποδοχή. Στη διάθεση των χρηστών είναι επίσης και οι 4 υπολογιστές για αναζήτηση με τους 4 σαρωτές (A3/A4).

Βαθμός ικανοποίησης των αναγκών του Τμήματος από τη βιβλιοθήκη και τις υπηρεσίες πληροφόρησης

Η οργάνωση, το ωράριο λειτουργίας καθώς και το περιεχόμενο της βιβλιοθήκης του Τμήματος κρίνονται πολύ ικανοποιητικά για τα μέλη ΔΕΠ και τους φοιτητές σύμφωνα και με τα αποτελέσματα της αξιολόγησης (ερωτηματολόγιο Τμήματος) Επισημαίνεται ότι οι σπουδαστές κάνουν πολύ συχνή χρήση της βιβλιοθήκης του Τμήματος και διευκολύνει ιδιαίτερα η κεντροβαρική θέση της ανάμεσα στα σχεδιαστήρια, ώστε στα κενά μεταξύ των μαθημάτων οι φοιτητές να εργάζονται σε αυτήν. Παρά το γεγονός ότι η νέα βιβλιοθήκη ολοκληρώθηκε πρόσφατα έχει προκύψει ήδη η ανάγκη παραγγελίας πρόσθετων βιβλιοστασίων, που βρίσκεται σε εξέλιξη, σε θέσεις που προβλέπονταν από τον αρχικό σχεδιασμό του χώρου.

7.3.2. Υπολογιστικό Κέντρο

Το Υπολογιστικό Κέντρο (Υ/Κ) καλύπτει κυρίως τις ανάγκες διδασκαλίας και πρακτικής εξάσκησης των διαφόρων εφαρμοσμένων μαθημάτων και γενικότερα των εκπαιδευτικών αναγκών του Τμήματος. Χρήστες του Υ/Κ είναι όλα τα μέλη και οι φοιτητές του Τμήματος Αρχιτεκτόνων Μηχανικών του Πανεπιστημίου Πατρών. Άλλοι ενδιαφερόμενοι, εκτός των προαναφερόμενων, πρέπει να έχουν προηγουμένως εξασφαλίσει την άδεια των υπεύθυνων της λειτουργίας του Υ/Κ.

Την ευθύνη της εύρυθμης καθημερινής λειτουργίας του Υ/Κ, έχει το τεχνικό προσωπικό και ο Διευθυντής του, ο οποίος ορίζεται από τη Γενική Συνέλευση του Τμήματος. Την ευρύτερη ευθύνη οργάνωσης και ανάπτυξης του Υ/Κ έχει τριμελής Επιτροπή, που ορίζεται από τη Γενική Συνέλευση του Τμήματος. Στην Επιτροπή συμμετέχει οπωσδήποτε ο Διευθυντής του Κέντρου. Η Επιτροπή εποπτεύει όλα τα σχετικά με τη λειτουργία του Υ/Κ, και του τεχνικού προσωπικού του, και εισηγείται στη ΓΣ του Τμήματος τον Κανονισμό Λειτουργίας και οτιδήποτε άλλο κρίνει απαραίτητο.

Ο κύριος εξοπλισμός του Υ/Κ αποτελείται από ένα τοπικό δίκτυο υπολογιστών συνδεδεμένο με το δίκτυο υποστήριξης του Πανεπιστημίου Πατρών. Το τοπικό αυτό δίκτυο περιλαμβάνει επτά διαθέτες (domain server, file server, κλπ), ένα σημαντικό αριθμό θέσεων εργασίας, εκτυπωτικές μονάδες, καθώς και άλλα περιφερειακά που εξειδικεύουν τις θέσεις (σαρωτές, κλπ.) Οι περισσότερες θέσεις εργασίας μαζί με τις εκτυπωτικές μονάδες είναι εγκαταστημένες στο χώρο του Υ/Κ, ενώ μικρός αριθμός υπάρχει στη βιβλιοθήκη, κυρίως για εργασίες σάρωσης ντοκουμέντων. Διατίθενται τα ακόλουθα περιφερειακά εκτύπωσης:

- Εκτυπωτές laser A4 μονόχρωμοι.

- Εκτυπωτές laser A4 έγχρωμοι.
- Εκτυπωτές inkjet/laser A4/A3 έγχρωμοι.
- Έγχρωμοι σχεδιογράφοι (plotters) A0 και A1.
- Σαρωτές (scanners) A4 και A3.
- 3d printer

Το λειτουργικό σύστημα για όλες τις θέσεις εργασίας είναι τα MS WINDOWS 7 ενώ για τους διαθέτες είναι το MS WINDOWS 2008. Επιπλέον έχει εγκατασταθεί το ακόλουθο βασικό λογισμικό που εξυπηρετεί τις ανάγκες διεξαγωγής των διαφόρων μαθημάτων, της πρακτικής εξάσκησης και των άλλων λειτουργικών αναγκών του δικτύου:

Λογισμικό Υποστήριξης:

MS Office (Excel, Word, Access, PowerPoint), Open Office καθώς και Internet Explorer, Mozilla, MacAfee, Antiruw, WinZip, Acrobat Reader, Windows Media Player, GIMP

Λογισμικό Σχεδιασμού:

AutoCad 12, Form Z, Microstation, Generative Components, Rhinocerus, Paracloud, Grasshoper, Maya, ArcGIS, (ArcMap, ArcEditor, κ), 3DMax, Adobe Photoshop, κλπ.

Η ευθύνη εγκατάστασης και καλής λειτουργίας του παραπάνω λογισμικού βαρύνει το προσωπικό του Υ/Κ, ενώ η ευθύνη χρήσης του κάθε εξειδικευμένου λογισμικού ανήκει στον υπεύθυνο του αντίστοιχου λογισμικού.

Τα παραπάνω προγράμματα αποτελούν το βασικό κορμό λογισμικού του κάθε Η/Υ και δεν επιτρέπεται οποιαδήποτε τροποποίησή του. Η εγκατάσταση νέου λογισμικού γίνεται ύστερα από τη σύμφωνη γνώμη και με τη συνεργασία των υπευθύνων του Υ/Κ και σύμφωνα με τον Κανονισμό Λειτουργίας του.

Το Υ/Κ προσφέρει τις ακόλουθες υπηρεσίες:

- (α) Προσωπικό ηλεκτρονικό ταχυδρομείο (e-mail) με δυνατότητα απομακρυσμένης πρόσβασης μέσω των κεντρικών υπηρεσιών διαχείρισης δικτύων του Πανεπιστημίου.
- (β) Διάθεση ψηφιακού αποθηκευτικού χώρου.
- (γ) Δυνατότητα ψηφιοποιήσεων και ψηφιακών σαρώσεων.
- (δ) Εκτυπωτική υποστήριξη.
- (ε) Αναπαραγωγή CD, CD-R, CD-RW.
- (στ) και γενικά τεχνική υποστήριξη στους φοιτητές για την εκπόνηση των εργασιών τους, στο πλαίσιο βέβαια των δυνατοτήτων και του χρόνου του προσωπικού του Υ/Κ.

Οι κανόνες χρήσης του Κέντρου υπόκεινται στους γενικούς κανόνες χρήσης των δικτύων και των χώρων του Πανεπιστημίου Πατρών. Περισσότερες πληροφορίες στο διαδικτυακό τόπο του Κέντρου Ανάπτυξης και Διαχείρισης Δικτύων του Πανεπιστημίου Πατρών www.upnet.gr

Με απόφαση του Τμήματος χορηγείται κλιμακωτή πίστωση σε κάθε φοιτητή ετήσιου ποσού που αντιστοιχεί σε συγκεκριμένο αριθμό εκτυπώσεων, ανάλογα με το είδος εκτύπωσης και τον εκτυπωτή. Επιπλέον παρέχεται η δυνατότητα να γίνουν εκτυπώσεις πέρα του ορίου, σύμφωνα με τη διαδικασία που έχει οριστεί από τη Γενική Συνέλευση του Τμήματος.

Δεν επιτρέπεται η εγκατάσταση προγραμμάτων από τους χρήστες ή οποιαδήποτε άλλη ενέργεια που μπορεί να προκαλέσει δυσλειτουργία του συστήματος. Η χρήση των ειδικών περιφερειακών και λειτουργιών (αναπαραγωγή CD, ψηφιοποιήσεις, προβολή ταινιών DVD, κλπ.) γίνεται σε συνεργασία και με την υποστήριξη του προσωπικού του Κέντρου.

Το Υπολογιστικό Κέντρο λειτουργεί καθημερινά 8:30–19:00 (Παρασκευή μέχρι 17:00). Υπεύθυνος του Υπολογιστικού Κέντρου είναι ο κ. Κλεομένης Καρακάσης με αναπληρωτή του τον κ. Ξενοφώντα Χριστοδούλου και υπεύθυνα μέλη ΔΕΠ ο Καθηγητής Β. Παππάς και η Πρόεδρος του Τμήματος Αν. Καθηγήτρια κ. Αικ. Λιάπη.

Θεσμός βοηθών φοιτητών

Όπως και με τη βιβλιοθήκη, προκειμένου να παραμένει το Υπολογιστικό Κέντρο, όσο το δυνατόν περισσότερο χρόνο ανοικτό, κατά τις απογευματινές ώρες λειτουργεί με την βοήθεια προπτυχιακών φοιτητών των μεγαλύτερων ετών (4^ο και 5^ο).

Εργαστήριο Ψηφιακής Κατασκευής Μακέτας (Fabrication Lab)

Σε συνδυασμό με το υπολογιστικό κέντρο λειτουργεί Εργαστήριο Ψηφιακής Κατασκευής Μακέτας, το οποίο χρησιμοποιείται για τα σχεδιαστικά μαθήματα, μαθήματα επιλογής, έρευνα και εργαστήρια (workshops) σε ψηφιακές εφαρμογές στην αρχιτεκτονική. Το εργαστήριο διαθέτει δύο (2) flatbed laser-cutters (Universal Laser Systems) Vls 3.60-60cmx30cm -60watt, και Vls 4.60-60cm x 45cm -40watt, ενώ προγραμματίζει να αποκτήσει και 3-D Printer.

Το εργαστήριο Fabrication Lab λειτουργεί στο Τμήμα εδώ και τρία χρόνια. Στο πρώτο έτος λειτουργίας (Ιανουάριος 2010 – Ιούνιος 2010) οι υπεύθυνοι του εργαστηρίου ήταν τέσσερις (4), τρεις συμβασιούχοι 407 και ένας διδακτορικός φοιτητής. Στην συνέχεια ορίστηκε ο διδακτορικός φοιτητής Αντώνης Παπαμανώλης ως μοναδικός υπεύθυνος και εργαζόμενος του εργαστηρίου, έως τον Ιούνιο του 2012, οπότε και το Τμήμα αποφάσισε την πρόσληψη φοιτητών ως βοηθούς.

Ο μέσος όρος ωρών λειτουργίας του εργαστηρίου κυμαίνεται ανάμεσα σε 80 και 100 ανά μήνα. Στον χρόνο αυτό περιλαμβάνεται και η εργασία συντήρησης καθαρισμού και τυχόν άλλες υποχρεώσεις του εργαστηρίου.

Ακόμη για τη διευκόλυνση των φοιτητών στην κατασκευή προπλασμάτων το Τμήμα έχει προμηθευτεί τέσσερα κοπτικά μηχανήματα πολυστερίνης με αντίσταση (Proxxon Thermocut 230/E) τα οποία δανείζει κατόπιν αιτήματος των φοιτητών ή των διδασκόντων. Το ένα μηχανήμα είναι μόνιμως εγκατεστημένο στον χώρο των καμαρινιών (κτήριο Α) για τους φοιτητές που ετοιμάζουν τις διπλωματικές τους εργασίες.

Εξοπλισμός αποτυπώσεων και μη καταστροφικής επιθεώρησης κτηρίων

Για την κάλυψη των αναγκών των μαθημάτων και την εκπαίδευση των φοιτητών καθώς και για την υλοποίηση των ερευνητικών προγραμμάτων το Τμήμα έχει προμηθευτεί φορητό εξοπλισμό, όπως μετροταινίες, προφιλόμετρα, στάθμες, κλπ. Ακόμη διαθέτει για τις αποτυπώσεις δύο χωροβάτες (No.1: LEICA-NA720, No.2: GEO-Fennel No.10) με τους τρίποδες και τις τηλεσκοπικές σταδίες τους, καθώς και ένα θεοδόλιχο-ταχύμετρο (Total Station FIOF OTS 685L) με ενσωματωμένο laser αποστασιόμετρο συνοδευόμενο από τα κάτοπτρα, τρίποδα και τηλεσκοπική σταδία 5 μέτρων. Τέλος διατίθεται και ένα επαγγελματικό GPS (Magelan Mobile Mapper -990603-50) για την καταγραφή διαδρομών και την συμπλήρωση χαρτογραφικών υποβάθρων.

Ο παραπάνω εξοπλισμός δανείζεται κατά περίπτωση και στους φοιτητές για την πραγματοποίηση αποτυπώσεων στα πλαίσια εκπόνησης εργασιών των μαθημάτων επιλογής (Αποκαταστάσεων, κλπ) και διπλωματικών εργασιών.

Ακόμη για τις ανάγκες των ερευνητικών προγραμμάτων και της έρευνας των μεταπτυχιακών φοιτητών υπάρχει στο Τμήμα ο ακόλουθος εξοπλισμός:

Δύο ευθύγραμμα ενδοσκόπια (bore scope OLYMPUS R080-084-000-50 & R080-083-045SW115-50) με στελέχη Φ8mm και μήκος 800mm, που συνοδεύονται από γεννήτρια φωτός με οπτικές ίνες, βιντεοκάμερα, έναν φορητό Υπολογιστή (Compaq Mini 110) και ένα δράπανο Bosch GBH2-26DFR για τη διάνοιξη των οπών επιθεώρησης τοιχοποιιών, πατωμάτων κλπ.

Ένα μικρό Γεωραντάρ (HandyScan FCCID QF7H) για την ηλεκτρομαγνητική σάρωση στερεών (έδαφος, τοιχοποιίες, δάπεδα, φορείς Ο.Σ. κλπ).

Στην μη καταστροφική επιθεώρηση κτηρίων χρησιμοποιείται και μέρος του εξοπλισμού που διαθέτει ο Αειφορικός σχεδιασμός (θερμοκάμερες, mini tags, κλπ)

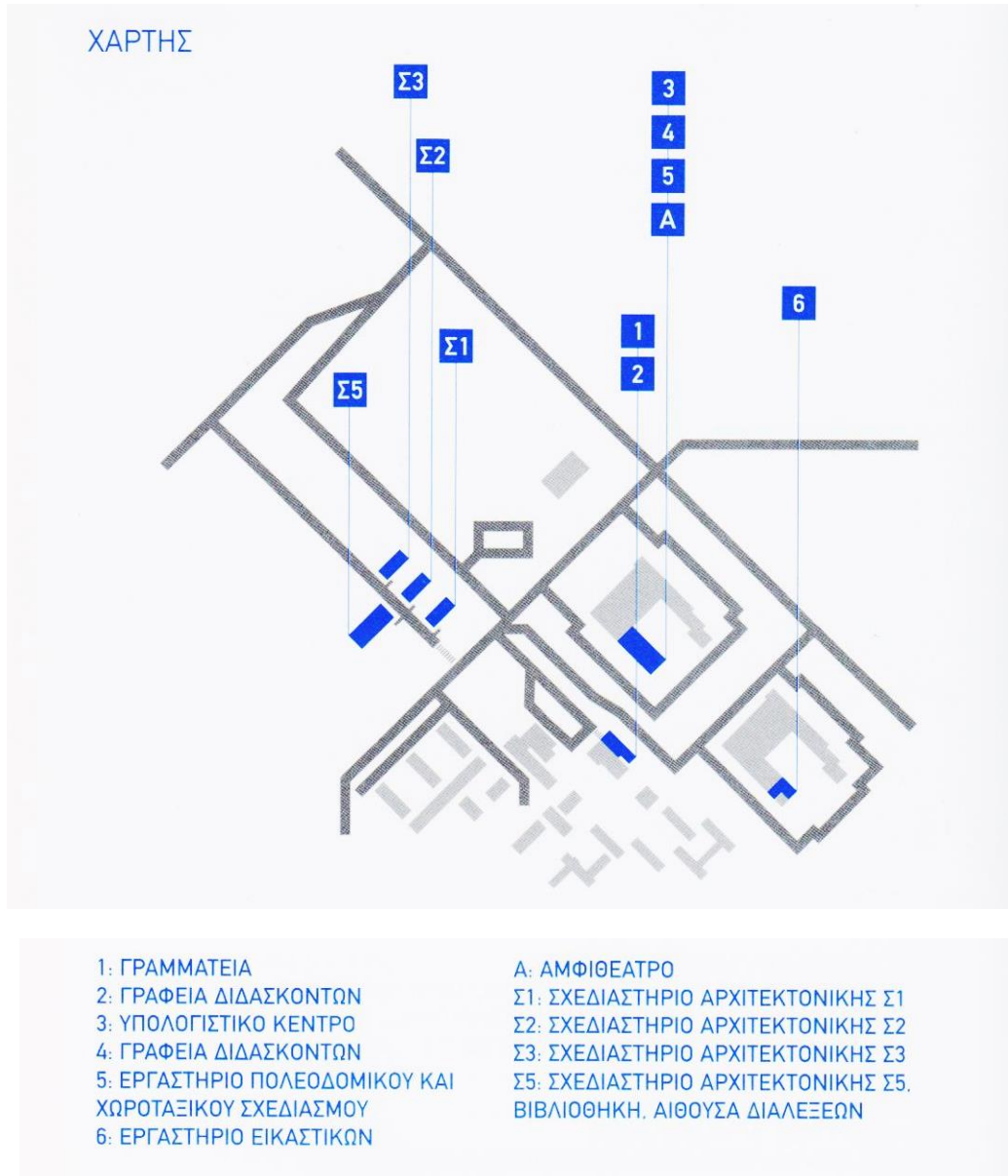
Εξοπλισμός Αειφορικού Σχεδιασμού

Στον χώρο του υπολογιστικού κέντρου φυλάσσεται και εξοπλισμός αειφορικού σχεδιασμού, ο οποίος χρησιμοποιείται τόσο για διδακτικούς σκοπούς στα πλαίσια των μαθημάτων Αειφορικού Σχεδιασμού, όσο και για διδακτορική έρευνα. Στον εξοπλισμό συμπεριλαμβάνονται μετεωρολογικός σταθμός, θερμοκάμερες, μετρητές υγρασίας και θερμοκρασίας, μετρητές συχνοτήτων και ραδιενέργειας (Ψηφιακό ηχόμετρο, data logger Φορητό λουξόμετρο 1-100,00 Lux, Φορητό λουξόμετρο ακριβείας, Infrared thermometer, -50 έως 600 C, φορητό ανεμόμετρο με ψηφιακή ένδειξη, καταγραφικό Θερμοκρασίας και σχετικής υγρασίας, λογισμικό για καταγραφικά, Thermal Imager, πλήρης μετεωρολογικό σταθμός, πλήρες καταγραφικό εντάσεως ρεύματος, μετρητής ραδιενέργειας Geiger, Testo 535, CO2 measuring instrument, κλπ)

7.3.3. Επάρκεια και Ποιότητα Χώρων

Το Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών όπως ήδη έχει αναφερθεί δεν διαθέτει ενιαίο κτήριο και οι χώροι διοίκησης και εκπαίδευσης είναι διασκορπισμένοι σε διάφορες θέσεις στην κεντρική ζώνη της Πανεπιστημιούπολης. Στο παρακάτω σχεδιάγραμμα φαίνεται αναλυτικά η διασπορά των εγκαταστάσεων του Τμήματος ενώ η αναλυτική περιγραφή των υφιστάμενων υποδομών και οι πρόσφατες βελτιώσεις τους παρατίθεται στο τέλος του τμήματος αυτού. Αξίζει να τονισθεί ότι από την σύσταση του Τμήματος Αρχιτεκτόνων μέχρι σήμερα έχουν γίνει πολλές βελτιώσεις στις κτηριακές υποδομές προκειμένου να καλυφθούν οι ολοένα αυξανόμενες ανάγκες. (Χάρτης 4)

Ακόμη είναι σημαντικό να αναφερθεί ότι τόσο οι πρόσφατες βελτιώσεις όσο και οι προηγούμενες έγιναν με προσφορά εργασίας μελών ΔΕΠ (Ν. Πολυδωρίδης, Γ. Πανέτσος, Π. Κουφόπουλος, κ.α.) όσον άφορα το σχεδιαστικό, διοικητικό, το κατασκευαστικό μέρος τους, αλλά και την επίβλεψη τους σε συνεργασία με την Τεχνική Υπηρεσία του Πανεπιστημίου και την καθημερινή συνδρομή του ΕΤΕΠ του Τμήματος κ. Γ. Τσοπάνογλου. Ακόμη σημαντικό να αναφερθεί είναι το ότι για τις πρόσφατες βελτιώσεις το τμήμα διέθεσε, με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης του Τμήματος) σημαντικό τμήμα των πιστώσεων του ΤΣΜΕΔΕ που διέθετε και τα έργα πραγματοποιήθηκαν με συντονιστή τον Αναπλ. Καθ/τη Π. Κουφόπουλο.

Χάρτης 4 Κτηριακές υποδομές Τμήματος Αρχιτεκτόνων Μηχανικών

Στα Παλαιά Προκατασκευασμένα Συγκροτήματα (θέσεις 1 & 2 στον χάρτη) στεγάζονται σε επιφάνεια 340 μ2:

1. Η Γραμματεία και το αρχείο του Τμήματος (4 γραφεία) περί τα 70 m2 ,
2. Έντεκα γραφεία μελών ΔΕΠ και διδασκόντων Ν.407 στεγάζονται περί τα 20 άτομα, σε επιφάνεια περί τα 270 m2.

Στη Νοτιοδυτική Πτέρυγα του Κτιρίου Α (Πρυτανείας) στεγάζονται:

1. Υπολογιστικό Κέντρο (200 m2) με 60 θέσεις και αντίστοιχο αριθμό υπολογιστών και διαδραστικό πίνακα για τις ανάγκες των σχετικών μαθημάτων.

2. Εργαστήριο ψηφιακής κατασκευής μακέτας
3. Εργαστήριο Πολεοδομικού και Χωροταξικού Σχεδιασμού που έχει συνολική επιφάνεια περί τα 170 m² και στεγάζονται 3 μέλη ΔΕΠ. Υπάρχει ακόμη μία αίθουσα διδασκαλίας GIS των 10-12 ατόμων που χρησιμοποιείται για διδασκαλία προπτυχιακών κατ' επιλογήν μαθημάτων αλλά και μεταπτυχιακών μαθημάτων.
4. Αμφιθέατρο (περίπου 50-60 καθήμενων) 80 m²,
5. 5 Γραφεία μελών ΔΕΠ
6. Αίθουσα διδασκαλίας/συναντήσεων & Γενικών Συνελεύσεων, 110 μ²
7. Δύο μικρά εργαστήρια 60 και 40 m² αντίστοιχα, όπου στεγάζονται οι χώροι διπλωματικών (Ε' Έτους)

Στη Νοτιοδυτική Πτέρυγα του Κτιρίου Β, στον όροφο, και σε αίθουσα του επιφάνειας περί τα 150 m², που χρησιμοποιείται περί τις 16-18 ώρες εβδομαδιαίως, συστεγάζονται:

1. Εργαστήριο Εικαστικών
2. Ο χώρος διδασκαλίας των μαθημάτων Αστικού Σχεδιασμού
3. Γραφείο διδασκόντων

Στα νέα Προκατασκευασμένα συγκροτήματα δυτικά του κτηρίου της Πρυτανείας στεγάζονται οι βασικές αίθουσες διδασκαλίας και δραστηριοτήτων, που είναι:

Σχεδιαστήριο Α' Έτους (Σ1): συνολικής επιφάνειας 260 m². Στεγάζει περί τους 140 φοιτητές ενώ διαθέτει περί τις 75 θέσεις εργασίας. Χρησιμοποιείται καθημερινά από τους φοιτητές για τη διδασκαλία του μεγαλύτερου μέρους των μαθημάτων τους όλες τις μέρες της εβδομάδος (κατ' εκτίμηση περί τις 25 ώρες εβδομαδιαίως).

Σχεδιαστήριο Β' Έτους (Σ2): συνολικής επιφάνειας 260 m². Στεγάζει περί τους 120 φοιτητές ενώ διαθέτει περί τις 75 θέσεις εργασίας. Χρησιμοποιείται καθημερινά από τους φοιτητές για τη διδασκαλία του μεγαλύτερου μέρους των μαθημάτων τους όλες τις μέρες της εβδομάδος (κατ' εκτίμηση περί τις 30 ώρες εβδομαδιαίως).

Σχεδιαστήριο Γ' Έτους (Σ3): συνολικής επιφάνειας 260 m². Στεγάζει περί τους 90-95 φοιτητές ενώ διαθέτει περί τις 75 θέσεις εργασίας. Χρησιμοποιείται καθημερινά από τους φοιτητές για τη διδασκαλία του μεγαλύτερου μέρους των μαθημάτων τους όλες τις μέρες της εβδομάδος (κατ' εκτίμηση περί τις 30 ώρες εβδομαδιαίως).

Σχεδιαστήριο Δ', και Ε' Έτους (Σ5) που έχει συνολική επιφάνεια 750 m². Σε αυτό στεγάζονται πολλές λειτουργίες όπως αίθουσες μαθημάτων-σεμιναρίων και το σχεδιαστήριο του Δ' έτους συνολικής επιφάνειας 150 m². Ο χώρος διαθέτει περί τις 70 θέσεις εργασίας για την εξυπηρέτηση 100 περίπου φοιτητών που εργάζονται στον χώρο περί τις 25 ώρες εβδομαδιαίως. Στο κτήριο βρίσκεται και η κεντρική αίθουσα διαλέξεων δυναμικότητας 120 ατόμων και μια μικρή αίθουσα σεμιναρίων των 20 ατόμων. Οι χώροι αυτοί χρησιμοποιούνται και για άλλα μαθήματα μικροτέρων ετών. Οι χώροι του ισογείου είναι ευέλικτοι και με κινητά χωρίσματα αναδιαμορφώνονται για την πραγματοποίηση εργαστηρίων, εκθέσεων και γραπτών εξετάσεων.

Βιβλιοθήκη που βρίσκεται στον όροφο του κτηρίου Σ5 και καταλαμβάνει επιφάνεια 160 μ² περίπου.

Τα Σχεδιαστήρια μπορούν να χρησιμοποιηθούν και για θεωρητικά μαθήματα.

Σύμφωνα με τα παραπάνω και με στοιχεία που αναλύονται στη συνέχεια, ισχύουν οι εξής αναλογίες:

Αριθμός Η.Υ. διαθέσιμος για χρήση από τους φοιτητές	Αριθμός Αιθουσών Διδασκαλίας*	Αριθμός Εργαστηρίων*
70	5 +	5
	Αριθμός θέσεων εκπαίδευσης στις αίθουσες	Αριθμός θέσεων εκπαίδευσης στα εργαστήρια
	0-50 51-100	0-50 51-100
	2 3+	1 4

*Τα Σχεδιαστήρια μπορούν να χρησιμοποιηθούν και για θεωρητικά μαθήματα.

Πίνακας 14 Αίθουσες και Εργαστήρια του Τμήματος

Τα κτήρια όπως και τα αμφιθέατρα διδασκαλίας παρουσιάζουν χρόνια προβλήματα θέρμανσης, εξαερισμού και φωτισμού. Βασικό επίσης πρόβλημα είναι και το ότι οι χώροι διδασκαλίας βρίσκονται σε μεγάλη απόσταση μεταξύ τους, δυσχεραίνοντας την δημιουργία μιας πραγματικής κοινότητας και απομακρύνοντας τις ποικίλες φοιτητικές δραστηριότητες. Ορισμένοι από τους χώρους, ιδιαίτερα στα παλαιά προκατασκευασμένα, είναι προβληματικοί έως απαράδεκτοι, αλλά δεν επαρκούν οι δυνατότητες του Τμήματος να τους επισκευάσει. Είναι ζήτημα στρατηγικής της κεντρικής διοίκησης. Είναι ευνόητο πως το Τμήμα μας έχει κάνει όλες τις απαραίτητες ενέργειες προς αυτήν την κατεύθυνση.

Επάρκεια και ποιότητα γραφείων διδασκόντων

Όπως αναφέρθηκε και στο αμέσως προηγούμενο πεδίο, το πρόβλημα έλλειψης χώρων στο Τμήμα είναι έντονο, άρα και η ανάγκη επίλυσής του θεωρούμε ότι είναι επιτακτική, εκτός των άλλων, λόγω και του διορισμού νέων μελών ΔΕΠ, ο οποίος αναμένεται κατά τη διάρκεια των επόμενων ακαδημαϊκών ετών. Η επάρκεια των γραφείων των διδασκόντων δεν είναι ικανοποιητική, ενώ η ποιότητά τους μπορεί να χαρακτηριστεί μάλλον οριακά ικανοποιητική (ενδεικτικά αναφέρουμε ότι τα τρία κτήρια του Τμήματος είναι προκατασκευασμένα, σχεδιασμένα να εξυπηρετήσουν εντελώς διαφορετικές χρήσεις από αυτές ενός πανεπιστημιακού Τμήματος, υπάρχουν επίσης προβλήματα υγρασίας, μόνωσης, αλλά και ασφάλειας). Ωστόσο, οι διδάσκοντες αναγνωρίζουν ότι αυτό που προέχει είναι η αναβάθμιση των χώρων διδασκαλίας και όχι αυτή των γραφείων τους.

Επάρκεια και ποιότητα χώρων Γραμματείας Τμήματος

Η Γραμματεία του Τμήματος χρησιμοποιεί τρία γραφεία, τα οποία μπορούν να κριθούν μάλλον μη ικανοποιητικά, όχι τόσο όσον αφορά στο μέγεθός τους ή τη λειτουργικότητά τους, αλλά περισσότερο όσον αφορά σε προβλήματα υγρασίας και γενικότερα φθορών λόγω της παλαιότητάς τους. Οι κοινόχρηστοι χώροι στη γραμματεία του Τμήματος είναι πολύ περιορισμένοι, με ελλιπή φωτισμό και θέρμανση. Ας σημειωθεί τέλος και η απουσία αποθηκευτικών χώρων. Η ενεργειακή αναβάθμιση του κτηρίου των χώρων της γραμματείας με χρηματοδότηση από το Ενεργειακό Πάρκο του Πανεπιστημίου Πατρών συνετέλεσε στη μείωση μερικών από τα παραπάνω προβλήματα.

Επάρκεια και ποιότητα υποδομών ΑΜΕΑ

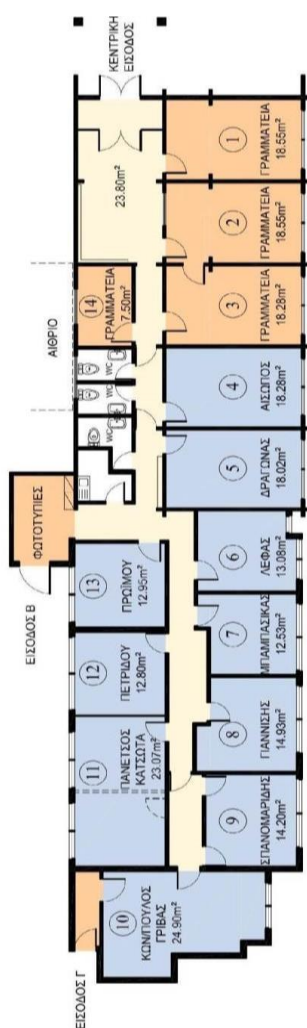
Οι κοινόχρηστοι χώροι του Τμήματος και τα κτήρια που στεγάζουν τη γραμματεία και το υπολογιστικό κέντρο είναι γενικά προσβάσιμα από ΑΜΕΑ, χωρίς όμως ιδιαίτερη πρόβλεψη και χωρίς αυτό να σημαίνει πως η πρόσβαση αυτή είναι εύκολη και γρήγορη.

Εξασφάλιση της πρόσβασης των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας σε υποδομές και εξοπλισμό του Ιδρύματος

Η πρόσβαση της ακαδημαϊκής κοινότητας σε υποδομές του Τμήματος όπως η βιβλιοθήκη είναι ελεύθερη, ο εξοπλισμός όμως του Τμήματος δεν διατίθεται σε φοιτητές χωρίς την εποπτεία μέλους ΔΕΠ. Όσον αφορά στη δυνατότητα χρήσης του εξοπλισμού του Τμήματος από μέλη ΔΕΠ άλλων Τμημάτων, υπάρχει δυνατότητα να παρέχεται, εφόσον υπάρξει ανάλογο αίτημα.

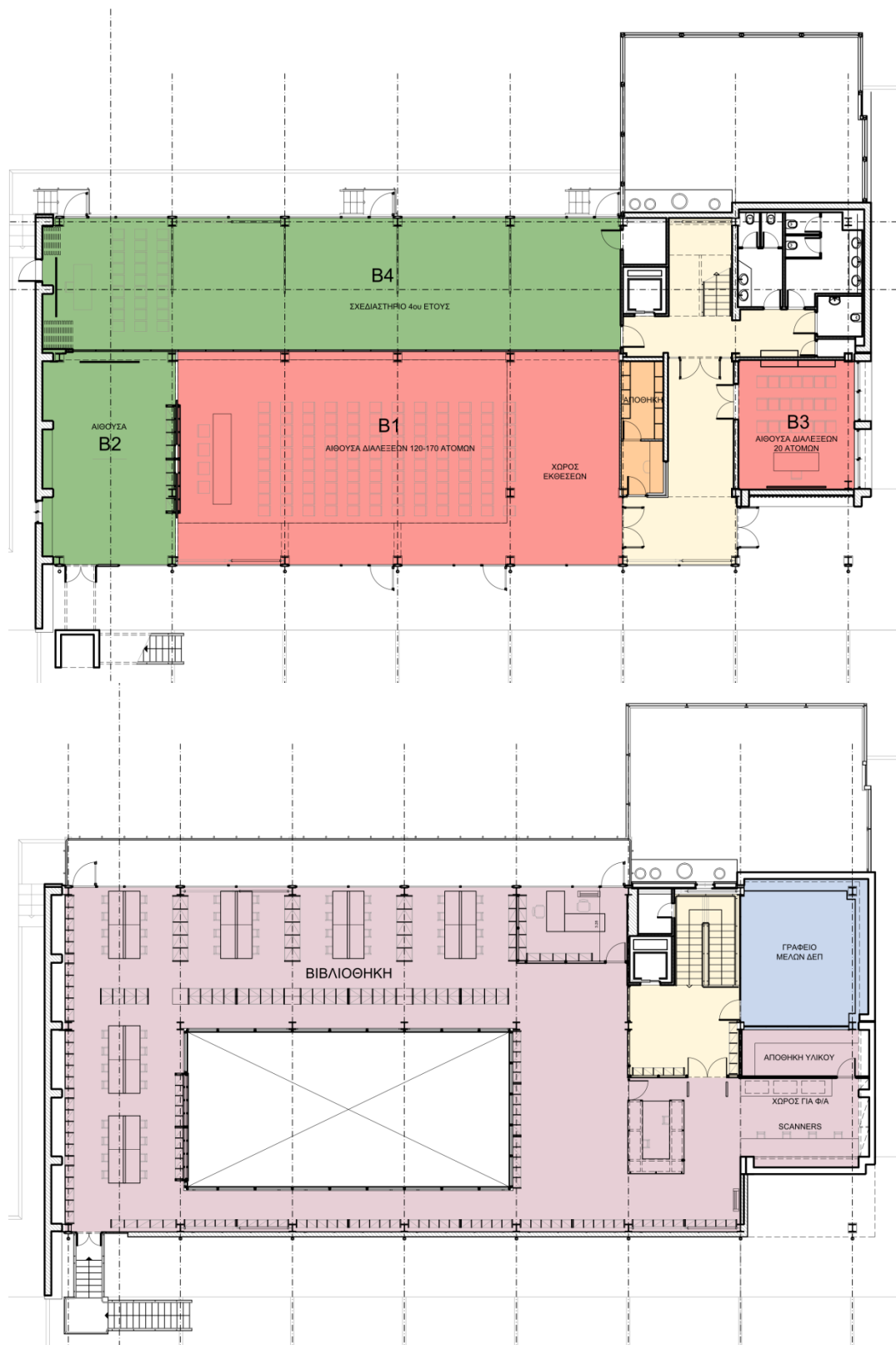
Σύμφωνα με τα παραπάνω οι χώροι του τμήματος αποτυπώνονται στους πίνακες που

Πίνακας 15 Γραμματεία και γραφεία διδασκόντων

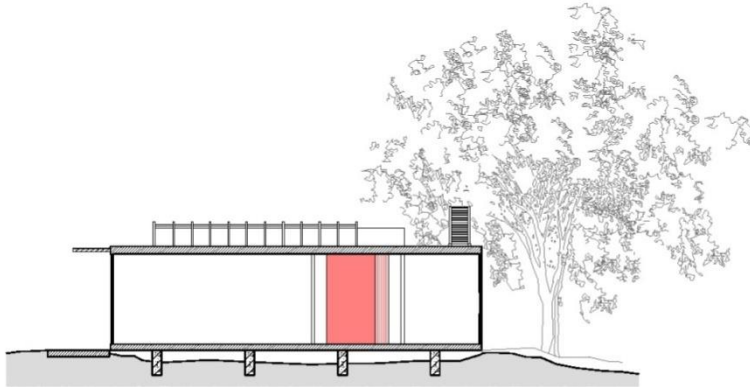
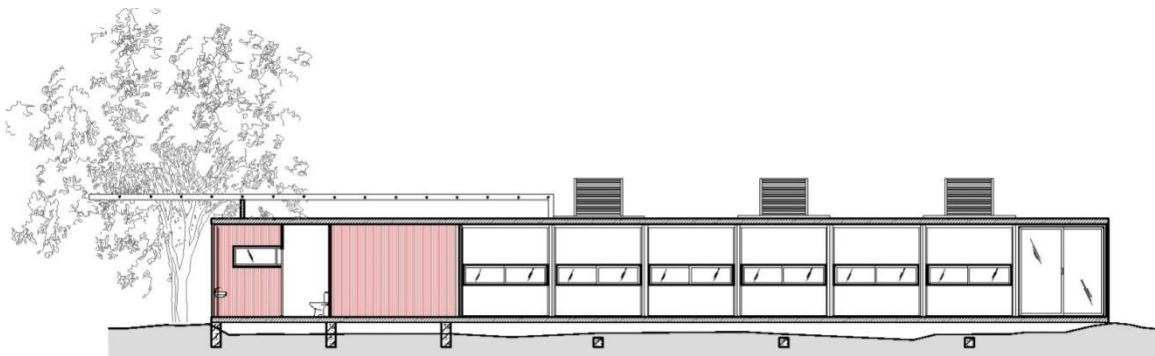
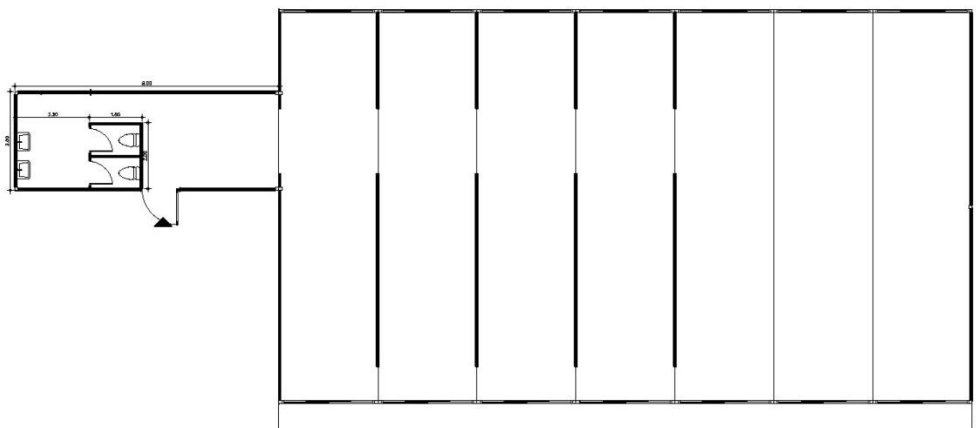

Πίνακας 16 Χώροι του Τμήματος Αρχιτεκτόνων στο Κτήριο Α

Πίνακας 17 Σχεδιαστήριο 5: Κάτοψη Ισογείου και Παταριού (Βιβλιοθήκη)

Πίνακας 18 Κάτοψη και τομές των Σχεδιαστηρίων 1, 2 και 3

7.4. Βαθμός αξιοποίησης νέων τεχνολογιών από τις διάφορες υπηρεσίες του Τμήματος (πλην εκπαιδευτικού και ερευνητικού έργου)

Όλες οι λειτουργίες που υποστηρίζονται από ΤΠΕ χρησιμοποιούνται σε πολύ μεγάλο βαθμό από τις διοικητικές υπηρεσίες, το ακαδημαϊκό προσωπικό του Τμήματος και την πλειονότητα των φοιτητών. Όπως οι τρέχουσες ανακοινώσεις του διδακτικού και διοικητικού προσωπικού προς τους φοιτητές και οι ενημερώσεις για εκδηλώσεις, εργαστήρια, συνέδρια και δραστηριότητες εντός και εκτός του Τμήματος αναρτώνται στον ιστότοπο του τμήματος.

Ο ιστότοπος στο διαδίκτυο ενημερώνεται σε καθημερινή βάση με πληροφορίες και υλικό που αφορά τις δραστηριότητες, το έργο και τις διακρίσεις του τμήματος. Με τον τρόπο αυτό ο ιστότοπος λειτουργεί ουσιαστικά σαν αποθετήριο του έργου που επιτελείται στο τμήμα. Παράλληλα αξιοποιούνται και άλλα social media, όπως το facebook του τμήματος και ο δίαυλος you-tube που στοχεύουν στη ζωντανή επικοινωνία του τμήματος με την ευρύτερη κοινότητα.

Όλα τα μέλη ΔΕΠ έχουν τη δυνατότητα να διαθέτουν προσωπικό χώρο στην ιστοσελίδα του Τμήματος. Επίσης τα περισσότερα μέλη ΔΕΠ χρησιμοποιούν την ηλεκτρονική πλατφόρμα e-class .

7.5. Βαθμός διαφάνειας και αποτελεσματικότητας στη χρήση υποδομών και εξοπλισμού

Η χρήση των υποδομών του Τμήματος κατά το έτος 2014-2015 ήταν απόλυτα ορθολογική. Εξασφαλίστηκε μέσω εσωτερικού συντονισμού και συνεργασίας μεταξύ των μελών του διδακτικού και διοικητικού προσωπικού.

Η χρήση του διαθέσιμου εξοπλισμού του Τμήματος ήταν κι αυτή ορθολογική και διασφαλίστηκε μέσω της συνεργασίας και της οργάνωσης των χρηστών.

7.6. Βαθμός διαφάνειας και αποτελεσματικότητας στη διαχείριση οικονομικών πόρων

Η διαδικασία **σύνταξης** και **εκτέλεσης** του προϋπολογισμού του Τμήματος έγινε όπως προβλέπεται και κι εφαρμόστηκε με ακρίβεια κι αποτελεσματικότητα και τηρώντας τις αποφάσεις του Τμήματος σχετικά με οικονομικής φύσης ζητήματα. Κατά το έτος που αφορά στην παρούσα έκθεση, ο προϋπολογισμός του Τμήματος ήταν απόλυτα ισοσκελισμένος. Να σημειωθεί ότι όλο σχεδόν το τεχνικό μέρος της δουλειάς διεκπεραιώθηκε με μεγάλη φροντίδα και αποτελεσματικότητα από ένα μέλος του διοικητικού προσωπικού.

Ακόμη έγινε όπως προβλέπεται **διαδικασία απολογισμού** στο τέλος του οικονομικού έτους (συνήθως στα μέσα Νοεμβρίου) από τον Οικονομικό Υπεύθυνο του Τμήματος.

Κατά την αντίληψη της ακαδημαϊκής κοινότητας του Τμήματος, τα ως άνω οριζόμενα, από το Ιδρυτικό ΠΔ, για τους στόχους και τους σκοπούς εξακολουθούν να ισχύουν, και τηρούνται με την αποτελεσματική κατάρτιση των φοιτητών σε επίπεδο διδασκαλίας, αλλά και με τη στοχευμένη διάρθρωση των σπουδών μέχρι σήμερα. Ο προβληματισμός που αναπτύχθηκε σχετικά με την επίτευξη στόχων και σκοπών συμπεριέλαβε σταδιακά τρόπους σύνδεσης του Τμήματος με το επάγγελμα και την κοινωνία - καθώς και συνεργασίες με άλλους κοινωνικούς φορείς: το θέμα αυτό εξετάζεται σε ειδική ενότητα στη συνέχεια του παρόντος.

Όλα τα μέλη ΔΕΠ συμφωνούν ότι το Τμήμα πρέπει να αποτελέσει μοχλό της ανάπτυξης της Αρχιτεκτονικής θεωρίας και πρακτικής στην Ελλάδα. Επί πλέον, το Τμήμα πρέπει να συνεχίσει

να επιδιώκει συνεργασίες με την διεθνή κοινότητα ώστε να αποτελέσει ένα πόλο σύνδεσης της αρχιτεκτονικής ακαδημαϊκής δραστηριότητας στην Ελλάδα με διεθνή, Ευρωπαϊκά ή άλλα, ακαδημαϊκά ιδρύματα. Προς την κατεύθυνση αυτή τα τελευταία χρόνια έχει ενταθεί η αναζήτηση συνεργασιών, η διοργάνωση συνεδρίων και προσκλήσεων ομιλητών, ερευνητών ή διεθνούς κύρους επαγγελματιών, από διεθνή Πανεπιστήμια, καθώς και η οργάνωση workshops, η αναζήτηση πόρων και χρηματοδοτήσεων από διεθνή και ελληνικά ανταγωνιστικά προγράμματα, ώστε να δοθεί ώθηση προς αυτήν την κατεύθυνση.

8. Στρατηγική ακαδημαϊκής ανάπτυξης του Τμήματος

8.1. Ανάπτυξη του Τμήματος

Στο αρχικό στάδιο της λειτουργίας του από το 1999-2000 και μέχρι το 2004 η ίδρυση και η ανάπτυξη του Τμήματος βασιζόταν σε συγκεκριμένο σχεδιασμό και χρονοδιάγραμμα, όπως προβλεπόταν από τους όρους χρηματοδότησης ΕΠΕΑΕΚ, με έλεγχο και παρακολούθηση του βαθμού επίτευξης των στόχων του. Μετά τον πρώτο χρόνο λειτουργίας του το τμήμα διενήργησε αξιολόγηση με εξωτερικούς κριτές και με πολύ θετικά σχόλια. Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης είναι δημοσιευμένα αναλυτικά σε σχετικό πολυσέλιδο τεύχος.

Γενικά την ευθύνη για την παρακολούθηση της ποιότητας, των αποτελεσμάτων και των «στρατηγικών» της ανάπτυξης του Τμήματος την έχει κατά κύριο λόγο η Γ.Σ., με πολλές επιμέρους αποφάσεις έπειτα από εισηγήσεις των Προέδρων ή των αρμόδιων Επιτροπών για μείζονα θέματα ανάπτυξης, όπως όλα όσα ενδεικτικά αναφέρονται στη συνέχεια.

Βασική πηγή χρηματοδότησης του Τμήματος είναι ο τακτικός προϋπολογισμός, μέρος του οποίου αξιοποιείται για την ενίσχυση των υποδομών και του εξοπλισμού, με δεδομένη την περιορισμένη ροή των δημοσίων επενδύσεων κατά τα πρόσφατα έτη, και την μηδενική κατά τα τελευταία. Ουσιώδεις ανάγκες από πλευράς ανάπτυξης παραμένουν η δημιουργία νέου κτηρίου που θα καλύπτει τις ανάγκες για χώρους γραφείων και διδασκαλίας καθώς και η συντήρηση και ασφάλεια των υπάρχουσών υποδομών και εξοπλισμού.

Στο Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών στην αρχή της χρονιάς, η Γ.Σ. αποτιμά το επιτελεσμένο έργο και συζητούνται ενέργειες και στόχοι στο πλαίσιο ενός συγκροτημένου σχεδίου ικανοποίησης αναγκών, διόρθωσης ή βελτίωσης δυσλειτουργιών και προγραμματισμού της ανάπτυξης του Τμήματος. Αυτό αποτυπώνεται για παράδειγμα σε θέματα Γ.Σ. που αφορούν τη χάραξη της ετήσιας στρατηγικής του. Γενικά, ο σκοπός της συμμετοχής των μελών του Τμήματος στην διαμόρφωση και την υλοποίηση των αναπτυξιακών στρατηγικών του Τμήματος επιτυγχάνεται σε μεγάλο βαθμό.

Η επεξεργασία των στοιχείων λειτουργίας, αποτελεσματικότητας, ανάπτυξης και επιστημονικής επίδοσης του Τμήματος καταγράφεται η παρούσα.

Προσπάθειες προσέλκυσης ακαδημαϊκού προσωπικού υψηλού επιπέδου

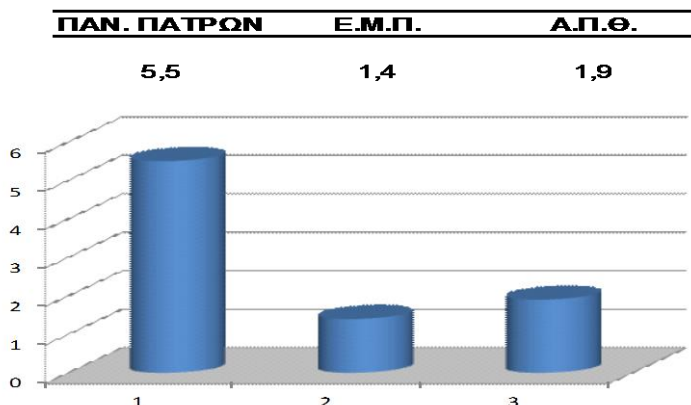
Οι προσπάθειες προσέλκυσης ακαδημαϊκού προσωπικού με την ενημέρωση σχετικά με το έργο και τις προκηρύξεις θέσεων του Τμήματος έχουν αποδώσει και θα συνεχιστούν. Η προϋπόθεση συμμετοχής στο διδακτικό έργο η οποία, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, απαιτεί την γνώση της ελληνικής γλώσσας, αποτελεί γεγονός που έχει δημιουργήσει στο παρελθόν εμπόδια στην προσέλκυση προσωπικού από ιδρύματα του εξωτερικού. Αντίθετα, η πρόσκληση νέων επιστημόνων για διαλέξεις στην ελληνική γλώσσα, αποδίδει μέχρι τώρα πολύ ικανοποιητικά αποτελέσματα και ως προς την προσέλκυση προσωπικού. Οι συχνές συνεργασίες σε εργαστήρια, σεμινάρια και άλλες δράσεις του Τμήματος με αρχιτέκτονες, βοηθάει επίσης στην ίδια κατεύθυνση.

Προγραμματισμός προσλήψεων και εξελίξεων μελών του ακαδημαϊκού προσωπικού και σχέδιο ακαδημαϊκής ανάπτυξης του Τμήματος

Κεντρικά θέματα και βασικές επιδιώξεις της Προσωρινής Γενικής Συνέλευσης μετά την ίδρυση του Τμήματος, όπως και της Γ.Σ.Ε.Σ. μετά την αυτοδύναμη λειτουργία του, ήταν η στελέχωση με διδάσκοντες, ο προγραμματισμός προκηρύξεων νέων θέσεων και εκλογών μελών ΔΕΠ, ενός μέλους ΕΕΔΙΠ και διδασκόντων με σύμβαση κατά το ΠΔ 407/1980, καθώς και η συμμετοχή στον μέχρι πρότινος ετήσιο προγραμματισμό προκηρύξεων θέσεων για το σύνολο του Πανεπιστημίου Πατρών.

Η σημερινή στελέχωση είναι αποτέλεσμα μακροχρόνιου προγραμματισμού και εντατικών προσπάθειών, που διασφάλισαν κατ' αρχήν την εδραίωση και στη συνέχεια την ακαδημαϊκή ανάπτυξη του Τμήματος. Είναι σημαντικό για το Τμήμα να πληρωθούν οι θέσεις που προέκυψαν μετά από τη συνταξιοδότηση των καθηγητών Ι. Πατρώνη και Ν. Πολυδωρίδη, καθώς η αναλογία καθηγητών προς φοιτητές στο τμήμα είναι σημαντικά υποβαθμισμένη (Πίνακας 18).

2007 - 2008
ΑΝΑΛΟΓΙΑ ΦΟΙΤΗΤΩΝ / ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΩΝ
ΣΕ ΕΠΙΛΕΓΜΕΝΕΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΕΣ ΣΧΟΛΕΣ

Πίνακας 18 Συγκριτικός πίνακας με ποσοστά αντίστοιχων Τμημάτων

Με την περικοπή των πιστώσεων για συμβάσεις διδασκόντων βάσει του Π.Δ. 407/1980 το Τμήμα είναι δυστυχώς υποχρεωμένο να καλύπτει τις ανάγκες του διδακτικού έργου σχεδόν αποκλειστικά μέσω των ενεργών μελών ΔΕΠ και των αποθεματικών του Τμήματος στην Επιτροπή Ερευνών. Είναι φανερό ότι υπό αυτές τις συνθήκες χρειάζονται άμεσες ενέργειες για να υπάρξει πληρέστερη κάλυψη των αναγκών τόσο του προπτυχιακού όσο και του μεταπτυχιακού προγράμματος, αλλά και για την ανάπτυξη -των εργαστηρίων, με την επίτευξη μιας λογικής αντιστοιχίας μεταξύ καθηγητών και φοιτητών. Για τους λόγους αυτούς είναι απαραίτητο να πληρωθεί άμεσα τουλάχιστον η τελευταία από τις 21 θέσεις ΔΕΠ και μία από τις θέσεις ΕΔΤΠ που προβλέπονται από το άρθρο 3 του Ιδρυτικού Π.Δ., καθώς και τουλάχιστον μία ακόμη θέση μέλους ΕΕΔΙΠ. (Για τον αριθμό προπτυχιακών φοιτητών που ζητείται ανά έτος από το Τμήμα, για τον αριθμό εισαγόμενων και ενεργών προπτυχιακών φοιτητών και την προέλευσή τους αναλόγως του τρόπου εισαγωγής, καθώς και για τον αριθμό μεταπτυχιακών και επί διδακτορία φοιτητών, βλ. τις αντίστοιχες ως άνω ενότητες της έκθεσης.)

Προσπάθειες Τμήματος για την προσέλκυση φοιτητών υψηλού επιπέδου

Οι βάσεις εισαγωγής των φοιτητών, σε πανελλαδικό επίπεδο, ήταν ήδη υψηλές, δεδομένου ότι η αρχιτεκτονική είναι συνήθως η πρώτη επιλογή των εισερχομένων φοιτητών. Ιδιαίτερα στο Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών του Πανεπιστημίου Πατρών, οι εισερχόμενοι φοιτητές έχουν υψηλές επιδόσεις και επιλέγουν το Τμήμα ως πρώτη ή δεύτερη τους προτίμηση.

8.2. Διαδικασία διαμόρφωσης στρατηγικής ακαδημαϊκής ανάπτυξης του Τμήματος

Η λήψη αποφάσεων της Γ.Σ. μετά από τεκμηριωμένη ανταλλαγή απόψεων έχει καθορίσει τη σύλληψη, την πραγμάτωση και την εξέλιξη όλων των επιμέρους ουσιαστών ζητημάτων της ακαδημαϊκής ανάπτυξης του Τμήματος. Η πρακτική προγραμματισμού και αποτίμησης που ακολουθήθηκε σε συνεδριάσεις της Γ.Σ. στα πρόσφατα ακαδημαϊκά έτη δεν στηριζόταν τόσο σε ποσοτικές μεθόδους, όσο στην διαμόρφωση μίας διαδικασίας εκπόνησης συνολικού σχεδίου ανάπτυξης με στόχευση, χρονοδιάγραμμα, διαμόρφωση, παρακολούθηση και έλεγχο των αποτελεσμάτων. Συνεπώς, στην δεκαπενταετή πορεία του Τμήματος υπήρξε συνειδητά και συστηματικά μία διαδικασία ποιοτικής κρίσης και αποτίμησης.

Ως χαρακτηριστικότερα αποτελέσματα επιτυχούς προγραμματισμού μπορούν να αναφερθούν η οργάνωση επιστημονικών συνεδρίων, ημερίδων και εργαστηρίων, το τακτικό πρόγραμμα διαλέξεων η αύξηση των αιτήσεων για χρηματοδότηση στοχευμένων ερευνητικών προτάσεων. Η εσωτερική αξιολόγηση και κυρίως η εξωτερική αξιολόγηση που ολοκληρώθηκε το περασμένο έτος αποτελούν τη βάση για να προχωρήσει μία συντεταγμένη διαδικασία διαμόρφωσης σχεδίου ανάπτυξης από την Γ.Σ., με τα ποιοτικά και ποσοτικά δεδομένα που προκύπτουν.

9. Σ υ μ π ε ρ ά σ μ α τ α

9.1. Θετικά στοιχεία του Τμήματος και ευκαιρίες αξιοποίησής τους

- Υλοποίηση σημαντικού μέρους των στόχων του Τμήματος και, προπάντων, σαφής εικόνα για τους τρόπους υλοποίησης των υπόλοιπων στόχων αλλά και για το ακριβές περιεχόμενο που αυτοί πρέπει να λάβουν στο άμεσο μέλλον.
- Εδραίωση της φήμης του τμήματος, σε λίγο περισσότερο από δέκα χρόνια, ως του δυναμικότερου «νέου» τμήματος αρχιτεκτονικής στη χώρα.
- Υψηλό επίπεδο αποφοίτων του τμήματος, όπως αποδεικνύεται από το γεγονός ότι σημαντικός αριθμός από αυτούς συνεχίζουν τις σπουδές τους στις καλύτερες αρχιτεκτονικές σχολές διεθνώς, ή εργάζονται σε σημαντικά διεθνή αρχιτεκτονικά γραφεία.
- Διαφανείς και δημοκρατικές διαδικασίες διοίκησης, λειτουργίας και οικονομικής διαχείρισης του Τμήματος.
- Αυστηρή προσήλωση σε υψηλά κριτήρια πρόσληψης μελών ΔΕΠ, γεγονός που έδωσε την ευκαιρία σε αξιόλογους επιστήμονες που έχουν, στην πλειονότητά τους διεθνείς σπουδές, και σημαντικό και αναγνωρισμένο έργο - υλοποιημένο, θεωρητικό και ερευνητικό στην Ελλάδα και διεθνώς - να στελεχώσουν το Τμήμα.
- Διαφανή και αυστηρά κριτήρια στην επιλογή διδασκόντων με σύμβαση, -με αποτέλεσμα την προσέλκυση πολύ αξιόλογων νέων και έμπειρων συναδέλφων, οι οποίοι συνέβαλαν αποφασιστικά στην εδραίωση του τμήματος.
- Σαφές, συνεκτικό, επιστημονικά και τεχνικά άρτιο πρόγραμμα σπουδών.
- Ευέλικτη διαδικασία αναθεώρησης του προγράμματος σπουδών ώστε να ανταποκρίνεται στις αλλαγές στη κοινωνία, στην οικονομία και στο επάγγελμα.
- Υψηλής ποιότητας διδακτικό έργο και αναγνώρισή του ως τέτοιου από τους ίδιους τους φοιτητές, μέσω των αξιολογήσεών τους και τη συστηματική παρακολούθηση των μαθημάτων τους.
- Ιδιαίτερη μέριμνα για την παραγωγή υψηλής ποιότητας διδακτικού υλικού είτε με τη μορφή σημειώσεων, είτε μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας ασύγχρονης εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου (e-class)
- Συνολικά πολύ καλές συναδελφικές σχέσεις μεταξύ διδασκόντων και διδασκομένων, γεγονός που αμβλύνει τις τριβές που προκαλούνται κατά καιρούς στην ελληνική πανεπιστημιακή κοινότητα και διασφαλίζει την ομαλή λειτουργία του Τμήματος.
- Ιδιαίτερη δυναμική στην ανάπτυξη στοχευμένων διεθνών συνεργασιών. Το Τμήμα έχει αναπτύξει συνεργασία με πρωτοπόρα Τμήματα της Ευρώπης και των ΗΠΑ. Πιστεύουμε ότι αυτές οι συνεργασίες θα αποτυπωθούν σε κοινές εκατέρωθεν προσκλήσεις για διδασκαλία, κοινές δημοσιεύσεις ή και άλλες μορφές συνεργασίας στο άμεσο μέλλον.

- Παρά το γεγονός ότι στην πρώτη δεκαετία της ύπαρξής του το Τμήμα έριξε το κύριο βάρος των προσπαθειών του στην υλοποίηση ενός ποιοτικού και απαιτητικού πενταετούς προγράμματος προπτυχιακών σπουδών και την παραγωγή υψηλού επιπέδου αποφοίτων αρχιτεκτόνων μηχανικών, ορισμένα μέλη ΔΕΠ με μεγάλη ερευνητική εμπειρία παρήγαγαν σημαντικές, αν και περιορισμένες σε αριθμό, δημοσιεύσεις, σε επιστημονικά περιοδικά και συνέδρια διεθνούς κύρους.
- Διεθνή συνέδρια: Κατά τα τελευταία έτη, οργανώθηκαν και φιλοξενήθηκαν στο Τμήμα διεθνή συνέδρια και εργαστήρια (workshops), σημαντικά για τα ελληνικά δεδομένα ως προς την συχνότητα και το ακαδημαϊκό κύρος τους.
- Συνεργασία με τοπικούς φορείς και Συλλόγους, καθώς επίσης και σημαντική συμμετοχή στα δρώμενα στον ελληνικό αρχιτεκτονικό χώρο.
  - Σημαντική εκπροσώπηση και συμμετοχή σε διεθνείς οργανισμούς από μέλη ΔΕΠ σε πολλές διαφορετικές αρχιτεκτονικές κατευθύνσεις.

9.2. Αρνητικά σημεία του Τμήματος και ενδεχόμενοι κίνδυνοι

- Ο μεγάλος και δυσανάλογος αριθμός εισακτέων φοιτητών σε σχέση με τον αριθμό των μελών ΔΕΠ και των ελάχιστων πλέον συμβασιούχων διδασκόντων. Ο αριθμός εισακτέων είναι υπερβολικά αυξημένος σε σχέση με τον αριθμό που προτείνει κάθε χρονιά το Τμήμα στο Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων. Σημειώνεται ότι για το έτος 2014-15 ο αριθμός εισακτέων (μέσω των Πανελληνίων εξετάσεων) που προτάθηκε από το Τμήμα ήταν συνολικά 50 φοιτητές και φοιτήτριες, ενώ ο τελικός αριθμός που όρισε το Υπουργείο ήταν 110, ίδιος με τον αριθμό των εισακτέων σε άλλες σχολές αρχιτεκτονικής (Αθήνας, Θεσσαλονίκης) με πολλαπλάσιο αριθμό διδασκόντων.
- Αν και το Τμήμα βρίσκεται σε μια συνεχή πορεία ανάπτυξης από την ίδρυσή του, υπάρχει ο κίνδυνος να ανακοπεί αυτή η δυναμική εξαιτίας της οικονομικής συγκυρίας και της θλιβερής υποχρηματοδότησης των πανεπιστημίων. Επίσης, ως εκ της φύσεώς του, ένα τμήμα αρχιτεκτονικής δεν έχει τη δυνατότητα προσέλκυσης σημαντικών ερευνητικών κονδυλίων που θα μπορούσαν να το ενισχύσουν οικονομικά, όπως πχ. ένα τμήμα ηλεκτρολόγων ή πολιτικών μηχανικών.
- Ανασχετική έχει αποδειχθεί η χρονοτριβή τα τελευταία χρόνια, του Υπουργείου Παιδείας στην προώθηση των διαδικασιών εκλογής και διορισμού μελών ΔΕΠ, η δραματική περικοπή της χρηματοδότησης διδασκαλίας με σύμβαση (Πανεπιστημιακοί Υπότροφοι), σε συνδυασμό με την προαναφερθείσα αύξηση των εισακτέων. Για ένα νέο τμήμα σαν το δικό μας, η στάση αυτή του Υπουργείου Παιδείας μπορεί να θέσει σε κίνδυνο την ομαλή λειτουργία του τμήματος στο άμεσο μέλλον.

Άλλα σημεία που χρήζουν περαιτέρω προσοχής:

- Μέχρι στιγμής δεν έχουν αξιοποιηθεί όσο θα έπρεπε τα δεδομένα που συλλέγονται από την αξιολόγηση των μαθημάτων.
- Ο σχετικά μικρός αριθμός δημοσιεύσεων (ιδιαίτερα των διεθνών δημοσιεύσεων) οι οποίες παράγονται σχεδόν εξ' ολοκλήρου από συγκεκριμένα μέλη ΔΕΠ με ερευνητική εμπειρία, και ο σχετικά μικρός αριθμός ετεροαναφορών στη διεθνή βιβλιογραφία με εξαίρεση τα προαναφερθέντα μέλη ΔΕΠ.
- Η χαμηλή προσέλκυση ερευνητικών προγραμμάτων
- Ελλιπής κτηριακή υποδομή σε χώρους διδασκαλίας, γραφείων και γραμματείας.

10. Σχέδια βελτίωσης

10.1. Βραχυπρόθεσμο σχέδιο δράσης

- Το Τμήμα κάθε έτος δρομολογεί πρωτοβουλίες που θα αμβλύνουν σε μεγάλο βαθμό τις όποιες αδυναμίες του και θα ενισχύσουν περαιτέρω την ανάπτυξή του. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί το πρόγραμμα σπουδών 2013-2014.
- Το Τμήμα, με πρωτοβουλία της ΟΜΕΑ, επεξεργάζεται τρόπους ώστε η διαδικασία της αξιολόγησης να αποτελέσει μια μόνιμη και σταθερή πρακτική που θα επικαιροποιεί τα στοιχεία της παρούσας έκθεσης. Σε σχέση και με την εμπειρία σύνταξης της εσωτερικής αξιολόγησης και των ετήσιων εκθέσεων, το Τμήμα δρομολογεί μία συστηματικότερη διαδικασία διαμόρφωσης σχεδίου στρατηγικής για την ακαδημαϊκή του ανάπτυξη. Πρέπει όμως να σημειωθεί ότι η έλλειψη γραμματειακής υποστήριξης της ΟΜΕΑ δυσχεραίνει πολύ αυτό το σχέδιο δράσης, καθώς το έργο επιφορτίζονται και πάλι τα μέλη ΔΕΠ και ιδιαίτερα τα μέλη της ΟΜΕΑ πέραν του ήδη επιβαρυσμένου διδακτικού και ερευνητικού τους φορτίου.
- Το Τμήμα έχει προχωρήσει στην ανανέωση των τεχνικών υποδομών του, ειδικά της σημαντικής πλέον σε ποσότητα και ποιότητα βιβλιοθήκης, στην ανάπτυξη του εργαστηρίου Ψηφιακής Κατασκευής Προπλασμάτων (Fabrication Lab) καθώς και στον εξοπλισμό του νέου, υπό διαμόρφωση, εργαστηρίου αειφορικού σχεδιασμού.
- Το Τμήμα είχε ήδη προχωρήσει στην προκήρυξη θέσεων μελών ΔΕΠ σε επιστημονικές περιοχές που δεν καλύπτονται από τα υπάρχοντα μέλη ΔΕΠ. Δυστυχώς όμως, λόγω της οικονομικής κατάστασης στη χώρα, οι προκηρύξεις των θέσεων αυτών επεστράφησαν από το Υπουργείο.

Το Τμήμα συνεχίζει να επενδύει ένα μεγάλο μέρος του προϋπολογισμού του στην ενίσχυση των διεθνών συνεργασιών. Τέτοιες πρωτοβουλίες είναι, για παράδειγμα, η πραγματοποίηση διεθνών συνεδρίων, εργαστηρίων (workshops) εντός και εκτός Ελλάδας και συνεργασίες διδασκαλίας όπως το Villard, συνεργασίες στα πλαίσια του Erasmus, συνεργασία με Γερμανικά Πανεπιστήμια με χρηματοδότηση από την «Ελληνογερμανική Συνέλευση» κλπ, καθώς και προσκλήσεις σε διακεκριμένους Έλληνες και ξένους ομιλητές.

10.2. Μεσοπρόθεσμο σχέδιο δράσης

- Είναι απολύτως απαραίτητο να πληρωθεί τουλάχιστον η τελευταία από τις 21 θέσεις ΔΕΠ και μία από τις θέσεις ΕΤΕΠ που προβλέπονται από το άρθρο 3 στο Ιδρυτικό ΠΔ, καθώς και τουλάχιστον μία ακόμη θέση μέλους ΕΕΔΙΠ. Είναι απαραίτητο αφ' ενός, για την κατά το δυνατόν πληρέστερη κάλυψη των αναγκών του προπτυχιακού και του μεταπτυχιακού προγράμματος αλλά και για την επίτευξη μιας λογικής αντιστοιχίας με τον αριθμό φοιτητών στο Τμήμα.
- Εντονότερη και διαρκέστερη προσπάθεια να εξασφαλισθεί χρηματοδότηση ερευνητικών προγραμμάτων, γεγονός που θα επιτρέψει κυρίως τη χρηματοδότηση διδακτορικών διατριβών και την οικονομική ενίσχυση μεταπτυχιακών και προπτυχιακών φοιτητών που θα συμμετέχουν σε αυτά, αλλά και θα διευκολύνει την πραγματοποίηση συνεδρίων, εκδόσεων κτλ.
- Πρωτοβουλίες στην κατεύθυνση της ανάληψης πρωταγωνιστικού ρόλου εντός και εκτός Ελλάδας με την έκδοση ενός επιστημονικού περιοδικού και την διεύθυνση μιας

επιστημονικής σειράς πανεπιστημιακών εκδόσεων. Στη κατεύθυνση αυτή το τμήμα εκδίδει ήδη το περιοδικό 2610, το οποίο διαρκώς αναβαθμίζει.

- Ενίσχυση και αναθεώρηση του ΠΜΣ με στόχο την προσέλκυση, και μέσω ερευνητικών υποτροφιών, μεταπτυχιακών φοιτητών υψηλού επιπέδου, οι οποίοι θα συνδράμουν τα μέλη ΔΕΠ στις ερευνητικές δραστηριότητές τους. Προς τούτο, έχει ήδη εγκριθεί νέο σχήμα ΠΜΣ και βελτιωθεί ο κανονισμός Εκπόνησης Διδακτορικής Διατριβής.
- Συνεχής διεκδίκηση από το Πανεπιστήμιο και το Υπουργείο περισσότερων χώρων και λοιπών κτηριακών υποδομών, ώστε να μπορεί να ανταποκριθεί στο διαρκώς αυξανόμενο αριθμό εισακτέων.
- Σταδιακή, προσεκτική, αλλά και συνεχής προσαρμογή του προγράμματος σπουδών και του προσανατολισμού του τμήματος στα συνεχώς μεταβαλλόμενα περιβαλλοντικά, οικονομικά, κοινωνικά και επαγγελματικά δεδομένα

9.4 Εξωτερική Αξιολόγηση του τμήματος: Προτάσεις για βελτίωση

Η εξωτερική αξιολόγηση του τμήματος ολοκληρώθηκε τον Δεκέμβριο του 2013 και ήταν ιδιαίτερα θετική για το τμήμα επισημαίνοντας πως «..Κατά τα 13 χρόνια λειτουργίας του έχει κατακτήσει μια ξεχωριστή θέση, τόσο όσον αφορά τη συνεισφορά της ανανέωσης στην αρχιτεκτονική παιδεία στην Ελλάδα, όσο και την συμμετοχή σε ένα διεθνές και Ευρωπαϊκό δίκτυο σχολών. Στην έκθεση αξιολόγησης γίνεται αναφορά και στην ανάγκη διασφάλισης της ποιότητας διδασκαλίας που παρέχει σήμερα καθώς και προτάσεις για την πιο αποτελεσματική λειτουργία του. Σχετικά αποσπάσματα από την έκθεση ακολουθούν. **.. Το Τμήμα πρέπει να διασφαλίσει και στο μέλλον την υψηλή ποιότητα προπτυχιακής εκπαίδευσης που παρέχει σήμερα.**

... Το Τμήμα διέρχεται μια κρίσιμη περίοδο που χαρακτηρίζεται από υψηλή αναλογία φοιτητών προς διδακτικό προσωπικό, ιδιαίτερα μειωμένο προϋπολογισμό, και μη ικανοποιητική κτιριακή υποδομή.

.... Το επί συμβάσει προσωπικό θεωρείται διεθνώς αναγκαίο και αναπόσπαστο Τμήμα του διδακτικού προσωπικού της αρχιτεκτονικής σχολής και φέρει καθοριστικό ρόλο στις εκπαιδευτικές δραστηριότητες. Είναι πάγια πρακτική στις αρχιτεκτονικές σχολές όλου του κόσμου να αναζητούν τη συμμετοχή διδακτικού προσωπικού με επαγγελματική δραστηριότητα.

ΒΕΛΤΙΩΣΕΙΣ

Είναι ανάγκη να βελτιωθεί η παρούσα αναλογία φοιτητών προς μέλη ΔΕΠ, με τον περιορισμό του αριθμού εισαγομένων φοιτητών και την αύξηση των μελών ΔΕΠ, ή του αριθμού συμβασιούχων διδασκόντων.

...Το Τμήμα Αρχιτεκτόνων-Μηχανικών αξίζει τη μεγαλύτερη δυνατή συνδρομή των Πανεπιστημιακών Αρχών και της Πολιτείας προκειμένου να συνεχίσει μία ως σήμερα πολύ θετική πορεία. Με δεδομένα την ποιότητα των προπτυχιακών σπουδών, το δημιουργικό έργο των μελών ΔΕΠ, την ανάδειξη και συχνή βράβευση των φοιτητών του, τα δίκτυα διεθνών συνεργασιών, και τις ερευνητικές δραστηριότητες ορισμένων μελών, το Τμήμα μπορεί να αναπτύξει την επιστημονική και εφαρμοσμένη έρευνα, έτσι ώστε να βοηθήσει στην ανάδειξη βιώσιμης ανάπτυξης και νέων μορφών αρχιτεκτονικής πράξης.

11. Πίνακες Εσωτερικής Αξιολόγησης

Ίδρυμα : Πανεπιστήμιο Πατρών

Τμήμα : Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών

Αριθμός προσφερόμενων κατευθύνσεων : 1

Αριθμός μεταπτυχιακών προγραμμάτων : 0

Σχετικός Πίνακας	Ακαδημαϊκό Έτος	2014-2015	2013-2014	2012-2013	2011-2012	2010-2011	2009-2010
# 1	Συνολικός αριθμός μελών ΔΕΠ	20	21	17	17	18	19
# 1	Λοιπό προσωπικό	22	22	13	49	63	125
# 2	Συνολικός αριθμός προπτυχιακών φοιτητών σε κανονικά έτη φοίτησης (ν Χ 2)	755	512	428	428	407	374
# 3	Προσφερόμενες από το Τμήμα θέσεις στις πανελλαδικές	150	120	99	50	50	50
# 3	Συνολικός αριθμός νεοεισερχομένων φοιτητών	150	142	106	99	96	80
# 7	Αριθμός αποφοίτων	98	64	61	69	60	90
# 6	Μ.Ο. βαθμού πτυχίου	7.88	8.05	7.87	7.79	7.79	7.94
# 4	Προσφερόμενες από το Τμήμα θέσεις ΠΜΣ						
# 4	Αριθμός αιτήσεων για ΠΜΣ						
# 12.1	Συνολικός αριθμός μαθημάτων για την απόκτηση πτυχίου	45	45	45	48	48	60
# 12.1	Σύνολο υποχρεωτικών μαθημάτων (Υ)	41	41	35	48	48	60
# 12.1	Συνολικός αριθμός προσφερόμενων μαθημάτων επιλογής	76	76	58	41	69	57
# 15	Συνολικός αριθμός δημοσιεύσεων ΔΕΠ	31	74	77	65	55	49
# 16	Αναγνώριση ερευνητικού έργου (σύνολο)	42	93	65	59	49	43
# 17	Διεθνείς συμμετοχές		3	0	7	5	5

Πίνακας 1. Εξέλιξη του προσωπικού του Τμήματος Πίνακας 1. Εξέλιξη του προσωπικού του Τμήματος

		2014-2015		2013-2014		2012-2013		2011-2012		2010-2011		2009-2010	
		A	Θ	A	Θ	A	Θ	A	Θ	A	Θ	A	Θ
Καθηγητές	Σύνολο	7	2	6	1	3	1	3		3		3	
	Από Εξέλιξη	1	1	2		1	1			1		2	
	Νέες Προσλήψεις												
	Συνταξιοδοτήσεις			1		1				1			
	Παραιτήσεις												
Αναπληρωτές Καθηγητές	Σύνολο	2	1	3	1	6	1	6	2	7	2	8	2
	Από Εξέλιξη		1	0								2	1
	Νέες Προσλήψεις												
	Συνταξιοδοτήσεις									1			
	Παραιτήσεις												
Επίκουροι Καθηγητές	Σύνολο	5	1	4	2	4	1	4	1	4	1	4	1
	Από Εξέλιξη	1											
	Νέες Προσλήψεις				1								
	Συνταξιοδοτήσεις												
	Παραιτήσεις												
Λέκτορες	Σύνολο	1	1	3	1	1		1		1		1	
	Νέες Προσλήψεις			1	1	1							
	Συνταξιοδοτήσεις												
	Παραιτήσεις												
Μέλη ΕΕΔΙΠ	Σύνολο		1	1									
Διδάσκοντες επί συμβάσει*	Σύνολο	8	4	8	4	2	1	2	1	3	1	7	4
Τεχνικό Προσωπικό Εργαστηρίων	Σύνολο	1	1	1	1	1		1		1		1	
	Σύνολο	4	3	4	4	3	6	3	7	3	7	3	7

* (Διδάσκοντες επί συμβάσει): Αναφέρεται σε αριθμό συμβάσεων – όχι διδασκόντων (π.χ. αν ένας διδάσκων έχει δύο συμβάσεις, χειμερινή και εαρινή, τότε μετρώνται δύο συμβάσεις).

Πίνακας 2. Εξέλιξη του συνόλου των εγγεγραμμένων φοιτητών του Τμήματος σε όλα τα έτη σπουδών.

	2014-2015	2013-2014	2012-2013	2011-2012	2010-2011	2009-2010
Προπτυχιακοί	791	688	513	428	407	374
Μεταπτυχιακοί (ΜΔΕ)						
Διδακτορικοί	17	16	17	17	15	15

Πίνακας 3. Εξέλιξη του αριθμού των νέο-εισερχόμενων προπτυχιακών φοιτητών του Τμήματος

	2014-2015	2013-2014	2012-2013	2011-2012	2010-2011	2009-2010
Εισαγωγικές Εξετάσεις	147	132	90	94	84	89
Μετεγγραφές (εισορές προς το Τμήμα)	14	8	3		14	1
Μετεγγραφές (εκροές προς άλλα Τμήματα)	36	32	9	8	18	22
Κατατακτήριες εξετάσεις (πτυχιούχοι ΑΕΙ/ΤΕΙ)	9	13	6	9	4	4
Άλλες Κατηγορίες	16	21	16	4	12	8
Σύνολο	150	142	106	99	96	80
Αλλοδαποί φοιτητές (εκτός προγραμμάτων ανταλλαγών)	4	0	2	2	1	2

Πίνακας 5. Εξέλιξη του αριθμού των θέσεων και των αποφοίτων του Προγράμματος Διδακτορικών Σπουδών

	2014- 2015	2013- 2014	2012- 2013	2011- 2012	2010- 2011	2009- 2010
Συνολικός αριθμός Αιτήσεων (α+β)	1	0	0	1	2	0
(α) Πτυχιούχοι του Τμήματος			1	2		3
(β) Πτυχιούχοι άλλων Τμημάτων	1					2
Συνολικός αριθμός προσφερόμενων θέσεων	1					
Συνολικός αριθμός εγγραφέντων υποψηφίων	1				2	
Συνολικός αριθμός αποφοιτησάντων	1		1			
Μέση διάρκεια σπουδών αποφοίτων (πχ. 4.50)	6.00		6.00		4.00	

Επεξήγηση: Απόφοιτοι = Αριθμός Διδακτόρων που ανακηρύχθηκαν στο έτος που αφορά η στήλη.

Πίνακας 6. Κατανομή βαθμολογίας και μέσος βαθμός πτυχίου των αποφοίτων του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών

Έτος	Συνολικός αριθμός αποφοιτησάντων	Κατανομή Βαθμών (αριθμός φοιτητών και % επί του συνόλου των αποφοιτησάντων)								Μέσος όρος Βαθμολογίας (στο σύνολο των αποφοίτων) (πχ. 8.75)
		5.0-5.9		6.0-6.9		7.0-8.4		8.5-10.0		
		Αριθμός	Ποσοστό	Αριθμός	Ποσοστό	Αριθμός	Ποσοστό	Αριθμός	Ποσοστό	
2009-2010	90	0	0%	5	5.56%	67	74.44%	18	20%	7.94
2010-2011	60	0	0%	4	6.67%	50	83.33%	6	10%	7.79
2011-2012	69	0	0%	3	4.35%	46	66.67%	20	28.99%	7.79
2012-2013	61	0	0%	6	9.84%	41	67.21%	14	22.95%	7.87
2013-2014	64	0	0%	1	1.56%	47	73.44%	16	25%	8.05
2014-2015	98	0	0%	8	8,2%	74	75,5%	16	16,3%	7,88
Σύνολο	442	0		27		325		90		

Επεξήγηση: Κάθε στήλη περιέχει τον αριθμό των φοιτητών που έλαβαν την αντίστοιχη βαθμολογία και το ποσοστό που αυτοί εκπροσωπούν επί του συνολικού αριθμού των αποφοιτησάντων το συγκεκριμένο έτος [π.χ. 26 (=15%)].

Πίνακας 7. Εξέλιξη του αριθμού των αποφοίτων του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών και διάρκεια σπουδών

Έτος	Αποφοιτήσαντες Διάρκεια Σπουδών (σε έτη)						Διάρκει α Σπουδ ών πλέον K+6	Δεν έχουν αποφοι τήσει [2]	Σύνολο	
	Διάρκει α Σπουδ ών K (Κανονι κή) σε έτη [1]	Διάρκει α Σπουδ ών K+1	Διάρκει α Σπουδ ών K+2	Διάρκει α Σπουδ ών K+3	Διάρκει α Σπουδ ών K+4	Διάρκει α Σπουδ ών K+5				
2009-2010		12	41	22	10	5		284	374	
2010-2011	2	2	17	14	22	3		347	407	
2011-2012	3	16	26	15	4	1	2	359	428	
2012-2013	2	8	15	13	15	3	3	410	471	
2013-2014	22	17	10	3	1	2	5	4	64	
2014-2015	3	25	43	8	8	2	1	8	352	450

1. Όπου K = Κανονική διάρκεια σπουδών (σε έτη) στο Τμήμα (π.χ. αν η κανονική διάρκεια σπουδών είναι 4 έτη, τότε K=4 έτη, K+1=5 έτη, K+2=6 έτη,..., K+6=10 έτη) π.χ 60= Αναγράφεται ο αριθμός των εγγεγραμμένων 4ετών φοιτητών του 2011-12, οι οποίοι αποφοίτησαν το ακαδ. έτος 2011-12 (Βάσει των εξεταστικών περιόδων που διενεργήθηκαν εντός του ακαδ. έτους (1.9.11-31.8.12) 15, 5, 4, κ.ο.κ= Αναγράφονται οι αντίστοιχοι αριθμοί των εγγεγραμμένων επί πτυχίω φοιτητών του 2011-12 (όπου 15=μόνο στο 1ο πτυχίο, 5= μόνο στο 2ο πτυχίο, 4= μόνο στο 3ο πτυχίο κλπ), οι οποίοι αποφοίτησαν το ακαδ. έτος 2011-12 (Βάσει των εξεταστικών περιόδων που διενεργήθηκαν εντός του ακαδ. έτους (1.9.11-31.8.12) συμπεριλαμβανομένης της επαναληπτικής εξεταστικής Σεπτεμβρίου 2011).

2. Αναγράφεται ο συνολικός αριθμός των λοιπών εγγεγραμμένων φοιτητών, οι οποίοι θα μπορούσαν να αποφοιτήσουν (εν δυνάμει πτυχιούχοι) το έτος αυτό και δεν αποφοίτησαν (π.χ αν η κανονική διάρκεια σπουδών είναι 4 έτη, τότε αυτοί που κατά το αναφερόμενο ακαδ. έτος είναι εγγεγραμμένοι στο 4ο έτος και πέρα από αυτό). π.χ 190= Αναγράφεται ο συνολικός αριθμός των εγγεγραμμένων 4ετών και επί πτυχίω φοιτητών του ακαδ. έτους 2011-12 που δεν αποφοίτησαν το ακαδ. έτος 2011-12.

3. Σύνολο: Αναγράφεται το άθροισμα όλων των πτυχιούχων και των εν δυνάμει πτυχιούχων του έτους αυτού (δηλαδή, το άθροισμα όλων των στηλών K, K+1, K+2,...,Δεν έχουν αποφοιτήσει).

Πίνακας 9. Συμμετοχή σε Διαπανεπιστημιακά ή Διατμηματικά Προγράμματα Προπτυχιακών Σπουδών

			2014- 2015	2013- 2014	2012 - 2013	2011 - 2012	2010 - 2011	2009 - 2010	Σύνολο
Φοιτητές του Τμήματος που φοίτησαν σε άλλο ΑΕΙ ή σε άλλο Τμήμα	Εσωτερικού								
	Εξωτερικού	Ευρωπαϊκά προγράμματα ανταλλαγών	26 (20 erasmus 6 villard)	21 (16 erasmus 5 villard)	19	18	8	13	105
		Άλλα							
Επισκέπτες φοιτητές άλλων ΑΕΙ ή Τμημάτων στο Τμήμα	Εσωτερικού								
	Εξωτερικού	Ευρωπαϊκά προγράμματα ανταλλαγών	9	6	3	4	2	2	26
		Άλλα							
Μέλη ακαδημαϊκού προσωπικού του Τμήματος που δίδαξαν σε άλλο ΑΕΙ ή σε άλλο Τμήμα	Εσωτερικού								
	Εξωτερικού	Ευρωπαϊκά προγράμματα ανταλλαγών		2		2	3	3	10
		Άλλα	1	2					3
Μέλη ακαδημαϊκού προσωπικού άλλων ΑΕΙ ή Τμημάτων που δίδαξαν στο Τμήμα	Εσωτερικού								
	Εξωτερικού	Ευρωπαϊκά προγράμματα ανταλλαγών					1	1	2
		Άλλα							
Σύνολο			36	26	36	31	22	24	14

* Έτος: Πρόκειται για το ακαδημαϊκό έτος (δύο συνεχόμενα ακαδημαϊκά εξάμηνα), στο οποίο αναφέρεται η Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης.

Πίνακας 11. Συμμετοχή σε Διαπανεπιστημιακά ή Διατμηματικά Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών

			2014- 2015	2013- 2014	2012- 2013	2011- 2012	2010- 2011	2009- 2010	Σύνολο
Φοιτητές του Τμήματος που φοίτησαν σε άλλο ΑΕΙ ή σε άλλο Τμήμα	Εσωτερικού								
	Εξωτερικού	Ευρωπαϊκά προγράμματα ανταλλαγών		29					29
		Άλλα							
Επισκέπτες φοιτητές άλλων ΑΕΙ ή Τμημάτων στο Τμήμα	Εσωτερικού								
	Εξωτερικού	Ευρωπαϊκά προγράμματα ανταλλαγών		6					6
		Άλλα							
Μέλη ακαδημαϊκού προσωπικού του Τμήματος που δίδαξαν σε άλλο ΑΕΙ ή σε άλλο Τμήμα	Εσωτερικού				2		4	3	9
	Εξωτερικού	Ευρωπαϊκά προγράμματα ανταλλαγών		2			1	1	4
		Άλλα	6	2	1				9
Μέλη ακαδημαϊκού προσωπικού άλλων ΑΕΙ ή Τμημάτων που δίδαξαν στο Τμήμα	Εσωτερικού								
	Εξωτερικού	Ευρωπαϊκά προγράμματα ανταλλαγών							
		Άλλα							
Σύνολο		6	39	3		5	4	57	

**Πίνακας 12.1. Μαθήματα Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών
Ακαδημαϊκό Έτος: 2014-2015**

ΑΑ	Μάθημα	Κωδικός Μαθήματος	Πιστ. Μονάδες ECTS	Κατηγορία Μαθήματος	Τύπος Μαθήματος	Ώρες διδασκαλίας ανά εβδομάδα	Εξάμηνο	Τυχόν Προσπατούμενα Μαθήματα	Ιστότοπος	Σελίδα οδηγού σπουδών
1	Αρχιτεκτονικός Σχεδιασμός 5	Arc_050	12	Υποχρεωτικό	Υποβάθρου	12	5ο	Ναι	www.arch.upatras.gr	129
2	Αρχιτεκτονική Εσωτερικών Χώρων 2	Arc_E402	4	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	Επιστ. Περιοχής	4	6ο	Όχι	www.arch.upatras.gr	171
3	Αρχιτεκτονικός Σχεδιασμός 1	Arc_010	12	Υποχρεωτικό	Υποβάθρου	12	1ο	Όχι	www.arch.upatras.gr	109
4	Αρχιτεκτονικός Σχεδιασμός 2	Arc_020	12	Υποχρεωτικό	Υποβάθρου	12	2ο	Ναι	www.arch.upatras.gr	115
5	Αρχιτεκτονικός Σχεδιασμός 3	Arc_030	12	Υποχρεωτικό	Υποβάθρου	12	3ο	Ναι	www.arch.upatras.gr	121
6	Αρχιτεκτονικός Σχεδιασμός 4	Arc_040	12	Υποχρεωτικό	Υποβάθρου	12	4ο	Ναι	www.arch.upatras.gr	125
7	Αρχιτεκτονικός Σχεδιασμός 6	Arc_060	12	Υποχρεωτικό	Υποβάθρου	12	6ο	Ναι	www.arch.upatras.gr	133
8	Δομική Μηχανική 1	Arc_230	4	Υποχρεωτικό	Υποβάθρου	4	1ο	Όχι	www.arch.upatras.gr	111
9	Δομική Μηχανική 2	Arc_240	4	Υποχρεωτικό	Υποβάθρου	4	2ο	Όχι	www.arch.upatras.gr	119
10	Θεωρία της Αρχιτεκτονικής 1	Arc_410	4	Υποχρεωτικό	Υποβάθρου	4	5ο	Όχι	www.arch.upatras.gr	131
11	Θεωρία της Αρχιτεκτονικής 2	Arc_420	4	Υποχρεωτικό	Υποβάθρου	4	6ο	Ναι	www.arch.upatras.gr	125
12	Ιστορία της Αρχιτεκτονικής 3	Arc_330	4	Υποχρεωτικό	Υποβάθρου	4	3ο	Όχι	www.arch.upatras.gr	121
13	Οικοδομική Τεχνολογία 1	Arc_610	6	Υποχρεωτικό	Υποβάθρου	6	3ο	Όχι	www.arch.upatras.gr	123
14	Οικοδομική Τεχνολογία 2	Arc_620	6	Υποχρεωτικό	Υποβάθρου	6	4ο	Ναι	www.arch.upatras.gr	127
15	Οικοδομική Τεχνολογία 4	Arc_640	6	Υποχρεωτικό	Υποβάθρου	6	6ο	Ναι	www.arch.upatras.gr	135
16	Αρχιτεκτονική Εσωτερικών Χώρων 1	Arc_E401	4	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	Επιστ. Περιοχής	4	5ο	Όχι	www.arch.upatras.gr	157
17	Οικοδομική Τεχνολογία 3	Arc_630	6	Υποχρεωτικό	Υποβάθρου	6	5ο	Ναι	www.arch.upatras.gr	131
18	Χαρτογραφία 1	Arc_E801	4	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	Επιστ. Περιοχής	4	5ο	Όχι	www.arch.upatras.gr	163
19	Αρχιτεκτονικός Σχεδιασμός 7	Arc_070	12	Υποχρεωτικό	Υποβάθρου	12	7ο	Ναι	www.arch.upatras.gr	137
20	Ειδικά Κεφάλαια Γεωμετρίας & Ψηφιακής Αρχιτεκτονικής	Arc_E504	4	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	Επιστ. Περιοχής	4	6ο	Όχι	www.arch.upatras.gr	173
21	Εικαστικές/Αρχιτεκτονικές Παρεμβάσεις στη πόλη 2	Arc_E712	4	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	Επιστ. Περιοχής	4	6ο	Όχι	www.arch.upatras.gr	175
22	Ειδικά Κεφάλαια Αρχιτεκτονικής Τεχνολογίας 3	Arc_E203	4	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	Επιστ. Περιοχής	4	5ο	Ναι	www.arch.upatras.gr	153
23	Ειδικά Κεφάλαια Θεωρίας της Αρχιτεκτονικής 1	Arc_E301	4	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	Επιστ. Περιοχής	4	5ο	Όχι	www.arch.upatras.gr	153
24	Ειδικά Κεφάλαια Θεωρίας της Αρχιτεκτονικής 3	Arc_E303	4	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	Επιστ. Περιοχής	4	5ο	Όχι	www.arch.upatras.gr	155
25	Χαρτογραφία 2	Arc_E802	4	Κατ' επιλογήν	Επιστ.	4	6ο	Όχι	www.arch.upatras.gr	175

				από πίνακα Μαθημάτων	Περιοχής				atras.gr	
26	Αρχιτεκτονικός Σχεδιασμός 8	Arc_080	12	Υποχρεωτικό	Υποβάθρου	12	8ο	Ναι	www.arch.up atras.gr	139
27	ΑΕΙΦΟΡΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ	Arc_301	6	Υποχρεωτικό	Υποβάθρου	4	7ο	Ναι	www.arch.up atras.gr	139
28	VILLARD	Arc_EVLO 2	4	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	Επιστ. Περιοχής	4	6ο	Όχι	www.arch.up atras.gr	177
29	ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ & ΟΠΤΙΚΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ 1	Arc_550	4	Υποχρεωτικό	Υποβάθρου	2	1ο	Όχι	www.arch.up atras.gr	113
30	ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ 1	Arc_210	4	Υποχρεωτικό	Υποβάθρου	4	1ο	Όχι	www.arch.up atras.gr	20
31	ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ & ΤΕΧΝΗΣ 1	Arc_311	6	Υποχρεωτικό	Υποβάθρου	6	1ο	Όχι	www.arch.up atras.gr	17
32	ΤΕΧΝΗ & ΟΠΤΙΚΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ 1	Arc_171	4	Υποχρεωτικό	Υποβάθρου	4	3ο	Όχι	www.arch.up atras.gr	123
33	ΠΟΛΗ ΚΑΙ ΤΟΠΙΟ 1	Arc_881	6	Υποχρεωτικό	Υποβάθρου	4	3ο	Όχι	www.arch.up atras.gr	125
34	Χαρτογραφία και Ψηφιακά Αρχεία	Arc_E201	4	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	Επιστ. Περιοχής	4	5ο	Όχι	www.arch.up atras.gr	
35	Ειδικά Κεφάλαια Αρχιτεκτονικών Αναπαραστάσεων 1	Arc_E103	4	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	Υποβάθρου	4	5ο	Όχι	www.arch.up atras.gr	
36	Εργαστήριο Χωροταξίας	Arc_EΣ70 1	8	Υποχρεωτικό	Υποβάθρου	4	7ο	Όχι	www.arch.up atras.gr	149
37	Εργαστήριο Αποκατάστασης Συνόλων	Arc_EΣ40 1	8	Υποχρεωτικό	Υποβάθρου	4	7ο	Όχι	www.arch.up atras.gr	149
38	Εργαστήριο Σχεδιασμού Εσωτερικών Χώρων 1	Arc_EΣ20 1	8	Υποχρεωτικό	Υποβάθρου	4	7ο	Όχι	www.arch.up atras.gr	147
39	Αρχιτεκτονική & Οπτική Επικοινωνία 2	Arc_560	4	Υποχρεωτικό	Υποβάθρου	4	2ο	Ναι	www.arch.up atras.gr	119
40	Μαθηματικά 2	Arc_220	4	Υποχρεωτικό	Υποβάθρου	4	2ο	Όχι	www.arch.up atras.gr	115
41	Ιστορία Αρχιτεκτονικής & Τέχνης 2	Arc_312	6	Υποχρεωτικό	Υποβάθρου	8	2ο	Ναι	www.arch.up atras.gr	117
43	Ειδικά Κεφάλαια Αποκαταστάσεων 2	Arc_E204	4	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	Επιστ. Περιοχής	4	6ο	Όχι	www.arch.up atras.gr	167
44	Ειδικά Κεφάλαια Θεωρίας Αρχιτεκτονικής 4	Arc_E304	4	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	Επιστ. Περιοχής	4	6ο	Όχι	www.arch.up atras.gr	
45	Ειδικά Κεφάλαια Θεωρίας Αρχιτεκτονικής 6	Arc_E306	4	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	Επιστ. Περιοχής	4	6ο	Όχι	www.arch.up atras.gr	169
46	Ειδικά Κεφάλαια Χωροταξίας	Arc_E804	4	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	Επιστ. Περιοχής	4	6ο	Όχι	www.arch.up atras.gr	177
47	Πόλη και Τοπίο 2	Arc_882	4	Υποχρεωτικό	Υποβάθρου	4	4ο	Όχι	www.arch.up atras.gr	129
48	Ιστορία Αρχιτεκτονικής 4	Arc_340	4	Υποχρεωτικό	Υποβάθρου	4	4ο	Όχι	www.arch.up atras.gr	127
49	Ειδικά Κεφάλαια Αστικού Σχεδιασμού 2	Arc_E212	4	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	Επιστ. Περιοχής	4	6ο	Όχι	www.arch.up atras.gr	167
50	Ειδικά Κεφάλαια Ιστορίας της Αρχιτεκτονικής 4	Arc_E604	4	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	Επιστ. Περιοχής	4	6ο	Όχι	www.arch.up atras.gr	
51	Ειδικά Κεφάλαια Αρχιτεκτονικής	Arc_E224	4	Κατ' επιλογήν από πίνακα	Επιστ. Περιοχής	4	6ο	Όχι	www.arch.up atras.gr	

	Τεχνολογίας 4			Μαθημάτων						
52	ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΣΠΟΥΔΗ 1	Arc_E901	4	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	Επιστ. Περιοχής	4	5ο	Όχι	www.arch.upatras.gr	163
53	ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ	21970	14	Υποχρεωτικό	Υποβάθρου	4	8ο	Όχι	www.arch.upatras.gr	141
54	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟ ΑΡΧΑΙΟ ΘΕΑΤΡΟ	Arc_EEΘ Σ01	4	Μάθημα ελεύθερης επιλογής	Επιστ. Περιοχής		5ο	Όχι	www.theaterst.upatras.gr/	
55	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΘΕΩΡΙΑ & ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΧΟΡΟΥ	Arc_EEΘ Σ03	2	Μάθημα ελεύθερης επιλογής	Επιστ. Περιοχής		5ο	Όχι	www.theaterst.upatras.gr/	26
56	ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΘΕΑΤΡΟ ΤΟΥ 20ου ΑΙΩΝΑ (1900-1960)	Arc_EEΘ Σ09	2	Μάθημα ελεύθερης επιλογής	Επιστ. Περιοχής		5ο	Όχι	www.theaterst.upatras.gr/	
57	ΤΟ ΜΕΤΑΠΟΛΕΜΙΚΟ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ	Arc_EEΘ Σ11	2	Μάθημα ελεύθερης επιλογής	Επιστ. Περιοχής		5ο	Όχι	www.theaterst.upatras.gr/	22
58	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΚΛΑΣΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ	Arc_EEΦ Λ01	2	Μάθημα ελεύθερης επιλογής	Επιστ. Περιοχής		5ο	Όχι	www.philology-upatras.gr/	85
59	ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ 1669 - 1839	Arc_EEΦ Λ07	2	Μάθημα ελεύθερης επιλογής	Επιστ. Περιοχής		5ο	Όχι	www.philology-upatras.gr/	95
60	ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ ΠΛΑΤΩΝ	Arc_EEΦ Λ09	2	Μάθημα ελεύθερης επιλογής	Επιστ. Περιοχής		5ο	Όχι	www.philosophy.upatras.gr/	108
61	ΝΕΟΤΕΡΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ	Arc_EEΦ Σ01	2	Μάθημα ελεύθερης επιλογής	Επιστ. Περιοχής		5ο	Όχι	www.philosophy.upatras.gr/	
62	ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΑΝΑΓΝΩΣΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ	Arc_EEΦ Σ05	2	Μάθημα ελεύθερης επιλογής	Επιστ. Περιοχής		5ο	Όχι	www.philosophy.upatras.gr/	
63	ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΕΣ ΣΧΟΛΕΣ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑΣ	Arc_EEΦ Σ07	2	Μάθημα ελεύθερης επιλογής	Επιστ. Περιοχής		5ο	Όχι	www.philosophy.upatras.gr/	
64	Βυζαντινή Γραμματεία	Arc_EEΦ Σ09	2	Μάθημα ελεύθερης επιλογής	Επιστ. Περιοχής		5ο	Όχι	www.philosophy.upatras.gr/	
65	ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ	Arc_EEΦ Σ11	2	Μάθημα ελεύθερης επιλογής	Επιστ. Περιοχής		5ο	Όχι	www.philosophy.upatras.gr/	
66	ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ	Arc_EEΦ Σ13	2	Μάθημα ελεύθερης επιλογής	Επιστ. Περιοχής		5ο	Όχι	www.philosophy.upatras.gr/	
67	ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΣΠΟΥΔΗ 1 ΕΛΕΥΘΕΡΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ	Arc_EE01	2	Μάθημα ελεύθερης επιλογής	Επιστ. Περιοχής		5ο	Όχι	www.arch.upatras.gr	
68	ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΣΠΟΥΔΗ 2 ΕΛΕΥΘΕΡΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ	Arc_EE02	2	Μάθημα ελεύθερης επιλογής	Επιστ. Περιοχής		6ο	Όχι	www.arch.upatras.gr	
69	Ειδικά Κεφάλαια Αποκαταστασεων 1	Arc_E111	4	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	Επιστ. Περιοχής		5ο	Όχι	www.arch.upatras.gr	
70	Ειδικά Κεφάλαια Αειφορικού Σχεδιασμού	Arc_E122	4	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	Επιστ. Περιοχής	4	6ο	Όχι	www.arch.upatras.gr	
71	Εργαστήριο VILLARD	Arc_EΣVL	4	Υποχρεωτικό	Επιστ. Περιοχής	4	7ο	Όχι	www.arch.upatras.gr	
72	Εικαστικές /Αρχιτεκτονικές στη Πόλη 1	ARC_E71 1	4	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	Επιστ. Περιοχής	2	5ο	Όχι	www.arch.upatras.gr	
73	Εισαγωγή στις Εικαστικές Τέχνες	Arc_EEΘ Σ13	2	Μάθημα ελεύθερης επιλογής	Επιστ. Περιοχής		5ο	Όχι	www.theaterst.upatras.gr/	
74	Ανεξάρτητη Σπουδή	Arc_E902	4	Μάθημα	Επιστ.	4	6ο	Όχι	www.arch.up	177

	2			ελεύθερης επιλογής	Περιοχής				atras.gr	
75	Εισαγωγή στην Ιστορία & Θεωρία του Κινηματογράφου	Arc_EEΘ Σ08	2	Μάθημα ελεύθερης επιλογής	Επιστ. Περιοχής		6ο	Όχι	www.theaterst.upatras.gr/	
76	ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ Ι	Arc_990 Δ1	22	Υποχρεωτικό	Υποβάθρου		9ο	Ναι	www.arch.upatras.gr	141
77	ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ (30 δ.μ.)	Arc_990 Δ3	44	Υποχρεωτικό	Υποβάθρου		9ο	Ναι	www.arch.upatras.gr	
78	ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ (30 δ.μ.)	Arc_990 Δ3	44	Υποχρεωτικό	Υποβάθρου		10ο	Ναι	www.arch.upatras.gr	
79	ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΙΙ	Arc_990 Δ2	22	Υποχρεωτικό	Υποβάθρου		10ο	Ναι	www.arch.upatras.gr	142
80	Ειδικό Εργαστήριο Σχεδιασμού	Arc_EΣ10 5	8	Υποχρεωτικό	Υποβάθρου	4	7ο	Όχι	www.arch.upatras.gr	151
81	Αρχιτεκτονική Εσωτερικών Χώρων 1B	Arc_E403	4	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	Επιστ. Περιοχής	4	5ο	Όχι	www.arch.upatras.gr	
82	Εργαστήριο Αστικού Σχεδιασμού	Arc_EΣ10 7	8	Υποχρεωτικό	Υποβάθρου	4	7ο	Όχι	www.arch.upatras.gr	147
83	Αρχιτεκτονική Εσωτερικών Χώρων 2β	Arc_E404	4	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	Επιστ. Περιοχής	4	6ο	Όχι	www.arch.upatras.gr	1741
84	Αστικός & Πολεοδομικός Σχεδιασμός 1	ARC_750 A	4	Υποχρεωτικό	Υποβάθρου	4	5ο	Όχι	www.arch.upatras.gr	133
85	Αστικός & Πολεοδομικός Σχεδιασμός 2	ARC_760 A	4	Υποχρεωτικό	Υποβάθρου	6	6ο	Όχι	www.arch.upatras.gr	27
86	Ειδικά Κεφάλαια Σχεδιασμού 1	Arc_E211	4	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	Επιστ. Περιοχής	4	5ο	Όχι	www.arch.upatras.gr	
87	Αρχιτεκτονική και Κριτική Σκέψη	Arc_E611	4	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	Επιστ. Περιοχής	4	5ο	Όχι	www.arch.upatras.gr	159
88	Ειδικά Κεφάλαια Ιστορίας Αρχιτεκτονικής 6	Arc_E606	4	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	Επιστ. Περιοχής	4	6ο	Όχι	www.arch.upatras.gr	
89	Είδη και Μορφές του Μουσικού Θεάτρου απο το 1600 έως τον 20 αιώνα	Arc_EEΘ Σ04	2	Μάθημα ελεύθερης επιλογής	Επιστ. Περιοχής	2	6ο	Όχι	www.theaterst.upatras.gr	
90	Αρχαία Ελληνική Τραγωδία ΙΙΙ: Ευριπίδης	Arc_EEΘ Σ10	2	Μάθημα ελεύθερης επιλογής	Επιστ. Περιοχής	2	6ο	Όχι	www.theatrst.upatras.gr	
91	Το Κρητικό Θέατρο	Arc_EEΘ Σ12	2	Μάθημα ελεύθερης επιλογής	Επιστ. Περιοχής	2	6ο	Όχι	www.theatrst.upatras.gr	
92	Αρχιτεκτονική των Αρχαίων Θεάτρων	Arc_EEΘ Σ14	2	Μάθημα ελεύθερης επιλογής	Επιστ. Περιοχής	2	6ο	Όχι	www.theaterst.upatras.gr	

**Πίνακας 12.2. Μαθήματα Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών
Ακαδημαϊκό Έτος: 2014-2015**

ΑΑ	Εξάμηνο	Μάθημα	Κωδικός Μαθήματος	Υπεύθυνος Διδάσκων & Συνεργάτες	Διαλέξεις (Δ), Φροντιστήριο (Φ), Εργαστήριο (Ε) & αντίστοιχες ώρες/εβδ.	Πολλαπλή Βιβλιογραφία	Χρήση Εκπαιδευτικών Μέσων	Επάρκεια Εκπαιδευτικών Μέσων	Περιγραφή Επάρκειας Εκπαιδευτικών Μέσων	Αριθμός φοιτητών που ενεγράφησαν στο μάθημα	Αριθμός φοιτητών που συμμετείχαν στις εξετάσεις	Αριθμός φοιτητών που πέρασε επιτυχώς στην κανονική ή επαναληπτική εξέταση	Αξιολογήθηκε από τους φοιτητές
1	5ο	Αρχιτεκτονικός Σχεδιασμός 5	Arc_050	α) Λέκτορας Γρίβας Αριστείδης Κωνσταντίνος, Υπεύθυνος Διδάσκων β) Επ. Καθ. Κατσώτα Σπυρίδωνας Δήμητρα, Υπεύθυνος Διδάσκων γ) Λέκτορας Πρωίμου Βασίλειος Αγάπη, Συνεργάτης δ) Λέκτορας Μπαμπάσικας Αναστάσιος Πέτρος, Υπεύθυνος Διδάσκων	Εργαστήριο, 12	Ναι	Ναι			109	129	88	39
2	6ο	Αρχιτεκτονική Εσωτερικών Χώρων 2	Arc_E402	Καθ. Κωνσταντόπουλος Βασίλειος Ηλίας, Υπεύθυνος Διδάσκων	α) Φροντιστήριο, 2 β) Εργαστήριο, 2	Ναι	Ναι			50	19	19	9
3	1ο	Αρχιτεκτονικός Σχεδιασμός 1	Arc_010	α) Επ. Καθ. Κατσώτα Σπυρίδωνας Δήμητρα, Υπεύθυνος Διδάσκων β) Λέκτορας Γρίβας Αριστείδης Κωνσταντίνος, Υπεύθυνος Διδάσκων γ) Λέκτορας Μπαμπάσικας Αναστάσιος Πέτρος,		Ναι	Ναι			183	121	121	59

				Υπεύθυνος Διδάσκων									
4	2ο	Αρχιτεκτονικός Σχεδιασμός 2	Arc_020	α) Λέκτορας Γρίβας Αριστείδης Κωνσταντίνος, Υπεύθυνος Διδάσκων β) Λέκτορας Μπαμπάσιγκας Αναστάσιος Πέτρος, Υπεύθυνος Διδάσκων γ) Επ. Καθ. Κατσώτα Σπυρίδωνας Δήμητρα, Υπεύθυνος Διδάσκων	Εργαστήριο, 12	Ναι	Ναι			178	139	139	54
5	3ο	Αρχιτεκτονικός Σχεδιασμός 3	Arc_030	α) Καθ. Δραγώνας Θεόδωρος Παναγιώτης, Υπεύθυνος Διδάσκων β) Επ. Καθ. Γιαννίσης Αργύριος Δημήτριος, Υπεύθυνος Διδάσκων γ) Καθ. Κωνσταντόπουλος Βασίλειος Ηλίας, Υπεύθυνος Διδάσκων	Εργαστήριο, 12	Ναι	Ναι			146	128	128	55
6	4ο	Αρχιτεκτονικός Σχεδιασμός 4	Arc_040	α) Επ. Καθ. Γιαννίσης Αργύριος Δημήτριος, Υπεύθυνος Διδάσκων β) Καθ. Δραγώνας Θεόδωρος Παναγιώτης, Υπεύθυνος Διδάσκων γ) Λέκτορας Πρωίμου Βασίλειος Αγάπη, Υπεύθυνος Διδάσκων δ) Καθ. Κωνσταντόπουλος Βασίλειος Ηλίας, Υπεύθυνος Διδάσκων	Εργαστήριο, 12	Ναι	Ναι			141	117	117	53
7	6ο	Αρχιτεκτονικός Σχεδιασμός 6	Arc_060	α) Λέκτορας Γρίβας	Εργαστήριο, 12	Ναι	Ναι			114	93	93	44

				Αριστείδης Κωνσταντίνος, Υπεύθυνος Διδάσκων β) Επ. Καθ. Κατσώτα Σπυρίδωνας Δήμητρα, Υπεύθυνος Διδάσκων γ) Λέκτορας Πρωίμου Βασίλειος Αγάπη, Υπεύθυνος Διδάσκων δ) Καθ. Πανέτσος Αχιλλεύς Γεώργιος, Υπεύθυνος Διδάσκων ε) Λέκτορας Μπαμπάσικας Αναστάσιος Πέτρος, Υπεύθυνος Διδάσκων									
8	1ο	Δομική Μηχανική 1	Arc_230	α) Πανεπιστημιακός Υπότροφος Ντουρακόπουλος Ιωάννης, Υπεύθυνος Διδάσκων β) Αν. Καθ. Λιάπη Αναστάσιος Αικατερίνη, Υπεύθυνος Διδάσκων	Διαλέξεις, 4	Ναι	Ναι			234	134	63	
9	2ο	Δομική Μηχανική 2	Arc_240	α) Πανεπιστημιακός Υπότροφος Ντουρακόπουλος Ιωάννης, Υπεύθυνος Διδάσκων β) Αν. Καθ. Λιάπη Αναστάσιος Αικατερίνη, Υπεύθυνος Διδάσκων	Διαλέξεις, 4	Ναι	Ναι			319	129	69	
10	5ο	Θεωρία της Αρχιτεκτονικής 1	Arc_410	Καθ. Πανέτσος Αχιλλεύς Γεώργιος, Υπεύθυνος Διδάσκων	Διαλέξεις, 4	Ναι	Ναι			160	89	71	10
11	6ο	Θεωρία της Αρχιτεκτονικής 2	Arc_420	Καθ. Αίσωπος Αλέξανδρος Ιωάννης,	Διαλέξεις, 4	Ναι	Ναι			164	115	59	23

				Υπεύθυνος Διδάσκων									
12	3ο	Ιστορία της Αρχιτεκτονικής 3	Arc_330	Καθ. Πετρίδου Βασιλική, Υπεύθυνος Διδάσκων	Εργαστήριο, 4	Ναι	Ναι			181	120	112	38
13	3ο	Οικοδομική Τεχνολογία 1	Arc_610	α) Αν. Καθ. Κουφόπουλος Μιχαήλ Πέτρος, Υπεύθυνος Διδάσκων β) Επ. Καθ. Μαμαλούκος Βασίλειος Σταύρος, Υπεύθυνος Διδάσκων γ) Επ. Καθ. Αντωνίου Δημήτριος, Υπεύθυνος Διδάσκων	Εργαστήριο, 6	Ναι	Ναι			157	129	126	92
14	4ο	Οικοδομική Τεχνολογία 2	Arc_620	α) Αν. Καθ. Κουφόπουλος Μιχαήλ Πέτρος, Υπεύθυνος Διδάσκων β) Επ. Καθ. Μαμαλούκος Βασίλειος Σταύρος, Υπεύθυνος Διδάσκων γ) Επ. Καθ. Αντωνίου Αλέξανδρος Γεώργιος, Υπεύθυνος Διδάσκων	Εργαστήριο, 6	Ναι	Ναι			178	127	113	42
15	6ο	Οικοδομική Τεχνολογία 4	Arc_640	α) Αν. Καθ. Κουφόπουλος Μιχαήλ Πέτρος, Υπεύθυνος Διδάσκων β) Αν. Καθ. Λιάπη Αναστάσιος Αικατερίνη, Υπεύθυνος Διδάσκων γ) Επ. Καθ. Αντωνίου Αλέξανδρος Γεώργιος, Υπεύθυνος Διδάσκων	Εργαστήριο, 6	Ναι	Ναι			112	79	77	27

16	5ο	Αρχιτεκτονική Εσωτερικών Χώρων 1	Arc_E401	Καθ. Κωνσταντόπουλος Βασίλειος Ηλίας, Υπεύθυνος Διδάσκων	α) Φροντιστήριο, 2 β) Εργαστήριο, 2	Ναι	Ναι			75	35	32	11
17	5ο	Οικοδομική Τεχνολογία 3	Arc_630	α) Αν. Καθ. Λιάπη Αναστάσιος Αικατερίνη, Υπεύθυνος Διδάσκων β) Αν. Καθ. Κουφόπουλος Μιχαήλ Πέτρος, Υπεύθυνος Διδάσκων	Εργαστήριο, 6	Ναι	Ναι			121	97	97	89
18	5ο	Χαρτογραφία 1	Arc_E801	Καθ. Παππάς Γεώργιος Βασίλειος, Υπεύθυνος Διδάσκων	Φροντιστήριο, 4	Ναι	Ναι			54	31	31	15
19	7ο	Αρχιτεκτονικός Σχεδιασμός 7	Arc_070	α) Καθ. Δραγώνας Θεόδωρος Παναγιώτης, Υπεύθυνος Διδάσκων β) Επ. Καθ. Σπανομαρίδης Κωνσταντίνος Αθανάσιος, Υπεύθυνος Διδάσκων γ) Επ. Καθ. Γιαννίσης Αργύριος Δημήτριος, Υπεύθυνος Διδάσκων δ) Καθ. Πανέτσος Αχιλλεύς Γεώργιος, Υπεύθυνος Διδάσκων ε) Καθ. Αίσωπος Αλέξανδρος Ιωάννης, Υπεύθυνος Διδάσκων	Εργαστήριο, 12	Ναι	Ναι			106	70	70	39
20	6ο	Ειδικά Κεφάλαια Γεωμετρίας & Ψηφιακής Αρχιτεκτονικής	Arc_E504	Αν. Καθ. Λιάπη Αναστάσιος Αικατερίνη, Υπεύθυνος Διδάσκων	α) Φροντιστήριο, 2 β) Εργαστήριο, 2	Ναι	Ναι			102	24	24	23
21	6ο	Εικαστικές/Αρχιτεκτονικές Παρεμβάσεις στη πόλη 2	Arc_E712	Καθ. Κούρος Απόστολος Πάνος,	α) Φροντιστήριο, 2	Ναι	Ναι			41	17	17	4

				Υπεύθυνος Διδάσκων	β) Εργαστήριο, 2								
22	5ο	Ειδικά Κεφάλαια Αρχιτεκτονικής Τεχνολογίας 3	Arc_E203	Αν. Καθ. Λιάπη Αναστάσιος Αικατερίνη, Υπεύθυνος Διδάσκων	Φροντιστήριο, 4	Ναι	Ναι			99	41	41	13
23	5ο	Ειδικά Κεφάλαια Θεωρίας της Αρχιτεκτονικής 1	Arc_E301	Καθ. Δραγώνας Θεόδωρος Παναγιώτης, Υπεύθυνος Διδάσκων	Φροντιστήριο, 4	Ναι	Ναι			84	13	13	14
24	5ο	Ειδικά Κεφάλαια Θεωρίας της Αρχιτεκτονικής 3	Arc_E303		Φροντιστήριο, 4	Ναι	Ναι			127	73	73	34
25	6ο	Χαρτογραφία 2	Arc_E802	Καθ. Παππάς Γεώργιος Βασίλειος, Υπεύθυνος Διδάσκων	Φροντιστήριο, 4	Ναι	Ναι			58	15	15	7
26	8ο	Αρχιτεκτονικός Σχεδιασμός 8	Arc_080	α) Επ. Καθ. Σπανομαρίδης Κωνσταντίνος Αθανάσιος, Υπεύθυνος Διδάσκων β) Καθ. Πανέτσος Αχιλλεύς Γεώργιος, Υπεύθυνος Διδάσκων γ) Καθ. Δραγώνας Θεόδωρος Παναγιώτης, Υπεύθυνος Διδάσκων δ) Επ. Καθ. Γιαννίσης Αργύριος Δημήτριος, Υπεύθυνος Διδάσκων ε) Καθ. Αίσωπος Αλέξανδρος Ιωάννης, Υπεύθυνος Διδάσκων	Εργαστήριο, 12	Ναι	Ναι			92	68	68	42
27	7ο	ΑΕΙΦΟΡΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ	Arc_301	Αν. Καθ. Λιάπη Αναστάσιος Αικατερίνη, Υπεύθυνος Διδάσκων	Εργαστήριο, 4	Ναι	Ναι			106	84	81	
28	6ο	VILLARD	Arc_EV102	Καθ. Πανέτσος	Εργαστήριο, 4	Ναι	Ναι			6	6	6	6

				Αχιλλεύς Γεώργιος, Υπεύθυνος Διδάσκων									
29	1ο	ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ & ΟΠΤΙΚΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ 1	Arc_550	α) Επ. Καθ. Μαμαλούκος Βασίλειος Σταύρος, Υπεύθυνος Διδάσκων β) Επ. Καθ. Αντωνίου Δημήτριος, Υπεύθυνος Διδάσκων	Εργαστήριο, 4	Ναι	Ναι			215	145	97	68
30	1ο	ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ 1	Arc_210	Καθ. Παπαδάκης Κωνσταντίνος, Υπεύθυνος Διδάσκων	Διαλέξεις, 4	Ναι	Ναι			248	136	46	106
31	1ο	ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ & ΤΕΧΝΗΣ 1	Arc_311	α) Καθ. Πετρίδου Βασιλική, Υπεύθυνος Διδάσκων β) Καθ. Λέφας Κωνσταντίνος Παύλος, Υπεύθυνος Διδάσκων	Διαλέξεις, 6	Ναι	Ναι			200	60	59	54
32	3ο	ΤΕΧΝΗ & ΟΠΤΙΚΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ 1	Arc_171	Καθ. Κούρος Απόστολος Πάνος, Υπεύθυνος Διδάσκων	Εργαστήριο, 4	Ναι	Ναι			170	130	129	20
33	3ο	ΠΟΛΗ ΚΑΙ ΤΟΠΙΟ 1	Arc_881	α) Επ. Καθ. Σπανομαρίδης Κωνσταντίνος Αθανάσιος, Υπεύθυνος Διδάσκων β) Καθ. Παππάς Γεώργιος Βασίλειος, Υπεύθυνος Διδάσκων	Διαλέξεις, 4	Ναι	Ναι			161	119	119	76
34	5ο	Χαρτογραφία και Ψηφιακά Αρχεία	Arc_E201	Επ. Καθ. Γιαννίσης Αργύριος Δημήτριος, Υπεύθυνος Διδάσκων	α) Φροντιστήριο, 2 β) Εργαστήριο, 2	Ναι	Ναι			24	13	13	8
35	5ο	Ειδικά Κεφάλαια Αρχιτεκτονικών Αναπαραστάσεων 1	Arc_E103	Λέκτορας Πρωίμου Βασίλειος Αγάπη, Υπεύθυνος Διδάσκων	Φροντιστήριο, 4	Ναι	Ναι			30	9	9	6
36	7ο	Εργαστήριο Χωροταξίας	Arc_EΣ701	Καθ. Παππάς	Εργαστήριο, 8	Ναι	Ναι			9	8	8	3

				Γεώργιος Βασιλείος, Υπεύθυνος Διδάσκων									
37	7ο	Εργαστήριο Αποκατάστασης Συνόλων	Arc_ΕΣ401	α) Αν. Καθ. Κουφόπουλος Μιχαήλ Πέτρος, Υπεύθυνος Διδάσκων β) Επ. Καθ. Μαμαλούκος Βασίλειος Σταύρος, Υπεύθυνος Διδάσκων	Εργαστήριο, 8	Ναι	Ναι			12	10	10	12
38	7ο	Εργαστήριο Σχεδιασμού Εσωτερικών Χώρων 1	Arc_ΕΣ201	Καθ. Κωνσταντόπουλος Βασίλειος Ηλίας, Υπεύθυνος Διδάσκων	Εργαστήριο, 8	Ναι	Ναι			33	25	25	11
39	2ο	Αρχιτεκτονική & Οπτική Επικοινωνία 2	Arc_560	α) Λέκτορας Πρώιμου Βασιλείος Αγάπη, Υπεύθυνος Διδάσκων β) Επ. Καθ. Γιαννίσης Αργύριος Δημήτριος, Υπεύθυνος Διδάσκων	Εργαστήριο, 4	Ναι	Ναι			232	93	88	52
40	2ο	Μαθηματικά 2	Arc_220	Επ. Καθ. Δασκαλάκη Σοφία, Υπεύθυνος Διδάσκων	Διαλέξεις, 4	Ναι	Ναι			308	114	41	14
41	2ο	Ιστορία Αρχιτεκτονικής & Τέχνης 2	Arc_312	α) Καθ. Πετρίδου Βασιλική, Υπεύθυνος Διδάσκων β) Επ. Καθ. Μαμαλούκος Βασίλειος Σταύρος, Υπεύθυνος Διδάσκων	Διαλέξεις, 6	Ναι	Ναι			241	149	33	66
42	4ο	Τέχνη & Οπτική Επικοινωνία 2	Arc_172	α) Καθ. Κούρος Απόστολος Πάνος, Υπεύθυνος Διδάσκων β) Πανεπιστημιακός Υπότροφος Βλάχος Ευάγγελος, Συνεργάτης	Εργαστήριο, 4	Ναι	Ναι			159	125	125	17

43	6ο	Ειδικά Κεφάλαια Αποκαταστάσεων 2	Arc_E204	Αν. Καθ. Κουφόπουλος Μιχαήλ Πέτρος, Υπεύθυνος Διδάσκων	Φροντιστήριο, 4	Ναι	Ναι			24	17	17	22
44	6ο	Ειδικά Κεφάλαια Θεωρίας Αρχιτεκτονικής 4	Arc_E304	Καθ. Λέφας Κωνσταντίνος Παύλος, Υπεύθυνος Διδάσκων	Φροντιστήριο, 4	Ναι	Ναι			5	3	3	
45	6ο	Ειδικά Κεφάλαια Θεωρίας Αρχιτεκτονικής 6	Arc_E306	Λέκτορας Μπαμπάσικας Αναστάσιος Πέτρος, Υπεύθυνος Διδάσκων	Φροντιστήριο, 4	Ναι	Ναι			48	8	8	5
46	6ο	Ειδικά Κεφάλαια Χωροταξίας	Arc_E804	Καθ. Παππάς Γεώργιος Βασίλειος, Υπεύθυνος Διδάσκων	Φροντιστήριο, 4	Ναι	Ναι			47	16	16	10
47	4ο	Πόλη και Τοπίο 2	Arc_882	Επ. Καθ. Σπανομαρίδης Κωνσταντίνος Αθανάσιος, Υπεύθυνος Διδάσκων	Διαλέξεις, 4	Ναι	Ναι			152	76	76	40
48	4ο	Ιστορία Αρχιτεκτονικής 4	Arc_340		α) Διαλέξεις, 4 β) Εργαστήριο, 4	Ναι	Ναι			217	162	153	30
49	6ο	Ειδικά Κεφάλαια Αστικού Σχεδιασμού 2	Arc_E212	Επ. Καθ. Ρόδη Παναγιώτης Άλκηστις, Υπεύθυνος Διδάσκων	α) Φροντιστήριο, 2 β) Εργαστήριο, 2	Ναι	Ναι			56	1	1	19
50	6ο	Ειδικά Κεφάλαια Ιστορίας της Αρχιτεκτονικής 4	Arc_E604	Καθ. Λέφας Κωνσταντίνος Παύλος, Υπεύθυνος Διδάσκων	Φροντιστήριο, 4	Ναι	Ναι			5	2	2	
51	6ο	Ειδικά Κεφάλαια Αρχιτεκτονικής Τεχνολογίας 4	Arc_E224	α) Αν. Καθ. Κουφόπουλος Μιχαήλ Πέτρος, Υπεύθυνος Διδάσκων β) Επ. Καθ. Σπανομαρίδης Κωνσταντίνος	Φροντιστήριο, 4	Ναι	Ναι			13	1	1	

				Αθανάσιος, Υπεύθυνος Διδάσκων									
52	5ο	ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΣΠΟΥΔΗ 1	Arc_E901	α) Καθ. Κωνσταντόπουλος Βασίλειος Ηλίας, Υπεύθυνος Διδάσκων β) Επ. Καθ. Σπανομαρίδης Κωνσταντίνος Αθανάσιος, Υπεύθυνος Διδάσκων γ) Καθ. Πετρίδου Βασιλική, Υπεύθυνος Διδάσκων δ) Αν. Καθ. Λιάπη Αναστάσιος Αικατερίνη, Υπεύθυνος Διδάσκων ε) Λέκτορας Μπαμπάσικας Αναστάσιος Πέτρος, Υπεύθυνος Διδάσκων στ) Λέκτορας Πρωίμου Βασίλειος Αγάπη, Υπεύθυνος Διδάσκων ζ) Λέκτορας Γρίβας Αριστείδης Κωνσταντίνος, Υπεύθυνος Διδάσκων η) Επ. Καθ. Μαμαλούκος Βασίλειος Σταύρος, Υπεύθυνος Διδάσκων	α) Φροντιστήριο, 2 β) Εργαστήριο, 2	Ναι	Ναι			25	13	13	
53	8ο	ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ	21970	α) Καθ. Πανέτσος Αχιλλεύς Γεώργιος, Υπεύθυνος Διδάσκων β) Αν. Καθ. Λιάπη Αναστάσιος Αικατερίνη, Υπεύθυνος Διδάσκων		Ναι	Ναι			234	62	62	

				<p>γ) Αν. Καθ. Κουφόπουλος Μιχαήλ Πέτρος, Υπεύθυνος Διδάσκων</p> <p>δ) Καθ. Δραγώνας Θεόδωρος Παναγιώτης, Υπεύθυνος Διδάσκων</p> <p>ε) Καθ. Πετρίδου Βασιλική, Υπεύθυνος Διδάσκων</p> <p>στ) Καθ. Κωνσταντόπουλος Βασίλειος Ηλίας, Υπεύθυνος Διδάσκων</p> <p>ζ) Λέκτορας Μπαμπάσικας Αναστάσιος Πέτρος, Υπεύθυνος Διδάσκων</p> <p>η) Επ. Καθ. Κατσώτα Σπυρίδωνας Δήμητρα, Υπεύθυνος Διδάσκων</p> <p>θ) Καθ. Παπτάς Γεώργιος Βασίλειος, Υπεύθυνος Διδάσκων</p> <p>ι) Επ. Καθ. Σπανομαρίδης Κωνσταντίνος Αθανάσιος, Υπεύθυνος Διδάσκων</p> <p>κ) Καθ. Αίσωπος Αλέξανδρος Ιωάννης, Υπεύθυνος Διδάσκων</p> <p>ια) Λέκτορας Πρωίμου Βασίλειος Αγάπη, Υπεύθυνος Διδάσκων</p> <p>ιβ) Καθ. Κούρος Απόστολος Πάνος, Υπεύθυνος Διδάσκων</p> <p>ιγ) Καθ. Λέφας</p>									
--	--	--	--	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--

				Κωνσταντίνος Παύλος, Υπεύθυνος Διδάσκων									
54	5ο	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟ ΑΡΧΑΙΟ ΘΕΑΤΡΟ	Arc_ΕΕΘΣ01	Καθ. Στεφανόπουλος Θεόδωρος, Υπεύθυνος Διδάσκων	Ναι	Ναι				1	0	0	
55	5ο	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΘΕΩΡΙΑ & ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΧΟΡΟΥ	Arc_ΕΕΘΣ03	Επ. Καθ. Σαβράμη Αικατερίνη, Υπεύθυνος Διδάσκων	Ναι	Ναι				2	0	0	
56	5ο	ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΘΕΑΤΡΟ ΤΟΥ 20ου ΑΙΩΝΑ (1900-1960)	Arc_ΕΕΘΣ09	Επ. Καθ. Ρόζη Αγγελική, Υπεύθυνος Διδάσκων	Ναι	Ναι				4	0	0	
57	5ο	ΤΟ ΜΕΤΑΠΟΛΕΜΙΚΟ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ	Arc_ΕΕΘΣ11	Επ. Καθ. Ρόζη Αγγελική, Υπεύθυνος Διδάσκων	Ναι	Ναι				1	0	0	
58	5ο	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΚΛΑΣΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ	Arc_ΕΕΦΛ01	Λέκτορας Παπαχρυσστόμου Αθηνά, Υπεύθυνος Διδάσκων	Ναι	Ναι				2	0	0	
59	5ο	ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ 1669 - 1839	Arc_ΕΕΦΛ07	Επ. Καθ. Αθήνη Αναστασία, Υπεύθυνος Διδάσκων	Ναι	Ναι				0	0	0	
60	5ο	ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ ΠΛΑΤΩΝ	Arc_ΕΕΦΛ09	Αν. Καθ. Ράγκος Σπυρίδων, Υπεύθυνος Διδάσκων	Ναι	Ναι				3	0	0	
61	5ο	ΝΕΟΤΕΡΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ	Arc_ΕΕΦΣ01	Επ. Καθ. Μιχαλάκης Ανδρέας, Υπεύθυνος Διδάσκων	Ναι	Ναι				3	1	1	
62	5ο	ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΑΝΑΓΝΩΣΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ	Arc_ΕΕΦΣ05	α) Επ. Καθ. Γουδέλη Κυριακή, Υπεύθυνος Διδάσκων β) Αν. Καθ. Καλέρη Αικατερίνη, Υπεύθυνος Διδάσκων	Ναι	Ναι				4	0	0	
63	5ο	ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΕΣ ΣΧΟΛΕΣ ΤΗΣ	Arc_ΕΕΦΣ0	Καθ. Τερέζης	Ναι	Ναι				5	0	0	

		ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑΣ	7	Χρήστος, Υπεύθυνος Διδάσκων									
64	5ο	Βυζαντινή Γραμματεία	Arc_ΕΕΦΣ09	Καθ. Τερέζης Χρήστος, Υπεύθυνος Διδάσκων		Ναι	Ναι			1	0	0	
65	5ο	ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ	Arc_ΕΕΦΣ11	Αν. Καθ. Καλέρη Αικατερίνη, Υπεύθυνος Διδάσκων		Ναι	Ναι			3	2	2	
66	5ο	ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ	Arc_ΕΕΦΣ13	Αν. Καθ. Βαλάκας Κωνσταντίνος, Υπεύθυνος Διδάσκων		Ναι	Ναι			0	0	0	
67	5ο	ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΣΠΟΥΔΗ 1 ΕΛΕΥΘΕΡΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ	Arc_ΕΕ01	α) Καθ. Πετρίδου Βασιλική, Υπεύθυνος Διδάσκων β) Καθ. Κωνσταντόπουλος Βασίλειος Ηλίας, Υπεύθυνος Διδάσκων γ) Αν. Καθ. Λιάπη Αναστάσιος Αικατερίνη, Υπεύθυνος Διδάσκων δ) Επ. Καθ. Σπανομαρίδης Κωνσταντίνος Αθανάσιος, Υπεύθυνος Διδάσκων ε) Καθ. Παππάς Γεώργιος Βασίλειος, Υπεύθυνος Διδάσκων στ) Επ. Καθ. Κατσώτα Σπυρίδωνας Δήμητρα, Υπεύθυνος Διδάσκων ζ) Επ. Καθ. Μαμαλούκος Βασίλειος Σταύρος, Υπεύθυνος Διδάσκων η) Λέκτορας Γρίβας Αριστείδης		Ναι	Ναι			1	0	0	

				<p>Κωνσταντίνος, Υπεύθυνος Διδάσκων θ) Επ. Καθ. Ρόδη Παναγιώτης Άλκηστις, Υπεύθυνος Διδάσκων ι) Λέκτορας Μπαμπάσικας Αναστάσιος Πέτρος, Υπεύθυνος Διδάσκων κ) Λέκτορας Πρωίμου Βασίλειος Αγάπη, Υπεύθυνος Διδάσκων ια) Καθ. Κούρος Απόστολος Πάνος, Υπεύθυνος Διδάσκων ιβ) Επ. Καθ. Γιαννίσης Αργύριος Δημήτριος, Υπεύθυνος Διδάσκων ιγ) Καθ. Πανέτσος Αχιλλεύς Γεώργιος, Υπεύθυνος Διδάσκων ιδ) Καθ. Αίσωπος Αλέξανδρος Ιωάννης, Υπεύθυνος Διδάσκων ιε) Καθ. Λέφας Κωνσταντίνος Παύλος, Υπεύθυνος Διδάσκων ιστ) Καθ. Δραγώνας Θεόδωρος Παναγιώτης, Υπεύθυνος Διδάσκων ιζ) Επ. Καθ. Αντωνίου Δημήτριος, Υπεύθυνος Διδάσκων ιη) Αν. Καθ. Κουφόπουλος Μιχαήλ Πέτρος, Υπεύθυνος Διδάσκων</p>									
68	6ο	ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΣΠΟΥΔΗ 2	Arc_EE02	α) ΠΔ407/Λέκτορας	Διαλέξεις, 2	Ναι	Ναι			8	3	3	

		ΕΛΕΥΘΕΡΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ		Αλεξανδρή Ελευθερία, Υπεύθυνος Διδάσκων β) Καθ. Λέφας Κωνσταντίνος Παύλος, Υπεύθυνος Διδάσκων γ) Καθ. Κούρος Απόστολος Πάνος, Υπεύθυνος Διδάσκων									
69	5ο	Ειδικά Κεφάλαια Αποκαταστάσεων 1	Arc_E111	α) Επ. Καθ. Μαμαλούκος Βασίλειος Σταύρος, Υπεύθυνος Διδάσκων β) Αν. Καθ. Κουφόπουλος Μιχαήλ Πέτρος, Υπεύθυνος Διδάσκων	Φροντιστήριο, 4	Ναι	Ναι			37	21	21	
70	6ο	Ειδικά Κεφάλαια Αειφορικού Σχεδιασμού	Arc_E122		α) Φροντιστήριο, 2 β) Εργαστήριο, 4	Ναι	Ναι			22	6	6	
71	7ο	Εργαστήριο VILLARD	Arc_ΕΣVL	Καθ. Πανέτσος Αχιλλεύς Γεώργιος, Υπεύθυνος Διδάσκων	Εργαστήριο, 8	Ναι	Ναι			6	6	6	
72	5ο	Εικαστικές /Αρχιτεκτονικές στη Πόλη 1	ARC_E711	Καθ. Κούρος Απόστολος Πάνος, Υπεύθυνος Διδάσκων	α) Φροντιστήριο, 2 β) Εργαστήριο, 2	Ναι	Ναι			64	29	29	
73	5ο	Εισαγωγή στις Εικαστικές Τέχνες	Arc_ΕΕΘΣ13	Αν. Καθ. Κρέεμπ Μάρτιν, Υπεύθυνος Διδάσκων		Ναι	Ναι			8	1	1	
74	6ο	Ανεξάρτητη Σπουδή 2	Arc_Ε902	α) Καθ. Λέφας Κωνσταντίνος Παύλος, Υπεύθυνος Διδάσκων β) Καθ. Κωνσταντόπουλος Βασίλειος Ηλίας, Υπεύθυνος Διδάσκων	α) Φροντιστήριο, 2 β) Εργαστήριο, 2	Ναι	Ναι			35	6	6	

				γ) Επ. Καθ. Σπανομαρίδης Κωνσταντίνος Αθανάσιος, Υπεύθυνος Διδάσκων δ) Αν. Καθ. Λιάπη Αναστάσιος Αικατερίνη, Υπεύθυνος Διδάσκων									
75	6ο	Εισαγωγή στην Ιστορία & Θεωρία του Κινηματογράφου	Arc_EEΘΣ08	Επ. Καθ. Σωτηροπούλου Χρυσάνθη, Υπεύθυνος Διδάσκων		Ναι	Ναι			9	1	1	
76	9ο	ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ Ι	Arc_990Δ1	Όλοι οι διδάσκοντες		Ναι	Όχι			108	11	11	
77	9ο	ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ (30 δ.μ.)	Arc_990Δ3	Όλοι οι διδάσκοντες		Ναι	Όχι			101	41	41	
78	10ο	ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ (30 δ.μ.)	Arc_990Δ3	Όλοι οι διδάσκοντες		Ναι	Όχι			101	41	41	
79	10ο	ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΙΙ	Arc_990Δ2	Όλοι οι διδάσκοντες		Ναι	Ναι			101	41	41	
80	7ο	Ειδικό Εργαστήριο Σχεδιασμού	Arc_EΣ105	Επ. Καθ. Σπανομαρίδης Κωνσταντίνος Αθανάσιος, Υπεύθυνος Διδάσκων	Εργαστήριο, 8	Ναι	Ναι			22	19	19	20
81	5ο	Αρχιτεκτονική Εσωτερικών Χώρων 1Β	Arc_E403		α) Φροντιστήριο, 2 β) Εργαστήριο, 2	Ναι	Ναι			49	18	18	7
82	7ο	Εργαστήριο Αστικού Σχεδιασμού	Arc_EΣ107	Επ. Καθ. Ρόδη Παναγιώτης Άλκηστις, Υπεύθυνος Διδάσκων	Εργαστήριο, 8	Ναι	Ναι			16	12	12	10
83	6ο	Αρχιτεκτονική Εσωτερικών Χώρων 2β	Arc_E404		α) Φροντιστήριο, 2 β) Εργαστήριο, 2	Ναι	Ναι			37	5	5	5
84	5ο	Αστικός & Πολεοδομικός	ARC_750A		Εργαστήριο, 4	Ναι	Ναι			116	101	99	

		Σχεδιασμός 1											
85	6ο	Αστικός & Πολεοδομικός Σχεδιασμός 2	ARC_760A	Επ. Καθ. Ρόδη Παναγιώτης Άλκηστις, Υπεύθυνος Διδάσκων	Εργαστήριο, 6	Ναι	Ναι			104	89	89	
86	5ο	Ειδικά Κεφάλαια Σχεδιασμού 1	Arc_E211	Επ. Καθ. Ρόδη Παναγιώτης Άλκηστις, Υπεύθυνος Διδάσκων	α) Φροντιστήριο, 2 β) Εργαστήριο, 2	Ναι	Ναι			54	14	14	
87	5ο	Αρχιτεκτονική και Κριτική Σκέψη	Arc_E611		Φροντιστήριο, 4	Ναι	Ναι			34	7	7	
88	6ο	Ειδικά Κεφάλαια Ιστορίας Αρχιτεκτονικής 6	Arc_E606		Φροντιστήριο, 4	Ναι	Ναι			31	6	6	5
89	6ο	Είδη και Μορφές του Μουσικού Θεάτρου απο το 1600 έως τον 20 αιώνα	Arc_EEΘΣ04			Όχι	Όχι			1	0	0	
90	6ο	Αρχαία Ελληνική Τραγωδία ΙΙΙ: Ευριπίδης	Arc_EEΘΣ10			Ναι	Ναι			1	0	0	
91	6ο	Το Κρητικό Θέατρο	Arc_EEΘΣ12	Επ. Καθ. Βασιλείου Αρετή, Υπεύθυνος Διδάσκων	Διαλέξεις, 2	Ναι	Ναι			0	0	0	
92	6ο	Αρχιτεκτονική των Αρχαίων Θεάτρων	Arc_EEΘΣ14	Αν. Καθ. Κρέεμπ Μάρτιν, Υπεύθυνος Διδάσκων	Διαλέξεις, 2	Ναι	Ναι			5	0	0	

Πίνακας 15. Αριθμός Επιστημονικών δημοσιεύσεων των μελών Δ.Ε.Π. του Τμήματος

	A	B	Γ	Δ	Ε	ΣΤ	Z	Η	Θ	I
2009	1	6	5	6	9	5	0	12	5	0
2010	6	2	6	6	3	4	0	22	6	0
2011	6	6	7	5	4	6	0	29	2	0
2012	4	7	0	9	4	4	1	10	2	0
2013	6	6	9	10	6	5	2	15	13	2
2014	0	4	0	7	0	5	1	11	2	1
Σύνολο	23	31	27	43	26	29	4	99	30	3

Επεξηγήσεις:

A = Βιβλία/μονογραφίες

B = Εργασίες σε επιστημονικά περιοδικά με κριτές

Γ = Εργασίες σε επιστημονικά περιοδικά χωρίς κριτές

Δ = Εργασίες σε πρακτικά συνεδρίων με κριτές

Ε = Εργασίες σε πρακτικά συνεδρίων χωρίς κριτές

ΣΤ = Κεφάλαια σε συλλογικούς τόμους

Z = Συλλογικοί τόμοι στους οποίους επιστημονικός εκδότης είναι μέλος Δ.Ε.Π. του Τμήματος

Η = Άλλες εργασίες

Θ = Ανακοινώσεις σε επιστημονικά συνέδρια (με κριτές) που δεν εκδίδουν πρακτικά

I = Βιβλιοκρισίες που συντάχθηκαν από μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος

Πίνακας 16. Αναγνώριση του ερευνητικού έργου του Τμήματος

	A	B	Γ	Δ	Ε	ΣΤ	Z
2009	60	7	6	10	6	1	0
2010	31	6	1	8	12	6	0
2011	33	8	0	9	7	6	0
2012	51	10	1	4	2	7	1
2013	36	12	6	8	6	15	1
2014	33	0	0	5	0	4	0
Σύνολο	244	43	14	44	33	39	2

Επεξηγήσεις:

A = Ετεροαναφορές

B = Αναφορές του ειδικού/επιστημονικού τύπου

Γ = Βιβλιοκρισίες τρίτων για δημοσιεύσεις μελών Δ.Ε.Π. του Τμήματος

Δ = Συμμετοχές σε επιτροπές επιστημονικών συνεδρίων

Ε = Συμμετοχές σε συντακτικές επιτροπές επιστημονικών περιοδικών

ΣΤ = Προσκλήσεις για διαλέξεις

Z = Διπλώματα ευρεσιτεχνίας

Πίνακας 17. Διεθνής Ερευνητική/Ακαδημαϊκή Παρουσία Τμήματος

		2014	2013	2012	2011	2010	2009	Σύνολο
Αριθμός συμμετοχών σε διεθνή ανταγωνιστικά ερευνητικά προγράμματα	Ως συντονιστές	0	0	0	2	1	1	4
	Ως συνεργάτες (partners)		0	0				
Αριθμός μελών ΔΕΠ με χρηματοδότηση από διεθνείς φορείς ή διεθνή προγράμματα έρευνας		0	2	0	2	1	1	6
Αριθμός μελών ΔΕΠ με διοικητικές θέσεις σε διεθνείς ακαδημαϊκούς/ερευνητικούς οργανισμούς ή επιστημονικές εταιρίες		1	1	0	3	3	3	11

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΜΗΜΑΤΟΣ Α.Ε.Ι.

ΤΜΗΜΑ	ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ
ΑΕΙ	ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΑΤΡΩΝ
ΣΧΟΛΗ	ΠΟΛΥΤΕΧΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΙΣΑΚΤΕΩΝ ΑΚΑΔ. ΕΤΟΥΣ 2014-15	150	
ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΟΙΤΟΥΝΤΩΝ (ΣΕ ΟΛΑ ΤΑ ΕΞΑΜΗΝΑ ΣΠΟΥΔΩΝ) 31-8-2014	791	
ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΕΝΤΟΣ ΤΗΣ ΚΑΝΟΝΙΚΗΣ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ ΦΟΙΤΗΣΗΣ 31-8-2014	629	
ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΠΕΡΑΝ ΤΗΣ ΚΑΝΟΝΙΚΗΣ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ ΦΟΙΤΗΣΗΣ 31-8-2014	716	
ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΠΟΥ ΑΠΟΦΟΙΤΗΣΑΝ (ΑΝΕΥ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ, ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΩΣ ΤΗΣ ΟΡΚΩΜΟΣΙΑΣ)	ΑΚ. ΕΤΟΣ 2013/14	98
	ΑΚ. ΕΤΟΣ 2012/13	64
	ΑΚ. ΕΤΟΣ 2011/12	61

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ (31-8-2014)								
Καθηγητές	Αναπλ. Καθηγητές	Επικ. Καθηγητές	Λέκτορες/Καθ. Εφαρμογών	ΕΕΔΙΠ/ΕΔΠ	Επί συμβάσει (πλήθος συμβάσεων)	Διοικ. Προσωπικό	ΕΤΕ Π/Ε ΤΠ	Επιστημ Συνεργ
9	3	6	2	1	12	7	2	

Ο παρακάτω πίνακας αφορά το ακαδ. έτος 2013/14

ΕΛΑΧΙΣΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΠΟΥ ΑΠΑΙΤΟΥΝΤΑΙ ΓΙΑ ΤΗ ΛΗΨΗ ΠΤΥΧΙΟΥ	55	
ΣΥΝΟΛΟ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΩΝ ΩΡΩΝ <u>ΘΕΩΡΗΤΙΚΩΝ</u> ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΕΙ Ο ΦΟΙΤΗΤΗΣ ΓΙΑ ΤΗ ΛΗΨΗ ΠΤΥΧΙΟΥ	ΧΕΙΜΕΡ.	ΕΑΡ.
	38	38
ΣΥΝΟΛΟ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΩΝ ΩΡΩΝ <u>ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑΚΩΝ</u> ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΕΙ Ο ΦΟΙΤΗΤΗΣ ΓΙΑ ΤΗ ΛΗΨΗ ΠΤΥΧΙΟΥ (ΕΣΤΩ ΚΑΙ ΑΝ ΑΠΟΤΕΛΕΙ ΜΕΡΟΣ ΘΕΩΡΗΤΙΚΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ)	ΧΕΙΜΕΡ.	ΕΑΡ.
ΣΥΝΟΛΟ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΩΝ ΩΡΩΝ <u>ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΩΝ</u> ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΕΙ Ο ΦΟΙΤΗΤΗΣ ΓΙΑ ΤΗ ΛΗΨΗ ΠΤΥΧΙΟΥ (ΕΣΤΩ ΚΑΙ ΑΝ ΑΠΟΤΕΛΕΙ ΜΕΡΟΣ ΘΕΩΡΗΤΙΚΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ)	ΧΕΙΜΕΡ.	ΕΑΡ.
	141	141
ΓΙΑ ΤΗ ΛΗΨΗ ΠΤΥΧΙΟΥ ΑΠΑΙΤΕΙΤΑΙ ΥΠΟΒΟΛΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ;	ΝΑΙ	ΟΧΙ
	ΝΑΙ	
ΓΙΑ ΤΗ ΛΗΨΗ ΠΤΥΧΙΟΥ ΑΠΑΙΤΕΙΤΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ;	ΝΑΙ	ΟΧΙ
		ΟΧΙ
ΑΡΙΘΜΟΣ ΡΟΩΝ/ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΩΝ ΣΤΟ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ (ΕΑΝ ΥΠΑΡΧΟΥΝ)		
<i>Αναφέρατε τις κατευθύνσεις/ροές, εάν υπάρχουν</i>		
ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΟΣΦΕΡΟΜΕΝΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ	76	
ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΜΕΤ/ΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ (ΠΜΣ) (Αυτόνομα ή σε συνεργασία με άλλα Πανεπιστήμια/Τ.Ε.Ι. της Ελλάδας ή του εξωτερικού)	1	
ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΟΙΤΟΥΝΤΩΝ ΣΕ ΜΔΕ		
ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΠΟΥ ΕΚΠΟΝΟΥΝ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΗ ΔΙΑΤΡΙΒΗ	17	

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

1. ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΑ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ
2. Η ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΣΑΝ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ 1 &2

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

- 1. Ερωτηματολόγιο Φοιτητών (ΜΟ.ΔΙ.Π)**
- 2. Ατομικό Απογραφικό Δελτίο Μελών ΔΕΠ**

1. Ερωτηματολόγιο Φοιτητών (ΜΟ.ΔΙ.Π)

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΑΤΡΩΝ
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΦΟΙΤΗΤΕΣ/ΤΡΙΕΣ

Τμήμα: _____ Μάθημα: _____

Ακαδημαϊκό έτος: _____ Διδάσκων: _____

A B Γ Δ Ε ΣΤ

Προ 2003 03 04 05 06 07 08 09 10 11

Έτος φοίτησης:

Έτος εγγραφής:

Παρακολούθηση Μαθημάτων

	Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα Πολύ	ΔΞ-ΔΑ
1) Πόσο συχνά παρακολουθείτε τις παραδόσεις των μαθημάτων γενικώς;	☐	☐	☐	☐	☐	☐
2) Πόσο συχνά παρακολουθείτε τις παραδόσεις του συγκεκριμένου μαθήματος;	☐	☐	☐	☐	☐	☐
3) Πόσο ενδιαφέρον βρίσκετε το περιεχόμενο του μαθήματος;	☐	☐	☐	☐	☐	☐
4) Πόσο χρήσιμο θεωρείτε το μάθημα για την όλη πορεία των σπουδών σας;	☐	☐	☐	☐	☐	☐
5) Πόσο σχετίζεται το μάθημα με όσα διδασχθήκατε ή διδάσκατε σε άλλα μαθήματα;	☐	☐	☐	☐	☐	☐
6) Οι αίθουσες διδασκαλίας είναι κατάλληλες;	☐	☐	☐	☐	☐	☐
7) Το ωρολόγιο πρόγραμμα διδασκαλίας διευκολύνει την παρακολούθηση;	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Συγγράμματα, Πανεπιστημιακές Σημειώσεις

	Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα Πολύ	ΔΞ-ΔΑ
8) Καλύπτει το περιεχόμενο του συγγράμματος την ύλη του μαθήματος;	☐	☐	☐	☐	☐	☐
9) Καλύπτει το περιεχόμενο των πανεπιστημιακών σημειώσεων την ύλη του μαθήματος;	☐	☐	☐	☐	☐	☐
10) Πόσο καλή θεωρείτε την ποιότητα των χρησιμοποιούμενων συγγραμμάτων;	☐	☐	☐	☐	☐	☐
11) Πόσο καλή κρίνετε την ποιότητα του περιεχομένου των πανεπιστημιακών σημειώσεων;	☐	☐	☐	☐	☐	☐
12) Πόσο καλή κρίνετε την ποιότητα του πρόσθετου υποστηρικτικού υλικού (αν χορηγείται);	☐	☐	☐	☐	☐	☐
13) Έχετε έγκαιρα τα συγγράμματα στη διάθεσή σας για να μελετήσετε στη διάρκεια του εξαμήνου;	☐	☐	☐	☐	☐	☐
14) Χρησιμοποιείτε την Κεντρική Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου ή του Τμήματός σας;	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Διδασκαλία

	Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα Πολύ	ΔΞ-ΔΑ
15) Σας εξήγησε ο διδάσκων τη σημασία και τους στόχους του μαθήματος;	☐	☐	☐	☐	☐	☐
16) Ήταν κατανοητός ο διδάσκων στις παραδόσεις του;	☐	☐	☐	☐	☐	☐
17) Κρίνετε ικανοποιητική την οργάνωση και τη συνοχή των παραδόσεων;	☐	☐	☐	☐	☐	☐
18) Σας κίνησε το ενδιαφέρον για το μάθημα ο τρόπος διδασκαλίας;	☐	☐	☐	☐	☐	☐
19) Προσάρμοσε ο διδάσκων τη διδασκαλία του μαθήματος στο επίπεδο γνώσεων των φοιτητών/τριών;	☐	☐	☐	☐	☐	☐
20) Ενθάρρυνε ο διδάσκων τους φοιτητές/τριες να διατυπώνουν απόψεις - ερωτήσεις;	☐	☐	☐	☐	☐	☐
21) Κρίνετε ικανοποιητική την επικοινωνία του διδάσκοντα με τους φοιτητές/τριες;	☐	☐	☐	☐	☐	☐
22) Απαντούσε κατανοητά ο διδάσκων στις ερωτήσεις σας;	☐	☐	☐	☐	☐	☐
23) Ήταν συνεπής η προσέλευση του διδάσκοντα στις παραδόσεις;	☐	☐	☐	☐	☐	☐
24) Ανέπτυξε ο διδάσκων τη συνεργασία με τους φοιτητές/τριες;	☐	☐	☐	☐	☐	☐
25) Ο τρόπος εξέτασης του μαθήματος συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων του διδάσκοντα;	☐	☐	☐	☐	☐	☐
26) Χρησιμοποιούνται Τεχνολογίες της Πληροφορίας και Επικοινωνίας για τις ανάγκες του μαθήματος;	☐	☐	☐	☐	☐	☐

2 Ατομικό Απογραφικό Δελτίο Μελών ΔΕΠ

Πανεπιστήμιο	Πανεπιστήμιο Πατρών
Σχολή	
Τμήμα:	
Τομέας:	-
Όνομα και τίτλος διδάσκοντος:	
Επιστημονική ειδίκευση	
Τίτλοι και κωδικοί διδασκόμενων μαθημάτων	

I. ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ / ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ή ΑΛΛΟ ΕΡΓΟ¹

I.1 Αριθμός δημοσιεύσεων

	Βιβλία/μονογραφίες	Επιστημονικά περιοδικά με κριτές	Επιστημονικά περιοδικά χωρίς κριτές	Πρακτικά συνεδρίων με κριτές	Πρακτικά συνεδρίων χωρίς κριτές	Κεφάλαια σε συλλογικούς τόμους	Άλλες εργασίες	Ανακνώσεις σε επιστ. συνέδρια (με κριτές) χωρίς σε επιστ. συνέδρια (χωρίς κριτές) χωρίς	Άλλα
2011									
2010									
2009									
2008									
2007									
Σύνολο									

Επεξηγήσεις: Άλλα

--

I.2 Επιστημονικές δημοσιεύσεις

Αναφέρετε τις δημοσιεύσεις της τελευταίας πενταετίας σύμφωνα με την παραπάνω κατηγοριοποίηση

I.3 Αναγνώριση του επιστημονικού και άλλου έργου

_____

¹ Αφορά γνωστικά αντικείμενα εξαιρετικής και αδιαμφισβήτητης ιδιαιτερότητας, όπως προσδιορίζονται από τα Π.Δ. 123/1984, 390/1995, και 187/1996.

	Ετεροαναφορές	Αναφορές του ειδικού/ επιστημονικού τύπου	Βιβλιοκρισίες	Συμμετοχές σε επιτροπές επιστημονικών συνεδρίων	Συμμετοχές σε συντακτικές επιτροπές επιστημονικών περιοδικών	Προσκλήσεις για διαλέξεις σε διεθνή συνέδρια	Διπλώματα ευρεσιτεχνίας	Βραβεία	Τιμητικοί τίτλοι
2011									
2010									
2009									
2008									
2007									
Σύνολο									

Επεξηγήσεις: Διπλώματα ευρεσιτεχνίας, Βραβεία, Τιμητικοί τίτλοι (επίτιμοι διδάκτορες, επισκέπτες καθηγητές, ακαδημαϊκοί, αντεπιστέλλοντα μέλη ακαδημιών κλπ)

Βραβεία:

I.4 Ερευνητικά προγράμματα και έργα

I.4.1 Ποια ερευνητικά προγράμματα ή/και έργα που υλοποιήθηκαν ή βρίσκονται σε εξέλιξη κατά την τελευταία πενταετία συντονίζετε; Σε ποια απλώς συμμετέχετε;

I.4.2 Συμμετέχουν εξωτερικοί συνεργάτες ή/και μεταδιδακτορικοί ερευνητές στα ερευνητικά αυτά προγράμματα ή/και έργα;

I.4.3 Πόσοι προπτυχιακοί φοιτητές συμμετέχουν στις ερευνητικές σας δραστηριότητες το τελευταίο έτος; Πόσοι μεταπτυχιακοί και πόσοι υποψήφιοι διδάκτορες;

II. ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ (Συμπληρώνετε μόνον σε περίπτωση που έχουν εφαρμογή)

II.1 Αριθμός και χωρητικότητα ερευνητικών εργαστηρίων που χρησιμοποιείτε.

II.2 Επάρκεια, καταλληλότητα και ποιότητα των χώρων των ερευνητικών αυτών εργαστηρίων.

II.3 Επάρκεια, καταλληλότητα και ποιότητα του εργαστηριακού εξοπλισμού.

II.4 Καλύπτουν οι διαθέσιμες υποδομές τις ανάγκες της ερευνητικής διαδικασίας;

-

Π.5 Ποια από τα ερευνητικά σας αντικείμενα δεν καλύπτονται από τις διαθέσιμες υποδομές;

-

Π.6 Πόσο εντατική χρήση κάνετε των συγκεκριμένων ερευνητικών υποδομών;

-

Π.7 Πόσο συχνά ανανεώνονται οι ερευνητικές υποδομές; Είναι σύγχρονος ο υπάρχων εξοπλισμός και ποια η λειτουργική του κατάσταση ή ποιες οι τυχόν ανάγκες ανανέωσης/εκσυγχρονισμού του;

Πώς επιδιώκετε τη χρηματοδότηση για προμήθεια, συντήρηση και ανανέωση των ερευνητικών υποδομών;

Π.8 Έχετε ερευνητικές συνεργασίες

(α) Με συναδέλφους του Τμήματος ή με άλλες ακαδημαϊκές μονάδες του ιδρύματος;

(β) Με φορείς και ιδρύματα του εσωτερικού;

(γ) Με φορείς και ιδρύματα του εξωτερικού;

Π.9 Υπάρχει πρακτική αξιοποίηση των ερευνητικών σας αποτελεσμάτων; Αναφέρατε παραδείγματα.

III. ΣΥΝΔΕΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Αναφέρατε άλλες δραστηριότητες που αποτελούν προσφορά υπηρεσιών στο κοινωνικό σύνολο.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ Στοιχεία Αποτίμησης Διδακτικού και Ερευνητικού Έργου

1. Συγκεντρωτικά στοιχεία Αξιολόγησης Φοιτητών

Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΑΤΡΩΝ
ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΕΡΕΥΝΑ

Τμήμα:
Τύπος Ερωτηματολογίου: Προπτυχιακό
Ακαδημαϊκό Έτος: 2014-2015
Ακαδημαϊκό Εξάμηνο: Χειμερινό

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΑΤΡΩΝ
ΜΟΝΑΔΑ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ (ΜΟ.ΔΙ.Π)
(Γενική εικόνα Τμήματος - Προπτυχιακά Μαθήματα)

MO.DI.PI
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΠΑΤΡΩΝ

Α/Α Ερ.	Ερώτηση	Συνολο Απαντήσεων	Έγκυρες	Μ.Ο.	Τ.Α.
Παρακολούθηση Μαθημάτων					
1	Πόσο συχνά παρακολουθείτε τις παραδόσεις των μαθημάτων γενικώς;	959	956	4.37	0.84
2	Πόσο συχνά παρακολουθείτε τις παραδόσεις του συγκεκριμένου μαθήματος;	959	956	4.29	0.98
3	Πόσο ενδιαφέρον βρίσκετε το περιεχόμενο του μαθήματος;	959	957	4.00	0.92
4	Πόσο χρήσιμο θεωρείτε το μάθημα για την όλη πορεία των σπουδών σας;	959	951	4.09	0.95
5	Πόσο σχετίζεται το μάθημα με όσα διδασχθήκατε ή διδάσκατε σε άλλα μαθήματα;	959	954	3.38	1.00
6	Οι αίθουσες διδασκαλίας είναι κατάλληλες;	959	954	2.98	0.97
7	Το ωρολόγιο πρόγραμμα διδασκαλίας διευκολύνει στην παρακολούθηση;	959	949	3.08	1.08
	Στατιστικά Ομάδας Ερωτήσεων			3.74	1.10
Συγγράμματα, Πανεπιστημιακές Σημειώσεις					
8	Καλύπτει το περιεχόμενο του συγγράμματος την ύλη του μαθήματος;	959	806	3.18	1.18
9	Καλύπτει το περιεχόμενο των πανεπιστημιακών σημειώσεων την ύλη του μαθήματος;	959	789	3.38	1.07
10	Πόσο καλή θεωρείτε την ποιότητα των χρησιμοποιούμενων συγγραμμάτων;	959	824	3.53	1.00
11	Πόσο καλή κρίνετε την ποιότητα του περιεχομένου των πανεπιστημιακών σημειώσεων;	959	758	3.42	1.01
12	Πόσο καλή κρίνετε την ποιότητα του πρόσθετου υποστηρικτικού υλικού (αν χορηγείται);	959	673	3.35	1.09
13	Έχετε έγκαιρα τα συγγράμματα στη διάθεσή σας για να τα μελετήσετε στη διάρκεια του εξαμήνου;	959	886	3.49	1.09
14	Χρησιμοποιείτε την Κεντρική Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου ή του Τμήματός σας;	959	942	3.18	1.17
	Στατιστικά Ομάδας Ερωτήσεων			3.36	1.10
Διδασκαλία					
15	Έας ελίγησε ο διδάσκων τη σημασία και τους στόχους του μαθήματος;	959	948	3.77	0.98
16	Ήταν κατανοητός ο διδάσκων στις παραδόσεις του;	959	951	3.92	1.00
17	Κρίνετε ικανοποιητική την οργάνωση και τη συνοχή των παραδόσεων;	959	949	3.85	1.08
18	Έας κίνησε το ενδιαφέρον για το μάθημα ο τρόπος διδασκαλίας;	959	951	3.80	1.11
19	Προσάρμοσε ο διδάσκων τη διδασκαλία του μαθήματος στο επίπεδο γνώσεων των φοιτητών/τριών;	959	938	3.63	1.04
20	Ενθάρρυνε ο διδάσκων του φοιτητές/τριες να διατυπώνουν απόψεις-ερωτήσεις;	959	948	4.01	1.00
21	Κρίνετε ικανοποιητική την επικοινωνία του διδάσκοντα με τους φοιτητές/τριες;	959	950	3.85	1.09
22	Απαντούσε κατανοητά ο διδάσκων στις ερωτήσεις σας;	959	947	3.90	1.00
23	Ήταν συνεπής η προσέλευση του διδάσκοντα στις παραδόσεις;	959	946	3.73	1.20
24	Ανέπτυξε ο διδάσκων τη συνεργασία με τους φοιτητές/τριες;	959	930	3.74	1.03
25	Ο τρόπος εξέτασης του μαθήματος συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων του διδάσκοντα;	959	889	3.85	0.99
26	Χρησιμοποιούνται Τεχνολογίες της Πληροφορίας και Επικοινωνίας για τις ανάγκες του μαθήματος;	959	924	3.68	1.15
	Στατιστικά Ομάδας Ερωτήσεων			3.78	1.06

Έγκυρες = Πλήθος ερωτηματολογίων με μία απάντηση στην ερώτηση, 1=Καθόλου, 5=Πάρα πολύ.
 Μ.Ο. = Μέσος όρος τιμών έγκυρων (Έγκ.) απαντήσεων.
 Τ.Α. = Τυπική απόκλιση τιμών έγκυρων (Έγκ.) απαντήσεων.

Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΠΑΤΡΩΝ

Τμήμα:

Τύπος Ερωτηματολογίου:

Ακαδημαϊκό Έτος:

Ακαδημαϊκό Εξάμηνο:

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΑΤΡΩΝ
ΜΟΝΑΔΑ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ (ΜΟ.ΔΙ.Π)
(Γενική εικόνα Τμήματος - Προπτυχιακά Μαθήματα)

Προπτυχιακό

2014-2015

Εαρινό

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΠΑΤΡΩΝ

A/A Ερ.	Ερώτηση	Συνολο Απαντήσεων	Έγκυρες	Μ.Ο.	Τ.Α.
------------	---------	----------------------	---------	------	------

Παρακολούθηση Μαθημάτων

1	Πόσο συχνά παρακολουθείτε τις παραδόσεις των μαθημάτων γενικώς;	644	634	4,34	0,86
2	Πόσο συχνά παρακολουθείτε τις παραδόσεις του συγκεκριμένου μαθήματος;	644	638	4,28	0,97
3	Πόσο ενδιαφέρον βρίσκετε το περιεχόμενο του μαθήματος;	644	640	4,15	0,84
4	Πόσο χρήσιμο θεωρείτε το μάθημα για την όλη πορεία των σπουδών σας;	644	639	4,23	0,88
5	Πόσο σχετίζεται το μάθημα με όσα διδαχθήκατε ή διδάσκεστε σε άλλα μαθήματα;	644	640	3,60	1,01
6	Οι αιθουσες διδασκαλίας είναι κατάλληλες;	644	640	3,12	0,96
7	Το ωρολόγιο πρόγραμμα διδασκαλίας διευκολύνει στην παρακολούθησή;	644	637	3,07	1,13
Στατιστικά Ομάδας Ερωτήσεων				3,83	1,08

Συγγράμματα, Πανεπιστημιακές Σημειώσεις

8	Καλύπτει το περιεχόμενο του συγγράμματος την ύλη του μαθήματος;	644	637	2,92	1,11
9	Καλύπτει το περιεχόμενο των πανεπιστημιακών σημειώσεων την ύλη του μαθήματος;	644	625	3,23	1,12
10	Πόσο καλή θεωρείτε την ποιότητα των χορηγούμενων συγγραμμάτων;	644	648	3,44	0,98
11	Πόσο καλή κρίνετε την ποιότητα του περιεχομένου των πανεπιστημιακών σημειώσεων;	644	612	3,38	1,04
12	Πόσο καλή κρίνετε την ποιότητα του πρόσθετου υποστηρικτικού υλικού (αν χορηγείται);	644	472	3,29	1,11
13	Έχετε έγκαιρα τα συγγράμματα στη διάθεσή σας για να τα μελετήσετε στη διάρκεια του εξαμήνου;	644	678	3,26	1,15
14	Χρησιμοποιείτε την Κεντρική Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου ή του Τμήματός σας;	644	630	3,31	1,16
Στατιστικά Ομάδας Ερωτήσεων				3,28	1,11

Διδασκαλία

15	Σας εξήγησε ο διδάσκων τη σημασία και τους στόχους του μαθήματος;	644	634	3,84	0,96
16	Ήταν κατανοητός ο διδάσκων στις παραδόσεις του;	644	626	3,93	0,98
17	Κρίνετε ικανοποιητική την οργάνωση και τη συνοχή των παραδόσεων;	644	629	3,68	1,04
18	Σας κίνησε το ενδιαφέρον για το μάθημα ο τρόπος διδασκαλίας;	644	633	3,71	1,05
19	Προσάρμοσε ο διδάσκων τη διδασκαλία του μαθήματος στο επίπεδο γνώσεων των φοιτητών/τριών;	644	627	3,71	0,98
20	Ενθάρρυνε ο διδάσκων του φοιτητές/τριες να διατυπώνουν απόψεις-ερωτήσεις;	644	627	4,02	0,96
21	Κρίνετε ικανοποιητική την επικοινωνία του διδάσκοντα με τους φοιτητές/τριες;	644	629	3,87	1,07
22	Απαντούσε κατανοητά ο διδάσκων στις ερωτήσεις σας;	644	627	3,91	0,96
23	Ήταν συνεπής η προσέλευση του διδάσκοντα στις παραδόσεις;	644	630	3,76	1,10
24	Ανέπτυξε ο διδάσκων τη συνεργασία με τους φοιτητές/τριες;	644	619	3,78	1,03
25	Ο τρόπος εξέτασης του μαθήματος συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων του διδάσκοντα;	644	696	3,66	1,00
26	Χρησιμοποιούνται Τεχνολογίες της Πληροφορίας και Επικοινωνίας για τις ανάγκες του μαθήματος;	644	617	3,79	1,05
Στατιστικά Ομάδας Ερωτήσεων				3,81	1,02

Έγκυρες = Πλήθος ερωτηματολογίων με μία απάντηση στην ερώτηση, 1=Καθόλου, 5=Πάρα πολύ.

Μ.Ο. = Μέσος όρος τιμών έγκυρων (Έγκ.) απαντήσεων.

Τ.Α. = Τυπική απόκλιση τιμών έγκυρων (Έγκ.) απαντήσεων.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΑΤΡΩΝ
ΠΟΛΥΤΕΧΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ
ΤΜΗΜΑ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥΠΟΛΗ, ΡΙΟ, 26500
ΤΗΛ: 2610 997553 / FAX: 2610 969371